

Міністерство освіти і науки України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Регіональні заклади післядипломної педагогічної освіти

**РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ
«НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА»
У РЕГІОНАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЗА 2020 – 2021 РОКИ**

Київ – 2022

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Регіональні заклади післядипломної педагогічної освіти**

**РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ
«НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»
У РЕГІОНАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ЗА 2020 – 2021 РОКИ**

Київ – 2022

УДК 378:37:373

Редакційна колегія:

Пушкарьова Тамара Олексіївна - головний редактор, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН, засновник Академії інноваційного розвитку освіти;

Завалевський Юрій Іванович, доктор педагогічних наук, професор, перший заступник директора ДНУ ІМЗО МОН України;

Шуляр Василь Іванович, доктор педагогічних наук, професор, директор Миколаївського ІІПО.

РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА» У РЕГІОНАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ЗА 2020 – 2021 РОКИ: інф.методичний збірник. / За заг.ред. Клясен Н. Л. // Т. 1. Київ: ДНУ «ІМЗО». 2022. 347 с.

У збірнику використано науково-методичні напрацювання та інноваційну проектну діяльність за результатами реалізації Концепції нової української школи, що впроваджено на практиці регіональними закладами післядипломної педагогічної освіти України. Матеріали інформаційно-методичного збірника орієнтовано на керівників навчальних закладів, працівників відділів освіти, вчителів та студентів педагогічних ВНЗ.

Видання підготовлено відділом проектної діяльності
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України
03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36,
тел. (044) 248-91-13, Е-mail: info@imzo.gov.ua

© ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (ДНУ«ІМЗО»), 2022

30 листопада 2021 року відбувся Національний освітній форум

«Нова українська школа 2021: синергія, інтеграція, менеджмент».

Обговорити хід реформи «Нова українська школа» у Національному університеті біоресурсів і природокористування України зібралися директори департаментів освіти і науки обласних, Київської міської державних адміністрацій, керівники департаментів освіти міст – обласних центрів, керівники закладів післядипломної педагогічної освіти на Національному освітньому форумі «Нова українська школа 2021: синергія, інтеграція, менеджмент». У заході взяли участь: міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет; президент Національної академії педагогічних наук України Василь Кремень, ректор Національного університету біоресурсів і природокористування України Станіслав Ніколаєнко, директор Інституту модернізації змісту освіти Євген Баженов, директор Українського інституту розвитку освіти Вадим Карандій, директор Інституту освітньої аналітики Сергій Лондар, а також ментори з питань освіти.

Спікери торкнулися широкого кола тем. Зокрема, в центрі уваги учасників форуму постали такі питання: стратегії та реалізації інноваційних змін Нової української школи 2020/2021; наукових засад інноваційних змін НУШ 2020/2021; створення безпечного освітнього середовища: подолання булінгу; мережі STEM-центрів як сервісної моделі реформи НУШ.

Міністр освіти і науки Сергій Шкарлет підкреслив, що Нова українська школа є сьогодні основою розвитку системи освіти. Саме вона, разом із дошкіллям, – стартовий майданчик подальших успіхів кожної особистості, кожного члена нашого суспільства, а разом із цим – стартом змін на краще в країні. Водночас, зазначив міністр, ми свідомі того, що без підтримки батьків, місцевих громад, усього суспільства результативність заявлених інновацій НУШ лишатиметься невисокою. Тому Сергій Шкарлет наголосив на необхідності посилення комунікації для глибшого інформування батьків про особливості та цілі НУШ. Окрім того, у виступі очільника міністерства йшлося про потребу розроблення програм підвищення кваліфікації вчителів Нової української школи, необхідність докорінної перебудови системи підготовки вчителів, запровадження сертифікації вчителів.

За словами президента Національної академії педагогічних наук України Василя Кременя, доба Нової української школи починається із часів здобуття незалежності Української держави. Національна академія педагогічних наук, створена в 1992 році, наголосив Василь Кремень, завжди займала чітку і науково виважену позицію щодо доцільності 12-річного терміну здобуття повної загальної середньої освіти, оновлення її змісту і структури й активно відстоювала її. Прийнята Урядом у 2016 р концепція «Нова українська школа», що нині реалізується, ґрунтується на світових тенденціях розвитку освіти й націлює на перехід від знаннєвої парадигми освіти до компетентнісної. Серед головних її положень: дитиноцентризм як

умова розвитку особистості; модернізація змісту середньої освіти на засадах компетентнісного підходу; 12-річна структура української школи; підвищення автономії закладів освіти; професійне зростання і вдосконалення вчителів; педагогіка партнерства.

Крім того, директори департаментів освіти і науки ОДА, КМДА, керівники департаментів освіти міст – обласних центрів обговорили кращі практики впровадження інновацій НУШ під час спеціальної дискусійної платформи.

Також у межах форуму відбулась виставка «Освітні інновації Нової української школи 2020/2021 років» на якій кожен з регіонів України представив свої освітні розробки. Детальніше про свої практичні напрацювання та здобутки висвітлено у матеріалах збірника, які підготовлено на основі наданих інформаційних даних від регіональних закладів післядипломної педагогічної освіти.

	<p>Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія неперервної освіти»</p>
---	---

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 року № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» реалізують відповідні заходи.

➤ ***Нова українська школа Вінниччини в дії***

http://academia.vinnica.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=839

➤ ***Науково-методичний супровід освітньої діяльності пілотних шкіл Всеукраїнського рівня***

Наказом Міністерства освіти і науки України № 406 від 04 квітня 2021 року 12 закладів загальної середньої освіти (225 педагогів) беруть участь у реалізації інноваційного освітнього проєкту Всеукраїнського рівня «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти».

У рамках Всеукраїнського дослідно-експериментального проєкту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної освіти» працювало чотири пілотні школи області (всеукраїнський рівень) та вісім шкіл області (обласний рівень).

➤ **Учителі пілотних класів закладів освіти здійснюють апробацію навчальних матеріалів**

У пілотних школах апробовано навчально-дидактичне забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної освіти: Українська мова та читання (автор Іваниця Г.А.) та Мистецтво (автор Федун С.І.), які на сьогодні Рекомендовано МОН України та «Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради з питань освіти МОН України».

У пілотних школах апробовано модель організації наскрізного процесу виховання на цінностях та плекання української ідентичності – комплексна система громадянсько-патріотичного виховання школярів: «громадянин – добродій – патріот».

➤ **Здійснюється постійний моніторинг: Батьки про НУШ**

— НУШ – це безпечна школа, дружня до дитини. Моя дитина з великою охотою іде в школу...

— ... нарешті школа перетворюється на територію радості й розвитку!

— ... НУШ не дає готових знань, а навчає через дослідження, практичну роботу, активне пізнання розуміти, які й де знання потрібні...

— ... сприяє більшій згуртованості, дружності, взаємопідтримці...

— ... діти отримують більше можливостей для швидкої адаптації в соціумі...

— ... діти вчаться працювати в команді, а це вміють далеко не всі дорослі...

— ...діти стали самостійнішими та відповідальнішими, приймають дорослі рішення...

Узагальнення та інтерпретація результатів дозволили сформувати типову картину найбільш поширених відповідей щодо цих позицій.

➤ ***Діти НУШ очима вчителів***

Енергійні й активні

Розкуті, щирі, відкриті

Допитливі

Спостережливі

Комунікбельні

Емоційні

Винахідливі

Творчі й креативні

➤ ***Наші перші успіхи***

Дослідження щодо стану реалізації НУШ

«...Найбільш позитивно (показник «повністю згоден/ -а») впливають на якість освіти учнів пілотних класів такі чинники, як:

— професійний рівень учителя (97,2%);

— методики компетентнісного (88,9%) й інтегрованого (82,4%)

навчання».

➤ ***Ми – команда!***

«...За період упровадження експерименту в команді вчителів пілотних класів сформувалась атмосфера творчої співпраці!.. Сьогодні всі вони є тренерами-педагогами НУШ та методистами-кореспондентами академії!

➤ **Обласний Форум «НУШ в дії» (щороку в червні)**

17 червня 2021 року на базі Комунального закладу вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти» в рамках постійнодіючого фестивалю педагогічної майстерності «LEADFEST» відбувся щорічний обласний Форум «НУШ в дії: підсумки пілотування в початковій школі Вінниччини».

➤ **Створено інноваційний тренінговий центр академії:**

Функціонує інноваційний навчально-тренінговий клас для підвищення кваліфікації освітян (ауд.12), облаштований відповідно до «Методичних рекомендацій щодо використання коштів освітньої субвенції для придбання засобів навчання та навчального обладнання за напрямками, визначеними розпорядженням КМУ від 18.12.2017 № 929-р (затверджено наказом МОН від 19.01.2018 № 58).

Ресурсний клас – це простір для зручного та результативного навчання дітей, який базується на індивідуальному підході та усуненні труднощів у навчанні та соціалізації дитини із залученням або повним подальшим переходом у загальноосвітній клас (ауд.11),

облаштований відповідно до Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти (затверджено наказом МОН від 23.04.2018 № 414).

З метою якісного підвищення кваліфікації вчителів, які викладають **природничо-математичні дисципліни**

навчальні кабінети доукомплектовано цифровим вимірювальним комп'ютерним комплексом вчителя та демонстраційним обладнанням, приладдям та приладами для кабінетів біології, хімії, географії, фізики та математики.

➤ **Навчання тренерів-педагогів та педагогів НУШ**

➤ **Щомісяця проводяться координаційні зустрічі та навчання**

для педагогічних працівників пілотних шкіл очно й з використанням дистанційних технологій з актуальних питань та консультативні зустрічі для директорів пілотних шкіл за програмою «Нова українська школа: перехід на наступний рівень».

➤ **«Нова українська школа: перехід на наступний рівень»**

➤ Підвищення кваліфікації за кошти державної субвенції за програмами:

http://academia.vinnica.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=868

5-11 класи

[5-11 КЛАСИ ПРОГРАМА 2021](#)

5 класи

[МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ. ПРОГРАМА 5-х кл.](#)

[МИСТЕЦЬКА ГАЛУЗЬ. ПРОГРАМА 2021](#)

[ПРИРОДНИЧА ГАЛУЗЬ. ПРОГРАМА 5-х кл.](#)

[ТЕХНОЛОГІЧНА ГАЛУЗЬ. ПРОГРАМА 2021](#)

[ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА. ПРОГРАМА 5-х кл. ГРОМАДЯНСЬКА](#)

[ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ. ПРОГРАМА 5-х кл. СОЦІАЛЬНА І](#)

[ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ. ПРОГРАМА](#)

[5-х кл.](#)

[МАТЕМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ. ПРОГРАМА 5-х кл.](#)

[ІНФОРМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ. ПРОГРАМА 5-х кл.](#)

Початкові класи

[ПОЧАТКОВІ КЛАСИ. ПРОГРАМА 2021](#)

Асистенти вчителя

[АСИСТЕНТИ ВЧИТЕЛІВ. ПРОГРАМА 24.06.21](#)

[АСИСТЕНТИ ВЧИТЕЛІВ. ПРОГРАМА 13.09.21](#)

Станом на 31 грудня 2021 року:

✓ *учителів початкової школи за напрямками:* здійснення формуального оцінювання учнів, впровадження діяльнісних, зокрема ігрових, методів навчання, організація інклюзивного навчання, використання цифрових технологій та технологій дистанційного навчання – **3950 ос.;**

✓ *учителів закладів загальної середньої освіти,* які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти, за напрямками: професійна діяльність учителя (формування ключових та

предметних (галузевих) компетентностей відповідно до [Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа”](#), впровадження діяльнісних, зокрема ігрових, методів навчання тощо), організація інклюзивного навчання, використання цифрових технологій та технологій дистанційного навчання – **8742 ос.;**

✓ *учителів закладів загальної середньої освіти*, які пройшли підвищення кваліфікації за короткотерміновими програмами (6 год – 24 год) (семінари, тренінги, майстер-класи, тощо) спецкурсів – **4676 ос.;**

✓ *асистентів учителів* – **866 ос.;**

✓ *підвищення кваліфікації вчителів (за кошти територіальних громад*, які забезпечують здобуття знань учнями 5-11 (12) класів закладів загальної середньої освіти, відповідно до нових методик згідно з [Концепцією “Нова українська школа”](#) за напрямками, визначеними [пунктом 15](#) Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (Офіційний вісник України, 2019 р., № 69, ст. 2431) – **11559** учителів Вінницької обл. + **78** учителів Чернівецької обл. Разом: **11637**.

Навчання проводилося на базі ВМХАБ академії очно з використанням дистанційних технологій за типовими програмами МОН України (в синхронному режимі) із залученням тренерів, тренерів- педагогів з переліку, затвердженому відповідним органом управління у сфері освіти обласних, Київської міської держадміністрацій за поданням закладу післядипломної педагогічної освіти комунальної форми власності.

➤ **ВМХАБ академії Мета:** створення інформаційних, організаційних, управлінських, науково-методичних, педагогічних ресурсних умов, що забезпечують становлення необхідного освітнього простору для стимулювання та розвитку креативності педагогів, їхньої безперервної освіти, зростання професійної компетентності, життєвого успіху в рамках

реалізації триадної моделі професійного зростання освітян «МИНУЛЕ – СУЧАСНЕ – МАЙБУТНЄ».

➤ Про «Музей освіти» І Віч-на-віч

Органічним складником науково-методичної роботи, яка проводиться в академії, є «Музей освіти». В основі концепції музею – поєднання інтелектуальної історії та предметно-практичного світу вчителя й учня.

У фондах музею – зразки шкільної документації, підручники, документи, шкільне приладдя, навчальне

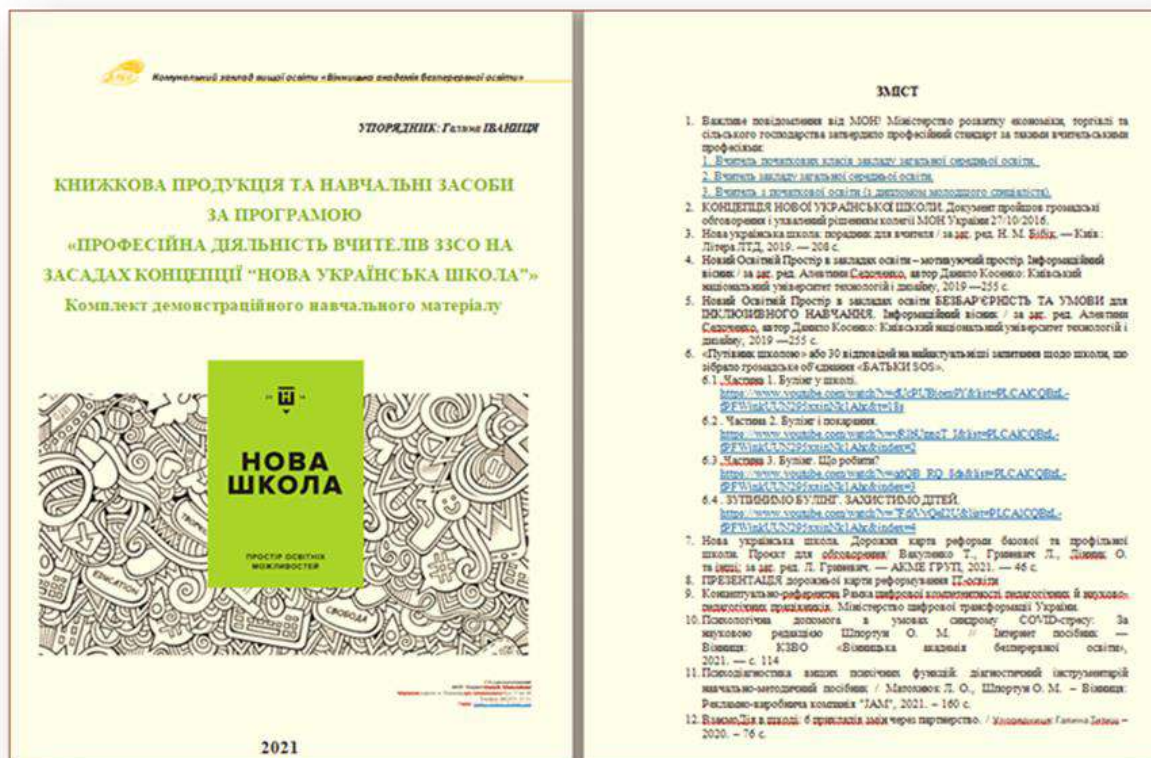
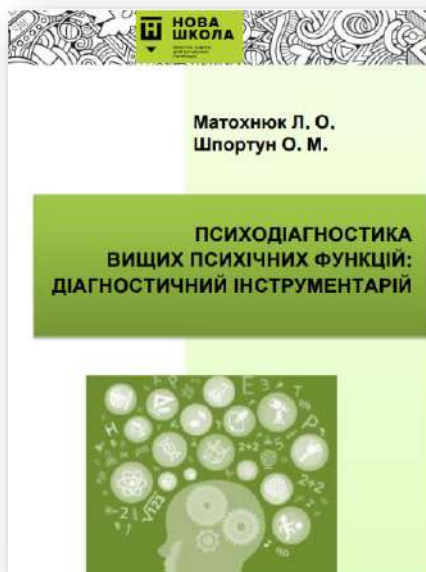
обладнання, розвивальні ігри, щоденники, учнівські зошити, фотографії – найголовніше – ідеї, думки, знахідки, які були, реалізуються сьогодні і стануть майбутніми інноваціями.

**Комплект демонстраційного навчального матеріалу за
програмою підвищення кваліфікації
«ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВЧИТЕЛІВ ЗЗСО НА ЗАСАДАХ
КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»**

https://www.youtube.com/watch?v=dboPAPZ_6Ro//

<https://www.myvin.com.ua/ua/news/culture/37460.html>

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА

"Інформований – озброєний! Школа – це живий організм: у вчителів і адміністрації величезне навантаження. Можливо, вижмима з нормативно-правових актів допоможе школі готувати таке освітнє середовище, яке буде здоровим і безпечним для всіх учасників освітнього процесу. Путівник – це дорожня карта руху для закладів освіти".

Олена Бондаренко

ПУТІВНИК ШКОЛОЮ

Співавтори Путівника: **Альоною Парфьоновою, Романом Корсуним, Оленою Бондаренко**

про те:

- з чого складається путівник;
- відповіді на які запитання він дає;
- як він допоможе школам і батькам.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МІНІСТЕРСТВО РОЗУМНОСТІ, БАТЬКИ SOS

НОВИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ТА СУЧАСНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

НОВИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

МОТИВАЦІЙНИЙ ПРОСТІР

НОВИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

БЕЗПЕЧІСНІСТЬ

Мотиваційне базисне середовище та оцінювання освітніх навчальних кабінетів	Мотиваційне базисне середовище та оцінювання освітніх навчальних кабінетів
<p>ДМН 8.12-0.2018 Заклади освіти</p> <p>Мотиваційне базисне середовище та оцінювання освітніх навчальних кабінетів</p>	<p>Мотиваційне базисне середовище та оцінювання освітніх навчальних кабінетів</p>
<p>ДМН 8.12-0.1811 Технічна освіта</p> <p>Мотиваційне базисне середовище та оцінювання освітніх навчальних кабінетів</p>	<p>Мотиваційне базисне середовище та оцінювання освітніх навчальних кабінетів</p>
<p>ДМН 8.12-0.2018 Професійна освіта</p> <p>Мотиваційне базисне середовище та оцінювання освітніх навчальних кабінетів</p>	<p>Мотиваційне базисне середовище та оцінювання освітніх навчальних кабінетів</p>
<p>ДМН 8.12-0.2018 Вища освіта</p> <p>Мотиваційне базисне середовище та оцінювання освітніх навчальних кабінетів</p>	<p>Мотиваційне базисне середовище та оцінювання освітніх навчальних кабінетів</p>

ОСВІТНІЙ ОМБУДСМЕН УКРАЇНИ

Поняття булінгу (цькування) визначене у статті 173.4 «Булінг (цькування) учасника освітнього процесу» Кодексу України про адміністративні правопорушення:

«Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які посягають у психологічному, фізичному, емоційному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого».

ПОРЯДОК РЕАГУВАННЯ НА ВИПАДКИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ ЗАХОДІВ ВИХОВНОГО ВПЛИВУ

10 SOS

1. Що таке булінг у школі та як із ним боротися?
2. Що робити, якщо дитина скаржиться, що вчитель кричить і принижує учнів?
3. Що робити, коли дитину принижують чи б'є інший учень?
4. Чи можуть діти не дозволити піти до туалету під час уроку?
5. Що таке жорстоке поводження та як із ним боротися у школі?
6. До кого апелювати, якщо шкільна адміністрація не звертає уваги на булінг (цькування), на прояви жорстокого поводження та ігнорує подані звернення (заяви, скарги)?

ЗУПИНИ БУЛІНГ

Номери телефонів гарячої лінії щодо протидії булінгу (цькуванню)

- Национальна дитяча «гаряча» лінія: 116 111, 0 800 500 225
- Гаряча лінія з питань щодо булінгу: 116 000
- Гаряча лінія з питань запобігання насильству: 116 123, 0 800 500 335
- Уповноважений Верховної Ради з прав людини: 0 800 50 17 20
- Уповноважений Президента України з прав людини: 044 255 76 75
- Центр надання безоплатної правової допомоги: 0 800 213 103
- Национальна поліція України: 102

БУЛІНГ - ЦЕ НАСИЛСТВО

ЯКЩО ВАША ДИТИНА СТАЛА ЖЕРТВОЮ БУЛІНГУ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Булінг*

- штраф від 850 до 1700 грн.
- примусові роботи від 20 до 40 годин
- штраф від 1700 до 3400 грн.
- примусові роботи до 1 місяця
- штраф від 850 до 1700 грн.
- примусові роботи до 1 місяця з відшкодуванням до 300% зарплати

Неповнолітнього керівника закладу освіти органам Национальної поліції по вихованню впливу

ВАЖЛИВО: Діти мають право безоплатно отримувати юридичну допомогу за адресою: **0800 213103**

ДЕ ОТРИМАТИ ДОПОМОГУ?

Можливо вважати, що це не проблема, якщо дитина не розповідає про це. Але це не так. Якщо дитина розповідає про це, це означає, що вона потребує допомоги. Якщо дитина розповідає про це, це означає, що вона потребує допомоги.

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА

Педагогіка партнерства – це ключовий компонент формули Нової української школи, це взаємна повага до особистості, це педагогіка з особистісно орієнтованим навчанням у центрі якого – дитина.

2 БАТЬКИ - УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

ВІДПОВІДІ НА ПОШИРЕНІ ЗАПИТАННЯ ЩОДО СВДІЦТВА ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ НУШ

1. Чи можуть батьки обрати перелік навчальних предметів (інтегрованих курсів), що їх вивчатимуть їхні діти?
2. Чи можна відмовитися від вивчення певного навчального предмета (інтегрованого курсу), зокрема російської мови / другої іноземної мови / предметів духовно-морального спрямування?
3. Чи можуть батьки обрати / замінити вчителя?
4. Чи можуть батьки побачити контрольну роботу / дізнатися оцінки своєї дитини?
5. Чи можуть батьки бути присутніми на уроці своєї дитини?

ДОПОМОГА ШКОЛІ

УТРИМАННЯ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ - *«Про школу»*

ФОРМУВАННЯ ПОТРЕБ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ - *«Про нові директори шкіл»* (Розпорядження КМУ № 1524-р від 08.11.2009 р.)

ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА Є БЕЗОПЛАТНОЮ

ДОПМОГА ШКОЛІ - *«Про нові директори шкіл»*

ДОПМОГА ШКОЛІ ГРОШИМІ

ДОПМОГА ТОВАРАМИ

ШКОЛА ПОВИННА ЗВІТУВАТИ ПРО (Стаття 20-21 «Про школу»)

СПОСОБИ ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ФІНАНСУВАННЯ ШКОЛИ:

КУДИ ЗВЕРТАТИСЬ, ЯКЩО ВНИМАЮТЬ ЧИ ПРИНУСЮЮТЬ ЗДАВАТИ КОШТИ:

Гаряча лінія МОН *Завдання окремих та державних шкіл* **044 481 47 69**

УРЯДОВА ГАРЯЧА ЛІНІЯ **1545**

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА

Безпечне і здорове освітнє середовище є сукупністю умов у закладі освіти, що уможливають заповнення учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпеки харчових продуктів та/або надання нездійсненої послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації (булінг (цьмування), поширення неправдивих відомостей тощо), пропаганди та/або агітації, у тому числі з використанням кіберпростору, а також уможливають вживання на території закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

3 БЕЗПЕЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ РОЗБУДОВИ БЕЗПЕЧНОГО І ЗДОРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

1. Чи можуть діти / батьки здійснювати аудіо- чи відеозапис у школі?
2. Чи можуть батьки встановити відеоспостереження у класі, де вчиться їхня дитина?
3. Чи може шкільний психолог спілкуватися з дитиною без згоди батьків?
4. Чи можуть дитину фотографувати без згоди батьків та розміщувати фото для публічного доступу?

СУЧАСНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК «ТРЕТІЙ ВЧИТЕЛЬ»

СКЛАДАЄТЬСЯ ІЗ ТРЬОХ ОСНОВНИХ КОМПОНЕНТІВ:

1. Організація фізичного простору в школі. Забезпечення необхідної різноманітності (матеріалів, устаткування тощо). Зняття поведінкових обмежень, які заважають активно взаємодіяти із середовищем. Опора на здатність дитини самостійно облаштувати середовище під власні завдання. Надання можливості для усамітнення, персоналізації частини простору тощо.
2. Інформаційно-цифровий освітній простір. Використання навчальних цифрових платформ (Google Classroom ...), систем управління навчанням (Moodle...), цифрових навчальних ігор (StarhoLearn), соціальних мереж та інших цифрових середовищ. Середовище взаємодії учасників освітнього процесу (культура взаємодії, організація комунікативних процесів, навчальних занять).

САНІТАРНИЙ РЕГЛАМЕНТ ДЛЯ ШКІЛ

Утримання середовища (checkmark)

Малесень та експлозійні стілки (checkmark)

Діленням сидінь в 1 і 2 класах (checkmark)

Домашні завдання в 10 і 11 класах (4 години) (checkmark)

Туалет і кабінки, що знаходяться в неперотрі перегородки (checkmark)

Мило і паперові рушники у збиральнях (checkmark)

Здорове харчування (checkmark)

Білітки у школі (checkmark)

САНІТАРНИЙ РЕГЛАМЕНТ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти»

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА В ДІЇ

Новий перший успіх
Дослідження щодо стану реалізації НУШ

12 ліцейних шкіл/школ-колегіумів
325 педагогів

Вітає Вінниччина

Більше про НУШ
• НУШ – це безперервна школа, дружна для дітей...
• ...наразі школа переорієнтована на теорію радості й розвитку!
• ...але стале відбудовуватимемо, покладаючи дорожку дітям...

Діти НУШ сприймають енергію та акції! Радують, сміються, виступають! Комунікабельні! Емоційні! Винахідливі! Творчі та креативні!

«...Найбільше позитивно впливають на якість освіти учнів такі чинники, як: професійний рівень учителів (92,2%), методику комплексного (88,9%) й інтегрованого (82,4%) навчання»

«...В кожному класі протягом класу сформувалась атмосфера творчої співпраці...»

КАРДИНАЛЬНЕ ОНОВЛЕННЯ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ТА СУПРОВОДУ ВЧИТЕЛЯ НА ЗАСАДАХ НУШ

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ вчителів 5-6 класів ЗЗСО, які забезпечують реалізацію ДБСДО «НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА. ПЕРЕХІД НА НАСТУПНИЙ РІВЕНЬ»

РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТРУКТІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАСТЕРСЬКОЇ ГРУПИ НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА В ДІЇ «Підготовка вчителів до реалізації нової української школи» (Чернівець, 2021 рік)

ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ

ПРОШЛИЙ НАВЧАЧНИЙ ЗА КОШТИ СУБВЕНЦІЇ:
• МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ – 1650
• ПРИРОДНИЧА ГАЛУЗЬ – 965
• ТЕХНОЛОГІЧНА ГАЛУЗЬ – 706
• ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА – 753
• ГРОМАДЯНЬСЬКА ТА ІСТОРИЧНА – 719
• СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА – 569
• МАТЕМАТИЧНА ОСВІТНЯ – 693
• ІНФОРМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ – 740
• ВЧИТЕЛІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ – 1250
• ВЧИТЕЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ – 830
• АСИСТЕНТИ ВЧИТЕЛІ – 750

НАСТУПНІСТЬ СПАДКОЄМНІСТЬ ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ

ИНДИВІДУАЛЬНА ТРАЕКТОРІЯ ОСОБИСТІСНОГО ТА ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

ТВОРЧІ ФАХОВІ СПІЛЬНОТИ – МЕРЕЖЕВА ВЗАЄМОДІЯ

Фахові та тематичні курси за очною формою навчання з використанням дистанційних технологій

- безперервний якісний професійний супровід через творчі фахові спільноти методкластера
- пролонгована індивідуальна освітня програма (асинхронний режим)
- уніфікована фахова програма в реальному часі (синхронний режим)

Функціонує інноваційно-тренінговий центр академії:

- Мультидисциплінарні виводові навчально-тренінгові класи
- Класи початкової школи, що презентують сучасне освітнє середовище
- Ресурсний клас – це простір для заученого та результативного навчання дітей
- Навчальні кабінети біології, хімії, географії, фізики та математики доукомплектовано цифровим вміреним комп'ютерним комплексом вчителя та демонстраційним обладнанням, приладами

РЕКОМЕНДУЄТЬ *«Нова українська школа»*

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія безперервної освіти»

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА В ДІЇ

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА: ІННОВАЦІЙНІ ВИМІРИ ВИКЛАДАННЯ, НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА: УЧИТЕЛЬ, ЯКИЙ ОТРИМАВ СВОБОДУ НАВЧАТИ, МАЄ ОТРИМАТИ І СВОБОДУ НАВЧАТИСЯ

НУШ: ЯКІСНИЙ СУПРОВІД БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ОСВІТЯН ОБЛАСТІ

ВІРТУАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ ХАБ

Мета створення інформаційних, організаційних, управлінських, науково-методичних, педагогічних, ресурсних умов, що забезпечують становлення необхідного освітнього простору для стимулювання та розвитку креативності педагогів, та безперервної освіти, зростання професійної компетентності, життєвого зросту.

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття учнями 5-11 (7-12) класів закладів загальної середньої освіти, відповідно до нових методик згідно з Концепцією «Нова українська школа»

«ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВЧИТЕЛІВ ЗЗСО НА ЗАСАДАХ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА»

ПРОШЛИЙ НАВЧАЧНИЙ ЗА КОШТИ СУБВЕНЦІЙ У 2021 РОЦІ: понад 10 000 педагогічних годин/класів!

МЕТОДИЧНИЙ КЛАСТЕР

СИСТЕМА СЕМІНАР-ПРАКТИКУМІВ

- ШКОЛА ПРОФЕСІЙНОЇ АДАПТАЦІЇ ЗА ФАХОМ – прийняття нових функцій професійного стандарту
- ШКОЛА НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗРОСТАННЯ ОСВІТЯН – розуміння нової формули НУШ
- ШКОЛА ЕФЕКТИВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСВІДУ – презентація творчого доробку НУШ
- ШКОЛА ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ ОСВІТЯН – оновлення нових методик НУШ
- ОПЕРАТИВНА КОМПЕНСАЦІЙНА ШКОЛА – ліквідація професійних прогалин відповідно до НУШ

ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ КВАНТИ

ВИХОВАННЯ НА ЦІННОСТЯХ

НАВЧАННЯ ЗА ПІДТРИМКИ THE LEGO FOUNDATION

Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти

Протягом 2020/2021 навчального року працівники відділу початкового навчання та дошкільного виховання (Никитюк Л.М., Папіж С.В.) працювали над темою «Науково-методичний супровід діяльності педагогічних працівників в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа»:

- розроблено модель розвитку професійних компетентностей педагогів початкової школи, у рамках якої організовано і проведено проблемні семінари, семінари-практикуми, семінари-тренінги;
- налагоджено наставницькі зустрічі з педагогами освітніх закладів, котрі є учасниками всеукраїнського експерименту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації Державного стандарту початкової освіти»;
- організовано постійно діючий науково-практичний семінар «Нова українська школа: виклики, перспективи впровадження»;
- розроблено пропозиції до проєкту загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів третіх і четвертих класів Нової української школи, надіслано до Державної наукової установи ІМЗО;
- розроблено і схвалено на вченій раді ВППО (наказ ВППО №167-од від 17.09.2021р.) освітні програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників, зокрема:

«Підготовки тренерів-педагогів до підвищення кваліфікації вчителів за програмою «Нова українська школа: відповідаємо на виклики» (30 год)

«Підготовка супервізорів за програмою «Супервізія як стратегія покращення якості викладання» (30 год)

Тренінгу «Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів» (16 год)

Тренінгу «Реалізація діяльнісного підходу в другому циклі початкової освіти» (16 год)

Тренінгу «Використання цифрових технологій та технологій дистанційного навчання» (16 год).

Проведено:

- з 09 серпня по 20 серпня 2021 року – підвищення кваліфікації (додаткова сесія) 123 учителів початкових класів, які навчатимуть учнів перших класів у 2021/2022 навчальному році;

- з 29 вересня по 04 жовтня 2021 року – навчання 31 супервізорів-наставників за програмою тренінгу «Супервізія як стратегія покращення якості викладання»;

- з 05 жовтня по 09 жовтня 2021 року – навчання 48 тренерів-педагогів;

- з 13 жовтня по 12 грудня 2021 року – підвищення кваліфікації 893 педагогічних працівників, які викладають у 3-х класах, за напрямками: здійснення формувального оцінювання учнів, впровадження діяльнісних, зокрема ігрових, методів навчання, використання цифрових технологій та технологій дистанційного навчання;

- з метою якісного здійснення комплексу заходів із професійної підтримки педагогічних працівників в умовах роботи Нової української школи укладено алгоритм проведення супервізії у закладах загальної середньої освіти Волинської області;

- розроблено форму спостереження за викладацькою діяльністю учителя початкових класів з метою проведення наставницьких зустрічей з педагогами;

- розроблено програми для проведення супервізії у 78 закладах загальної середньої освіти.

У системі післядипломної педагогічної освіти належна увага звернута на оновлення змісту навчально-тематичних планів курсів підвищення кваліфікації учителів початкових класів. З цією метою до навчального процесу введено :

- Розвиток успішної особистості через ключові компетентності: вміння вчитись впродовж життя (Вітюк В.В. – координатор реалізації Концепції «Нова українська школа» у Волинській області);
- Навчальний проєкт як інноваційна педагогічна технологія у початковій школі (Ткачук Н.М.);
- Оновлення системи освітніх оцінювань у сфері початкової освіти як інтегральна складова Нової української школи: зовнішні освітні оцінювання (Корнейко А.О.);
- Медіаосвіта та медіаграмотність як інноваційна освітня лінія навчального середовища НУШ. Роль критичного мислення і медіагігієна. (Рудь О.В.);
- Інтегроване навчання та технології критичного мислення в освітньому процесі НУШ. Діяльнісні підходи до навчання (Муляр О.П.)
- Методика викладання курсу «Я досліджую світ» (Поліщук Н.А.);
- Практики та інструменти оцінювання у початковій школі (Никитюк Л.М.);
- Основи інклюзивної освіти (Романюк С.В.);
- Створення освітнього середовища. Робота з онлайн ресурсами на уроках у початковій школі (Папіж С.В.).

Методисти відділу початкового навчання та дошкільного виховання у співпраці з науково-педагогічними працівниками кафедр, лабораторій Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти організують науково-методичні семінари, семінари-практикуми, тренінги, круглі столи, панорами педагогічного досвіду («Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в другому класі Нової української школи» - Никитюк Л.М.,

«Гра – дієвий інструмент для всебічного розвитку молодших школярів» – Никитюк Л.М., Кінах Н.В., Остапйовський О.І.), майстер-класи («Щоб навчання було цікавим: діяльнісні методи» – Папіж С.В., «Проектна діяльність учнів у II циклі початкової освіти» - Козлова Ж.Г.) та інші.

Значна увага приділена розробці методичних рекомендацій для використання у практичній роботі:

- «Формування ключових компетентностей молодших школярів», Л.М.Никитюк . (методичні рекомендації);
- «Щоб навчання було цікавим», С. В. Папіж, (збірник вправ і настільних ігор).

У відділі початкового навчання та дошкільного виховання зібрано та узагальнено матеріали для стенду «Нова українська школа – простір освітніх можливостей».

16 червня 2021 року у Волинському інституті післядипломної педагогічної освіти відбувся форум «Лідери освітніх змін» за підсумками II етапу впровадження Всеукраїнського експерименту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації Державного стандарту початкової загальної середньої освіти» в **освітніх закладах** області. Запрошені: **директори та консультанти** центрів професійного розвитку педагогічних працівників; **директори, заступники директорів, педагоги експериментальних закладів освіти**, а саме: Луцької гімназії № 4 імені Модеста Левицького, Луцької спеціалізованої школи I-III ступенів № 1 Луцької міської ради; Нововолинського ліцею № 6 Нововолинської міської ради; Раково-Ліського ліцею Камінь-Каширської міської ради.

Напрями змін у сучасному освітньому середовищі, умови, алгоритм ефективного впровадження педагогами освітніх інновацій окреслила **В.В. Вітюк**, заступник директора з науково-методичної та навчальної діяльності Волинського ІППО, кандидат педагогічних наук, доцент, координатор Нової української школи у Волинській області. Зосередила увагу на змісті та організаційних особливостях підготовки вчителів пілотних шкіл до апробації Державного стандарту базової середньої освіти.

Впровадження ідей Нової української школи через дослідно-експериментальну роботу представила Л.М. Никитюк, методист відділу початкового навчання та дошкільного виховання ВІППО. Вона виокремила проблемні питання, які виникали у ході реалізації завдань всеукраїнського експерименту, та зазначила успіхи, яких досягли педагогічні колективи пілотних освітніх закладів.

На форумі відбулося нагородження керівників та педагогів експериментальних освітніх закладів: Почесними грамотами голови Волинської обласної ради; Почесними грамотами Волинської обласної державної адміністрації; Грамотами Управління освіти і науки Волинської облдержадміністрації.

Педагоги пілотних закладів області представили на форумі фільм «НУШ на Волині» (досвід роботи з апробації методик реалізації навчальних програм в умовах предметно-інтегрованого та інтегрованого навчання на основі діяльнісного та тематичного підходів).

Підготовлено банер «Лідери освітніх змін».

У компонентній формулі нової школи провідне місце відводиться вчителям нової формації, які перебувають в авангарді суспільних та освітніх перетворень, успішних, умотивованих, компетентних, які є агентами сучасних змін. Тому у відділі початкового навчання та

дошкільного виховання ВІППО організовано роботу творчої групи педагогів початкових класів, які здатні творчо працювати, приймаючи нестандартні рішення в ситуаціях конкуренції, уникаючи стереотипізації і шаблонів. Саме за їх участі було розроблено матеріали для виставки «Творчі сходинок педагогів Волині».

Учителі початкової школи в матеріалах висвітлили реалізацію змісту головних компонентів Концепції Нова українська школа, зокрема:

- Новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві;
- Орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм;
- Наскрізний процес виховання, який формує цінності;
- Педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками.

Особливу увагу зосереджено на питаннях інтегрованого навчання, екологізації, проектних технологій, використанню ігрових та діяльнісних методів навчання, практичної спрямованості змісту освіти, формуванні ключових компетентностей учнів.

Ігрові технології є однією з унікальних форм навчання, яка дозволяє зробити цікавими і захоплюючими не тільки роботу учнів на творчо-пошуковому рівні, але й буденні кроки з вивчення предметів. Цікавість

умовного світу гри робить позитивною, емоційно забарвленою монотонну діяльність із запам'ятовування, повторення, закріплення чи засвоєння інформації, а емоційність ігрового дійства активізує всі психічні процеси і функції дитини.

Методисти ВІППО сприяють відпрацюванню педагогами області механізмів формувального оцінювання, що дає змогу вчителям відповідним чином адаптовувати освітній процес до потреб здобувачів освіти. Використання формувального оцінювання дозволило відстежувати особистісний поступ дитини, хід опановування нею навчального матеріалу та вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію особистості. Розроблено методичні рекомендації з організації спостереження за досягненнями учнів:

Для навчання та підвищення кваліфікації педагогів у ВІППО створено сучасне освітнє середовище (обладнано навчальні аудиторії, встановлено комп'ютерну техніку, закуплено дидактичні матеріали з освітніх галузей, матеріали мультимедійної

навчально-освітньої системи «KMMedia EDPROFI» та мультимедійний освітній комплекс «Multimind» для дітей молодшого шкільного віку) набори LEGO Six Bricks (Шість цеглинок) та System, які використовуються в освітньому процесі інституту для реалізації діяльнісного підходу у навчанні.

Створено лабораторію STEM – освіти.

Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти»

Реформа Нової української школи дала великий поштовх до зміни розуміння та значення освіти в сучасному просторі. Найважливішими агентами змін при впровадженні реформи «Нова українська школа» були і залишаються вчителі, а також управлінці закладів освіти всіх рівнів.

Вчителі отримали не просто новий зміст освіти, вони отримали нове розуміння побудови освітнього процесу, нові технології, методи, форми, інструментарій. На Дніпровську академію неперервної освіти лягла велика відповідальність за хід реформи. Робота будується через оновлення нормативної бази, змісту навчальних програм та підручників, самоосвіту, підвищення кваліфікації, підготовку та проведення семінарів, конференцій, тренінгів знайомство з інноваційними та авторськими програмами, із міжнародними тенденціями розвитку педагогічної науки та практики. Процес освіти і самоосвіти вчителя відбувається постійно і поступально.

Підвищення кваліфікації вчителів

Система роботи у комунальному закладі вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради побудована так, щоб вчитель весь час підвищував свій професійний рівень. Для курсів підвищення кваліфікації розроблені навчальні програми та плани за блочною системою:

– НУШ: стратегії впровадження нового Державного стандарту початкової освіти на засадах компетентнісно-діяльнісного підходу та педагогіки партнерства»;

– нормативно-правове забезпечення школи першого ступеня. Вимоги до ведення журналу в 1-4 класах. Нові моделі оцінювання сформованості ключових та предметних компетентностей в НУШ;

– реалізація концептуальних засад реформування початкової загальної освіти: дитиноцентризм, створення освітнього середовища, інтеграція змісту початкової освіти;

– технології ЛЕГО в освітньому процесі початкової школи.

Відповідно до кожного блоку у 2020-2021 році розроблені практичні матеріали. Для кожної групи створювались платформи KLASSROOM, наповнені теоретичним, практичним матеріалом, новими освітніми технологіями, тестами для контролю.

Тренінгова підготовка

Тренінгові практики мають велике значення для вироблення професійних навичок будувати навчальний процес за вимогами реформи. В плани роботи академії внесені тренінгові практики за такою тематикою:

– організація освітнього процесу із застосуванням діяльнісного підходу на інтеграційно-предметній основі з перевагою ігрових методів;

– проєктна діяльність при вивченні інтегрованого курсу «Я досліджую світ»;

– використання квест-технологій при викладанні основ здоров'я;

– методичні основи та інструментарій побудови сучасного уроку;

– використання технологій критичного мислення;

– ранкові зустрічі, як технологія психологічного комфорту та партнерських стосунків;

– як побудувати партнерські стосунки з батьками;

– STEM освіта для формування життєво необхідних компетентностей.

Велика системна робота проводиться з заступниками директорів по керівництву запровадження змісту Нової української школи, це навчальні семінари, тренінги, обмін досвідом, створення власних навчальних програм, проєктів.

Хорошою практикою співпраці Академії стало створення регіональних творчих лабораторій, шкіл педагогічної майстерності, фестивалів. Створено науково-дослідницькі лабораторії в закладах освіти, де вчителі ведуть наукові дослідження, створюють свої програми, готують навчальні посібники.

Залучення вчителів пілотних класів до роботи з кадрами

Вчителі пілотних класів стали активними провідниками запровадження Реформи. Створено обласний майстер-клас «Сучасний учитель-сучасний урок НУШ», на якому вчителі-пілотники проводять практичні заняття, розробляють власні проєкти, вчаться аналізувати власні здобутки, визначати та розв'язувати проблеми.

Вчитель пілотного класу комунального закладу «Загальноосвітній навчальний заклад I ступеня – гімназія № 39» Кам'янської міської ради Мельник Наталія Валентинівна, стара переможцем обласного туру конкурсу «Учитель року – 2020» в номінації «Початкова освіта». Мельник Наталія Валентинівна організувала дослідницьку діяльність учнів, приєднавши до неї конкурсантів. Були показані великі можливості використання нових технологій, форм роботи, партнерських стосунків.

КЗО «Солонянська середня загальноосвітня школа № 1 I-III ступенів» (опорний заклад) Солонянської селищної ради Дніпропетровської області є експериментальним закладом за темою: «Науково-методичні засади створення інноваційної моделі STEM-освіти. Учитель пілотного класу Бугрієнко Валентина Іванівна розробила систему відео уроків досліджень з інтегрованого курсу «Я досліджую світ». Разом з дітьми проводили досліди з

повітрям і водою, світ невидимий, процес дихання та вимірювали об'єм своїх легень, як працює наше око, Сегнерово колесо-двигун, принцип роботи якого ґрунтується на реактивній дії витікаючої води. Всі уроки-дослідження викладені на платформі YouTube і використовуються вчителями області та України. Учень четвертого класу Кошевич Артем посів перше місце на обласному конкурсі «Кращих учнівських дослідницьких робіт», провівши експеримент про Сегнерово колесо «Як працює наше око», відео в YouTube.

Методична підтримка педагогів

У 2020-2021 році відбувалось проведення щорічних серпневих форумів для вчителів початкових класів, заступників директорів, керівників районних та міських методичних об'єднань, де розглядалися такі питання:

- «НУШ: впевнений старт першого циклу, основні стратегії другого циклу початкової освіти»;
- стратегії мовно-літературної галузі другого циклу навчання НУШ;
- стратегії математичної галузі другого циклу навчання НУШ;
- формувальне оцінювання – оцінювання для навчання, оцінювання навчання. Ведення документації;
- нові стратегії та ідеї для нового навчального року. Пілотування Державного стандарту початкової освіти НУШ в другому циклі;
- сертифікація педагогічних працівників як оцінювання професійних компетентностей;
- «Нова українська школа: ресурс для розвитку успішного учня та творчого вчителя».

Організація та проведення обласних семінарів, круглих столів із залученням авторів підручників для Нової української школи. Така співпраця є ефективною для вчителів, методистів, оскільки дає можливість зрозуміти структуру, зміст, методичний апарат підручників, поспілкуватися з авторами.

Ознайомлення з результатами ходу реформи відбувається і через роботу зі ЗМІ. Постійними учасниками на обласних та міських телеканалах є працівники академії. Питання важливості співпраці з батьками, презентації нового змісту, співпраці з закладами освіти області. Ознайомлення з новими документами в НУШ, питання наступності між дошкільною, початковою та базовою школою. При сприянні обласної ради створені відеоролики, що ілюструють велику роботу колективу академії та закладів освіти по запровадженню змісту Нової української школи. В академії створено ресурс з відеозаписами всіх лекційних матеріалів відповідно до змісту навчальних програм.

Підготовка навчально-методичної літератури

Задля досягнення мети Нової української школи – створити школу, в якій буде комфортно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, а й вміння застосовувати їх у житті, працівниками нашої академії на допомогу вчителям Дніпропетровщини було підготовлено навчально-методичну літературу.

Враховуючи, що важливим складником системи формування нового змісту освіти є чітке бачення результатів педагогічного партнерства «учень – вчитель», в основі якого відповідні цінності, зазначені в Концепції Нової української школи, що, в свою чергу, рекомендовані Європейським парламентом та Радою Європи, працівниками нашої академії було підготовлено посібник для вчителя «Ранкові зустрічі» який створений на основі творчих напрацювань вчителів Дніпропетровщини під час проходження інтерактивних курсів підготовки до роботи в Новій українській школі. Матеріали посібника сприяють створенню взаємин між дітьми й дорослими у класі, формують відчуття спільноти в кожного з її членів.

Актуальні питання Нової української школи, наукові підходи до формування ціннісно-змістовної сфери дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, презентуються у навчально-методичному посібнику

«Формування ціннісно-змістовної сфери дітей дошкільного та молодшого шкільного віку в контексті Нової української школи».

У період впровадження в освітній процес основних положень Концепції Нової української школи, професійної готовності вчителя до нововведень педагогічної діяльності великого значення ми надаємо створенню сприятливого психологічного мікроклімату в педагогічному колективі і тому було підготовлено психологічний порадинок вчителю початкових класів Нової української школи «Емоційний інтелект. Профілактика емоційного вигорання».

Особливістю Нової української школи є організація нового освітнього простору та створення закладом безпечного освітнього середовища. Враховуючи вище згадане одностороннє рішення нашої академії підготували для директорів, заступників директорів із навчально-виховної роботи навчально-методичний посібник «Нормативно-правова база Нової української школи», в якому наведено перелік основних нормативно-правових документів, які визначають організацію освітнього процесу в школі, зокрема в початкових класах.

Враховуючи, що на сучасному етапі в Україні розпочався процес впровадження медіаосвіти на державному рівні. Зокрема, впроваджено обласний експеримент із медійної освіти на 2017-2021 роки «Створення системи шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання» науково-педагогічними працівниками нашої академії було підготовлено навчально-методичний посібник «Наскрізна медіаосвіта в НУШ» до посібника увійшли плани-конспекти уроків в НУШ, на яких формується медіаграмотна особистість.

Одним із важливих чинників для розвитку самовизначення і самоактуалізації дітей є забезпечення можливості здійснювати вибір у класі й, відповідно, приймати самостійні рішення, усвідомлюючи при цьому їх наслідки. Функція освіти полягає у тому, щоб спрямувати процес формування

ціннісно-змістовної сфери дітей в певне русло, на ці питання ми намагались дати відповідь у навчально-методичному посібнику «Формування ціннісних орієнтацій у дітей в умовах Нової української школи».

Концепція «Нова українська школа» – документ, який проголошує збереження цінностей дитинства, необхідність гуманізації навчання, особистісного підходу, розвитку здібностей учнів, що в сукупності забезпечують психологічний комфорт і сприяють вияву творчості дітей. На допомогу вчителям було підготовлено навчально-методичний посібник «Освіта дітей з особливими освітніми потребами: шляхи розбудови Нової української школи».

Кафедрою виховання та культури здоров'я розроблено/підготовлено за 2020-2021 роки для реалізації проєкту НУШ наступні науково-методичні напрацювання:

1. «Послідовність навчання техніці різних видів спорту» (методичні рекомендації для вчителів, які викладають фізичну культуру в Новій українській школі). Автори: Сиченко В.В., Москалець М.М., Шапран Л.О., Лаврова Л.В., Савченко В.А. Посібник підготовлений для слухачів курсів підвищення кваліфікації, вчителів які викладають фізичну культуру в початкових класах спрямований на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа». У посібнику висвітлені рекомендації щодо послідовності навчання техніці видів спорту за програмою «Фізична культура»: легка атлетика, гімнастика, баскетбол, волейбол, футбол. Запропоновані методичні рекомендації містять теоретичний огляд різних видів спорту, які можливо використовувати в навчально-виховному процесі для учнів початкових класів навчальних закладів з метою збереження здоров'я учнів, а також практичні розробки.

2. «Формування здоров'язбережувальної компетентності учнів 1-4 класів Нової української школи на годинах спілкування» (методичні рекомендації для класних керівників початкових класів Нової української

школи) Автори: Сиченко В.В., Москалець М.М., Шапран Л.О., Лаврова Л.В., Савченко В.А. Куций А.М. У посібнику висвітлені рекомендації щодо проведення виховних годин у початкових класах Нової української школи. Методичні рекомендації розраховані на вчителів початкових класів Нової української школи, слухачів курсів підвищення кваліфікації. Запропоновані методичні рекомендації містять теоретичний огляд різних тем, які можливо використовувати в навчально-виховному процесі для учнів початкових класів навчальних закладів з метою збереження здоров'я учнів, а також практичні розробки вони відповідають віковим особливостям учнів початкової школи, є сучасними за змістом, мають практичну цінність.

3. «Орієнтовні уроки з використанням інноваційних технологій у фізичному вихованні молодших школярів Нової української школи для 1-го класу», розроблені за участю педагогів-тренерів Дніпропетровської області. Автори: Лаврова Л.В., Савченко В.А. Орієнтовні уроки з використанням інноваційних технологій у фізичному вихованні молодших школярів Нової української школи для 1-го класу дають можливість опанувати навчальну дисципліну «Фізична культура» для організації освітнього процесу із застосуванням діяльнісного підходу та з перевагою ігрових методів. Реалізація даної вимоги здійснюється не тільки в системі уроків фізичної культури, а й при проведенні всіх форм фізкультурно-оздоровчої роботи. Необхідним дидактичним засобом, що уможливорює створення в учнів цілісної картини світу, вважається інтеграція. Головною умовою розвитку здібностей в період навчання є спільна ігрова діяльність, під час якої дитина не тільки рухається, а й легко запам'ятовує всі відчуття. Посібник орієнтовано на використання інноваційних технологій у фізичному вихованні молодших школярів Нової української школи, зокрема інтерактивних методів, які передбачають взаємодію учнів між собою та вчителем із застосуванням рухливих ігор та забав. Розраховано на вчителів фізичної культури, а також на студентів

інститутів фізичної культури, факультетів фізичного виховання, учнів педагогічних училищ, слухачів курсів підвищення кваліфікації.

4. «Орієнтовні уроки з використанням інноваційних технологій у фізичному вихованні молодших школярів Нової української школи для 2-го класу» Автори: Лаврова Л.В., Савченко В.А. У методичних розробках основна увага приділяється руховій діяльності у ході уроку – це різноманітні фізичні вправи, рухливі та народні ігри, естафети, які достатньо добре засвоєні дітьми на уроках фізичної культури. Також увага звертається на різноманітність видів спорту для того, щоб дитина змогла вибрати для себе найбільш цікавий. Посібник орієнтовано на використання інноваційних технологій у фізичному вихованні молодших школярів Нової української школи, зокрема інтерактивних методів, які передбачають взаємодію учнів між собою та вчителем із застосуванням рухливих ігор та забав.

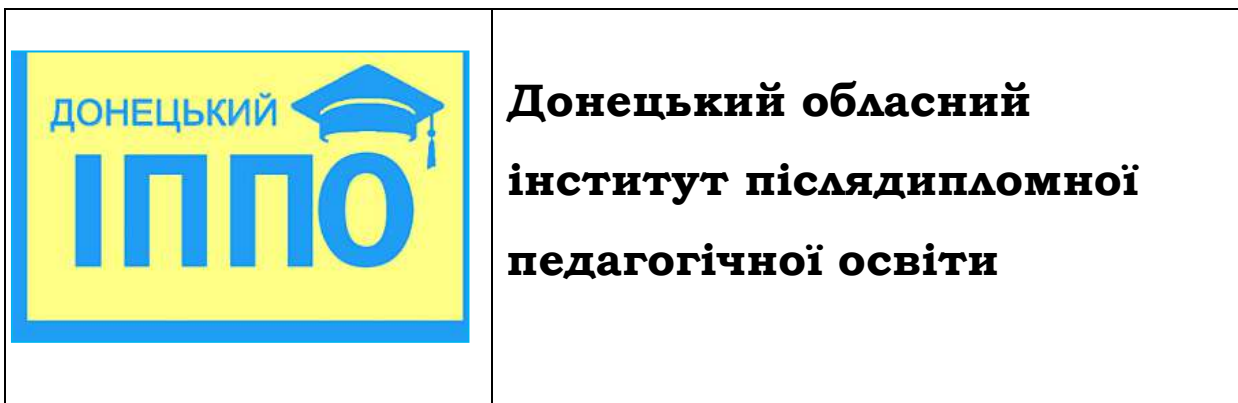
5. Розроблені робочі зошити з фізичної культури для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, які мають Гриф «Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах комісією з фізичної культури Науково-методичної Ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України». Автори: Москаленко Н.В., Лаврова Л.В., Савченко В.А., Гут Л.М.

- 1 клас «Пригоди Фізкультуркіна». Розроблений зошит для учнів 1 класу «Пригоди Фізкультуркіна» включає теоретичний матеріал, який знайомить дітей з понятійним апаратом предмета «Фізична культура, різними формами фізкультурно-оздоровчих занять, особливостями використання спортивного обладнання для занять різними видами спорту. Особлива увага звертається на різноманітність видів спорту для того, щоб дитина змогла вибрати для себе найбільш цікавий. Для формування теоретичних знань з фізичної культури розроблена та впроваджена в практику роботи загальноосвітніх шкіл система інтегрованих уроків фізичної культури згідно зі змістом теоретичного матеріалу, який представлений в зошитах

- 2 клас «Разом з Фізкультуркіним». Розроблений зошит для учнів 2 класу «Разом з Фізкультуркіним» дає можливість опанувати навчальний предмет «Фізична культура» через гру і діяльнісні підходи. Особлива увага на уроках повинна приділятися соціалізації дитини, формуванню рухових вмінь і навичок, розкриттю індивідуальних особливостей, здібностей та пізнавальних інтересів учнів. Характерні для дітей цього віку цілісність сприйняття навколишнього світу та пріоритетність гри зумовлюють конструювання змісту й організацію навчання на інтегрованій основі з переважанням ігрових методів.

- 3 клас «Фізкультуркін у Спортивній країні». Розроблений зошит для учнів 3 класу з предмету «Фізична культура» дає змогу використовувати широкий спектр методів, які вчать робити самостійний вибір засобів фізичного виховання для формування життєво необхідних рухових вмінь і навичок, розкриття фізичних здібностей дитини, формування стійкої мотивації до занять фізичною культурою і спорту. Зміст уроків фізичної культури на основі компетентнісного та діяльнісного підходів та використання інноваційних форм та методів навчання впливає на формування soft skills, а саме вмінню слухати та взаємодіяти, готовністю допомогти, підтримати один одного в складній ситуації, вмінню перемагати. Створення на уроках атмосфери довіри в процесі спільної ігрової діяльності підвищує значення фізичної культури для всебічного розвитку дитини.

- 4 клас «Спортивний клуб Фізкультуркіна». Теоретичний матеріал для учнів 4 класу представлений у зошиті «Спортивний клуб Фізкультуркіна». Зміст теоретичного матеріалу містить знання з основ здорового способу життя, впливу занять різними видами спорту на організм дітей. У кожному класі діти разом з вчителем створюють Спортивний клуб. Основне завдання вчителя – залучити дітей до занять спортом згідно з їх інтересами та потребами.

Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти у 2020-2021 році проводив цілеспрямовану підготовку педагогів закладів освіти області до впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти. У цей період розроблено та затверджено 12 освітніх програм підвищення кваліфікації:

1. Типова освітня програма «Навчання англійської мови в новому контексті (початкова школа 1-4 класи)». Схвалено для використання в закладах загальної середньої освіти // лист Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 03.06.2020 №22.1/12-Г-333. 30 годин / 1 кредит ЄКТС

2. Освітня програма підвищення кваліфікації на тему «Нова українська школа: перехід на наступний рівень» для регіональних тренерів інноваційного освітнього проекту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення та впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти». Погоджено на засіданні Вченої ради Донецького обласного ІППО (протокол від 14.09.2021 р. №3). Затверджено наказом в.о. ректора Донецького обласного ІППО 07 жовтня 2021 р. № 340. 30 годин / 1 кредит ЄКТС

3. Освітня програма підвищення кваліфікації на тему «Нова українська школа: перехід на наступний рівень» для вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової

середньої освіти (математична освітня галузь). Погоджено на засіданні Вченої ради Донецького обласного ІППО (протокол від 14.09.2021 р. №3). Затверджено наказом в.о. ректора Донецького обласного ІППО 26 жовтня 2021 р. № 388. 60 годин / 2 кредити ЄКТС

4. Освітня програма підвищення кваліфікації на тему «Нова українська школа: перехід на наступний рівень» для вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти (природнича освітня галузь). Погоджено на засіданні Вченої ради Донецького обласного ІППО (протокол від 14.09.2021 р. №3). Затверджено наказом в.о. ректора Донецького обласного ІППО 26 жовтня 2021 р. № 388. 60 годин / 2 кредити ЄКТС

5. Освітня програма підвищення кваліфікації на тему «Нова українська школа: перехід на наступний рівень» для вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти (інформатична освітня галузь). Погоджено на засіданні Вченої ради Донецького обласного ІППО (протокол від 14.09.2021 р. №3). Затверджено наказом в.о. ректора Донецького обласного ІППО 26 жовтня 2021 р. № 388. 60 годин / 2 кредити ЄКТС

6. Освітня програма підвищення кваліфікації на тему «Нова українська школа: перехід на наступний рівень» для вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти (мистецька освітня галузь). Погоджено на засіданні Вченої ради Донецького обласного ІППО (протокол від 14.09.2021 р. №3). Затверджено наказом в.о. ректора Донецького обласного ІППО 26 жовтня 2021 р. № 388. 60 годин / 2 кредити ЄКТС

7. Освітня програма підвищення кваліфікації на тему «Нова українська школа: перехід на наступний рівень» для вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти (громадянська та історична освітня галузь). Погоджено на

засіданні Вченої ради Донецького обласного ІППО (протокол від 14.09.2021 р. №3). Затверджено наказом в.о. ректора Донецького обласного ІППО 26 жовтня 2021 р. № 388 60 годин / 2 кредити ЄКТС

8. Освітня програма підвищення кваліфікації на тему «Нова українська школа: перехід на наступний рівень» для вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти (освітня галузь фізична культура). Погоджено на засіданні Вченої ради Донецького обласного ІППО (протокол від 14.09.2021 р. №3). Затверджено наказом в.о. ректора Донецького обласного ІППО 26 жовтня 2021 р. № 388. 60 годин / 2 кредити ЄКТС

9. Освітня програма підвищення кваліфікації на тему «Нова українська школа: перехід на наступний рівень» для вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти (технологічна освітня галузь). Погоджено на засіданні Вченої ради Донецького обласного ІППО (протокол від 14.09.2021 р. №3). Затверджено наказом в.о. ректора Донецького обласного ІППО 26 жовтня 2021 р. № 388. 60 годин / 2 кредити ЄКТС

10. Освітня програма підвищення кваліфікації на тему «Нова українська школа: перехід на наступний рівень» для вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти (мовно-літературна освітня галузь). Погоджено на засіданні Вченої ради Донецького обласного ІППО (протокол від 14.09.2021 р. №3). Затверджено наказом в.о. ректора Донецького обласного ІППО 26 жовтня 2021 р. № 388. 60 годин / 2 кредити ЄКТС

11. Освітня програма підвищення кваліфікації на тему «Нова українська школа: перехід на наступний рівень» для вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти (соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь). Погоджено на засіданні Вченої ради Донецького обласного ІППО (протокол

від 14.09.2021 р. №3). Затверджено наказом в.о. ректора Донецького обласного ІППО 26 жовтня 2021 р. № 388. 60 годин / 2 кредити ЄКТС

12. Освітня програма підвищення кваліфікації на тему «Нова українська школа: перехід на наступний рівень» для вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти (іншомовна освітня галузь). Погоджено на засіданні Вченої ради Донецького обласного ІППО (протокол від 14.09.2021 р. №3). Затверджено наказом в.о. ректора Донецького обласного ІППО 26 жовтня 2021 р. № 388. 60 годин / 2 кредити ЄКТС

Кількість змістовних модулів, оновлених та розроблених за тематикою НУШ (поза коштами субвенції), у 2020 році склала 43, а у 2021 році – 25.

2020 рік:

1. Питання охорони праці в закладах загальної середньої освіти в умовах упровадження Концепції НУШ.

2. Компетентнісний підхід як пріоритетний напрямок у викладанні трудового навчання/технологій у Новій українській школі.

3. Викладання трудового навчання/технологій у Новій українській школі – основні виклики сучасності.

4. Проблемно-інтегрований підхід як пріоритетний напрямок у викладанні трудового навчання/технологій у Новій українській школі.

5. Нормативно-правове та методичне забезпечення технологічної освіти в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа».

6. Використання сучасних інноваційних та інтерактивних технологій в умовах НУШ.

7. Інформаційно-цифрова компетентність сучасного вчителя математики Нової української школи.

8. Інтерактивні технології в роботі вчителя математики в НУШ.

9. Компетентнісний підхід як пріоритетний напрямок у викладанні

математики в Новій українській школі.

10. Інтерактивні технології в роботі вчителя фізики в НУШ.

11. Інноваційні технології викладання фізики відповідно до Концепції «Нова українська школа».

12. Компетентнісний підхід як пріоритетний напрямок у викладанні фізики в Новій українській школі.

13. Інноваційні технології викладання математики відповідно до Концепції «Нова українська школа».

14. Сучасні інноваційні та інтерактивні технології у викладанні природничих дисциплін в умовах упровадження Концепції НУШ.

15. Формування критичного мислення учнів на уроках дисциплін природничого циклу в НУШ.

16. Евристична дидактика у викладанні природничих дисциплін у НУШ.

17. Проблемно-інтегроване навчання на уроках дисциплін природничого циклу в умовах упровадження Концепції НУШ.

18. Цифрова компетентність сучасного вчителя Нової української школи.

19. Сучасні цифрові технології у викладанні природничих дисциплін в умовах упровадження Концепції НУШ.

20. Використання програмних застосунків у викладанні природничих дисциплін в умовах упровадження Концепції НУШ.

21. Диджиталізація освітнього процесу при викладанні дисциплін природничого циклу в умовах упровадження Концепції НУШ.

22. Медіаграмотність учителя як основна складова професійної компетентності вчителя Нової української школи.

23. Компетентнісний підхід як пріоритетний напрямок у викладанні біології та екології в Новій українській школі.

24. Компетентнісний підхід як пріоритетний напрямок у викладанні географії в Новій українській школі.

25. Міжпредметна інтеграція під час тренінгових вправ як засіб

формування життєвої компетентності учнів.

26. Комплексне читання як засіб вимірювання читацької грамотності учня Нової української школи.

27. Розвиток цифрового інтелекту вчителя Нової української школи.

28. Упровадження біоадекватної технології на уроках української мови та літератури в умовах Нової української школи.

29. Інтегрований урок як інноваційна форма організації занять в умовах оновлення змісту літературної освіти школярів.

30. Сучасні документи у сфері освіти – надійний дороговказ Нової української школи.

31. Педагогіка партнерства як етична складова й основа формування інноваційного освітнього простору Нової української школи.

32. Мовна й мовленнєва компетентності педагога Нової української школи.

33. НУШ: компетентності для культури демократії.

34. Психолого-педагогічні засади навчання дітей цифрової епохи в контексті положень «Нової української школи».

35. Методика використання креолізованого тексту в процесі навчання та виховання дітей цифрової епохи в контексті положень «Нової української школи».

36. Нова українська школа: наскрізний процес виховання, який формує цінності.

37. Формування ключових компетентностей на уроках іноземних мов в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа».

38. Дитиноцентризм як гуманістично орієнтований підхід у формуванні учня НУШ.

39. НУШ: від теорії до практики.

40. Етнокультурний простір дошкілля в умовах НУШ.

41. Професійний розвиток учителя англійської мови через рефлексію

фахової діяльності.

42. Використання сучасних пісень та римівок на уроках англійської мови як засіб актуалізації навчальних досягнень учнів.

2021 рік:

1. Інноваційні аспекти викладання мистецтва в контексті Концепції НУШ.

2. Методичний інструментарій учителя мови та літератури Нової української школи.

3. Мовна й мовленнєва компетентності педагога Нової української школи.

4. Методичний дизайн сучасного уроку англійської мови в Новій українській школі.

5. STEM-проект як предмет і метод навчання в НУШ.

6. Діяльнісний підхід у навчанні дисциплін природничого циклу в Новій українській школі.

7. Медіаграмотність у практичній діяльності вчителя НУШ.

8. Нормативно-правове забезпечення підвищення кваліфікації педагогів ЗДО в умовах реформи НУШ.

9. Базові принципи та умови реалізації стандарту дошкільної освіти в контексті положень «Нової української школи».

10. Оновлений БКДО як передумова успіху НУШ.

11. Технології розвитку дитини в забезпеченні наступності між дошкільною та початковою освітою в контексті реформування НУШ.

12. Психолого-педагогічні аспекти реалізації Концепції НУШ.

13. Психологічні аспекти педагогіки партнерства «Нової української школи».

14. Педагогіка партнерства – ключовий компонент формули нової школи.

15. Організаційно-методичний супровід забезпечення наступності між

ЗДО та початковою школою в контексті реформування НУШ.

16. Континуум інтегрованого навчання: тематичний та діяльнісний підходи.

17. Чинники якості: доступність та освітнє середовище.

18. Супервізійна підтримка професійного розвитку педагогів як агентів змін.

19. Системи інтегрованої позакласної роботи вчителя Нової української школи.

20. Інтеграція ідей сталого розвитку в навчальний процес НУШ.

21. Розвиток асоціативного мислення в процесі вивчення літератури в Новій українській школі.

22. Модельні навчальні програми мовно-літературної освітньої галузі в Новій українській школі.

У межах курсів підвищення кваліфікації за тематикою НУШ (поза коштами субвенції) у 2021 році були проведені тренінги за темами:

1. Моделювання сучасного уроку мови та літератури в умовах становлення Нової української школи.

2. Сучасний урок англійської мови в Новій українській школі.

3. Використання інноваційного навчально-методичного забезпечення в навчанні англійської мови учнів Нової української школи.

4. Цифрова компетентність сучасного учителя НУШ.

5. Формування ключових компетентностей і критичного мислення на уроках дисциплін природничого циклу в умовах переходу до Нової української школи.

6. Медіаграмотність як основна складова професійної компетентності учителя Нової української школи.

7. Методичний супровід оновлення освітнього процесу в дошкільному закладі в контексті НУШ.

8. Сучасні орієнтири дошкільної освіти в контексті НУШ.
9. Дидактична транспозиція: від сучасного дошкілля до Нової української школи.
10. Проектування освітнього середовища в Новій початковій школі.
11. Нова українська школа: реалізація компетентнісного підходу в початковій школі (за НПП «Інтелект України»).
12. Цифрова компетентність сучасного учителя Нової української школи (тренінг для вчителів усіх категорій).
13. Медіаграмотність як основна складова професійної компетентності учителя Нової української школи (тренінг для вчителів усіх категорій).
14. Нормативно-правове та методичне забезпечення технологічної освіти в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа».
15. Компетентнісний підхід як пріоритетний напрямок у викладанні трудового навчання/технологій у Новій українській школі.
16. Використання сучасних інноваційних та інтерактивних технологій в умовах НУШ для учителів трудового навчання.

Кількість педагогів, охоплених курсами підвищення кваліфікації за тематикою НУШ (поза коштами субвенції), у 2020 році склала 482 особи, а 2021 році – 10213 осіб.

Міжкурсівих заходів, присвячених питанням реалізації Концепції «Нова українська школа», у 2020 та 2021 роках було організовано 54, охоплено 4333 педагоги області.

Крім того, на виставковому майданчику Донецької області в межах Національного освітнього форуму «Нова українська школа 2020/2021: синергія, інтеграція, менеджмент» були представлені друковані методичні матеріали з досвіду впровадження STEM-освіти в регіоні та чинний макет розумної теплиці на автономному живленні, створений командою Великоновосілківського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №2 Великоновосілківської селищної ради «Друге дихання», яка посіла I місце

в обласному конкурсі.

«ШколаТехно» у 2020 році (склад команди: Давиденко Дмитро, Хараман Аліна, Янатєва Влада, Зуєв Олександр – учні закладу, Павловський В. М. – учитель інформатики).

У прототипі теплиці створена тепла підлога та електричні батареї. Потужність електроопалення 5 Ват. Керується опалення датчиком температури та вологості повітря й датчиком температури ґрунту. Нагрівання ґрунту також забезпечують два нагнітальних вентилятори, які потоки теплого повітря пропускають через труби в ґрунті.

Подача води у внутрішню місткість керується датчиком рівня води, а в аварійних випадках спрацьовує поплавковий вимикач. Полив здійснюється крапельно та розбризкуванням, вмикається і вимикається датчиками вологості ґрунту. Чергове освітлення – led- стрічка, вмикається вручну. Фітоосвітлення – led-стрічка (2 червоних, 1 синій) вмикається датчиком освітленості.

Система охорони спрацьовує при русі теплих тіл і вмикається датчиком руху. Вентиляція здійснюється через вентилятор та систему автоматичного відчинення вікон, які реагують на даху при температурі вище за 25°C, на стінах додатково – при температурі більшій ніж 30°C. Повітря (а саме вміст CO₂) у теплиці контролюється датчиком якості повітря. Усі процеси в макеті контролює плата Ардуіно.

Макет теплиці викликав великий інтерес у всіх учасників Форуму. STEM-проект команди Великоновосілківського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №2 отримав за перемогу в конкурсі «ШколаТехно» 250000 грн призового фонду для створення повномасштабної теплиці, яка була відкрита у листопаді 2021 року.

Велика теплиця має три зони: для екзотичних рослин, для рослин, типових для нашої кліматичної зони, які будуть вирощуватися у звичайному ґрунті, у гідропоніці, експериментальним шляхом, лабораторії для клонування рослин, проведення дослідів, STEM-уроків. Автономність теплиці на разі розробляється на базі мікрокомп'ютера Raspberry Pi 3 B+.

Водопостачання здійснюється з двох альтернативних джерел: свердловина (помпа); місцевий водогін (електроклапан).

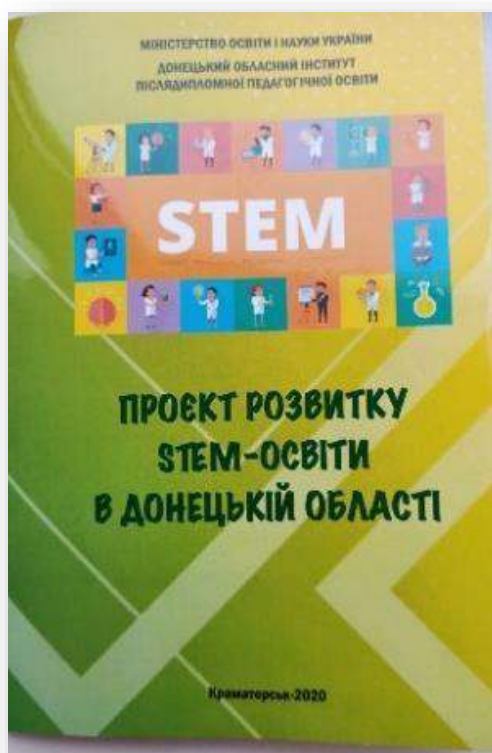
Серед друкованих методичних матеріалів були представлені розробки Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти щодо стратегічного бачення розвитку STEM-освіти в регіоні, практичного досвіду

розробки та реалізації цифрових та STEM-проектів у школі:

1. Концепція «Регіональний розвиток цифрової освіти на 2021-2027 роки» /Ю.О.Бурцева, Д.В.Малєєв, Д.В.Костенко, В.Є.Абизов, В.І.Шабанов, І.Г.Ціко, С.Ю.Гарна. Розроблено колективом науково-педагогічних працівників Донецького обласного ІППО у співпраці з Програмою ООН із відновлення та розбудови миру та експертами МОН України.

2. Проект розвитку STEM-освіти в Донецькій області/ Юлія Бурцева, Вадим Абизов, Денис Малєєв, Віктор Шабанов. Розроблено колективом науково-педагогічних працівників Донецького обласного ІППО у співпраці з Програмою ООН із відновлення та розбудови миру та експертами МОН України.

3. Збірки «Сучасні тренди в освіті. Цифровий дизайн» 2018, 2019 та 2020 років. Укладач: Литвин В.В. У збірках представлені авторські розробки

переможців щорічного обласного конкурсу з цифрового дизайну учителів-предметників різних освітніх галузей.

4. Збірники «Сучасні тренди в освіті. STEM-освіта» 2017, 2018, 2019 та 2020 років. Укладачі: Гладкова Г.В., Фільчакова Т.В.. Тут представлені авторські розробки реалізованих STEM-проектів учителів закладів освіти Донецької області, які охоплюють як досвід початкової, так середньої та старшої школи.

У 2021 році розроблені та затверджені рішенням Вченої ради такі методичні збірники:

– **«НУШ: STEM у школі. Креативність учителя та учня»**, укладач Т. В. Фільчакова, методист відділу координації роботи центрів професійного розвитку педагогічних працівників Донецького обласного інституту післядипломної освіти;

– **«Методичний путівник керівника НУШ: на допомогу директору та заступнику директора закладу загальної середньої освіти»**, укладач Г.О. Щербиніна, методист відділу менеджменту освіти та педагогічних інновацій Донецького обласного інституту післядипломної освіти;

– **«Цифровий дизайн»**, укладач Литвин В.В., методист відділу зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти Донецького обласного інституту післядипломної освіти.

**Комунальний заклад
«Житомирський обласний
інститут післядипломної
педагогічної освіти»
Житомирської обласної
ради**

Н а виконання Концепції «Нова українська школа» продовжується пілотний проект – всеукраїнський експеримент «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації Державного стандарту початкової освіти» на базі чотирьох освітніх закладів:

- Житомирська ЗОШ I – III ступенів № 28 імені Івана Виговського;
- комунальна установа «Опорний навчальний заклад «Романівська гімназія» Романівської районної ради;
- Коростенський міський ліцей Коростенської міської ради;
- Новоград-Волинський ліцей № 11 Новоград-Волинської міської ради.

Використання коштів державної субвенції на забезпечення якісної сучасної та доступної загальної середньої освіти нуш

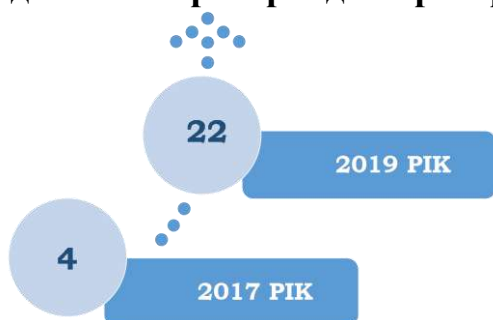
	2018	2019	2020	2021
Обсяг коштів субвенції, тис. грн	2091342	1145500	0	3975300
Придбання предметів, матеріалів, методичні посібники, тис. грн	1249250	178391	0	320441
Витрати на відрядження, тис. грн	20504	12498	0	0
Витрати на підвищення кваліфікації педагогічних працівників, тис. грн	821587	537995	0	925051

Реалізація Дорожньої карти супроводу шкіл-учасниць інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня:

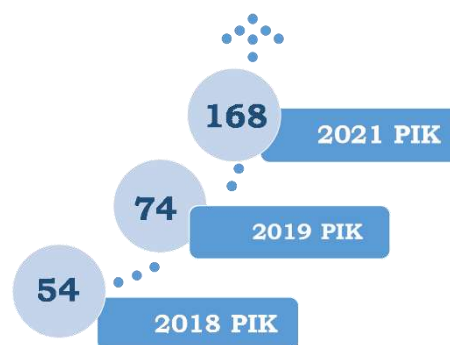
- ✓ Ліцей №11 міста Новограда-Волинського
- ✓ Опорний заклад загальної середньої освіти «Романівська гімназія»
- ✓ Коростенський міський ліцей Житомирської області
- ✓ Загальноосвітня школа I-III ступенів № 28 м. Житомира імені гетьмана Івана Виговського

Підготовка тренерів для тренерів-педагогів області

Підготовка регіональних тренерів-педагогів для підвищення кваліфікації педагогічних працівників

Співпраця з міжнародними організаціями

The LEGGO Foundation	Британська рада
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Навчання тренерів для підготовки тренерів-педагогів – 10 ✓ Вчителі початкових класів – 150 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Навчання тренерів для підготовки вчителів – 9 ✓ Вчителі початкових класів – 1102 ✓ Вчителі базової школи – 876

Підготовка педагогічних працівників до роботи в умовах нової української школи за кошти державної субвенції

Напрямки підвищення кваліфікації	Кількість груп	Кількість осіб
Вчителі ЗЗСО, які будуть працювати в 2022/23 н. р. в умовах НУШ	211	7043
Асистенти вчителя	26	611
Вчителі початкової школи та вчителі, які викладають інформатику в початковій школі	80	1991
		Всього 9 645 осіб

Науковий супровід реалізації НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Науково-методичні посібники	11
Методичні рекомендації	25
Навчально-методичні посібники	7
Науково-практичні інтернет-конференції	12
Монографія	1

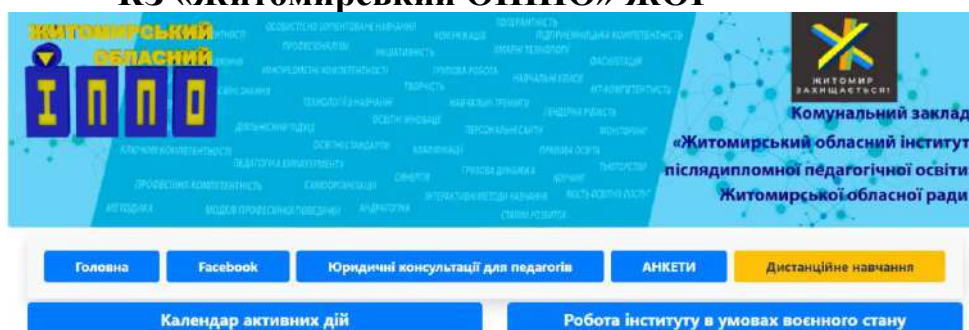

Методичний супровід науково-педагогічними та педагогічними працівниками інституту реалізації НУШ

СЕМІНАРИ ТА ДОБРІ ПРАКТИКИ	Обсяги проведення – 36 год Доповідачі – 12 педагогів Учасники – 440 педагогів
НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА	Кількість напрямків – 23 Кількість груп – 356 Всього вчителів – 9 688: <ul style="list-style-type: none"> ▪ вчителі початкової школи – 1 991; ▪ вчителі закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти – 7 086; ▪ асистенти вчителів – 611
МЕТОДИЧНИЙ Е-НУВ	Кількість матеріалів – 1 085 З них: <ul style="list-style-type: none"> ▪ актуальні події – 193 ▪ нормативні документи – 103 ▪ програмно-методичне забезпечення – 115 ▪ форми навчання (виховання) – 145 ▪ зміст навчального предмета (виховання) – 167 ▪ методи навчання (форми виховання) – 164

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ відеоматеріали – 110 ▪ інфографіка – 91
ІНША ДІЯЛЬНІСТЬ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Участь у нарадах педагогічних працівників (методистів) – 17 ▪ Організація курсів при ЦПО ЗВО УМО НАПНУ – 27 осіб ▪ Підготовка до проведення українсько-австрійського проєкту – 67 матеріалів ▪ Листування з місцевими органами управління освіти – 173 листа ▪ Захист випускних робіт при ЦПО ЗВО УМО НАПНУ – 2 ▪ Участь в нарадах з НУШ – 7 нарад ▪ Участь у серпневому форумі «Освіта Житомирщини 30: час важливих змін» – 1 ▪ Курси цивільної оборони з категорії «Посадові особи, на яких покладені обов'язки з питань ЦЗ (за відсутності окремої штатної одиниці) в місцевих органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування» – 1 особа ▪ Проведення діалогової платформи «Дорожня карта базової НУШ» – 22 заходи ▪ Методична підтримка пілотних шкіл – 8 заходів, 56 консультацій

Освітній портал КЗ «Житомирський ОШПО» ЖОР

➤ **Дистанційна платформа Moodle**, основними напрямками якої є організація курсів підвищення кваліфікації вчителів, проведення дистанційних тренінгів, методичних заходів різних проєктів та конкурсів, повну інформацію щодо курсів підвищення кваліфікації вчителів як за кошти регіонального замовлення, так і курси «Нової української школи» за кошти державної субвенції

➤ **Методичний E-hub**, на якому розміщені матеріали щодо організації дистанційного навчання, методичні матеріали для педагогів та інша необхідна інформація

➤ **Всеукраїнські програми**, такі як «Нова українська школа», #УкраїнаБезНасильства, Протидія булінгу, Рамка безперервного професійного вдосконалення вчителів іноземних мов та інші

➤ **Сайт з підтримки інклюзивної освіти**

➤ **Репозитарій**

➤ **Електронний журнал «Житомирщина педагогічна»**

Портал охоплює всі сфери роботи з педагогічними працівниками області

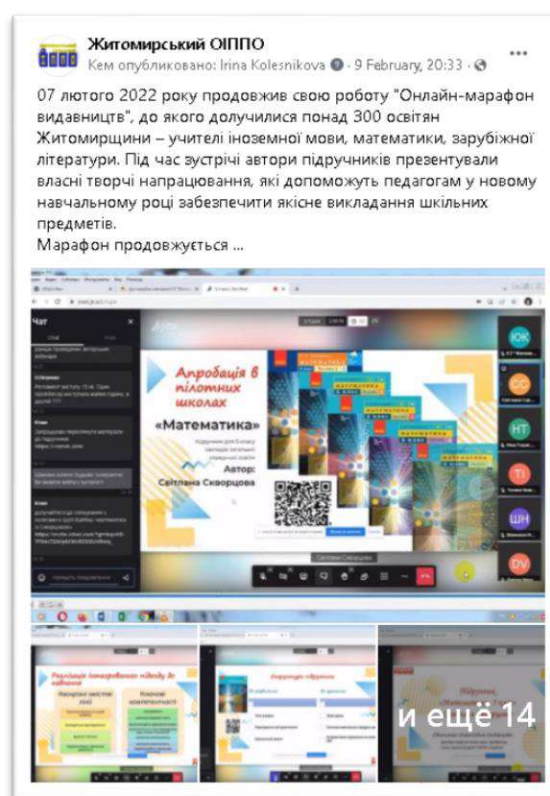
Перелік освітніх програм курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти в 5-6 класах Нової української школи у 2022/2023 н. р.

Марафон видавництв

(зустрічі авторів підручників з освітянами Житомирщини)

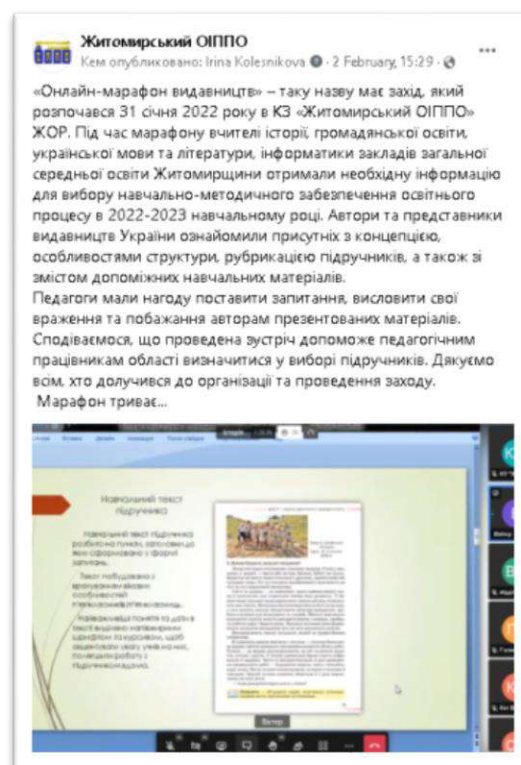
- вчителів музичного мистецтва
- вчителів образотворчого мистецтва
- вчителів німецької мови
- вчителів української мови та літератури
- вчителів зарубіжної літератури
- вчителів математики
- вчителів інтегрованих курсів «Пізнаємо природу», «Довкілля», «Природничі науки»
- вчителів інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»

- вчителів історії, громадянської освіти, етики
- вчителів технологій
- вчителів інформатики
- вчителів англійської мови
- вчителів фізичної культури

Супервізія в регіоні в 2019 – 2021 роках

- ✓ 2 – тренери для підготовки супервізорів
- ✓ 59 – регіональних супервізорів
- ✓ 38 супервізій в 2021 році

Науково-методична підтримка учасників всеукраїнського експерименту (пілотування)

- ✓ 6 виїздів в пілотні заклади освіти
- ✓ опрацьовано 78 модельних програм
- ✓ індивідуальні консультації з методистами лабораторії методичного забезпечення

Діалогова платформа (2020 – 2021 роки)

30 серпня		
1	Математика	9.00-10.00
2	Фізична культура	10.00-11.00
3	Історія, основи правознавства, громадянська освіта	11.00-12.00
4	Предмет «Захист України»	12.00-13.00
5	Предмети художньо-естетичний цикл	13.00-14.00
6	Спеціальні заклади освіти	14.00-15.00
7	Виховна робота	15.00-16.00
30 серпня		
1	Українська мова та література	9.00-10.00
2	Зарубіжна література	10.00-11.00
3	Англійська та іспанська мови	11.00-12.00
4	Трудове навчання (технологія) креслення	12.00-13.00
5	Групи подовженого дня	13.00-14.00
6	Психологія	14.00-15.00
7	Географія, економіка, природознавство	15.00-16.00

Житомирський ОІППО

Кем опубліковано: Iriina Kolesnikova · 30 августа 2021 г. · 🌐

Продовжуємо працювати в дистанційному форматі. Упродовж двох днів 30 та 31 серпня 2021 року, лабораторією методичного забезпечення комунального закладу «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради проводиться щорічна Діалогова платформа. Тема зустрічі в 2021 році «Дорожня карта базової Нової української школи».

Сьогодні відбулася онлайн-зустріч, до якої долучилось більше 1600 педагогічних працівників області, зокрема, учителі української мови та літератури, зарубіжної літератури, англійської та іспанської мов, географії, економіки, природознавства, математики, фізичної культури, історії, основ правознавства, громадянської освіти, предметів художньо-естетичного циклу, технологій, психології, вихователі груп продовженого дня, викладачі предмету «Захист України», спеціальних закладів освіти, виховної роботи.

Дякуємо за співпрацю! До зустрічі!

Житомирський ОІППО

Кем опубліковано: Iriina Kolesnikova · 31 августа 2021 г. · 🌐

31 серпня 2021 року продовжилася спілкування у форматі діалогової платформи «Дорожня карта базової Нової української школи» з директорами, заступниками директорів закладів загальної середньої освіти, учителями інформатики, фізики, біології, хімії, німецької та французької мов, польської мови, педагогічними працівниками дошкільної та позашкільної освіти. У діалоговій платформі взяли участь понад 1000 педагогів Житомирської області.

Під час інтерактивної взаємодії організаторів з учасниками було обговорено низку актуальних питань щодо організації освітнього процесу в закладах освіти області в контексті реалізації завдань Нової української школи.

Дякуємо за співпрацю! До нових зустрічей!

Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти

Державотворчі процеси виявили в освіті невідповідність між існуючою системою та потребами людини, суспільства і значною мірою актуалізували проблему створення сучасної, затребуваної суспільством і вимогами часу, Нової української школи, що зорієнтована на всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві.

На виконання наказу МОН України від 21.04.2021 № 406 в Україні розпочато роботу над реалізацією інноваційного освітнього проекту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти». Закарпаття у цьому проєкті представляють 4 пілотні заклади освіти:

Ужгородська загальноосвітня школа I-III ступенів № 8 Ужгородської міської ради Закарпатської області;

Чинадіївський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Чинадіївської селищної ради Мукачівського району Закарпатської області;

Ганичівський опорний заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Нересницької сільської ради Тячівського району Закарпатської області;

Міжгірський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 1 Міжгірської селищної ради.

60 педагогічних працівників цих закладів освіти пройшли відповідну підготовку до впровадження Концепції «Нова українська школа».

Серед пріоритетних напрямів роботи Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти по розбудові Нової української школи в 2020-2021 роках слід відзначити:

- науково-методичний супровід інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» з метою практичної реалізації Концепції «Нова українська школа»;

- здійснення безперервної освіти вчителів початкових класів, вчителів 5 класів відповідно до Концепції «Нова українська школа», до мети і завдань Професійного стандарту вчителя ЗЗСО та вчителя початкових класів ЗЗСО, нових Державних освітніх стандартів та сучасних підходів через впровадження інноваційних форм, методів, засобів та технологій навчання дорослих;

- забезпечення організації, проведення та методичного супроводу обласних, всеукраїнських конкурсів педагогічної майстерності, учнівських конкурсів;

- надання необхідної методичної допомоги вчителям області у реалізації Концепції державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (розробка методичних рекомендацій, навчально-методичних посібників, рецензування, участь у експертизі навчально-методичної літератури);

- мотивація фахового і професійного вдосконалення педагогів з метою впровадження сучасних інформаційних технологій навчання для забезпечення ефективного дистанційного навчання учнів (при потребі);

- забезпечення проведення Всеукраїнських моніторингових досліджень якості початкової освіти та базової середньої освіти в 5 класах.

Питання підвищення кваліфікації вчителів Нової української школи є надзвичайно важливим і потребує:

- розроблення освітніх програм для підготовки вчителів до використання інноваційних технологій у професійній діяльності для забезпечення дистанційного навчання молодших школярів;

- своєчасного реагування на зміни в програмах підвищення кваліфікації вчителів;

- розроблення навчально-методичних рекомендації для вчителів з актуальних питань впровадження НУШ;

- участь, підтримка та заохочення науково-педагогічних працівників у Всеукраїнських проєктах та конкурсах розробок навчально-методичної літератури для вчителів НУШ.

Інститутом розроблено та схвалено вченою і науково-методичною радами **28 освітніх програм** для підготовки:

- тренерів-педагогів для підвищення кваліфікації вчителів початкових класів, які забезпечують здобуття учнями 1-4 класів початкової освіти (*1 програма*);

- тренерів-педагогів для підвищення кваліфікації асистентів учителів (*1 програма*);

- тренерів-педагогів із освітніх галузей для підвищення кваліфікації вчителів, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти (*10 програм*);

- учителів початкових класів, які забезпечують здобуття учнями 1-4 класів початкової освіти (*1 програма*);

- асистентів учителів (*1 програма*);

- учителів за освітніми галузями, які забезпечуватимуть реалізацію

Державного стандарту базової середньої освіти в умовах Нової української школи у 2022/2023 навчальному році (*11 програм*);

- учителів за освітніми галузями, які викладають один або декілька предметів угорською, румунською та словацькою мовами і забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти в умовах Нової української школи у 2022/2023 навчальному році (*3 програми*).

Освітні програми розроблені для очної (дистанційної) форм навчання і передбачають підготовку педагогів за такими змістовими напрямами:

професійна діяльність вчителя щодо формування ключових та предметних (галузевих) компетентностей відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»;

діяльнісні методи навчання (розвивальні, дослідницько-пошукові, ігрові, інтерактивні, проєктна робота);

організація інклюзивного навчання за рівнями підтримки здобувачів освіти з особливими освітніми потребами;

використання цифрових технологій та технологій дистанційного навчання;

оцінювання навчальних досягнень учнів;

навчально-методична координація освітньої діяльності педагогів (навчальні тренінги, майстер-класи, воркшопи, освітні проєкти тощо).

Змістові напрямки складаються з програмових тем, об'єднаних за принципом цілісності та за ознакою відповідності змісту до навчальної мети, завдань напрямку, визначених у пояснювальній записці. Кожну тему розкрито через *навчальні елементи* – дидактичні одиниці, які включають основні поняття і положення змісту навчального матеріалу відповідно до інтегруючої мети змістового напрямку і його логічної структури.

Для очної форми навчання аудиторна робота передбачає виконання навчального навантаження в обсязі 30 год. для кожного модуля. За

дистанційної форми навчання аудиторна робота (в режимі онлайн) становить не менше 24 год. і самосійна робота слухачів курсів – не більше 6 год.

Методичне забезпечення самостійної роботи слухачів визначає:

перелік тем, навчальних елементів, мети, завдань та професійних компетентностей, на формування яких спрямована самостійна робота слухача; орієнтовний план вивчення змісту даної частини програми та форми узагальнення;

методичні рекомендації щодо опанування окремих тем чи набуття практичних вмінь;

дидактичні матеріали;

перелік літератури, Web-ресурсів;

перелік питань, тестів для самоконтролю;

виконання освітніх проєктів.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 17 травня 2021 року № 476 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» у 2021 році» (зі змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2021 року № 682), Закарпатським ІІПО у 2021 році підготовлено **7637** педагогічних працівників, зокрема:

- 1) тренери-педагоги для підготовки вчителів початкових класів – **102 чол.**;
- 2) тренери-педагоги для підготовки асистентів учителів – **17 чол.**;
- 3) тренери-педагоги для підготовки вчителів за освітніми галузями (5 клас) – **299 чол.**;
- 4) учителів початкових класів – **1340 чол.**;
- 5) асистенти учителів – **639 чол.**;
- 6) учителі за освітніми галузями (5 клас) – **5240 чол.**, з них:

Громадянська та історична галузь	512
Інформатична галузь	429
Математична галузь	591
Мистецька галузь	581
Мовно-літературна галузь (українська мова та л-ра)	761
Мовно-літературна галузь (зарубіжна л-ра)	377
Мовно-літературна галузь (румунська мова)	23
Мовно-літературна галузь (угорська мова)	118
Іншомовна освіта (англійська мова)	183
Природнича галузь	611
Соціальна і здоров'язбережувальна галузь	280
Технологічна галузь	361
Фізична культура	413

Необхідно зазначити, що велика увага була зосереджена й на підготовку учителів, які викладають один чи декілька навчальних предметів (інтегрованих курсів) румунською або угорською мовами. **1125** педагогічних працівників закладів освіти з навчання мовами національних меншин пройшли навчання за програмами Нової української школи.

У 2020 році до змісту навчально-тематичних планів підвищення кваліфікації вчителів початкових класів та вихователів груп продовженого дня були оновлені теми згідно в Концепції «Нова українська школа».

1) Основні засади підвищення кваліфікації вчителів початкових класів відповідно до Професійного державного стандарту «Вчитель початкових класів ЗЗСО».

2) Формувальне та підсумкове оцінювання учнів у 1-4 класах по-новому.

З метою ефективного впровадження НУШ у навчально-тематичний план підвищення кваліфікації вихователів ГПД внесено доповнення, а саме:

1) Реалізація Концепції НУШ в умовах роботи групи продовженого дня.

2) Основні засади підвищення кваліфікації вихователів групи продовженого дня відповідно до Професійного стандарту «Вчитель ЗЗСО».

3) Модель компетентнісного підходу в Новій українській школі.

4) Формування ключових компетентностей учнів в умовах НУШ у групі продовженого дня.

5) Особливості організації освітнього процесу в інклюзивній групі продовженого дня.

Упродовж 2021 року здійснювався організаційно-методичний супровід та проведення загальнодержавних моніторингових досліджень:

1) проведення моніторингу якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи» учнів 4 класів у ЗЗСО Закарпатської області у квітні 2021 році (наказ Міністерства освіти і науки України від 26.11.2020 № 1478, наказ Міністерства освіти і науки України від 21.01.2021 № 78 «Про проведення основного етапу другого циклу загальнодержавного зовнішнього моніторингу якості початкової освіти «Стан сформованості читацької та математичної компетентностей випускників початкової школи закладів загальної середньої освіти». У Всеукраїнському моніторингу взяли участь 12 закладів області і більше 300 учнів;

2) координування дослідження для вчителів та батьків учнів 3 класів з 30 квітня до 12 травня 2021 року відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 26.04.2021 № 1/9-214 «Про дослідження для вчителів та батьків 3 класів НУШ» з метою аналізу післядипломної тенденцій у розвитку якості початкової освіти в рамках упровадження реформи Нової української школи;

3) 18 травня 2021 року проведено дослідження результатів навчання учнів 4-х класів закладів загальної середньої освіти (за репрезентативною вибіркою) у Ужгородська ЗОШ I-III ступенів №8 Ужгородської міської ради та Ужгородська загальноосвітня школа I-III ступенів №20 - лицей «Лідер» Ужгородської міської ради відповідно наказу Міністерства освіти і науки

України від 06.05.2021 року № 510 «Про проведення дослідження результатів навчання учнів 4-х класів закладів загальної середньої освіти (за репрезентативною вибіркою)»;

4) координація дослідження з 12 по 18 жовтня 2021 року вивчення рівня підготовленості педагогічних працівників до забезпечення викладання відповідно до Концепції Нової української школи та Державного стандарту початкової освіти вчителів 1 класів закладів загальної середньої освіти відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 05.10.2021 р. № 1/9-527;

5) проведення вхідного моніторингу якості базової середньої освіти в 5 класах закладів загальної середньої освіти (за репрезентативною вибіркою) щодо стану сформованості читацької та математичної компетентностей в учнів 5 класів відповідно наказу Міністерства освіти і науки України від 14.12.2021 року № 1366 «Про проведення вхідного моніторингу якості базової середньої освіти в 5 класах закладів загальної середньої освіти (за репрезентативною вибіркою)»;

У 2020-2021 роках експертом Кірик М.Ю. проведено експертизу 7 підручників для 3-4 класів «Я досліджую світ», 2 підручників для 3-4 класів «Українська мова та читання» підручник для з навчанням угорською мовою закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах, з аудіо-супроводом) та 13 навчально-методичних посібників тільки за 2021 р., а саме:

Назва	Посібники
Рецензія	на збірку-практикум «Успішні сходинок» тематичне оцінювання 3 клас (автор І. А. Бикова, с.114) за програмою О.Савченко
Рецензія	на збірку-практикум «Успішні сходинок» тематичне оцінювання 3 клас (автор І. А. Бикова, с.170) За програмою Р.Шияна

Експертний висновок	на робочий зошит «Я досліджую світ» 4 клас, частина 1 (автор: Ю.Шумейко, 50с.)
Експертний висновок	на робочий зошит «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» 4 клас, 2 частина (автор: Ю.Шумейко, 50 с.)
Експертний висновок	на робочий зошит «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» 3 клас (автори: Н. О. Будна, Т. В. Гладюк, С. Г. Заброцька, Н. Б. Шост, 88с.)
Експертний висновок	на збірку контрольних робіт з мовно-літературної (українська мова та російська), математичної освітньої галузі (автора І.А.Бикова, А. С. Дмитришен-Гончар та клас не вказано, 95 с.)
Експертний висновок	на робочий зошит «Я досліджую світ» 4 клас (автор: Тагліна О.В. до підручника І. Грущинської. З. Хитрої, І.Дробязко) (2 частина)
Експертний висновок	на робочий зошит «Я досліджую світ» 4 клас (автор: Тагліна О.В. до підручника І. Грущинської. З. Хитрої, І.Дробязко) (1 частина)
Експертний висновок	на відривні картки «Я досліджую світ» 4 клас (автор: Назаренко А.А., с.80) (до підручника Тетяни Гільберг, Світлани Тарнавської, Ніни Павич)
Експертний висновок	на навчально-методичний посібник «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: дидактичні особливості організації навчально-ігрової діяльності учнів 1-2 класів» (автор П.Г.Копосов, 2021, 153 с.)
Експертний висновок	на навчально-методичний посібник «Нова українська школа: дидактичні особливості організації навчально-ігрової діяльності учнів 1–2 класів» (автор Шевченко Ю. В., 2021, 163 с.)

Рецензія	на збірку-практикум «Успішні сходинки» тематичне оцінювання 4 клас (автор Н. О. Косовцева, І. А. Бикова, 145 с.)
Експертний висновок	на збірку-практикум «Успішні сходинки» тематичне оцінювання 4 клас (автор Н. О. Косовцева, І. А. Бикова, 132 с.)

Науково-педагогічні та педагогічні працівники Закарпатського ІІПО співпрацюють з відділами освіти місцевих територіальних громад, консультують та надають методичну допомогу вчителям закладів загальної середньої освіти з питань впровадження Концепції Нової української школи, організації освітнього процесу, ведення ділової документації тощо.

Для забезпечення впровадження Державного стандарту базової середньої освіти в умовах Нової української школи працівниками інституту (в тому числі у співавторстві з педагогами закладів освіти області) упродовж 2020-2021 років підготовлено цілий ряд друкованих та електронних видань (підручників, посібників, рекомендацій, статей):

1) Підручник: «Українська мова та читання» підручник для 3 класу з навчанням угорською мовою закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах, з аудіосупроводом) (авт. Криган С.Г., Сергійчук Ю.П.) та «Угорська мова та читання» підручник для 3 класу з навчанням угорською мовою закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) (авт. Лотор-Пердук О.К., Пердук Я.Б.);

2) Підручник: «Українська мова та читання» підручник для 4 класу з навчанням угорською мовою закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах, з аудіосупроводом) (авт. Криган С.Г., Сергійчук Ю.П.).

3) Методичний посібник: Марія Кірик, Людмила Данилова. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навч.-метод. Посіб. / М.Кірик, Л.Данилова. – Львів:

Світ, 2019. – 136 с. (гриф наказ МОН України від 17.10.2019р. №1304), який надійшов до бібліотек ЗЗСО області у січні-лютому 2020 році. Пошук за посиланням: <http://svit.gov.ua/index.php?productID=1111>.

4) Методичний посібник: Марія Кірик, Катерина Маргітич, Людмила Данилова. Нова українська школа: методика навчання української мови в 1-4 класів з навчанням угорською мовою для закладів загальної середньої освіти: навч.-метод. Посіб. / М.Кірик, Л.Данилова. – Львів: Світ, 2020. – 136 с. (гриф МОН України наказ МОН України від 04.11.2020 №1371). Пошук за посиланням: <https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpraysivnykiv/Kiryk-Metodyka-ukr-mova-nats-mensh-uhor.pdf>

5) Методичний посібник: Пилип Е.Е., Годована М.Е., Сергійчук Ю.П. Нова українська школа: Сценарії виховних заходів (для ЗЗСО з вивченням словацької мови) для початкових класів. Посібник. ЗПППО, 2021.

6) Годована М.Е. Методичний посібник дидактичних ігор на уроках словацької мови у 4 класах. ЗПППО, 2020.

7) Методичні рекомендації: Капко Л.М., Особливості викладання курсу «Українська мова у загальноосвітніх навчальних закладах з угорською мовою навчання». - ЗПППО, 2021.

8) Методичний посібник: Криган С.Г., Сергійчук Ю.П., Нова українська школа: методи навчання української мови у 1-4 класах ЗЗСО з навчанням угорською мовою. Навчально-методичний посібник, ЗПППО 2020.

9) Методичні рекомендації: Лемішко І.В., «Дистанційне навчання в Новій українській школі – вимога часу та простір можливостей» ЗПППО, 2021.

10) Методичні рекомендації Цибульська І.Г. Нова українська школа: формування і розвиток комунікативно-мовленнєвих компетентностей молодших школярів на уроках української мови у закладах загальної середньої освіти з навчанням угорською мовою. Методичні рекомендації, ЗПППО 2021.

11) Методичні рекомендації: Сергійчук Ю.П. Нова українська школа: розвиток та формування писемного мовлення на уроках угорської мови у 3-4 класах. Методичні рекомендації. - ЗПППО, 2021.

12) Методичні рекомендації: Сергійчук Ю.П. Нова українська школа: кооперативні методи навчання під час роботи над текстом на уроках рідної мови у початкових класах ЗЗСО з навчанням мовами національних меншин. Методичний посібник для студентів та практикуючих вчителів). ЗПППО, 2021.

13) Методичні рекомендації: Кірик М.Ю., Цімболинець М.А. SMART – кейс вчителя НУШ: актуально, сучасно, нагально. Сайт ЗПППО, 2021.

Посилання:https://docs.google.com/document/d/10XbZnQIhnGK2ux3YUMBpetVSsi8_2Qeh/edit

14) Методичні рекомендації: Кірик М.Ю., Цімболинець М.А. Кейс для вихователя ГПД. Сайт ЗПППО, 2021.

Посилання:https://docs.google.com/document/d/10XbZnQIhnGK2ux3YUMBpetVSsi8_2Qeh/edit

15) Кірик М.Ю. «Свідоцтво досягнень учнів 3 класу», погоджено з ІМЗО, (затверджено на засіданні науково-методичної ради ЗПППО, протокол №3 від 24.05.2021р.).

16) Кірик М.Ю. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА організації і проведення підвищення кваліфікації вчителів початкових класів, які у 2021/2022 навчальному році забезпечують здобуття учнями 1-4 класів початкової освіти (схвалено Вченою радою Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти Протокол № 3 31.05.2021 р.).

17) Орос В.М., Кірик М.Ю., Шаркадій І.В. Освітня програма спецкурсу (10 год) «Основи викладання інформатики в початкових класах», (затверджена науково-методичною радою ЗПППО, протокол №3 від 31.05.2021р.).

18) Кірик М.Ю. Інструкція ведення Класного журналу для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти (затверджена науково-методичною радою ЗПППО протокол № 4 від 30 серпня 2021 року).

19) Гнаткович Т.Д., Добоні М.М., Михайловська Н.А. «Основи синтаксису». Програма гуртка з української мови для 8–9 (10–11) класів з навчанням угорською мовою закладів загальної середньої освіти.

20) Шумицька Г.В., Гнаткович Т.Д. Українська мова. Програма для вчителів, які викладають загальноосвітні дисципліни у закладах освіти з мовами національних меншин (очна форма навчання).

21) Т.Д. Гнаткович. Методичний словник учителя української мови з лінгводидактики.

22) Т.Д. Гнаткович. Українська мова. 5–7 класи. Програма для закладів (класів) загальної середньої освіти з поглибленим вивченням української мови.

23) Гнаткович Т.Д., Лукач А.Ю. Українська мова. 5-9 класи. Програма з поглибленим вивченням української мови для закладів (класів) загальної середньої освіти з угорською мовою навчання.

24) Гнаткович Т. Д., Химинець А. А., Тонкошкурова Л. І. Зарубіжна література. Програма факультативних курсів для закладів (класів) загальної середньої освіти. 5-7 класи.

25) Т. Гнаткович, О. Калинич, О. Береш-Попович, М. Шкурда. Програми факультативних курсів та курсів за вибором з української мови й літератури: 5–11 класи.

26) Т. Д. Гнаткович, Н. А. Михайловська, Н. Й. Ребрик, Є. Е. Борисова. Нова українська школа: Методика навчання української мови у 5–6 класах з навчанням угорською мовою закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу.

27) Котусенко О.Ю., Гнаткович Т.Д., Лукач А.Ю. Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-9 (10-11) класів з української мови та літератури для закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин.

28) Гоголюк В.В., Гнаткович Т.Д., Михайловська Н.А. Формування синтаксичної компетенції восьмикласників у процесі вивчення односкладних та неповних речень.

29) Гнаткович Т.Д., Лашкай В.С. Формування морфологічної компетентності учнів 6–7 класів на уроках української мови.

30) Чобаня В.В., Гнаткович Т.Д. Компетентнісний підхід до вивчення складного речення у 9 класі.

31) Добоні М.М., Гнаткович Т.Д. Сучасний урок української мови у 9 класі.

32) Гнаткович Т.Д., Комишна Н.С., Ребрик Н.Й. Повторення – шлях до успіху: українська мова та література. Посібник для старшокласників та вступників до вишів.

33) Лукач А.Ю., Гнаткович Т.Д. Тестові технології під час вивчення синтаксису простого і складного речень як засіб формування мовної компетенції учнів.

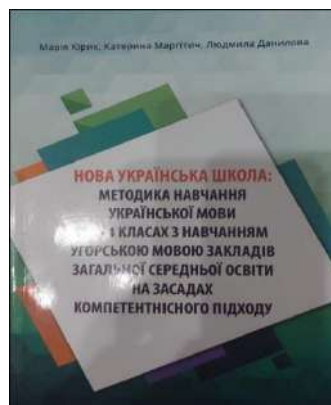
34) Гнаткович Т.Д. Формування синтаксичної компетентності учнів дев'ятого класу у процесі вивчення складного речення.

35) Л. Андрела, Т. Гнаткович, А. Ребрик. Життєпис письменника як засіб формування літературної компетентності.

Отже, сьогодні вимагає від кожного вчителя Закарпатської області відповідальності за свою роботу, відмови від шаблонних форм і методів навчання, уміння творчо працювати, а ми, працівники Закарпатського інституту післядипломної педагогічної освіти покликані їм допомогти подолати стереотипи.

Справжній вчитель не тільки вчить, виховує, розвиває, а й любить своїх учнів. Батьки довіряють вчителю своє найрідніше, кровне – дитину, яка за його допомогою, має стати особистістю. Тому, той, хто хоче змінити світ, повинен починати з себе!

ФОТО ЛІТЕРАТУРИ

**Комунальний заклад
«Запорізький обласний
інститут післядипломної
педагогічної освіти»
Запорізької обласної ради**

Протягом 2020-2021 років колектив Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти здійснював діяльність з науково-методичного та організаційного супроводу реалізації Концепції «Нова українська школа», підготовки педагогічних працівників та керівників закладів освіти Запорізької області до реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти за *трьома основними напрямками*, а саме:

1) *організаційний та науково-методичний супровід діяльності команд пілотних закладів освіти Запорізької області*: Бердянської гімназії №3 «Сузір'я» Бердянської міської ради; Комунального закладу освіти «Дніпрорудненська спеціалізована школа I-III ступенів "Талант"» Дніпрорудненської міської ради Василівського району; Комунального закладу загальної середньої освіти Кушугумська гімназія «Інтелект» Кушугумської селищної ради Запорізького району; Комунального закладу загальної середньої освіти «Балабинська гімназія «Престиж» Кушугумської селищної ради Запорізького району Запорізької області.

Організаційний та науково-методичний супровід діяльності команд пілотних закладів освіти був забезпечений проведенням комплексу заходів, які розгорталися поетапно: починаючи від знайомства, формування, консультування та підтримки шкільних команд, налагодження їх продуктивної співпраці до обміну досвідом, презентації кращих практик реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти, аналізу

проектів освітніх програм закладів, моніторингу спільної діяльності, проведення цільових тренінгів на запит педагогів пілотних закладів;

2) *організаційний та науково-методичний супровід діяльності регіональних координаторів з освітніх галузей, що передбачав: створення обласної координаційної ради проекту та команди фахівців, забезпечення їх підготовки, у тому числі – за власними освітніми програмами тренінгів; підтримку наставницької діяльності;*

3) організаційний та науково-методичний супровід діяльності закладів загальної середньої освіти Запорізької області в умовах запровадження нового змісту освіти, що був реалізований завдяки:

- розробці освітніх програм тренінгів: «Нова українська школа: адаптаційний цикл базової середньої освіти» для вчителів 5-6 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти (URL: <https://drive.google.com/file/d/1vMYQx2TNUbVZADaSo0Q2gPrK1ogLG8Ro/view>); «НУШ базова середня освіта: управлінський супровід» для керівників закладів загальної середньої освіти (URL:) та ін., пропоную не писати посилання для окремих програм, а дати посилання на нашу таблицю з програмами

https://docs.google.com/document/d/1kCsquqKDry6SJyqt3ke_1ZddaO-AHVonV2mTyZQTKJk/edit?usp=sharing

- проведення навчальних тренінгів для педагогів Запорізької області, за якими пройшли підготовку 7444 вчителів та 945 керівників закладів освіти;

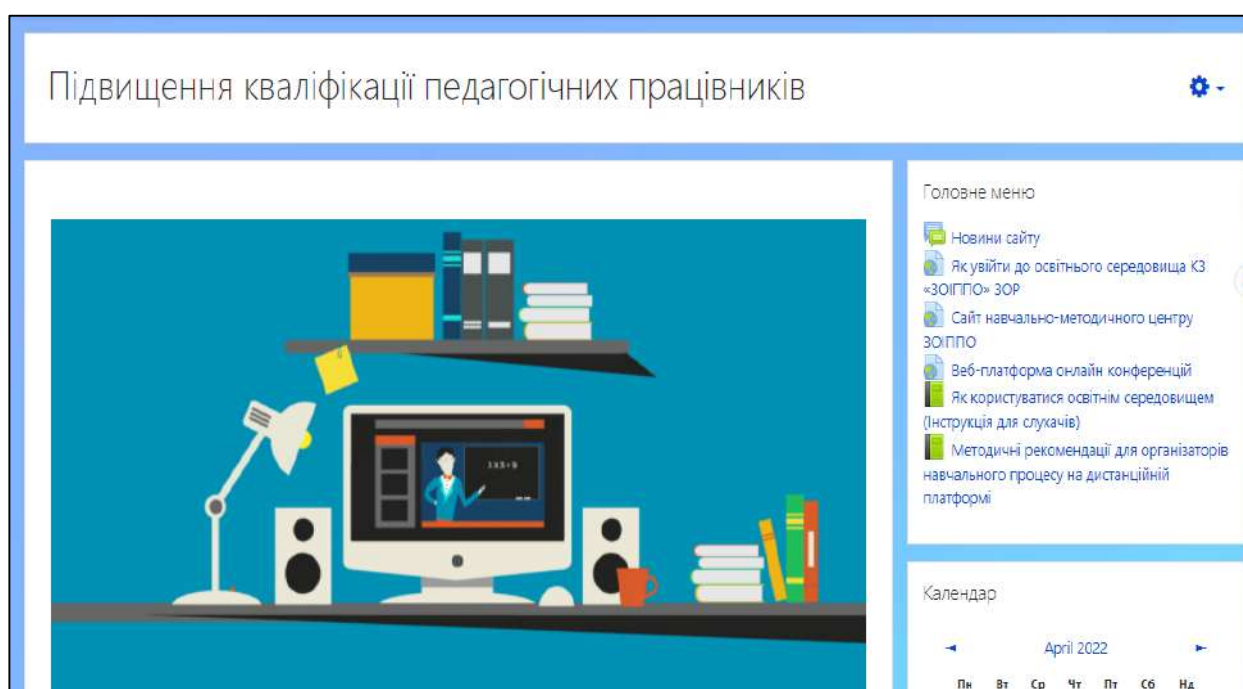
- проведенню тематичних науково-практичних та науково-методичних заходів у межах: VII Міжнародної науково-практичної конференції «Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи», Всеукраїнської науково-практичної конференції «Навчання через гру в освітньому просторі України: досвід, виклики, ідеї та рішення», Всеукраїнської науково-практичної конференції «Нова українська початкова школа: нові виміри професійного розвитку вчителя», V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Розвиток сучасної природничо-математичної освіти: реалії, проблеми якості, інновації», Регіонального освітнього хакатону «Ефективна й результативна дистанційна освіта: можливості, структура, засоби та інструменти», Регіональної науково-практичної діалог-сесії «Діяльнісний підхід 2.0: теорія та практика впровадження» та ін.

Діяльність Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти з науково-методичного та організаційного супроводу

реалізації Концепції «Нова українська школа», підготовки педагогічних працівників та керівників закладів освіти Запорізької області до реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти у 2020-2021 роках забезпечувалась завдяки функціонуванню платформи «**Освітнє середовище Запорізького регіону**», яка об'єднує веб-ресурси: «Сайт КЗ «ЗОППО» ЗОР», Методичний портал «ЗапоВікі», ІСУО Запорізької області, Дистанційна платформа підвищення кваліфікації педагогічних працівників (URL: <https://ele.zp.ua/training/>).

Основними напрямками функціонування платформи «Освітнє середовище Запорізького регіону» є організація курсів підвищення кваліфікації вчителів, проведення дистанційних тренінгів, науково-практичних та науково-методичних заходів, різноманітних проєктів та конкурсів.

Саме на Дистанційній платформі розміщені матеріали тренінгів НУШ: «Пілотування НУШ. Нова українська початкова школа. Модулі 1, 2, 3», «Пілотування НУШ. Нова українська школа: відповідаємо на виклики», «Розробка інструментів формуального оцінювання: психолого-педагогічний

аспект», «5-6 кл. Реалізація концепції «Нова українська школа» в адаптаційному циклі базової середньої освіти. Модуль 1», Модулі 2: «Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Здоров'я, безпека та добробут)», «Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Інформатика)», «Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Історична галузь)», «Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Курси морального спрямування)», «Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Математика)», «Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Мистецька галузь)», «Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Природнича галузь)», «Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Технології)», «Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Українська мова. Українська література)», «Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Фізична культура: крок на новий рівень)», «Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Зарубіжна література)», «Діяльнісний підхід у Новій українській школі (у межах співпраці з The LEGO Foundation)».

5-6 класи

[Власна сторінка](#) / [Курси](#) / [КЗ ЗОІППО ЗОР](#) / [Нова українська школа \(5-6 класи\)](#) / [5-6 класи](#)

Розділи курсів: КЗ ЗОІППО ЗОР / Нова українська школа (5-6 класи) / 5-6 класи

Q

- Підготовка регіональних тренерів-педагогів відповідно до Концепції НУШ
- НУШ у базовій загальній середній освіті: управлінський супровід
- M1. Реалізація концепції «Нова українська школа» в адаптаційному циклі базової середньої освіти
- M2. Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Історична галузь)
- M2. Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Зарубіжна література)
- M2. Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Здоров'я, безпека та добробут)
- M2. Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Історична галузь. Сирцова ОМ)
- M2. Новий зміст освітньої галузі у 5-6 класі (Математика)

Для кожного педагога, який виявив бажання пройти тренінги на базі КЗ «ЗОШПО» ЗОР, створений віртуальний особистий кабінет, в якому зберігаються всі пройдені ним курси, слухач може повертатися до необхідних для нього матеріалів.

Про ефективність діяльності колективу Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти з реалізації Концепції «Нова українська школа», підготовки педагогічних працівників та керівників закладів освіти Запорізької області до реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти свідчать результати моніторингового дослідження стану впровадження навчально-методичного забезпечення базової середньої освіти на засадах Концепції НУШ у Запорізької області. Моніторингове дослідження проведено за участю шкільних команд пілотних закладів у листопаді 2021 року (після двох місяців інноваційної діяльності).

Отримані результати моніторингового дослідження свідчать про таке:

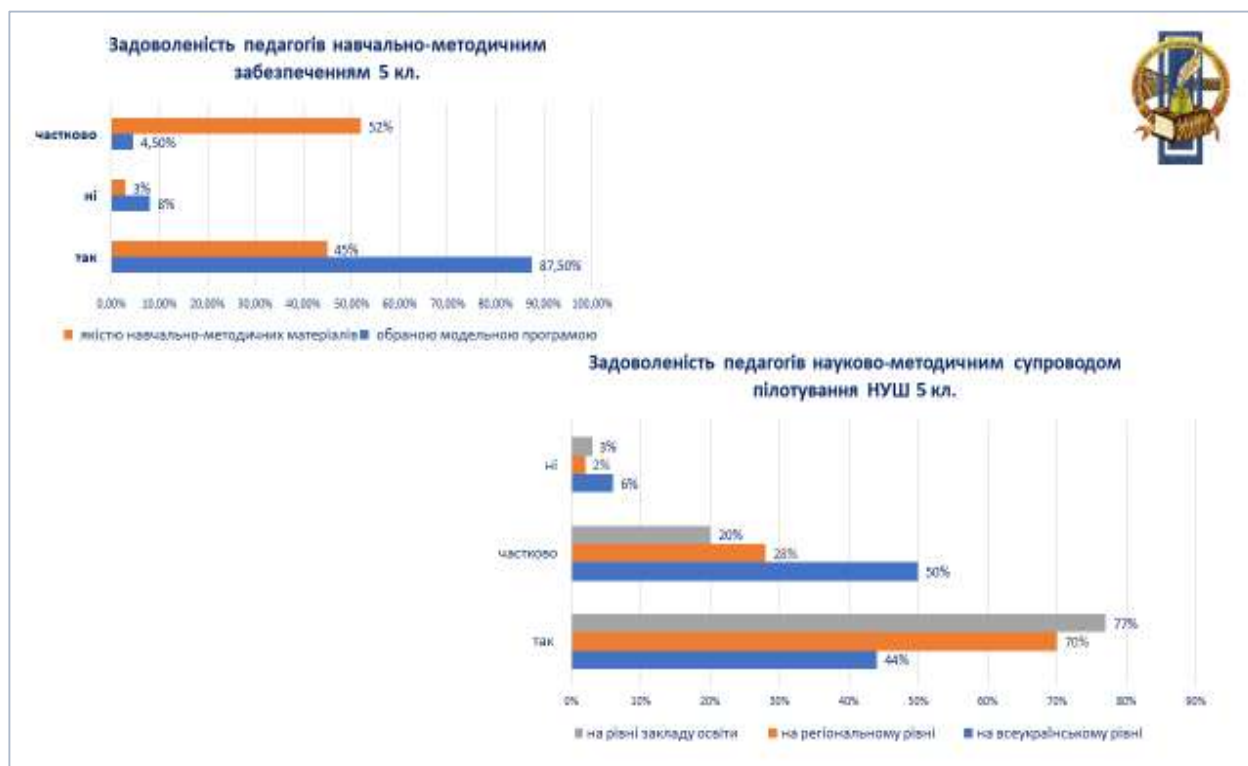
- 80% вчителів пілотних закладів виявляють високий рівень професійної готовності до пілотування НУШ;

- на високому рівні педагогами оцінено забезпечення пілотування НУШ в закладі навчально-методичними посібниками, комп'ютерним та мультимедійним обладнанням, на середньому – пристосуваннями для навчальних кабінетів, засобами навчання;

- щодо стимулювання педагогічної праці, то тільки 40% фахівців отримують матеріальне заохочення, 37% - моральне, що визначає актуальні напрями управлінської діяльності як на рівні держави, так і закладів освіти;

- щодо задоволеності педагогами навчально-методичним забезпеченням інноваційної діяльності, то 87,5% педагогів в повній мірі задоволені обраною модельною програмою, проте тільки 45% - якістю навчально-методичних матеріалів. Здійснений науково-методичний супровід на шкільному та регіональному рівнях задовольняє відповідно 77% та 70% педагогів, на всеукраїнському – лише 44% фахівців.

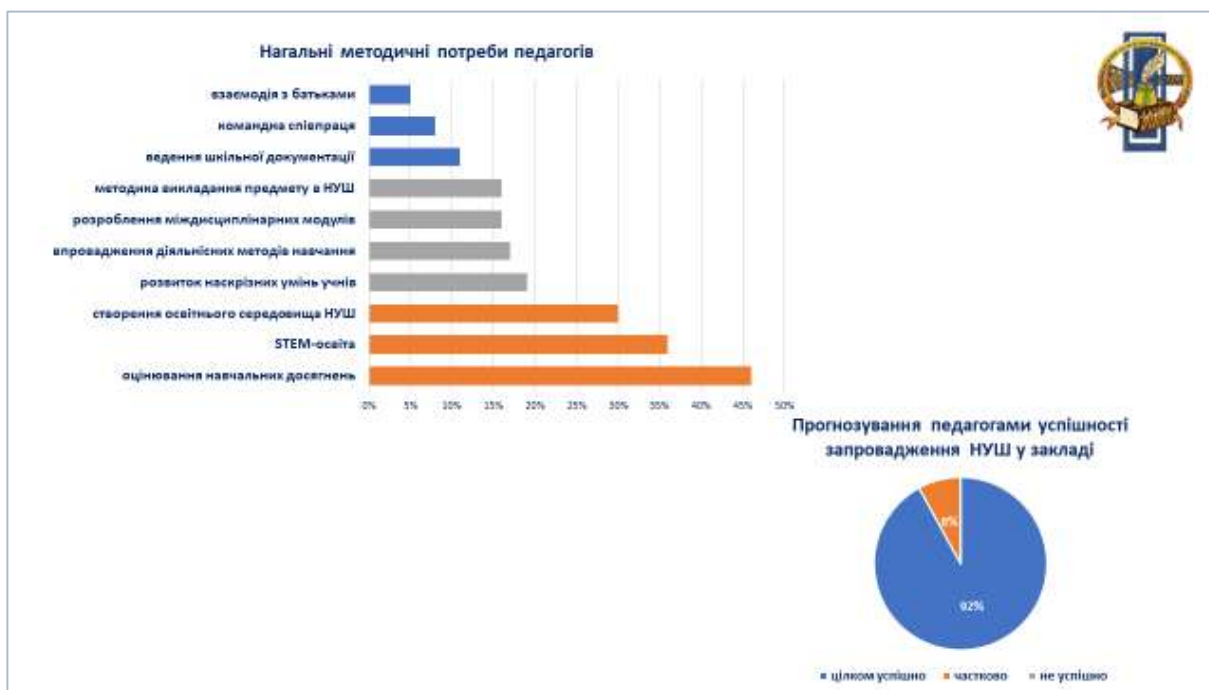
Важливим для планування подальшої діяльності колективу Інституту в цілому та регіональних координаторів освітніх галузей зокрема є визначення головних труднощів, з якими зіштовхуються команди пілотних закладів.

Так, найзначущими труднощами пілотування вчителями визначені: формувальне оцінювання навчальних досягнень, наскрізних умінь школярів; різні аспекти організації дистанційного навчання; перебудова власної педагогічної діяльності в умовах нового змісту освіти, організація проектної діяльності учнів та ін. Нагальними методичними потребами вчителів-пілотників є оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти, STEM-освіта, створення освітнього середовища НУШ базової школи. Саме за зазначеною вкрай актуальною для вчителів пілотних закладів тематикою проведені тренінги, створені методичні ресурси.

Результат рефлексивної оцінки діяльності команд пілотних закладів Запорізької області у співпраці з фахівцями Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти висвітлюють такі отримані дані: 88% вчителів задоволені співпрацею з регіональними галузевими координаторами, 94% - командною співпрацею.

Переважна більшість (92%) вчителів прогнозують цілком успішне запровадження Концепції Нової української школи у своєму закладі та вважають його вкрай необхідним, принциповим для вітчизняної освіти, асоціюють НУШ з власним професійним розвитком, новим досвідом та кропіткою працею, а також професійним та особистісним задоволенням.

Результати науково-методичного супроводу запровадження Концепції Нової української школи у Запорізькій області презентовані у 24 авторських науково-методичних виданнях за такими напрямками як: 1) менеджмент у Новій українській школі; 2) інклюзивна освіта в Новій українській школі; 3) впровадження НУШ у початковій освіті; 4) впровадження НУШ у базовій та профільній школі (URL: <http://surl.li/btqmn>).

Зазначені науково-методичні видання презентовані освітянській спільноті не тільки Запорізького регіону, але й України в цілому.

**Івано-Франківський
обласний інститут
післядипломної педагогічної
освіти**

У продовж чотирьох років (2017 -2021 р.р.) з метою практичної реалізації Концепції Нової української школи та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки від 13.07.2017 р. № 1028 на базі закладів загальної середньої освіти України проводився всеукраїнський експеримент за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти».

Підготовка до реалізації реформи розпочалась у червні 2017 року. Пілотний проект реалізовувався в 4 чотирьох закладах освіти Івано-Франківської області (8 учителів, 185 учнів, 8 класів), а саме: Івано-Франківська початкова школа № 9 Івано-Франківської міської ради; Калуська початкова школи № 11 Калуської міської ради; Ямницький ліцей Ямницької об'єднаної територіальної громади; опорний заклад Більшівцівський ліцей Більшівцівської об'єднаної територіальної громади.

Важливу роль в організації експерименту відігравав фактор освітнього середовища, створеного в закладах. Так, у всіх класних кімнатах пілотних шкіл за рахунок місцевих органів управління освітою створене освітнє середовище, яке повністю відповідає вимогам нового Державного стандарту початкової освіти (ДСПО). Експериментальні класи були забезпечені необхідними засобами навчання: закуплені одномісні парти, індивідуальні шафки для навчальних матеріалів, комп'ютерна техніка (ноутбук, принтер, сканер,

ламінатор, мультимедійний проектор), телевізори, підключення до мережі Інтернет кожного класу, придбано роздаткові, дидактичні матеріали, лупи, мікроскопи, гербарії, моделі геометричних фігур тощо). Крім того, вчителі працювали над розробкою додаткових матеріалів, адаптовували ті, які отримували для апробації.

За час упровадження експерименту в команді супроводу була створена атмосфера творчої співпраці, вчителі вміло взаємодіяли один з одним, усі проблемні питання вирішувалися спільно, дотримувалися норм корпоративної поведінки, спільно розробляли траєкторію розвитку школи, класу, учня.

Для організації експерименту нами було укладено план дослідно – експериментальної роботи Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти з пілотними педагогічними колективами. Зокрема, передбачалося здійснення організаційного, наукового, навчального–методичного, інформаційного супроводу їх роботи.

Так, відповідно плану, нами проводилась серія практичних семінарів–тренінгів для вчителів пілотних шкіл, заступників директорів, вчителів музичного, образотворчого мистецтва, фізичної культури з тем упровадження Державного стандарту початкової загальної освіти, моделювання інтегрованих занять у 1-4 класах, календарного планування, формувального оцінювання, проведення діагностичних робіт тощо.

Проблема готовності учителів до запровадження дистанційного навчання постала перед освітянами через пандемію COVID-19 і спонукала внести корективи до планів роботи. Тому нами було організовано тренінги для вчителів саме з організації дистанційного навчання: Г. Адамович презентувала веб інструменти: Padlet, Flinga, Linoit, Miro, Trello, Jamboard, Mentimeter, Wordwall, Learnis, Nearpod, Popplet, Canva, Mindmeister, Edpuzzle, Playpos.it, Thinglink, Triventy, Quizizz, Kahoot, Onlinetestpad, QuizWhizzer, Google- forms.

Спільно з тренерами НУШ (Г. Адамович, Л. Загрійчук), науковим консультантом О.Барабаш практикувалися виїзди в заклади освіти для надання методичної допомоги, консультування тощо:

- «Особливості навчально-виховного процесу в 1 -4 класах за новими модельними програмами»
- «Формування наскрізних умінь у початковій школі»
- «Реалізація змістових ліній навчальних предметів Державного стандарту початкової загальної освіти»
- «Організація роботи учителя пілотного класу за новими модельними програмами»
- «Організація інтегрованого навчання»
- «Практика «Ранкова зустріч»
- «Організаційно – методична структура планування на місяць, тиждень, день»
- «Залучення батьків до навчально – виховного процесу»
- «Використання інновацій в освітній діяльності»
- «Організація формувального і підсумкового оцінювання»

Всього упродовж пілотування було здійснено понад 60 виїздів у пілотні школи області. Крім того, після перегляду уроків, організували обговорення, розроблялися рекомендації, матеріали, ухвалювалися спільні рішення тощо.

У соціальних мережах Google, Facebook, Viber було створено групи для вчителів початкових класів, де розміщувалися нормативні, дидактичні матеріали, відеорозробки уроків, заходів та ін. Педагоги обговорювали цікаві для них теми, ділилися досвідом і просто спілкувалися. Окремі учителі розміщують свої матеріали на YouTube, на власних ресурсах, а також на Internet-ресурсах пілотних шкіл. Це – відеоуроки, виховні заходи, виступи, презентації тощо.

Варто зазначити, що за період участі в експерименті професійно вирости й педагоги. Вони активно обговорювали нові нормативні документи, дидактичні, методичні матеріалів для НУШ, зокрема, критерії оцінювання навчальних досягнень, програми, посібники, підручники та ін. Вчителі–експериментатори були учасниками обласних заходів: семінарів для різних категорій педагогів, пресконференцій, виступали на конференціях з обміну досвідом у курсових групах учителів початкових класів, презентували свої напрацювання на сторінках місцевої преси.

За період роботи в експерименті педагоги - експериментатори працювали в авторських творчих майстернях учителів початкових класів, стали співавторами ряду методичних посібників.

До прикладу, в 2019 році вийшов у світ методичний посібник «Партнерська взаємодія вчителів і батьків в контексті Нової української школи», (Схвалено МОН України для використання в закладах загальної середньої освіти (Лист від 11.03.2019 р. №22.1/12-Г-112). У ньому висвітлено досвід застосування педагогіки партнерства в початковій школі, описано та розроблено моделі проведення батьківських зборів, тренінгів, індивідуальних консультацій; подано перелік онлайн-ресурсів з використання інтерактивних форм, методів роботи, універсальних методик співробітництва, поради для батьків та педагогів. Це своєрідний збірник, що має на меті надати організаційно – педагогічну та дидактичну допомогу щодо партнерської взаємодії вчителів і батьків в Новій українській школі. Видання розраховане на вчителів, класних керівників, вихователів ГПД, організаторів виховної роботи.

У 2020 році був опублікований навчально – методичний посібник «Орієнтовні конспекти інтегрованих уроків для вчителів пілотних класів (Схвалено МОН України для використання в закладах загальної середньої

освіти. (Лист ІМЗО від 03.03.2020 р. № 22.1/12-Г-160). Це видання спрямоване на професійне зростання вчителів початкових класів. В ньому вміщено теоретичний матеріал, розробки інтегрованих уроків з предметів усіх освітніх галузей із застосуванням мульти-, між-, трансдисциплінарного підходів. Також у посібнику є зразки проектів, тренінгів з використанням інноваційних технологій для формування ключових компетентностей та спільних умінь учнів та учениць 3-го класу. Основна мета створення даного посібника – зосередити увагу і зусилля вчителів початкових класів на реалізації важливого завдання інтегрованого навчання в Новій українській школі – формування в дитини цілісної картини світу. Цей посібник буде корисний усім педагогічним працівникам, які на практиці впроваджують ідеї НУШ.

Актуальним виданням 2021 року є навчально – методичний посібник АТМП «Візуалізація навчального матеріалу у початковій школі (Схвалено МОН України для використання в закладах загальної середньої освіти. (Лист ІМЗО від 02.02.2021 р. № 22.1/10-176). Мета створення даного посібника – розширити на практиці сферу продуктивного застосування візуалізації в професійній діяльності вчителя початкових класів. Тут вміщено теоретичні відомості та кращі практики візуалізації навчальної інформації учасниками майстерні. У книзі висвітлено широкий спектр продуктивних та інтерактивних засобів візуалізації інформації (відеопрезентація, кроссенс, скрайбінг, ментальна карта, сторітеллінг). Також подано апробований матеріал щодо алгоритмів та інструментів їх створення, аргументовано переваги, труднощі та перспективи використання в освітньому процесі.

З-поміж корисних видань для педагогів відзначимо також навчально-методичний посібник «Нова українська школа: poradnik vихователю групи продовженого дня у закладах загальної середньої освіти (Рекомендовано МОН України, наказ МОН України від 04.09.2019 р. №1178). Зміст посібника має на меті допомогти вихователям здійснювати педагогічне керівництво

самопідготовкою учнів у другій половині дня. У книзі запропоновано модель педагогічного керівництва, структуру, конструктор, алгоритм і методичні рекомендації щодо проведення самопідготовки. Також подано ігротеку, перелік інтерактивних та здоров'язбережувальних вправ, описи ментальних карт, кращі практики й авторські моделі занять самопідготовки.

Досвід практичної роботи учасників АТМП в Івано – Франківській області описано в навчально – методичному посібнику (2018р.) «Використання елементів фітбол-гімнастики та фітбол-аеробіки на уроках фізкультури в початкових класах» (Схвалено МОН України до використання в загальноосвітніх навчальних закладах). У посібнику розкрито теоретичні, організаційно-методичні та практичні основи фітбол-гімнастики для спеціалістів щодо грамотного планування і проведення уроків фізичної культури, фізкультурно-оздоровчих занять у початковій школі. Книга містить опис динамічних та статичних вправ з фітбольними м'ячами, рухливих ігор, авторські плани-конспекти для вчителів. Видання рекомендоване вчителям фізичної культури, початкових класів, вихователям групи продовженого дня, асистентам вчителів, батькам.

Проблемі реалізації ідей Нової української школи присвячена монографія Ольги Барабаш, проректора з науково-педагогічної роботи ІФОППО, кандидата педагогічних наук, доцента «Теоретичні та методичні засади проектування технології професійного розвитку вчителів початкових класів у системі післядипломної педагогічної освіти (Затверджено на засіданні вченої ради Івано – Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. Протокол №2 від 27.06.2019р.). У кризі обґрунтовано модель професійного розвитку вчителів початкових класів в умовах спеціально організованого навчання; розкрито принципи, зміст і структуру технології професійного розвитку вчителів у післядипломній освіті, критерії, показники та рівні професійного розвитку педагогів. Описана технологія спрямована на

удосконалення професійної компетентності учителів 1-4 класів, їхньої здатності вирішувати нові професійні задачі, які передбачають реалізацію розвивальних освітніх цілей, діяльнісного та компетентнісного підходів, актуальних для Нової української школи.

Під час реалізації реформи НУШ важливою є психологічна підтримка для всіх суб'єктів освітнього процесу. Тому корисним є методичний посібник для практичних психологів, соціальних педагогів, учителів та батьків учнів початкових класів закладів освіти «Психологічний супровід освітнього процесу в умовах НУШ» (2021р.), підготовлений практичними психологами міста Івано – Франківська. У виданні

представлені напрацювання, які розширюють знання з психології педагогів та батьків. Також вміщено описи вправ і технік, тренінгів, які сприяють кращому розумінню внутрішнього світу дитини та адаптаційних механізмів.

Для забезпечення фахового розвитку педагогічних працівників області та підготовки їх до впровадження реформи «Нова українська школа» Івано-Франківським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти розроблено, схвалено вченою радою інституту та зrealізовано ряд програм з підвищення кваліфікації педагогів, а саме:

- Робоча програма підготовки тренерів-педагогів, навчатимуть вчителів перших класів Нової української школи (протокол № 1 від 03.06.2018р.)

- Робоча програма підвищення кваліфікації вчителів початкових класів, які з 1 вересня 2018 року навчатимуть учнів перших класів закладів освіти (протокол № 1 від 03.06.2018р.)

- Робоча програма підготовки супервізорів (протокол № 6 від 28.12.2018р.)

- Робоча програма підготовки тренерів-педагогів для навчання вчителів третіх класів «Нова українська школа: відповідаємо на виклики» (протокол № 3 від 23.06.2020р.)

- Робоча програма підготовки тренерів-педагогів, які навчатимуть вчителів перших класів закладів освіти Івано-Франківської області (протокол № 5 від 31.08.2021 р.)

- Робочі навчальні програми підвищення кваліфікації асистентів вчителів інклюзивних класів (протокол № 3 від 22.11.2018р. та протокол № 2 від 29.06.2021р.)

- Типову та робочі навчальні програми підвищення кваліфікації учителів закладів загальної середньої освіти щодо запровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти (за освітніми галузями) (протокол № 3 від 09.09.2021 р.).

Саме ці матеріали та досвід були представлені на виставці під час проведення Національного освітнього форуму: «Нова українська школа 2020/2021: синергія, інтеграція, менеджмент».

Комунальний навчальний заклад Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»

У Київській області активно упроваджується реформа Нової української школи, яка є ключовою реформою Міністерства освіти і науки і має на меті перетворити українську школу на важіль соціальної рівності та згуртованості, економічного розвитку й конкурентоспроможності України.

Електронна система післядипломної освіти

КЛФКПК - НУШ -

НОВА УКРАЇНЬКА ШКОЛА

Програми

Програма	К-ть годин
ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДЛЯ РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНЬКА ШКОЛА»	60 Детальніше
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ВІДПОВІДНО ДО КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНЬКА ШКОЛА»	75 Детальніше
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУВАТИМУТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ НОВОГО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ ВІДПОВІДНО ДО ПОЛОЖЕНЬ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНЬКА ШКОЛА» (ВЧИТЕЛІ ІСТОРІЇ, ПРАВОЗНАВСТВА, ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ)	36 Детальніше
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУВАТИМУТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ НОВОГО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ ВІДПОВІДНО ДО ПОЛОЖЕНЬ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНЬКА ШКОЛА» (ВЧИТЕЛІ ІНФОРМАТИКИ)	36 Детальніше
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ ФАХОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУВАТИМУТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ НОВОГО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ ВІДПОВІДНО ДО ПОЛОЖЕНЬ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНЬКА ШКОЛА» (ВЧИТЕЛІ ОБРАЗОТВОРНОГО ТА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА)	36 Детальніше
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ ФАХОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУВАТИМУТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ НОВОГО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ ВІДПОВІДНО ДО ПОЛОЖЕНЬ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНЬКА ШКОЛА» (ВЧИТЕЛІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ)	36 Детальніше
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУВАТИМУТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ НОВОГО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ ВІДПОВІДНО ДО ПОЛОЖЕНЬ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНЬКА ШКОЛА» (ВЧИТЕЛІ ПРЕДМЕТІВ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ)	36 Детальніше
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУВАТИМУТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ НОВОГО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ ВІДПОВІДНО ДО ПОЛОЖЕНЬ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНЬКА ШКОЛА» (ВЧИТЕЛІ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЇ)	36 Детальніше
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУВАТИМУТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ НОВОГО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ ВІДПОВІДНО ДО ПОЛОЖЕНЬ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНЬКА ШКОЛА» (ВЧИТЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЛИВОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ)	36 Детальніше
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУВАТИМУТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ НОВОГО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ ВІДПОВІДНО ДО ПОЛОЖЕНЬ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНЬКА ШКОЛА» (ВЧИТЕЛІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ, ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ)	36 Детальніше
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУВАТИМУТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ НОВОГО ДЕРЖАВНОГО	75 Детальніше

Важливий напрям реформи – підтримка й навчання вчителів для роботи в умовах упровадження нових стандартів освіти: Державного стандарту початкової освіти та Державного стандарту базової середньої освіти.

У КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» (далі – Інститут) авторами розроблено 20 освітніх програм підвищення кваліфікації різних категорій педагогічних працівників: керівників, учителів, асистентів учителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Концепції «Нова українська школа». Створено освітні програми і для шкільних команд ЗЗСО, опанування яких стане в нагоді під час розроблення стратегії, системи оцінювання, положення про академічну доброчесність закладу освіти; організації комунікацій між усіма учасниками освітнього процесу тощо.

За цими програмами протягом 2021 року коштом освітньої субвенції підготовлено **1233** вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть упровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти (5 клас) (для учасників національного та регіонального інноваційних освітніх проєктів з апробації

навчально-методичного забезпечення в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти національного й регіонального рівнів); **271** вчителів закладів обласної комунальної форми власності; **1446** педагогів 1-4 класів; **1447** асистентів учителів. Усього підготовлено **4397** педагогів.

З метою підготовки педагогів до реалізації діяльнісного підходу в освітньому процесі науково-педагогічними працівниками Інституту проведено майстер-

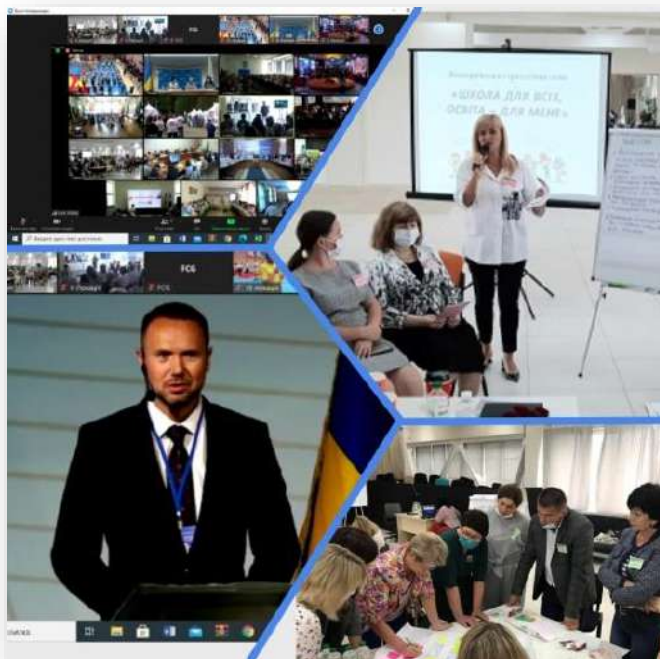
класи, дискусії, круглі столи, семінари-практикуми, педагогічні студії тощо. Для учителів початкових класів, учителів-предметників проводяться *курси підвищення фахової кваліфікації з проблем*: «Нова українська школа: реалізація компетентнісного підходу в системі початкової освіти»; «Нова українська школа: формування ключових компетентностей молодших школярів у процесі впровадження педагогічної технології «Росток» (розробники: *Пушкарьова Т.О., Ткаченко Л.П.*); «Нова українська школа: формування здоров'язбережної компетентності у процесі вивчення інтегрованого курсу «Основи здоров'я» у 5-9 класах»; «Організація навчально-пізнавальної діяльності молодших школярів за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»; «Компетентнісний потенціал мовно-літературної освітньої галузі в контексті реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти», «Реалізація нового Державного стандарту базової середньої освіти у вивченні предметів освітньої галузі «Мистецтво» та інші.

Методистами відділу початкової освіти Інституту **Аліною Ткаченко** та **Ольгою Романюк** розроблено та проводиться апробація матеріалів тижневих модулів з інтегрованого курсу «Українська мова» для учнів 3-4 класів експериментальних закладів загальної середньої освіти.

Співробітники Інституту **О. С. Бобкова, А. І. Довгань** є учасниками творчої групи з розробки нового Державного стандарту базової середньої освіти (2020 р.) та проєкту Державного стандарту профільної середньої освіти.

К. В. Плівачук є співавторкою нової модельної навчальної програми з української мови для закладів загальної середньої освіти. 5-6 класи (покликання: <http://surl.li/aphrd>).

У 2021 році на підтримку упровадження реформи Нової української школи відбулися освітянські події:

18-19 серпня пройшла Всеукраїнська стратегічна сесія «ШКОЛА ДЛЯ ВСІХ, ОСВІТА – ДЛЯ МЕНЕ». Учасники заходу – директори інклюзивно-ресурсних центрів, закладів загальної середньої освіти з інклюзивними класами і спеціальних закладів освіти з усієї України. У результаті роботи Hub «Освіта для мене –

школа для всіх» (#Education for me – School for everyone) розроблено дорожню карту – дороговказ удосконалення нормативно-правової бази інклюзивної освіти в Україні.

26 серпня відбулася діалогова платформа «ОСВІТА КИЇВЩИНИ: ВИКЛИКИ. СТРАТЕГІЇ. ТРАНСФОРМАЦІЇ». У ході роботи діалогової платформи й 10-ти панельних дискусій, які відбулися на базі закладів освіти, визначилися пріоритетні стратегічні вектори подальшого розвитку обласної освітньої системи, шляхи її

реформування і трансформування в умовах децентралізації та змін в адміністративно-територіальному устрої.

У Путрівському опорному закладі освіти для педагогічних працівників закладів освіти області проведено навчальні тренінги в межах реалізації спільного з Міністерством освіти і науки України національного проєкту «БЕЗПЕЧНА КРАЇНА» (22 вересня 2021 року).

Авторським колективом Інституту спільно з Благодійним фондом «Допомоги постраждалим внаслідок ДТП» розроблено типову програму підвищення кваліфікації вчителів і директорів за напрямом «Організація діяльності педагогічних працівників щодо надання домедичної допомоги та безпечного поведіння на дорозі». Програма затверджена Міністерством освіти і науки України (наказ № 64 від 21 січня 2022 року).

Здійснюється науково-методичний супровід розроблення нових моделей освітніх систем районів, міст, ОТГ, що забезпечить реалізацію Закону України «Про освіту» та Концепції «Нова українська школа».

В умовах реформування системи освіти області, модернізовано роботу з керівниками регіональних методичних служб з питань упровадження сучасних освітніх технологій, реалізації компетентісно зорієнтованого навчання в сучасній школі.

Розбудовується мережа опорних закладів освіти, функціонує **80 опорних закладів** загальної середньої освіти. З метою участі у відкритих конкурсах відповідно до професійного стандарту педагогічної діяльності створено громадську організацію «Спілка директорів закладів загальної середньої освіти Київської області».

У 2021 році для директорів та заступників директорів закладів загальної середньої освіти організовано семінари / вебінари) з питань розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО, безпеки та безбар'єрності освітнього середовища, забезпечення психологічного здоров'я менеджерів освітніх організацій в умовах Нової української школи тощо.

У 2020-2021 рр. для керівників організовано постійно діючий семінар-практикум з теми «Функціонування та розвиток опорних закладів освіти в умовах реалізації Концепції Нової української школи: проблеми і перспективи».

Проведено низку семінарів-практикумів у формі сертифікаційних заходів з підвищення кваліфікації для керівників закладів загальної середньої освіти з питань роботи в умовах автономії закладів загальної середньої освіти,

Працівниками інституту постійно здійснюється організаційно-інформаційний та науково-методичний супровід **36** обласних майстер класів та **18** обласних педагогічних студій, що дозволяє познайомитися з практикою використання педагогічних методик і технологій Нової української школи.

Одним із важливих пріоритетів освітнього процесу в НУШ є створення соціально безпечного простору на основі формування в учнів уміння правильно поводитися в небезпечних і критичних ситуаціях загрози життю, честі та гідності особистості, булінгу, мобінгу, надавати допомогу собі й іншим.

У закладах загальної середньої освіти Київської області проводиться профілактична, виховна та інформаційно-просвітницька робота щодо створення ефективної системи профілактики та припинення насильства, профілактики булінгу, зокрема: організовано презентації видань із питань профілактики насильства в сім'ї, перегляд відеороликів та відеолекторіїв, які висвітлюють проблему експлуатації дітей; проводяться виховні години, зустрічі-бесіди, години спілкування «Толерантність врятує світ», «Як не стати жертвою морального насильства», «Способи розв'язання конфлікту мирним шляхом»; тренінгові заняття «Долоні дружньої підтримки», «Зробимо світ добрішим разом», «Правила спілкування без образ», «Попередження конфліктів у соціальних мережах».

Налагоджена співпраця Інституту з представниками ювенальної превенції щодо проведення спільних заходів, спрямованих на підвищення правової культури здобувачів освіти, попередження злочинності та правопорушень, основ безпеки життєдіяльності.

Реалізується проєкт

«Поліцейський – учасник освітнього процесу» (об'єднання зусиль працівників системи освіти і поліції задля формування безпечного освітнього середовища в закладах освіти).

У 2020-2021 рр. представники проєкту The LEGO Foundation проводили тренінги для співробітників Інституту й учителів початкових класів. У співпраці з проєктом започатковано цикл навчальних заходів для учителів-предметників

На базі КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» створено виставку наочності й навчальних ігор, призначених для використання в освітньому процесі (відповідно до Концепції НУШ) у закладах загальної середньої освіти та інклюзивно-ресурсних центрах.

Популярною серед педагогів області є сторінка на освітньому порталі інституту (www.kristti.com.ua) «Нова Українська Школа», на якій розміщена інформація про пілотне впровадження проєкту нового Державного стандарту початкової загальної освіти та Державного стандарту базової середньої освіти.

**Комунальний заклад
«Кіровоградський обласний
інститут післядипломної
педагогічної освіти
ім. В. Сухомлинського»**

Нова українська школа – це школа, у якій хочеться навчатися і навчати! Саме під таким гаслом розпочався чотирирічний цикл реалізації Концепції «Нова українська школа» та впровадження Державного стандарту початкової школи в закладах освіти Кіровоградської області.

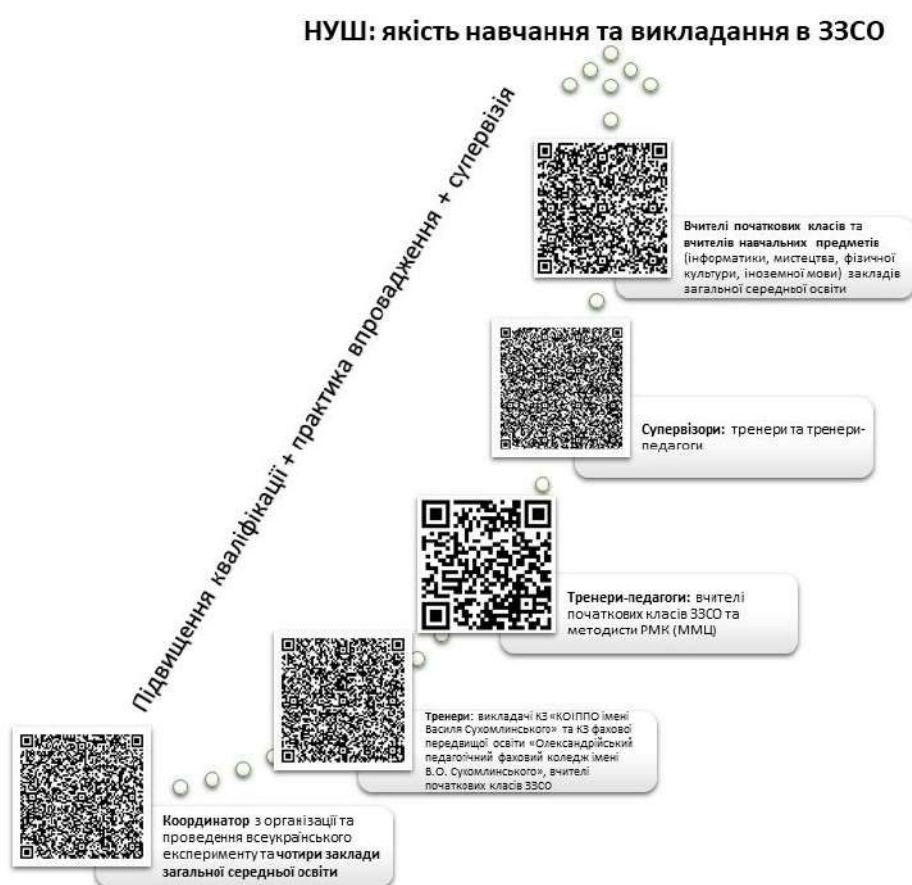
Вибір каскадної моделі підготовки педагогів області до загальноукраїнської реформи дозволив досягти комплексної мети початкової освіти:

з одного боку, це – усебічний розвиток учня нової української школи, його талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості;

з іншого боку, це – усебічний розвиток педагога нової української школи, його творчої діяльності, що базується на професійній компетентності і гуманістичній спрямованості особистості, зі стійкою мотивацією до вдосконалення та реалізації педагогічної майстерності.

Першими дослідниками-експериментаторами Нової української школи в Кіровоградській області стали чотири заклади загальної середньої освіти: комунальний заклад «Бобринецький ліцей №1» Бобринецької міської ради Кіровоградської області; комунальний заклад «Навчально-виховне об'єднання № 25 «Загальноосвітня школа I-III ступенів, природничо-математичний ліцей, центр позашкільного виховання «Ліра» Кіровоградської міської ради

Кіровоградської області»; спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів № 7 Світловодської міської ради Кіровоградської області; загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів № 15 Олександрійської міської ради Кіровоградської області під керівництвом регіонального координатора з організації та проведення всеукраїнського експерименту в Кіровоградській області - Кондратової Вікторії Вадимівни, доцента кафедри дошкільної та початкової освіти комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», кандидата педагогічних наук.

*Модель підготовки педагогів області до впровадження
Концепції «Нова українська школа»*

Тренерську діяльність у Кіровоградській області здійснювали: Кондратова Вікторія Вадимівна - доцент кафедри дошкільної та початкової освіти КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», кандидат педагогічних наук; Тіхонова Наталія Георгіївна - старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», кандидат педагогічних наук; Тимофєєва Інна Володимирівна - викладач комунального закладу фахової передвищої освіти «Олександрійський педагогічний фаховий коледж імені В.О. Сухомлинського»; Сергієнко Марина Сергіївна - учитель початкових класів комунального закладу «Ліцей «Науковий» Міської ради міста Кропивницького».

Усвідомлюючи важливість якісної організації освітнього процесу відповідно до Концепції «Нова українська школа», педагогу необхідно: знати і розуміти вимоги Державного стандарту початкової освіти; використовувати на практиці методики, які дозволяють реалізувати інтегрований, діяльнісний та компетентнісний підходи, уміти складати власну навчальну програму, календарно-тематичне планування, якісно заповнювати резервні години типових навчальних програм; бути творчою особистістю, яка здатна відчувати радість, захоплення і щастя від творчої діяльності; створювати комфортне освітнє середовище для роботи учнів у класі.

Зважаючи на зазначене вище, ключовим завданням комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», зокрема кафедри дошкільної та початкової освіти, було визначено – *підготувати учителів початкових класів до викладання предметів в Новій українській школі.*

Починаючи з червня 2017 року, кафедрою здійснювалися заходи щодо навчання наставників, учителів експериментальних закладів загальної середньої освіти до впровадження та реалізації Державного стандарту початкової освіти у рамках всеукраїнського проєкту «Нова українська школа». Зокрема, проводилися тренінги, щомісячні онлайн інструктивно-методичні

наради, наставницькі зустрічі, веб-конференції для наставників та учителів експериментальних закладів загальної середньої освіти, здійснювалися візити в пілотні школи з метою надання науково-методичної допомоги.

На цьому етапі експерименту було розроблено й затверджено регіональну програму підготовки тренерів для навчання педагогічних працівників, які викладатимуть навчальні предмети у перших класах у 2018/2019 і 2019/2020 навчальних роках, здійснено підготовку тренерів для підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Наказом Міністерства науки і освіти України від 17.07.2018 року №792 «Про внесення змін у додаток до наказу Міністерства освіти і науки України від 19.03.2018 року №252» було визначено 46 тренерів-педагогів.

Протягом 2018-2021 рр. було здійснено підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти Кіровоградської області, які навчатимуть учнів початкових класів відповідно до Концепції «Нова українська школа». Результати проведеної роботи представлені нижче (мал.1, 2, 3).

Також здійснювалася робота щодо підготовки Play-тренерів, зокрема були проведені:

1) навчальні тренінги «Lego – гра по новому, навчання по-іншому в освітньому просторі Нової української школи» з метою підготовки педагогічних працівників пілотних закладів загальної середньої освіти Кіровоградської області освітнього проєкту «Нова українська школа» щодо впровадження в освітній процес початкової школи ігрових та діяльнісних методів навчання (регіональний координатор, відповідальний за впровадження в освітній процес перших класів ігрових та діяльнісних методів навчання – Пашанова Тетяна Олегівна, методист кафедри дошкільної та початкової освіти). Усього навчено 540 вчителів початкових класів;

Нова українська школа – розширення простору освітніх можливостей педагогів Кіровоградської області

2018

ОБЛАСНІ ЗАХОДИ	НАВЧАННЯ ЗА ТИПОВОЮ ПРОГРАМОЮ	ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ
<ul style="list-style-type: none"> Обласний онлайн-семинар з проблеми «Підвищення ефективності навчального процесу в початковій школі на засадах компетентнісного та діяльнісного підходів у Новій українській школі» Обласний онлайн-семинар з проблеми «Особливості викладання у 2 класі відповідно до концептуальних засад Нової української школи» Обласний вебінар з проблеми «Нові підходи до навчання та викладання в Новій українській школі» Семинар-практикум з проблеми «Змістовий концент науково-методичного супроводу організації освітнього процесу в початковій школі відповідно до Концепції "Нова українська школа» Обласний онлайн-семинар з проблеми «Оновлення змісту і методики викладання у початковій школі в умовах реформування сучасної системи шкільної освіти» 	<p><i>Розроблено графік та проведено три очні сесії у формі куцзових тренінгів з метою навчання вчителів початкових класів, які навчатимуть учнів 1-х класів</i></p> <p>у 2018/2019 н.р. (термін проведення: 21.02-20.06.2018 р.) Підготовлено 696 вчителів початкових класів</p> <p>у 2019/2020 н.р. (термін проведення: 11.09-23.11.2018 р.) Підготовлено 1275 вчителів початкових класів</p> <p>Додаткові сесії (термін проведення: 17-20.12.2018 р.) Підготовлено 29 вчителів початкових класів</p> <p>Усього підвищили кваліфікацію 1972 педагоги</p>	

Мал. 1.

2019

НАВЧАННЯ ЗА ТИПОВОЮ ПРОГРАМОЮ	ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ
<p><i>Проведено три очні сесії підвищення кваліфікації:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> учителів початкових класів, які навчатимуть учнів 1-х класів відповідно до Концепції "Нова українська школа" учителів, які реалізують мистецьку освітню галузь у початкових класах закладів загальної середньої освіти Кіровоградської області на засадах Концепції "Нова українська школа" <p>Підвищили свою кваліфікацію у 2019 році 958 педагогічних працівників, із них: - учителів початкових класів, які навчатимуть учнів 1-х класів відповідно до Концепції "Нова українська школа", - 702; - учителів, які реалізують мистецьку освітню галузь у початкових класах на засадах Концепції "Нова українська школа", - 256.</p>	

Мал. 2.

2020-2021

ОБЛАСНІ ЗАХОДИ	НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМАМИ	ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ
<p>З метою поширення фінського досвіду модернізації початкової освіти розроблено та проведено:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Семінар-практикум з проблеми «Дидактичні особливості освітнього процесу в початкових класах у світлі реалізації Концепції «Нова українська школа» • Семінар-практикум з проблеми «Розроблення та використання навчальних матеріалів у початковій школі» • Дистанційний курс з проблеми «Інтегроване навчання в початковій школі: тематичний та діяльнісний підходи» • Семінар-практикум з проблеми «Практика та інструменти оцінювання в школі» • Семінар-практикум з проблеми «Формування творчої особистості в умовах Нової української школи» 	<p>Проведено три очні сесії підвищення кваліфікації учителів початкових класів, які навчатимуть учнів 1-х класів відповідно до Концепції «Нова українська школа». Усього у 2020 році підвищили кваліфікацію 131 педагог.</p> <p>Здійснено навчання за Регіональною програмою підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Нова українська школа: відповідаємо на виклики». Підвищили свою кваліфікацію 133 педагоги.</p> <p>Проведено навчання учителів початкових класів за Типовою освітньою програмою організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної освіти. Підвищили свою кваліфікацію 66 педагогів.</p> <p style="text-align: center;">Усього у 2021 році підвищили кваліфікацію 199 учителів початкових класів.</p>	

Мал. 3.

2) супроводжуючі тренінги щодо впровадження діяльнісних методів навчання для вчителів 3-х класів та заступників директорів пілотних закладів загальної середньої освіти;

3) наставницькі візити та супроводжуючі поглиблені тренінги для вчителів початкових класів пілотних закладів освіти;

4) обласний онлайн-тренінг з проблеми «Діяльнісний підхід – ефективне навчання через гру (з використанням LEGO)»;

5) навчання тренерів з проблеми «Реалізація діяльнісного підходу у другому циклі початкової школи» (навчено 14 тренерів).

Комунальним закладом «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського» у 2021 році було організовано навчання за Програмою підготовки супервізорів для проведення супервізії педагогічних працівників закладів загальної

середньої освіти, які забезпечують здобуття початкової освіти, відповідно до Концепції «Нова українська школа». Підготовлено 44 супервізори.

Одним із основних напрямів компетентнісно орієнтованого навчання є формування мовленнєвої компетентності школярів, яка полягає в здатності слухати, сприймати й відтворювати інформацію, читати й розуміти текст, вести діалог, брати участь у дискусіях, переконувати й відстоювати свою позицію, висловлювати власні думки, міркування, погляди в усній і письмовій формах.

З огляду на актуальність зазначеного питання та нові вимоги щодо формування мовленнєвої компетентності молодших школярів представлено навчально-методичний посібник «Застосування педагогічної технології «Щоденні 5» у роботі над текстом у початковій школі (1-2 класи)», у якому розкрито педагогічну технологію «Щоденні 5», що передбачає формування й розвиток навичок читання та письма у молодших школярів на основі пізнання сучасної дитячої літератури (див. мал.3).

Ключовим завданням на початковому рівні розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) є стимулювання допитливості та підтримка інтересу учнів до навчання, пошуку знань, їх мотивація до самостійних досліджень, створення простих конструкцій, науково-технічна творчість. Успіх цієї справи, без сумніву, значною мірою спрямований на розвиток і виховання всебічно розвиненої, освіченої, інноваційної особистості, на системне формування її стійкого пізнавального інтересу, розвиток уваги, мислення та просторової уяви.

Застосування можливостей інтернет-ресурсів під час вивчення математичних понять у початкових класах шляхом диференційованого підходу сприяє формуванню зазначених вище особистісних якостей та має вагомий вплив на розвиток математичної компетентності школяра. З цією метою розроблено та подано до друку навчально-методичний посібник

«Математичні родзинки вчителю початкових класів» (з досвіду вчителів Кіровоградської області).

Особливості системного підходу до використання компетентнісно орієнтованих завдань для забезпечення дидактико-методичного супроводу процесу вивчення математичних понять та підвищення рівня реалізації навчальної діяльності висвітлено у регіональних виданнях – щорічному науково-методичному виданні «Науково-методичний вісник» та науково-методичному щоквартальному журналі «Педагогічний вісник» (детальніше за qr-кодами в тексті).

З метою розкриття особливостей реалізації інтегрованого навчання в початковій школі на засадах тематичного та діяльнісного підходів, шляхів інтеграції різних освітніх галузей у межах інтегрованого курсу «Я досліджую світ», допомоги вчителям початкових класів щодо організації роботи з учнями під час вивчення тем тижня «Навіщо їсти», «Тварини», «Транспорт», «Весна» з використанням ментальних карт, розроблено методичний посібник «Використання ментальної карти як інноваційного засобу організації тематичних тижнів в інтегрованому курсі «Я досліджую світ» (див. мал. 2).

Для надання допомоги учителям щодо реалізації змістових ліній мистецької освітньої галузі, здійснення вчителем педагогічного малюнку, розроблено методичні рекомендації щодо особливостей проведення уроків інтегрованого курсу «Мистецтво» у початкових класах, які висвітлено у «Науково-методичному віснику» та «Педагогічному віснику» (див. мал. 1, 2, 3) комунального закладу «КОІШПО імені Василя Сухомлинського» протягом 2018-2021 рр.; розкрито методику зображення портрета учнями 3-4 класів у журналі «Мистецтво та освіта» №3 <http://artedu.com.ua/index.php/adm/issue/view/50>, №4 <http://artedu.com.ua/index.php/adm/issue/view/51> (2021 р.)

Науково-педагогічні працівники кафедри дошкільної та початкової освіти беруть участь у Всеукраїнських проєктах «Світ чекає крилатих» та «Інтелект України».

З метою реалізації освітнього проєкту «Світ чекає крилатих» на базі

Педагогічними працівниками Кіровоградської області під керівництвом Кондратової Вікторії Вадимівни, доцента кафедри дошкільної та початкової освіти, координатора освітнього проєкту «Світ чекає крилатих» в Кіровоградській області, розробляються сторінки посібника-журналу з Інтегрованого курсу «Арттехнології» (реалізує мистецьку та технологічну освітні галузі через концентри: «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво», «Хенд-мейд» в 1-4 класах та концентрів «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво», «Технології» в 5-9 класах), методичні розробки до занять, презентації, матеріали занять (Кондратова Вікторія Вадимівна, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти, Калашнікова Олена Володимирівна, учитель музичного мистецтва КЗ «НВО І-ІІІ ступенів «Мрія» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області», Агеєва Олена Володимирівна, учитель початкових класів та образотворчого мистецтва КЗ «НВО ліцей-школа - ДНЗ «Вікторія-П» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області») та інтегрованого курсу «Всесвіт» (Шумейко Юлія Миколаївна, учитель початкових класів загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №10 Світловодської міської ради Кіровоградської області).

Реалізуючи завдання Всеукраїнського науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»:

- розроблено програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямом розвиток професійних компетентностей та проведено навчання:

С

Х

О

1) учителів початкових класів, які працюватимуть за освітньою програмою початкової школи науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» у закладах загальної середньої освіти (інституційна форма підвищення кваліфікації: очна; 94 здобувачі освіти);

2) учителів початкових класів закладів загальної середньої освіти, які працюють за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» у 2-4-х класах за темою: «Професійний розвиток учителя початкових класів, який працює за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України»»;

- розроблено програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників та проводяться практикуми щодо методичного супроводу організації освітнього процесу у 2, 3, 4 класах.

У 2020-2021 роках науково-педагогічні та педагогічні працівники інституту долучилися до впровадження освітніх реформ у базовій школі. Ключовими питаннями були: підготовка тренерів-педагогів для базової освіти; супервізорів для початкової та базової освіти; розроблення програм підвищення кваліфікації педагогів області за освітніми галузями.

Для підсилення науково-методичного супроводу реалізації Концепції «Нова українська школа», Державного стандарту базової середньої освіти створені платформи:

<https://sites.google.com/view/navchnovukrschool/>

<https://sites.google.com/view/novadsbso/>

<https://sites.google.com/view/edu--method-reference-book/>

<https://sites.google.com/koippo.in.ua/dystant/>

<http://koippo.in.ua/metodcentr/superviziya/>

<http://koippo.in.ua/druk/>

Отже, продиктований потребами суспільства високий рівень вимог до освіти учнів початкових класів може бути реалізований тільки за умови, якщо вчитель початкової школи буде високопрофесійним, компетентним фахівцем у своїй галузі, професійно мобільним (тобто буде гнучко реагувати на зміни соціальної ситуації розвитку школярів, опановувати нові психолого-педагогічні вимоги до педагогічного процесу і нові педагогічні технології) та за координаційної, консультативної, науково-методичної підтримки закладів післядипломної освіти кожної області.

Як результат п'ятирічної роботи колективу комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського» стала участь у

Національному освітньому форумі «Нова українська школа 2021: синергія, інтеграція, менеджмент». Під час Форуму була організована виставка «Освітні інновації Нової української школи 2020/2021 років», на якій було

представлено понад 20 видань методичної літератури інституту, присвяченої упровадженню інновацій НУШ у Кіровоградській області.

Віталій Іванович Дмитрук, директор комунального закладу «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», отримав від Міністерства освіти і науки України подяку колективу за підготовку та активну участь у зазначеному вище Форумі.

Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

В умовах реформування освітньої галузі та високої конкуренції в професійному середовищі колектив Луганського ОІППО вирішує складні й відповідальні завдання, спрямовані на доступність та неперервність у навчанні, забезпечення якісного рівня розвитку професійних компетентностей керівників та вчителів, ураховуючи можливості цифрового світу.

Нині заклад забезпечує умови для диференціації та індивідуалізації щодо задоволення освітніх потреб користувачів, пропонує якісні освітні послуги всім категоріям педагогічних працівників, широкий вибір різних форм, видів і напрямів підвищення кваліфікації, надає кваліфіковану науково-методичну, організаційну та інформаційну допомогу в упровадженні нових державних освітніх стандартів, реалізації концептуальних положень Нової української школи, поширенні передового вітчизняного та зарубіжного досвіду з питань управління та організації освітнього процесу.

Підготовка вчителів, які розбудовують Нову українську школу на різних рівнях загальної середньої освіти. Освітні програми підвищення кваліфікації

- *Підвищення кваліфікації вчителів у межах продовження реформи «Нова українська школа» на рівні базової середньої школи, на реалізацію чого у 2021 році інститут отримав державну субвенцію в сумі 1336,5 тис. грн, яку використано на 78,5 %. Протягом вересня – грудня тренерами інституту підготовлені тренери-педагоги, серед них: для базової школи – 237 осіб; для*

асистентів учителів – 18 осіб; для вчителів початкової школи – 35 осіб. Усього – 290 тренерів-педагогів.

Протягом серпня – грудня підвищили кваліфікацію за 26 освітніми програмами 2 499 учителів (рисунок 1). Загальна кількість учителів, зокрема й тренерів-педагогів, які пройшли навчання у 2021 році в інституті за кошти субвенції, складає 2 789 осіб (освітні програми на сайті ЛОШПО:

Рисунок 1

▪ Підвищення кваліфікації вчителів, які забезпечують здобуття учнями 5–11 (12) класів загальної середньої освіти, відповідно до нових методик згідно з Концепцією «Нова українська школа».

Рисунок 2

▪ Інститутом укладено 8 договорів про надання освітніх послуг з 8 територіальними громадами Луганської області. На виконання умов договорів підготовлено 92 освітні програми (на сайті ЛОШПО:

<https://cutt.ly/8O03LLI>). Протягом жовтня – грудня поточного року підвищили кваліфікацію 1 647 осіб, видано 6 934 сертифікати (рисунок 2).

- Розроблено 17 освітніх програм за різною проблематикою для підготовки вчителів початкової ланки до роботи в умовах Нової української школи (іноземних мов (англійської, німецької, французької); української мови та літератури й зарубіжної літератури; інформатики; мистецтва; вихователів групи подовженого дня; практичних психологів та соціальних педагогів тощо).

- Освітні потреби вчителів забезпечуються шляхом розробки освітніх програм (117) курсів за проблемою (обсягом 6 год – 39 програм, 12 год – 46, 18 год – 18 програм, 24 год – 4 та 30 год – 10 освітніх програм) (програми на сайті ЛОІППО: <https://cutt.ly/2O08m0A>) (рисунок 3).

Рисунок 3

- Підготовка вчителів до впровадження Нової української школи здійснювалась у межах фінансування Програми економічного і соціального розвитку Луганської області на 2021–2023 роки. У 2021 році проведено 80 заходів (науково-методичні, науково-практичні семінари, тренінги, тренінги-семінари) за різною проблематикою. Учасниками стали 3 200 педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти.

Загальна
кількість учителів,
які підвищили
кваліфікацію у 2021
році в Луганському
ОІППО в межах
формальної та
неформальної освіти,
складає 10 050 осіб

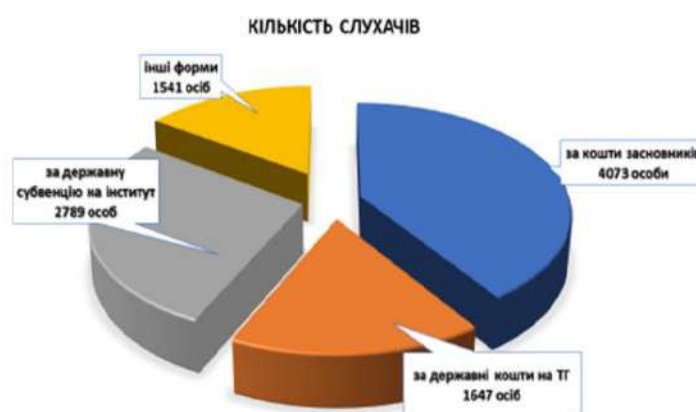

Рисунок 4

(рисунок 4), із них: 4 073 особи – за кошти засновників; 1 647 осіб – за державні кошти на ТГ; 2 789 осіб – за державну субвенцію на інститут; 1 541 особа навчалася за іншими формами (семінари, тренінги, проєкти професійного розвитку тощо).

Пілотування Державного стандарту базової середньої освіти

У 2021 році розпочалось пілотування державного стандарту на рівні базової школи: 4 заклади загальної середньої освіти Луганської області працюють за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» (Попаснянська багатoproфільна гімназія № 25; Лиманська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів; Сватівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 8; Сєвєродонецький навчально-виховний комплекс «Спеціалізована школа-колегіум Національного університету «Києво-Могилянська академія»).

Науково-методичний супровід дослідження здійснюють 10 регіональних координаторів-тренерів інституту, підготовлених на всеукраїнському рівні за програмою додаткового модуля курсу «Нова українська школа: перехід на наступний рівень» у межах проєкту «Фінська підтримка реформи української

школи» («Навчаємось разом»). Розроблено план заходів з навчально-методичного супроводу учасників пілоту НУШ, надано пропозиції для загального плану (ІМЗО) щодо проведення педагогічних заходів для керівників та вчителів на 2022 рік. Діючими є професійні спільноти в соціальних мережах, постійні консультаційні пункти з питань навчально-методичного забезпечення тощо.

Використання LEGO-технологій в освітньому процесі

У межах проєкту «Сприяння освіті», започаткованому фондом The LEGO Foundation (наказ МОН від 15.06.2020 № 797 «Щодо забезпечення реалізації проєкту “Сприяння освіті”»), заклади освіти Луганської області забезпечено ігровими наборами LEGO, підготовлено 10 Play-тренерів, проведено якісне навчання педагогів за методикою LEGO-конструювання з використанням конструкторів LEGO Duplo та LEGO System, здійснюється методичний супровід щодо впровадження ігрових та діяльнісних методів навчання.

Спільно з координаторами фонду The LEGO Foundation проведено 25 заходів обласного та всеукраїнського рівнів (конференції, семінари, тренінги, круглі столи, Play-марафони тощо).

У 2022 році з метою підготовки педагогічних працівників до застосування новітніх інтерактивних методів навчання, використання розвивальних ресурсів сучасного освітнього середовища й наступності між дошкільною та початковою освітою додано програми спецкурсів, розроблені командою The LEGO Foundation: «Педагогіка гри в закладах дошкільної освіти», «Діяльнісний підхід у початковій школі», «Навчання через гру».

Проєкти професійного розвитку – нова технологія професійного зростання. Методисти та викладачі інституту щорічно пропонують на вибір педагогічним працівникам проєкти професійного розвитку за різною тематикою. Підсумком участі в проєктах у 2020 та 2021 роках є отриманий сертифікат (534). Інформація про проєкти, їхній зміст і строки реалізації

розміщена на порталі Луганського ОППО (блог «Проекти професійного розвитку» – <http://ppr-loippo.blogspot.com>).

Інформаційно-освітнє середовище післядипломної педагогічної освіти регіону формує і наповнює офіційний сайт інституту (www.loippo.edu.ua). Вебпортал постійно оновлюється, наповнюється інформацією, розгалужується, що дозволяє кожному педагогічному працівникові знайти ту освітню «нішу», у якій він зможе реалізувати професійні запити й сприяти власному професійному розвитку. Ресурси сайту інституту – це методичний простір для вчителів, своєчасність та оперативність у задоволенні освітніх послуг і професійному зростанні, оптимальний і зручний доступ до нової та актуальної інформації та можливість для віртуального спілкування, обміну новими ідеями й творчим досвідом. Протягом 2021 року оновлювалась сторінка ЛОППО в соціальній мережі «Фейсбук», на якій освітяни області мали змогу переглядати основні новини та приєднуватись до освітянської спільноти області.

Створення і використання комп'ютерно орієнтованих методичних систем, технологій дистанційного й змішаного навчання, цифрових освітніх ресурсів і засобів навчання.

Луганський ОППО має багаторічний досвід упровадження в систему освіти області різних проєктів навчання педагогів інформаційних технологій – від перших кроків ІНТЕЛ в Україні й проєкту «1 учень – 1 комп'ютер» до хмарних технологій і дистанційного навчання (рисунки 5).

Проведення спільно з ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України дослідження всеукраїнського рівня за темою «Підготовка керівних, педагогічних та науково-педагогічних кадрів до роботи за інноваційними технологіями компанії Microsoft Україна» (наказ МОН України від 31.05.2017 № 763) (2017–2021 роки) дозволило: розгорнути віртуальні сервери за допомогою порталу Azur; створити й організувати роботу платформи Open edX® (<https://edu.loippo.edu.ua/>); організувати навчання в IT-Academy й на

курсах за очно-дистанційною формою навчання; розробити навчальні плани, програми, матеріали, за якими освітяни області навчалися на платформі Open edX.

Рисунок 5

Підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів сьогодні здійснюється за дистанційною формою навчання на платформі Moodle. Під час навчання використовуються засоби конференц-зв'язку, а саме: Zoom, Microsoft Teams, Google Meet. Для організації безперервного інформування потенційних споживачів освітніх послуг використовуються можливості соціальних мереж і месенджерів, а саме: Facebook, Instagram, Telegram, Viber, WhatsApp тощо.

В організації освітнього процесу викладачами та методистами використовуються вебсервіси та цифрові інструменти: для організації спільної роботи з документами – офісний пакет програмного забезпечення MS Office і файловий хостинг OneDrive, корпоративне хмарне сховище даних Google Диск і вебредактор документів Google Docs; для створення презентацій – MS Power Point, SharePoint та Google Презентації; для планування та збереження

хронології подій – Google Календар та Google Keep; для створення презентацій із зворотним зв'язком у реальному часі – Mentimeter, проведення онлайн-опитувань – Viber, Google Forms та навчальних вікторин – Kahoot; для організації інтерактивної взаємодії учасників освітнього процесу – віртуальні цифрові дошки Padlet, Flinga, Lino It, Jam Bord; для створення освітнього інтерактивного контенту – LearningApps, LiveWorkSheets, Wordwall, StudyStack тощо.

Для слухачів запропоновані курси за проблемою за 13 напрямками з питання особливостей застосування цифрових технологій у професійній діяльності педагога, як-от: «Онлайн-інструменти для інтерактивного наповнення уроків у початковій школі»; «Кібербезпека в інтернет-просторі»; «Додатки Google у професійній діяльності вчителя»; «Додатки Google у професійній діяльності керівника закладу освіти»; «Створення навчального відео онлайн-засобами»; «Методика викладання вибіркового модуля «Вебтехнології» в курсі інформатики (10–11 класи)» тощо (ознайомитись із програмами курсів можна за посиланням <https://cutt.ly/0O05e7Y>).

STEM-освіта. Робота інституту щодо розвитку STEM-освіти в закладах загальної середньої освіти регіону здійснюється шляхом удосконалення професійних навичок педагогів та залучення їх до всеукраїнських та обласних заходів, організації консультпунктів з питань STEM-навчання. З метою підготовки вчителів до роботи за напрямками STEM-освіти у 2021 році підготовлені тренери (8 осіб) за модулями: «STEM як мультидисциплінарний підхід», «3D-моделювання», «Фото-, відеостудія», «3D-друк» «Робота з електронікою», проведено низку семінарів-тренінгів для 424 педагогів тощо.

Інклюзивна освіта. Забезпечення якості інклюзивного навчання здійснюється обласним ресурсним центром підтримки інклюзивної освіти Луганського ОППО шляхом методичного та аналітичного забезпечення діяльності 9 інклюзивно-ресурсних центрів області, підвищення фахової компетентності педагогічних працівників.

Інститутом проведено обласну науково-практичну конференцію «Інклюзивна освіта: наступність інклюзивної культури та практики» (18 листопада 2021 р.). Протягом 2021 року центр в офлайн- та онлайн-форматах провів 11 курсів за проблемою (276 учасників), семінари-тренінги для вчителів 5–11 класів ЗЗСО, які впроваджують нові методики відповідно до Концепції «Нова українська школа» (553 учасники), та педагогічні заходи для фахівців ІРЦ, педагогічних працівників закладів загальної середньої, дошкільної, позашкільної та професійної (професійно-технічної) освіти (725 учасників).

За рахунок державної субвенції на Нову українську школу підготовлені асистенти вчителів за освітньою програмою обсягом 60 академічних годин – 135 осіб, за освітньою програмою обсягом 30 академічних годин – 64 особи.

Підвищення ефективності діяльності ІРЦ, застосування єдиних підходів до комплексної оцінки розвитку дітей, створення та ведення реєстрів дітей з особливими освітніми потребами відбувається завдяки Всеукраїнській системі «АС – ІРЦ». Продовжується робота з навчання фахівців ІРЦ щодо користування сучасними психодіагностичними методиками (WISC-IV, Leiter-3, Conners-3, PEP-3 та CASD), які дозволяють провести фактично весь спектр потрібних психолого-педагогічних досліджень дітей з особливими освітніми потребами.

Психологічна служба. Розбудова Нової української школи потребує психологізації освітнього процесу шляхом підвищення психологічної компетентності педагогічних працівників. Для вчителів розроблено та запропоновано 7 тематичних курсів за проблемою та 17 програм семінарів, семінарів-тренінгів психологічного спрямування. Інформаційне середовище для фахівців забезпечується вебсторінкою «Психологічна служба» на сайті Луганського ОППО – <https://cutt.ly/qO05LqS>) та групою в соціальній мережі «Фейсбук» «Психологи Луганщини» – <https://cutt.ly/3O05MXq>.

На виконання Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища проведено низку заходів (семінари-тренінги, тренінги (8), науково-практичні (методичні) семінари (4), інструктивно-методичні наради (2)) та реалізовано для педпрацівників закладів дошкільної освіти проєкт професійного розвитку «Система роботи закладу дошкільної освіти щодо запобігання проявам насильства».

Відповіді на нові виклики у зв'язку з упровадженням дистанційного навчання в період пандемії COVID-19 розглядалися на Всеукраїнському науково-практичному онлайн-семінарі «Освітній простір в умовах пандемії: психологічні проблеми та рішення» (березень 2021 р.). Проблематиці професійного здоров'я педагогічних працівників, посиленню їхньої особистісної ресурсності та життєстійкості було присвячено серію семінарів-тренінгів «Психологічна підтримка вчителя НУШ» (144 учасники).

Використання зарубіжного досвіду в професійному розвитку педагогічних працівників. За участю інституту в регіоні реалізується 16 проєктів, що дозволяє здобувати передовий європейський досвід у галузі освіти дорослих та забезпечувати безперервне підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників. На засадах партнерства інститут співпрацює з 26 міжнародними фондами, науковими центрами, освітніми установами й громадськими організаціями. Серед міжнародних освітніх проєктів, реалізованих у співпраці з партнерами:

– литовсько-український проєкт «Update 2021: Розвиток дистанційної системи підвищення кваліфікації вчителів шкіл Донецької і Луганської областей» (Центр дітей та молоді Литви (Lietuvos vaikų ir jaunimo centras, Литовська Республіка, м. Вільнюс)) за участю Фонду співробітництва з розвитку та підтримки демократії Міністерства закордонних справ Литви. За результатами проєкту розроблено міжнародну освітню онлайн-платформу www.vchytel.com.ua, освітню програму підвищення кваліфікації, для

дистанційного навчання зроблено запис навчальних занять науково-педагогічних та педагогічних працівників, зокрема Луганського ОІППО.

– проєкт «Курс про Польщу та польську мову» (Посольство Республіки Польща, Жешувський університет (Польща)). 100 педагогічних працівників з різних закладів освіти Луганської області успішно пройшли навчання з польської мови. Із жовтня 2021 року стартувала II фаза цього проєкту, у якій беруть участь 45 педагогічних та науково-педагогічних працівників Луганської області.

Редакційно-видавнича діяльність спрямована на підготовку до друку наукових, навчальних, навчально-методичних видань; науково-методичного журналу «Освіта на Луганщині»; створення і випуск електронних освітніх посібників, методичних рекомендацій тощо. Серед підготовлених та надрукованих видань у 2020 та 2021 роках: науково-методичні посібники (13), навчально-методичні посібники (6), методичні посібники (3), навчальні посібники (2), довідкові видання (2).

Рисунок 6

Електронні версії розміщені на порталі інституту: <https://cutt.ly/cO2e5r2>.

У 2021 році надруковано 4 випуски науково-методичного журналу «Освіта на Луганщині» № 1–4 (62–65), загальний наклад становить 400 екземплярів. Електронна версія – на порталі інституту (<https://cutt.ly/UO2riwA>).

Щорічно співробітниками інституту пропонуються різні матеріали на допомогу вчителю, зокрема у 2021 році підготовлено: електронні навчальні посібники (5), методичні рекомендації (20), збірники наукових праць (1), дидактичні матеріали (1), методичні статті (28), тези (21), наукові статті (14).

Освітня діяльність Луганського ОППО з урахуванням державних та регіональних освітніх завдань надалі буде спрямована на реалізацію таких напрямів:

- застосування варіативних моделей організації освітнього процесу, розширення видів та напрямів підвищення кваліфікації, оновлення змісту й технологій відповідно до професійних потреб керівників і педагогічних працівників закладів освіти;
- продовження підготовки керівників та вчителів ЗЗСО, які впроваджуватимуть Державний стандарт базової середньої освіти, зокрема в 5-х класах з 2022/2023 навчального року;
- використання базових сервісів та новітнього цифрового контенту для професійного розвитку педагогічних працівників;
- посилення наукового потенціалу інституту, подальше дослідження наукових основ безперервної педагогічної освіти в контексті соціокультурних змін у державі, підготовку експериментальних та інноваційних розробок;
- провадження роботи щодо пошуку й розвитку ефективних моделей взаємодії та партнерства закладів освіти регіону з органами управління освітою, науковими установами, закладами вищої освіти, центрами професійного розвитку педагогічних працівників, громадськими організаціями тощо.

**Комунальний заклад
Львівської обласної ради
«Львівський обласний
інститут післядипломної
педагогічної освіти»**

1. Загальні підходи в організації курсів підвищення кваліфікації.

Ключова реформа Міністерства освіти і науки України «Нова українська школа» вимагає не лише зміни програми та освітнього середовища, але й головного рушія трансформацій – учителя. Тому одним із пріоритетних завдань для науково - педагогічних працівників Львівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти є сприяння професійному зростанню учителів через виявлення їхніх освітніх потреб. Як відомо, учитель, який отримав свободу в навчанні своїх учнів та учениць, має отримати і свободу навчатися. Дане право може бути реалізовано у вільному виборі педагогом тих спецкурсів, які йому/їй необхідні для здійснення власної щоденної педагогічної рутини. Тому для навчання на курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівникам пропонуються на вибір 30-годинні навчальні програми та 8-годинні вузько-тематичні спецкурси. Реалізуючи стратегічну ціль інституту у Програмі розвитку інституту на 2022-2025 роки – «Надання якісних освітніх послуг для професійного розвитку педагогічної спільноти», науково-педагогічні працівники інституту забезпечили модернізацію освітніх програм в такий спосіб, що близько 30% навчальних тем викладають висококваліфіковані педагоги-практики. Дана підхід був схвалений педагогами області, що підтверджено вихідним опитування. Дана практика буде продовжуватись у наступні роки, в тому числі з уведенням нових тем в існуючі програми та створення нових.

2. Запровадження НУШ на Львівщині.

Реформування системи освіти України (НУШ) розпочалась з початкової школи у 2018 році. У 2021-22 навальному році завершиться повний цикл початкової школи за концепцією НУШ. Реалізуючи стратегічну ціль інституту Програми розвитку інституту на 2022-2025 роки – «Реалізація державної та регіональної політики згідно з Концепцією НУШ та реформами інших секторів освіти» працівники інституту зосередили свою роботу за чотирма напрямками:

- підтримка і навчання педагогічних працівників у запровадженні НУШ у початковій школі;
- підтримка і навчання педагогічних працівників у запровадженні НУШ у базовій освіті;
- супровід шкіл-пілотників;
- навчання і супровід проведення супервізійної діяльності в області.

2.1. Підтримка і навчання педагогічних працівників у запровадженні НУШ у початковій школі.

У 2021 році навчанням за кошти освітньої субвенції було охоплено майже 7 тисяч вчителів початкових класів. Навчання забезпечили 105 тренерів-педагогів, половина з яких мали вже подібний досвід у минулі роки. Навчання відбувались у територіальних громадах за 16-ти годинною програмою підвищення кваліфікації «Творимо Нову українську школу разом». Водночас ми розуміємо, що не у всіх освітніх закладах вчителям вдається повністю реалізувати ідеї Нової української школи. Тому, викладачами кафедри педагогіки спільно з кабінетом координації провадження Нової української школи та моніторингу було розроблено план заходів щодо професійної підтримки педагогічних працівників з впровадження НУШ у початковій освіті. Метою даної діяльності на кінець 2025 року очікуємо впровадження НУШ повністю відповідно до Концепції НУШ не менше, ніж у

70% класів у Львівській області. Згідно окресленого плану в 2021 р. було проведено опитування педагогічних працівників області, які мають намір здійснювати супервізійну/наставницьку діяльність у закладах освіти, в яких вони працюють. У 2022 р. передбачено створення шкільних команд – наставників з числа педагогів, що надали таку згоду, їх навчання за окремими програмами та активне впровадження НУШ кожною командою у своєму ЗЗСО. Науково-педагогічні працівники кафедри супроводжуватимуть таку діяльність, спільно з педагогічними працівниками ЦПР області.

Науково-педагогічні працівники кафедри О. Банах (регіональний координатор з організації та проведення експерименту, національний тренер НУШ), О. Волощенко та О. Козак (національні тренери НУШ й автори навчально-методичного забезпечення) брали участь в експерименті Всеукраїнського рівня «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної освіти на базі ЗНЗ 2017-2022 рр.». У 2021 році було підготовлено ряд підручників та навчально-методичних матеріалів для вчителів початкових класів і навчальних матеріалів для учнів 4-х класів НУШ:

Підручники, посібники

1. Я досліджую світ: підруч. для 4 кл. закл.загал.серед.освіти (у 2-х част.). Ч.1 / О.В. Волощенко, О.П. Козак, Г.С. Остапенко. – Київ: Світич, 2021. – 144 с.: іл.

2. Я досліджую світ: підруч. для 4 кл. закл.загал.серед.освіти (у 2-х част.). Ч.2 / О.В. Волощенко, О.П. Козак, Г.С. Остапенко. – Київ: Світич, 2021. – 144 с.: іл.

3. Українська мова та читання: підруч. для 4 кл. закл.загал.серед.освіти (у 2-х част.). Ч.1 / Г.С. Остапенко, О.В. Волощенко, О.П. Козак. – Київ: Світич, 2021. – 144 с.: іл.

4. Українська мова та читання: підруч. для 4 кл. закл.загал.серед.освіти (у 2-х част.). Ч.2 / Г.С. Остапенко, О.В. Волощенко, О.П. Козак. – Київ: Світич, 2021. – 144 с.: іл.

Навчально-методичні посібники

1. Я досліджую світ. 4 клас: навчальний посібник. Інтегровані теми: «Світ невидимий», «Світ невідомий», «Як це влаштовано?», «Енергія», «Можливості людини» / О.В. Волощенко, О.П. Козак, Г.С. Остапенко. – Київ: Світич, 2021. – 96 с.: іл..

2. Творимо Нову українську школу разом: навчально-методичні матеріали до проведення занять із спецкурсу./ Л. Андрушко, М. Барна, О. Волощенко, О. Козак, О. Росипська. – ЛОППО, 2021. – 40 с.

3. Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи: Навчально-методичний посібник / Тетяна Бабко, Ольга Банах, Алла Вознюк, Галина Коломоець, Ліліана Кудрик, Олена Мельник. – Київ: Видавничий дім «Освіта», 2020. – 160 с. (режим доступу: <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbник-nova-ukranska-shkola-organzatsya-vzamed-z-batkami-uchnv-pochatkovo-shkoli/>)

Методичні розробки

1. О. Волощенко, О. Козак, Г. Остапенко, О. Волошенюк. Я досліджую світ. 4 клас. Пілотування НУШ. Кейс завдань до інтегрованої теми «Світ невидимий», - Київ. Світич. 2021 р.

2. О. Волощенко, О. Козак, Г. Остапенко, О. Волошенюк. Я досліджую світ. 4 клас. Пілотування НУШ. Кейс завдань до інтегрованої теми «Світ невідомий», - Київ. Світич. 2021 р.

3. О. Волощенко, О. Козак, Г. Остапенко, О. Волошенюк. Я досліджую світ. 4 клас. Пілотування НУШ. Кейс завдань до інтегрованої теми «Як це влаштовано?», - Київ. Світич. 2021 р.

4. О. Волощенко, О. Козак. Г. Остапенко, О. Волошенюк. Я досліджую світ. 4 клас. Пілотування НУШ. Кейс завдань до інтегрованої теми «Енергія», - Київ. Світич. 2021 р.

5. О. Волощенко, О. Козак. Г. Остапенко, О. Волошенюк. Я досліджую світ. 4 клас. Пілотування НУШ. Кейс завдань до інтегрованої теми «Можливості людини», - Київ. Світич. 2021 р.

На допомогу педагогічним працівникам, які викладають у 1-4 класах НУШ у 2018 році було створено блог для вчителів початкових класів «Нова українська школа – впроваджує Львівщина» (режим доступу: <https://nuslviv.blogspot.com/>).

Підводячи підсумки пілотування НУШ в початковій школі, 18 червня 2021 р. спільно з М. Барною (завідувачкою кабінету впровадження НУШ і моніторингу) було організовано і проведено науково-практичний семінар для педагогів – учасників експерименту «Підсумки пілотування НУШ у початковій школі та перехід на новий рівень» на базі ліцею №66 Львівської міської ради (директорка – Ліля Фещук, заступниця директорки – Оксана Трущак) за участю заступниці Міністра освіти і науки України Любомири Мандзій, заступника директора Команди підтримки реформ при МОН України Романа Шияна, директора КЗЛОП «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Павла Хобзея, науковців та науково-педагогічних працівників ЛОППО, які здійснювали науково-методичний супровід впровадження нового Державного стандарту початкової освіти у пілотних школах та усіх 41 педагогів, які забезпечували щоденний освітній процес у своїх пілотних класах (<http://barna-consult.com/vprovadzheniya-nush-na-lvivshhyni-perehid-na-nastupnyj-riven/>).

2.2. Підтримка і навчання педагогічних працівників у запровадженні НУШ для отримання базової освіти..

У 2021 році стартувало впровадження Нової української школи в базовій середній освіті. На виконання Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» інститутом було розроблено нову логістичну схему та підходи до навчання вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти. Зважаючи на велику кількість освітніх закладів та педагогічних працівників у Львівській області було вирішено застосувати у навчанні каскадний метод та підготувати команди тренерів-педагогів, які будуть навчати шкільні команди на місцях. Команда тренерів-педагогів, загалом 321 педагогічний працівник, на першому етапі пройшли навчання спільно в командах за модулем «Впровадження Нової української школи на рівні базової середньої освіти», а на другому етапі в окремих групах за наступними напрямками:

- Впровадження Нової української школи на рівні базової середньої освіти
  - Створення освітніх програм
  - Оцінювання результатів навчання учнів у Новій українській школі.
- Діяльнісний підхід у навчанні.

Такий підхід до навчання тренерів-педагогів дозволив їм чітко зосередитись на підготовці до викладання свого напрямку і, водночас, взаємодіяти з іншими членами команди. Також до складу команд тренерів-педагогів було ще підготовано та долучено тренерів-педагогів за напрямки «інклюзивне навчання» та «інформаційні та дистанційні технології навчання» - по 80 тренерів-педагогів у кожній категорії. Основним завданням у роботі з тренерами-педагогами була визначено їх підготовку для навчання шкільних команд у власній територіальній громаді. Для цього працівниками інституту було розроблено програму підвищення кваліфікації загальним обсягом 24 години для навчання шкільних команд на основі Типової програми

підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти «Нова українська школа: адаптаційний цикл базової середньої освіти», а також для кожної категорії тренерів-педагогів було розроблено навчальні матеріали.

В кожній територіальній громаді було сформовано навчальні групи, до складу яких входило декілька шкільних команд. Певною новацією у підходах до навчання вчителів у впровадженні нового Державного стандарту базової середньої освіти стало створення «шкільної команди освітнього закладу», тобто команди педагогічних працівників, яка буде разом створювати освітню програму для 5-го класу. До складу шкільної команди у різних випадках входило від 5 до 9 педагогічних працівників, які викладали предмети різних галузей, а також керівники школи та класні керівники майбутніх 5-х класів. У підготовці шкільних команд було визначено наступні результати навчання, які слід досягти:

- підготувати шкільні команди до запровадження НУШ в 5-6 класах
- навчити шкільні команди створювати освітню програму закладу
- навчити шкільні команди здійснювати оцінювання, добирати і використовувати сучасні та ефективні методики навчання
- навчити шкільні команди створювати програму забезпечення наступності переходу з початкової школи до 5 класу

Таке навчання успішно було проведено в період осінніх канікул в очному та очно-дистанційному форматах, виходячи із епідеміологічної ситуації на місцях. Загалом було навчено 270 груп та 7400 педагогічних працівників.

Ще однією новацією в підготовці вчителів до запровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти стало навчання вчителів-предметників. Таке навчання пройшло у два етапи: у жовтні та листопаді. Навчання за кожною освітньою галуззю забезпечувала команда тренерів від інституту. Жовтневий 4-х годинний етап навчання, який передував навчанням шкільних команд, мав на меті ознайомити вчителів-предметників з модельними програмами, щоб підготувати їх до усвідомленого підходу у

створенні освітніх програм. В листопаді, коли освітні заклади в більшості визначились із освітніми програмами, було продовжено навчання в 12-ти годинному форматі. На даному етапі навчання основні акценти були поставлені на діяльнісний підхід, наскрізні вміння як основу для формування компетентностей, а також на оцінювання навчальних досягнень учнів та інновації НУШ, зокрема на формувальне оцінювання та його виклики. Командами тренерів за освітніми галузями загалом було навчено 7512 педагогічних працівників області. Водночас, робота над підготовкою вчителів-предметників до впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти ще триває. На даному етапі команда працівників інституту вирішує питання оновлення змісту навчальних курсів, залучення до навчання різних категорій слухачів: тих, які з різних причин не пройшли таке навчання, а також тих, що пройшли навчання, але потребують підсилення певних компонентів навчання, виходячи з педагогічних потреб для впровадження НУШ у 5 класах. Важливим питанням для вирішення є також, те як поєднати навчання та аналіз нових підручників в залежності від вибору вчителями навчальних матеріалів кожної галузі. В підготовці закладів освіти області до впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти неоціненним є досвід пілотних закладів Львівщини. Важливим напрямком взаємодії з інститутом є отримання від них поради щодо того, що важливо знати і вміти для вчителів 5 класів, яких помилок слід уникати та які труднощі виникають.

Однією із нових категорій педагогічних працівників, яка підлягала навчанню відповідно до Постанові КМУ «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа», є асистенти вчителів закладів загальної середньої освіти. Певним викликом в організації цієї категорії педагогічних працівників стала зростаюча динаміка в 2021-2022 н.р. кількості інклюзивних класів і, відповідно, кількості асистентів вчителів,

а також зміни в адміністративно-територіальному устрої. Для навчання асистентів вчителів було підготовано 80 тренерів-педагогів, основною частиною яких стали працівників інклюзивно-ресурсних центрів. Працівниками інституту було розроблено відповідні навчальні програми та розроблено навчальні матеріали. Центром підтримки інклюзивної освіти було організовано розподіл тренерів-педагогів та створено навчальні групи асистентів вчителів на базі нових районів. Навчання асистентів вчителів відбулось у листопаді та було навчено загалом 1371 педагога. Такий підхід до організації навчання виправдав себе, враховуючи зміни, які мають бути запроваджені в організації інклюзивного навчання з 01 січня 2022 року. Проведені навчання посилили акцент на співпраці між закладами освіти та інклюзивно-ресурсними центрами (ІРЦ), щоб школи отримували більше підтримки й допомоги під час навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Працівниками інституту було проведено величезний об'єм роботи як щодо організації навчання, так і його проведення. Зокрема, на основі Типових програми підвищення кваліфікації, розроблено та затверджено 9 навчальних програм. Працівники інституту були у складі авторських колективів з розробки модельних програм, підручників та посібників.

Навчальні програми

[Програма підвищення кваліфікації тренерів-педагогів закладів загальної середньої освіти з впровадження Державного стандарту базової середньої освіти](#)

[Програма підвищення кваліфікації тренерів-педагогів вчителів початкових класів](#)

[Програма підвищення кваліфікації тренерів-педагогів закладів загальної середньої освіти з впровадження Державного стандарту базової середньої освіти. Напрямок «Інклюзивне навчання»](#)

[Програма підвищення кваліфікації тренерів-педагогів закладів загальної середньої освіти з впровадження Державного стандарту базової середньої освіти. Напрямок «Цифрові технології та технології дистанційного навчання»](#)

[Програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти з впровадження Державного стандарту базової середньої освіти. Напрямок «Шкільні команди»](#)

[Програма підвищення кваліфікації вчителів початкових класів](#)

[Програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти з впровадження Державного стандарту базової середньої освіти. Напрямок «Освітні галузі»](#)

[Програма підвищення кваліфікації "Підготовка тренерів-педагогів для навчання асистентів вчителів закладів загальної середньої освіти"](#)

[Програма підвищення кваліфікації асистентів вчителів](#)

Модельні програми

Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Чумарна М.І., Пастушенко Н.М.).

Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.)

Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори Васильків І.Д., Димій І.С., Шеремета Р.В.)

Модельна навчальна програма «Україна і світ. Вступ до історії та громадянської освіти. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кафтан М.В., Козорог О.Г., Костюк І.А., Мудрий М.М., Селіваненко В.В.)

Бібліографія видань та публікацій

Підручники, посібники

1. І. Костюк (у співавторстві) «Україна і світ. Вступ до історії та громадянської освіти» / робочі зошити для учнів(1-4) для пілотних навчальних закладів НУШ з методичним посібником для вчителів – Київ. Світич. 2021.
2. І. Костюк (у співавторстві) «Україна і світ. Вступ до історії та громадянської освіти»/ підручник для 5 класу (авторський рукопис). – Київ. Світич. 2021.

Навчально-методичні посібники

Барна Марія, Паук Людмила Розвиваємо математичну грамотність. Тематичні роботи з математики. 4 клас НУШ.- Тернопіль:Астон,2021-32

2.3 Супровід шкіл-пілотників.

Кабінетом впровадження НУШ і моніторингу під керівництвом М.Барною була налагоджена постійна комунікація з керівництвом шкіл-пілотників. Інститут намагався реагувати на прохання і пропозиції, які надходили від педагогічних працівників цих шкіл. Водночас Інститут здійснював методичний супровід реалізації пілоту.

2.4. Навчання і супровід проведення супервізійної діяльності в області.

Як відомо, Постановою Кабінету Міністрів частину коштів субвенції (видатки споживання) передбачено на проведення супервізії, як заходів із професійної підтримки (наставництво, надання допомоги із виправлення помилок, що виникли у роботі) педагогічних працівників. Розподіл субвенції між відповідними місцевими бюджетами здійснено із розрахунку необхідності проведення однієї супервізії в одній початковій школі (структурному підрозділі інших закладів освіти, що забезпечують здобуття початкової освіти).

Для забезпечення виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 17 травня 2021р. №476 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» у 2021 році», та нормативно-правових документів МОН України у частині, що стосується надання відповідних послуг з проведення супервізійних сесій для вчителів початкових класів на замовлення керівників закладів загальної середньої освіти, тренерками-супервізорками Барною М.М, Трущак О.В та Банах О.В. станом до 15 жовтня 2021 року підготовлено за спеціальною Програмою 138 регіональних супервізорів, списки яких оприлюднені на сайті КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» <http://loippo.lviv.ua/nn/baza/>.

6 лютого 2021 року запрацював сайт «Супервізія в НУШ - ЛОІППО» <http://barna-consult.com/>, як один із інструментів педагогічної підтримки/супервізії педагогів у режимі онлайн через обмеження «живого» спілкування в умовах пандемії коронавірусу, яка триває й до цього часу. Станом на сьогодні сайт функціонує, розвивається у напрямку надання педагогам безкоштовних супервізійних онлайн-послуг у частині як нормативно-правового, так і теоретико-прикладного супроводу здійснення ними освітньої діяльності в Новій українській школі <http://barna-consult.com/category/superviziya/>, зокрема <http://barna-consult.com/poshuk-trayektoriyi-rozvytku-nush/> тощо.

З метою роз'яснення основних положень здійснення супервізії у закладах загальної середньої освіти на замовлення освітянських органів територіальних громад Барна М.М. за період з 19 жовтня 2021 року до цього часу провела більше 10 вебінарів з проблеми «Супервізія в діяльності регіонального супервізора», про що йдеться у статтях «Творимо педагогічні спільноти разом» <http://barna-consult.com/tvorymo-profesijni-pedagogichni-spilnoty-razom/> та «Супервізія в дії» <http://barna-consult.com/superviziya-v-diyi/>.

Постійна комунікація з регіональними супервізорами за підтримки та участі у ній адміністрації інституту шляхом спілкування у спеціальній вайбер-групі «Супервізори НУШ Львівщини» та онлайн-конференцій дає підстави стверджувати, що в області налагоджена відповідна логістика організації та проведення супервізійних сесій регіональними супервізорами у закладах загальної середньої освіти. Проведено у 2021 році супервізійні сесії у 517 закладах загальної середньої освіти 41 територіальної громади Львівщини.

У контексті проведення супервізійних сесій варто зазначити про позитивні відгуки вчителів початкових класів, які вказують на те, що за допомогою супервізорів вони у багатьох випадках переосмислюють власну практику організації і проведення освітнього процесу зі своїми вихованцями і самостійно планують спрямувати власні зусилля для його покращення, що дає підстави стверджувати про необхідність системного і систематичного здійснення супервізійної діяльності і в наступні роки.

Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Нова українська школа – це модернізація змісту загальної середньої освіти, визначення чітких методологічних засад, що ґрунтуються на національних надбаннях і враховують сучасні світові та європейські тенденції її розвитку. Реформа системи загальної середньої освіти «Нова українська школа» є складним та довгостроковим процесом, що складається з кількох етапів і розрахований до 2029 року.

Участь у всеукраїнському експерименті

Перший дієвий крок реформи в Україні – започаткування Міністерством освіти і науки України в липні 2017 року всеукраїнського експерименту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти», в якому взяли участь 4 заклади загальної середньої освіти Миколаївської області.

Регіональний експеримент

У тому ж році Миколаївським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти ініційовано розширення мережі експериментальних закладів на регіональному рівні з проблеми «Упровадження технології інтегрованого навчання в початковій школі на засадах ідей та положень Нової української школи», що проведено на базі 9 закладів загальної середньої освіти різного типу: інтернатний заклад, малокомплектна школа-філія опорного закладу, навчально-виховний комплекс.

Науково-методичний супровід експериментальної роботи всеукраїнського та регіонального рівнів здійснює кафедра теорії й методики

дошкільної та початкової освіти. Систематично організовуються та проводяться робочі зустрічі учасників експерименту з регіональним координатором-супервізором в очному та дистанційному форматах. Під час робочих зустрічей учителі діляться власним досвідом, що сприяє підвищенню їх фахової майстерності.

Протягом 2020–2021 року учасниками регіонального експерименту напрацьовано матеріали та створено збірник «Упровадження технології інтегрованого навчання в початковій школі на засадах ідей та положень Нової української школи».

Підготовка вчителів початкових класів

У вересні 2018 року відбувся старт Нової української школи. Протягом 2018–2019 років Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти здійснював підготовку вчителів початкової школи, керівників закладів загальної середньої освіти, які відповідають за початкову школу.

У 2020 році на виконання Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року інститут продовжив підготовку вчителів початкової школи до роботи в умовах Нової української школи. У лютому 2020 року проведено тренінг «Навчання англійської мови в новому контексті» для вчителів англійської мови, які працюють в початковій школі.

У II півріччі 2020 року проведено навчання для вчителів початкових класів, які не проходили підготовку до роботи в умовах Нової української школи в 2018–2019 роках, учителів початкових класів із проблеми «Нова українська школа: реалізація компетентнісного підходу у початковій школі» (за освітньою програмою «Інтелект України»), учителів-предметників, які викладають у початковій школі (усього – 1320 осіб).

У 2020 році науково-педагогічними та педагогічними працівниками Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

розроблено та схвалено вченою радою інституту освітні програми підвищення кваліфікації для:

- учителів початкових класів, які викладають предмети мистецької освітньої галузі у початковій школі;
- учителів початкових класів, які викладають фізичну культуру у початковій школі;
- учителів початкових класів, які викладають інформатику в початковій школі;
- учителів фізичної культури, які викладають у початковій школі;
- учителів англійської мови, які викладають у початковій школі;
- асистентів учителів, які працюють у класах з інклюзивним та інтегрованим навчанням.

У 2021 році Миколаївським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти підготовлено 571 учитель початкової школи до роботи в умовах Нової української школи за вищезазначеними програмами та розробленою у 2021 році програмою підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Нова українська школа: відповідаємо на виклики».

Сертифіковані заходи для освітян

У 2020–2021 роках Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти запровадив нову форму підвищення кваліфікації педагогів – сертифіковані заходи. Така форма підвищення кваліфікації надає можливість педагогам самостійно конструювати індивідуальну освітню траєкторію, вибирати найбільш зручні для себе терміни навчання, сприяє випереджувальному реагуванню на сучасні виклики реформи освітньої галузі.

Також із метою задоволення освітніх потреб учителів початкової школи запроваджено проведення в дистанційному форматі 26 сертифікованих заходів – семінарів-практикумів щодо викладання фізичної культури, англійської мови, інформатики та образотворчого мистецтва, упровадження технологій інтегрованого навчання, кооперативного навчання, мнемотехніки,

формування оцінювання, засобів та інструментарію дистанційного навчання в 1–4 класах.

Учителі пілотних закладів освіти постійно презентують свій досвід під час проведення майстер-класів, конференцій, фестивалів педагогічних ідей, навчають колег. Позитивні результати експериментальної роботи засвідчують учні, які з великим бажанням відвідують школу, стають упевненішими у прийнятті рішень, вільному висловлюванні власних думок та поглядів. У пілотних класах панує довірлива атмосфера, діти відкриті у спілкуванні, дружні у ставленні один до одного. Сформованість навчальних навичок учнів відповідає очікуваним результатам, що окреслені в навчальних програмах. Батьки учнів стали прихильниками ідей Нової української школи й позитивно реагують на усі освітні нововведення.

Протягом 2021 року відбувалися систематичні робочі зустрічі вчителів-експериментаторів із метою координації діяльності пілотних шкіл щодо завершення 2020–2021 навчального року та переходу учнів у 5 клас, забезпечення безперервності освіти, побудови єдиних підходів до навчання учнів і подальшої реалізації Концепції «Нова українська школа» у 5 класах. Реалізація Всеукраїнського та регіонального експериментів сприяє подальшому розвитку інноваційного освітнього простору Миколаївської області, розбудові Нової української школи.

У серпні 2021 року в дистанційному форматі проведено фестиваль «Інновації в підготовці випускника Нової української початкової школи» за результатами участі закладів освіти у всеукраїнському та регіональному експериментах.

Інформальна освіта для вчителів

Крім формальних і неформальних форм підвищення кваліфікації, учителі початкових класів закладів освіти області мають можливість удосконалювати власну професійну майстерність через інформальну освіту. Активно розбудовується професійна соціальна мережа учасників.

Із березня 2019 року функціонує обласна закрита мережева педагогічна спільнота «Нова українська початкова школа Миколаївщини» для професійного спілкування та взаємодопомоги, обміну інформацією стосовно реформи «Нова українська школа» та обговорення актуальних освітянських питань початкової освіти в Миколаївській області. Нині спільнота налічує 1290 учасників. Тип групи – соціальне навчання; тематичні розділи об'єднано в модулі для зручності пошуку та ознайомлення з публікаціями.

За допомогою спільноти педагоги мають можливість підготуватися до роботи в Новій українській школі, познайомитися з досвідом роботи своїх колег, поставити запитання в чаті. Щоденний онлайн-зв'язок із працівниками кафедри теорії й методики дошкільної та початкової освіти відкриває вчителям перспективи для професійного розвитку та вдосконалення.

Діяльність науково-педагогічних і педагогічних працівників Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, педагогів закладів освіти області щодо розбудови Нової української школи висвітлена на сайті інституту, сторінці у соціальній мережі Фейсбук, YouTube каналі.

Підготовка вчителів 5 класів пілотних закладів освіти та вчителів закладів загальної середньої освіти до реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти

У 2020–2021 навчальному році розпочалася робота колективу Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти щодо підготовки педагогів до реалізації Концепції «Нова українська школа» у базовій школі та впровадження Державного стандарту базової середньої освіти. Організовано та проведено пролонговані семінари для науково-педагогічних і педагогічних працівників інституту «Науково-педагогічні засади реалізації Концепції «Нова українська школа», для вчителів пілотних закладів, які викладатимуть у 5 класах Нової української школи «Учитель на

шляху реформування освіти» (реалізація Концепції «Нова українська школа»)).

2021–2022 навчальний рік – рік спільної роботи вчителів початкових класів та вчителів-предметників, які працюють у 5 класах пілотних закладів освіти. У вересні 2021 року розпочалося пілотування Державного стандарту базової середньої освіти, що потребувало відповідної роботи з педагогічними колективами 4 пілотних закладів загальної середньої освіти області. Реалізація Державного стандарту базової середньої освіти, нових освітніх програм вимагають від учителів базової школи володіння відповідними сучасними методиками оцінювання та навчання, організації ефективної взаємодії між учасниками освітнього процесу, методами та формами налагодження комунікації та коллаборації з учнями.

У червні 2021 року адміністрацією МОППО та науково-педагогічними працівниками кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти проведено літню школу для вчителів пілотних закладів освіти та науково-педагогічних і педагогічних працівників інституту. Під час літньої школи педагоги аналізували новий Державний стандарт базової середньої освіти, модельні навчальні програми, вчилися планувати заняття за компетентнісним підходом розробляли засоби для оцінювання учнів 5 класів. Навчання пройшли 55 вчителів, які викладатимуть у 5 класах Нової української школи, та 27 науково-педагогічних і педагогічних працівників інституту.

У 2021 році науково-педагогічними і педагогічними працівниками Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти розроблено програми підготовки регіональних тренерів-педагогів та підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти, асистентів учителів. Підготовлено 68 регіональних тренерів-педагогів для підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти.

Протягом вересня–грудня 2021 року проведено I сесію навчання за розробленими програмами та підготовлено 160 асистентів учителів, 3 383 педагоги, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти в 2022–2023 навчальному році.

У рамках спільного з Британською Радою проєкту «Професійний розвиток вчителя іноземної мови» у вересні–грудні 2021 року проведено курси підвищення кваліфікації вчителів англійської мови, які навчатимуть учнів 5–6 класів згідно з положеннями Концепції «Нова українська школа». Навчання відбувалося на онлайн-платформі Британської Ради; фасилітаційний супровід учасників навчання здійснювався підготовленими педагогами. Успішно завершили навчання 98 вчителів англійської мови закладів освіти області.

Друковані видання

У період змін системи освіти особливо важливого значення набуває своєчасне забезпечення педагогів науковою, навчально-методичною літературою. Науковість, доступність, систематичність, стислість і ясність викладення, орієнтованість на потреби педагогів області, специфіку роботи закладів освіти регіону наявні у друкованих виданнях Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Протягом 2020–2021 років Миколаївським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти на допомогу вчителям закладів освіти напрацьовано та надруковано такі видання:

- Шуляр В. І. Аксиоми Нової української школи і дидактична система К. Д. Ушинського (2020 рік);
- Тихонова Т. В. Науково-методичні засади формування освітнього простору закладу післядипломної освіти для підготовки педагогічних працівників до імплементації Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (2021 рік);
- Сокурєнко О. О. Дошкільна та початкова освіта Миколаївщини: науково-методичний супровід (2021 рік);
- Шуляр В. І. Стратегії формування компетентного учня-читача Нової української школи («модернізм», «сентименталізм», «гумор і сатира») (2021 рік);
- Шуляр В. І. Державна мова як дух, зброя та інтелект учителя Нової української школи (2021 рік);
- Шуляр В. І. Нооосвітнє середовище МОППО й Нова українська школа майбутнього (2021 рік);
- Продан Л. А. Сучасні інструменти діяльнісного навчання в початковій школі.
- Стойкова В. В. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів (2021 рік).
- Степанець Н. М. Організація навчально-творчої діяльності учнів та вчителів в умовах пілотного проєкту Нової української школи (2021 рік);
- Сокурєнко О. О. Технології нової української початкової школи: досвід закладів освіти Миколаївської області (2021 рік);
- Олійник Л. М. Засоби та інструментарій дистанційного навчання в початковій школі (2021 рік).

Комунальний заклад вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

В Одеському регіоні ще на перших етапах розгортання реформи «Нова українська школа» були зроблені дієві кроки щодо її успішної імплементації в частині науково-методичного та організаційно-управлінського супроводу. Це дозволило Одеській академії неперервної освіти як закладу вищої освіти і науково-методичній установі здійснити у 2020/2021 роках значну роботу з наукового осмислення проблем впровадження Нової української школи, методичного опрацювання шляхів ефективного розвитку освіти в регіоні й в Україні, практичної реалізації заходів з модернізації освітнього простору.

Узагальнення регіонального досвіду впровадження Нової української школи, наукове обґрунтування змін у початковій освіті, презентація науково-методичних розробок вчителів початкових класів – учасників пілотного експерименту з впровадження нового Державного стандарту початкової освіти, висвітлено у **колективній монографії:**

Початкова освіта у контексті шкільних змін: теорія, методика, практика, досвід : монографія / за ред. д.пед.н., професора В. В. Ягоднікової; к.психол.н., доцента О. В. Кузнецової. Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2021. 422 с.

У авторський колектив увійшли науковці, аспіранти і методисти Одеської академії неперервної освіти (Задорожна Л. К., Ягоднікова В. В., Сагач Г. М., Костенко Р. В., Аркавенко Н. В., Белоусова Р. В., Воронова С. В., Гарачук Т.

В., Гончарова О. К., Гриньова М. В., Кисельова О. І., Колесова О. А., Кузнецова О. В., Трунова В. А., Кравець Н. Ю., Солнцева О. А., Щур В. А.).

Коллективна монографія «Початкова освіта у контексті шкільних змін: теорія, методика, практика, досвід» – це наукова робота, в якій здійснено розробку теоретико-методологічних положень, методичних основ і практичних рекомендацій щодо розвитку початкової освіти в сучасній українській школі. Монографія може бути корисною для науковців, викладачів закладів вищої, фахової передвищої освіти, здобувачів вищої освіти, керівників і вчителів закладів загальної середньої освіти, всіх, хто цікавиться питаннями інноваційного розвитку освіти.

З 2017 року в Одеській області здійснюється регіональний проєкт «Нове покоління вчителів для української школи», в межах якого також реалізується й експеримент всеукраїнського рівня за темою «Навчально-методичне забезпечення підготовки вчителів в умовах реформування освітньої галузі у 2017-2022 роках» на базі Одеської академії неперервної освіти та трьох педагогічних коледжів Одеської області: Балтському, Білгород-Дністровському. Наукове консультування з питань впровадження експерименту здійснюють фахівці ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». На реалізацію такого напрямку роботи з метою об'єднання зусиль учених та практиків різних регіонів України щодо осмислення досвіду, викликів, ідей і рішень з проблеми підготовки та професійного розвитку вчителів в умовах впровадження освітньої реформи 30 квітня 2021 році проведено II Всеукраїнську науково-практичну онлайн-конференцію «Нове покоління вчителів для української школи: виклики і досягнення». Матеріали конференції представлено у **збірнику тез доповідей**:

Нове покоління вчителів для української школи: виклики і досягнення: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (30 квітня 2021 р., м. Одеса). Одеса: Астропринт, 2021. 284 с.

В збірник увійшли понад 80 друкованих наукових матеріалів, присвячених розгляду актуальних питань сучасної педагогічної освіти, а саме: професійне становлення вчителя Нової української школи; підготовка вчителя Нової української школи: виклики модернізації педагогічної освіти; теоретико-методичні засади трансформації змісту та технологій педагогічної освіти; навчально-методичне забезпечення підготовки вчителів в умовах реформування освітньої галузі: досвід впровадження експерименту. З матеріалами конференції можна познайомитися за посиланням: <https://kdpo.odessaedu.net/uk/site/30042021.html>

Щорічно до Дня науки Одеська академія неперервної освіти проводить Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку». **Традиційно основними напрямками роботи конференції є:** проблемний контур сучасної педагогічної науки та освіти: філософський, психологічний, соціокультурний вимір; розвиток особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін в освіті; трансформації змісту та технологій неперервної педагогічної освіти; реалії та перспективи Нової української школи; модернізація вітчизняної освіти: рівність, доступність, особливість; інновації як засіб прогресивних змін в освіті: теорія і практика; виховання особистості у вимірі нових освітніх реалій.

Висвітлення наукових досліджень з філософії, соціології освіти, загальної та корекційної педагогіки, андрагогіки, загальної та педагогічної психології, методики; визначення перспектив поєднання наукових, теоретичних та практичних основ освітньої діяльності представлено у **збірниках матеріалів конференцій:**

Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку : Матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. 21 травня 2019 р. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. 352 с.

Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку : Матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. 14 травня 2020 р. / за заг. ред. В.В.Ягоднікової. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2020. 326 с.

Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку : Матеріали III Всеукраїнської наук.-практ. конф. 14 травня 2021 р. / за заг. ред. В.В.Ягоднікової. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2021. 484 с.

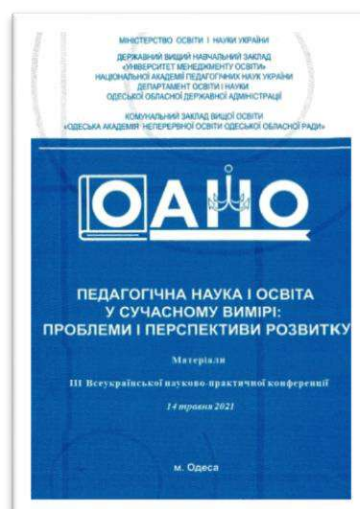
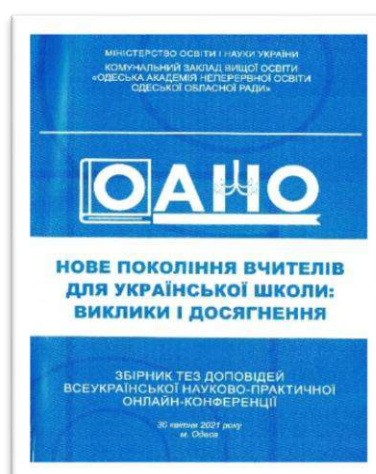
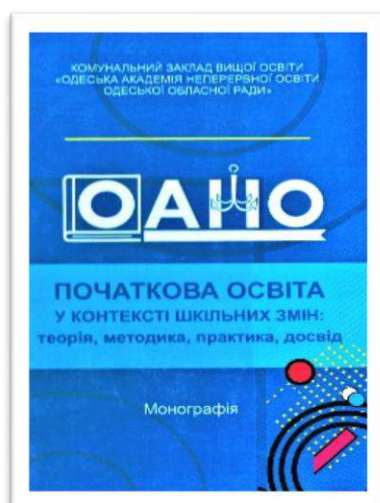
Вагомим аспектом впровадження Нової української школи є питання наступності дошкільної і початкової освіти. Одеська академія неперервної освіти систематично здійснює роботу в цьому напрямку, що дозволило виступити організатором I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Педагогіка партнерства в умовах модернізації дошкільної освіти: теорія та практика» (23 листопада 2021 р.) і представити свої науково-методичні напрацювання з проблемних питань, пов'язаних з розвитком теорії і практики педагогіки партнерства у дошкільній освіті в умовах впровадження нового Базового компоненту. За матеріалами конференції видано **збірник тез доповідей:**

Педагогіка партнерства в умовах модернізації дошкільної освіти: теорія та практика: збірник тез Всеукраїнської науко-практичної онлайн конференції (23 листопада 2021 р., м.Одеса). Умань : Візаві, 2021. 204 с.

У збірнику представлені 40 наукових публікацій за такими напрямками: теоретико-методологічні засади педагогіки партнерства: контексти дошкільної освіти; сучасні виміри соціалізації дитини в сім'ї та закладах дошкільної освіти; педагогічне партнерство у забезпеченні наступності дошкільної та початкової освіти в умовах впровадження концепції Нової української школи; розвиток психолого-фасилітативної компетентності педагога в системі професійної підготовки та післядипломної освіти.

З матеріалами конференції можна познайомитися за посиланням:

<https://kdpo.odessaedu.net/uk/site/23112021.html>

В умовах впровадження Нової української школи важливим напрямом діяльності академії є методична підтримка вчителів, асистентів вчителів, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів. З цією метою у 2020/2021 році в академії видано кілька **методичних посібників**:

Трунова В. А., Пенькова С. Д. Практична спрямованість лінгвістичного аналізу на уроках української мови в сучасній початковій школі: навчально-методичний посібник. Одеса: Астропринт, 2021. 88 с.

У посібнику продемонстровано можливості використання основних моделей і технологій лінгвістичного розбору слів і речень у процесі використання різних форм роботи з вивчення української мови в початкових класах незалежно від мовного середовища. Важливим аспектом є допомога вчителю початкових класів у організації освітнього процесу, спрямованого на досягнення обов'язкових результатів навчання з мовно-літературної освітньої галузі (за новим Державним стандартом початкової освіти) здобувачами освіти, які перебувають у білінгвальному середовищі.

Від школи знань до школи вмінь : збірник методичних матеріалів / С.А.Світковська, Л.А. Плетньова та ін. Одеса: видавець Удача, 2020. 442 с.

У збірнику представлені методичні рекомендації, поради, тематичні діагностичні роботи з української мови та літератури, сценарії національних свят, які пропонуються педагогам закладів загальної середньої освіти національних меншин з метою забезпечення наступності між початковою і базовою освітою у вивченні мовно-літературної освітньої галузі в умовах впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти. Видання призначено для вчителів української мови та літератури, болгарської, молдовської мов і літератур.

Особливості організації інклюзивного навчання в закладі освіти: методичний посібник / Н.В.Заварова, О.А.Солнцева, І.М.Орленко, К.М.Павленко. Одеса: видавець Удача, 2020. 248 с.

У посібнику розкриваються теоретичні засади і методичне забезпечення інклюзивного навчання в закладах освіти, представлено методичні рекомендації щодо роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Розглянуто питання особливостей розвитку дитини з особливими освітніми потребами. Посібник може бути корисним для керівників закладу освіти, педагогічних працівників, асистентів вчителів, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, а також представників громадських організацій, які опікуються питаннями спільного навчання дітей з особливими освітніми потребами в закладах освіти, й батькам, котрі виховують дитину з функціональними обмеженнями здоров'я.

Важливою подією у розвитку освіти Одещини є відкриття у серпні 2020 року **вчительського ХАБу «Відкритий освітній простір»** як майданчика для подальшого впровадження Нової української школи.

Унікальність ХАБу як регіонального освітнього осередку не лише для педагогічних працівників, а й для студентів, учнів, громадськості, полягає у його інноваційному технічному забезпеченні, сучасному дизайні та поєднанні освітніх центрів/лабораторій в одному приміщенні:

- **Центр дистанційної освіти.** На базі центру дистанційної освіти реалізовуватимуться проєкти: «Internet-school» (підтримка обдарованих дітей), «Учитель+», «Школа в цифровому світі»

- **Інноваційна лабораторія початкової освіти.** Задля забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти в контексті Нової української школи тут реалізується проєкт «ДО-НУШ».

- **Лабораторія STEM – освіти.**

- ***STEAM - лабораторія***

- **Інклюзивно-ресурсний центр.** Центром передбачено реалізацію суспільного проекту «Сприймаємо і спільно діємо», спрямованого на залучення всього суспільства через соціальну рекламу, мас-медіа, навчання для усвідомлення потреб кожного.

- Центр психологічної підтримки.

Рецепційна кімната

Кабінет Лікувальної Фізичної Культури

Кабінет психолога з дзеркалом Гізела

- Сучасні тренігові зали.

В ХАБі розташований **Музей освіти Одещини**, експозиції якого яскраво ілюструють поєднання традицій новаторства, які історично широко представлені в освіті Одеського регіону, і сучасної інноваційної педагогічної діяльності закладів освіти на шляху впровадження Нової української школи.

Віртуальний тур вчительським ХАБом, Музеєм освіти Одещини можна здійснити за посиланням:

<https://ooiuv.odessaedu.net/uk/site/video.html>

У 2020/2021 роках Одеською академією неперервної освіти проведена значна робота щодо налагодження партнерських зв'язків із закладами вищої педагогічної та фахової передвищої освіти з вирішення питань підготовки педагогів до роботи в умовах Нової української школи. Це дозволило створити надійне підґрунтя для розбудови інфраструктури в межах проекту **«Педагогічний парк Одещини: модель освітньої інноваційної екосистеми регіону»**

Метою проекту є стимулювання розвитку науково-освітнього потенціалу регіону в сфері наукових досліджень, прикладних розробок, трансферу освітніх технологій, їх впровадження в широку практику роботи закладів дошкільної і загальної середньої освіти, навчання дорослих і підготовки фахівців. Вихід на екосистемний рівень впровадження ідей Нової української школи в межах регіону – це виклик і перспектива роботи Одеської академії неперервної освіти на наступні роки.

З 2021 року за концепцією «Нова українська школа» розпочалася реалізація інноваційного освітнього проєкту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти». Це є наступним кроком у розбудові нової української школи та стартом реалізації її ідей в базовій середній освіті.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 02.04.2021 №406 «Про реалізацію інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» (далі - Проєкт), 7 закладів загальної середньої освіти Одещини ввійшли до 136 закладів України, що імплементують Державний стандарт як пілотні освітні осередки, це: навчально-виховний комплекс «Балтська загальноосвітня школа I-III ступенів

№1 ім. О.Гончара-ліцей» Балтської міської ради, навчально-виховний комплекс «Балтська загальноосвітня школа I-III ступенів №2-гімназія» Балтської міської ради, заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Великодальницький навчально-виховний комплекс «Школа-гімназія» Великодальницької сільської ради Біляївського району, заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Нерубайський навчально-виховний комплекс «Школа-гімназія» Нерубайської сільської ради Одеського району, Одеська загальноосвітня школа № 26 I-III ступенів Одеської міської ради, Таїровський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Таїровської селищної ради Одеського району та Шабівський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Шабівської сільської ради Білгород-Дністровського району.

Впродовж вересня цього року на базі відбулося навчання педагогів-тренерів, які навчали вчителів пілотних закладів та вчителів-предметників, що викладатимуть у 5 класах у 2022/2023н.р. Зміст освітньої програми «Проектування освітнього процесу в умовах імплементації Державного стандарту базової середньої освіти» містить теоретичну і практичну складову. Під час навчання педагоги-тренери мали змогу опрацювати та осмислити завдання сучасного педагога, його нові ролі та особливості педагогіки партнерства; сформувати та розвинути вміння проектувати освітній процес, що ґрунтується на цінностях та орієнтований на учня; розвинути професійні компетентності щодо ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій та застосування сучасних цифрових ресурсів навчання. 62 педагога доєдналися до когорти тренерів за освітніми галузями та удосконалили свої вміння з організації ефективного простору, сприятливого для реалізації освітньої траєкторії кожного здобувача освіти.

З жовтня по грудень 2021 року відбулися навчання для вчителів, які викладатимуть у 5 класах за Державним стандартом базової середньої освіти в 2022/2023 навчальному році, навчання педагогів – учасників Проєкту, педагогів, які викладають один чи декілька навчальних предметів

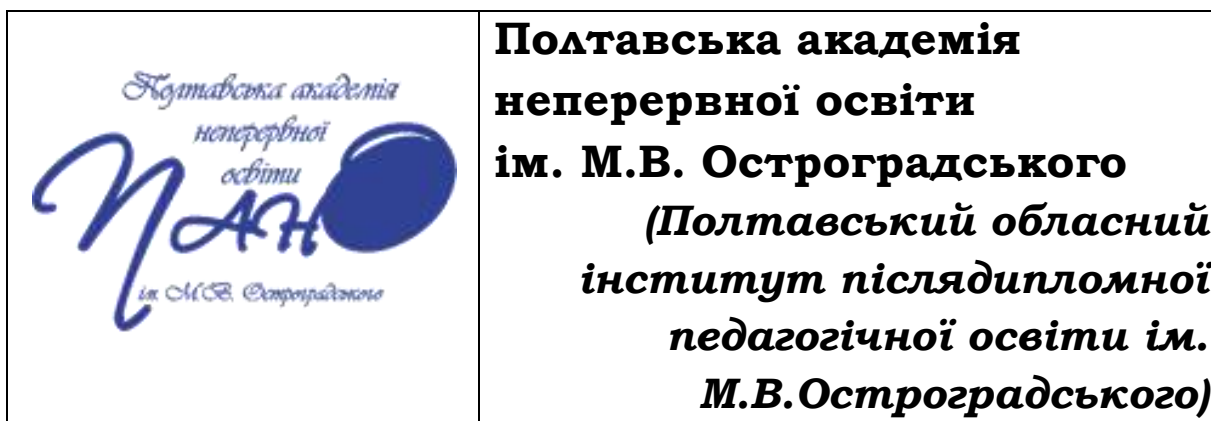
(інтегрованих курсів) молдовською мовою та асистентів вчителів закладів загальної середньої освіти Одещини. Зміст освітньої програми курсів підвищення кваліфікації **«Нова українська школа на засадах єдності цінностей, змісту і форм»** окреслено в шести модулях. Метою навчання є розвиток професійних компетентностей вчителів відповідних освітніх галузей в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти Нової української школи. За дев'ять потоків навчання у 227 групах пройшли 6209 педагогів базової середньої школи.

Під час навчання вчителі базової середньої освіти опрацювали стратегії та інструменти формувального та підсумкового оцінювання; удосконалювали професійні компетентності щодо ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій та застосування сучасних цифрових ресурсів навчання.

Навчання проходили у віртуальному просторі на платформі «Класна оцінка» сайту Академії в інтерактивній формі.

Навчальні програми розміщені на сайті академії за посиланням:

<https://ooiuv.odessaedu.net/uk/site/bazova-serednya-osvita.html>

У вересні 2018 року в Україні стартувала освітня реформа. Сьогодні майже 60 тисячі учнів початкових класів Полтавської області навчаються в Новій українській школі.

Є три ключові напрями реформи – оновлення змісту освіти і стандартів, підтримка й навчання вчителів та створення нового освітнього простору.

Першочергове завдання Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського – підтримка кожного учителя на шляху реформування і змін, допомога вчителю в навчанні, переорієнтації у цінностях і завданнях, у виконанні норм стандарту, а також у наданні професійної підтримки для реалізації нових амбітних освітніх стандартів.

Інститутом проводяться заходи по виконанню Дорожньої карти реформи початкової освіти Полтавщини в контексті професійного розвитку вчителя (2017-2022 рр.), яка є результатом напрацювань робочої групи, до складу якої ввійшли науковці, педагогічні працівники Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського, Полтавського національного педагогічного університету ім.В.Г.Короленка, Кременчуцького педагогічного коледжу ім. А. С. Макаренка, освітяни-практики області.

Оновлено традиційну систему підвищення кваліфікації вчителів початкових класів. Відбувається постійний моніторинг запитів і потреб учителя.

Організовано методичний супровід учителів, які забезпечують навчання

учнів класів НУШ; внесено корективи у навчальні плани курсів підвищення кваліфікації вчителів початкових класів; заплановано проведення тематичних семінарів, круглих столів, тренінгів та виїзних експрес-тренінгів з метою ознайомлення з особливостями змісту та методикою викладання предметів за новим Державним стандартом та новими програмами НУШ.

1 квітня 2020 року в Полтавському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського запрацював Цифровий офіс для педагогів області.

У рамках Цифрового офісу діє онлайн-консультаційний пункт. Наразі адміністрація ПОШПО ім. М. В. Остроградського відкрила дистанційне консультування за 32 напрямками.

У рамках проєкту #ЦифровийофісПОШПО інститут успішно проводить вебінари для вчителів та кафедральні Zoom-конференції, шукає нові можливості віртуальної співпраці.

Для забезпечення подальшого впровадження реформи в інституті відбулися тренінги з підготовки регіональних тренерів щодо впровадження Концепції «Нова українська школа» в закладах освіти області. Підготовлено 53 тренери-педагоги.

В області проведено навчання учителів НУШ. На сьогодні 3953 педагоги Полтавщини успішно завершили навчання і отримали сертифікати учителя НУШ. Також підготовлено до роботи 859 учителів іноземної мови, 286 учителів інтегрованого курсу «Мистецтво», 574 заступники директорів та 570 директорів закладів загальної середньої освіти.

Відповідно до наказу МОН України від 13.07.2017 року № 1028 «Про проведення всеукраїнського експерименту на базі загальноосвітніх навчальних закладів» у Полтавській області учасниками експерименту є: Спеціалізована загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3 імені В.О.Нижниченка з поглибленим вивченням предметів суспільно-гуманітарного циклу Горішньоплавнівської міської ради Полтавської області,

Кременчуцький НВК - лицей інформаційних технологій №30 імені Н.М.Шевченко, Решетилівська загальноосвітня школа I ступеня Решетилівської районної ради Полтавської області та Полтавська загальноосвітня школа I-III ступенів №37 Полтавської міської ради Полтавської області.

Чотири роки пілотування на рівні початкової школи дали глибоке переконання, що успіх всеукраїнського експерименту буде досягнуто за умови партнерської взаємодії усіх учасників освітнього процесу, залучення батьків, конструктивної взаємодії учителів-експериментаторів між собою, з координаторами проєкту на усіх рівнях.

Всі першокласники НУШ щороку одержували надзвичайний подарунок Конструктор ЛЕГО, а саме 44844 набори LEGO «6 цеглинок» та 3104 наборів LEGO Plau Box

В рамках додаткових тренінгів тренерами TheLEGOFoundation охоплено навчанням 739 вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти.

Головний тренд у сучасній освіті — це зміна людей, які починають працювати вчителями. І зміна ролей, які вони виконують в освіті. Зараз освіта — це не просто фабрика, як у минулому столітті. Сучасні методи виключають фронтальне навчання та ретранслявання знань. Сьогодні передусім важливо володіти так званими soft skills — вмінням працювати в команді, вирішувати проблеми і знаходити творчі рішення.

А ще реформа – це про освітнє середовище, яке зуміли створити для першокласників у всіх закладах освіти міста Горішні Плавні, у Миргороді, у Котелевській гімназії №1 ім. Ковпака, І це, насамперед, не техніка чи меблі. Хоча завдяки децентралізації фінансування шкіл збільшилося, і в багатьох навчальних закладах поступово оновлюється матеріально-технічна база. Є чим похвалитися у нас закладах освіти м.Горішні Плавні, Полтави, Омельницької ОТГ, Піщанської ОТГ, Хорольського району, Решетилівської ОТГ, Козельщинської ОТГ.

Зміна освітнього середовища – це зміна ставлення до дитини: повага, увага до неї і прагнення знайти оптимальний спосіб для її ефективного навчання. Саме такою буде Нова українська школа.

Освіта, яка не вчить жити успішно в сучасному світі, не має ніякої цінності. Кожен із нас приходять у життя із природженою здатністю жити щасливо і успішно. А ми повинні збагатити цю здатність знаннями і навичками, які б допомогли нам реалізувати її якомога ефективніше. Р. Т. Кіосакі

Відколи існує школа, існує одвічна проблема: чому вчити і як вчити? У різні часи існували різні підходи до відповіді на це питання. Для сучасного світу характерні стрімкі зміни, бурхливий розвиток інформаційного простору, що ставить нові вимоги перед вчителем і школою. Вже крилатими стали слова: «Дитина повинна мати не добре наповнену, а добре впорядковану голову». Отже, чому вчити і як вчити сучасних дітей? – чи не найактуальніша проблема освіти сьогодні.

В ПОШО ім. М. В. Остроградського проведено каскад семінарів (з елементами тренінгу) «Компетентнісний підхід – сучасний вибір початкової освіти». Учасники семінарів обговорювали особливості організації освітнього процесу початкової школи в період реформування, проблему поєднання інтеграції з традиційними методиками та ефективність використання технологій в НУШ.

Не претендуючи на повне вирішення піднятої на проблеми, учасники зібрання намагалися за допомогою теоретичного матеріалу ознайомитись з актуальністю, ідеєю та проблемами компетентнісного навчання.

Інтерактивні вправи, прийоми візуалізації, робота в групах та індивідуальні завдання створили умови для розвитку творчого потенціалу учасників семінару, підвищення рівня їх інноваційної культури, методичної готовності для подальшого впровадження компетентнісного підходу в системі початкової освіти.

Великою популярністю в учителів НУШ користується навчальний тренінг з проблеми «Інноваційне бачення змісту сучасної освіти. Модернізація освіти та навички нового покоління». Мета заходу – обговорення освітніх інновацій, що сприятимуть реалізації Концепції «Нова українська школа», вироблення спільного бачення та розвиток компетентностей освітян як модераторів та агентів інноваційних змін в освіті. Учасники тренінгу схарактеризували питання важливості та необхідності впровадження сучасних інноваційних технологій у практику роботи НУШ та ключову роль педагога в організації навчання в умовах реформування освіти, його компетентність та готовність до інноваційної діяльності, розглянули професійну ідентичність учителя та ознайомилися з інноваціями в освіті, набули досвід роботи із сучасними цифровими інструментами (інтерактивними онлайн-дошками Padlet, Flinga, Jamboard; сервісами Mentimeter, Genially, LearningApps).

В інтерактивному форматі вчителі демонструють інтенсивність групової взаємодії, діляться особистим досвідом, професійними знаннями і вміннями. Зазначені підходи сприяють підвищенню кваліфікації педагогічних працівників та їх професійному зростанню.

Наразі учителі початкових класів отримали методичні орієнтири, а попереду – тривала самостійна підготовка до впровадження інновацій в освітній процес, до роботи в нових умовах і реаліях сьогодення.

З метою підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності вчителів початкових класів щодо реалізації завдань нового Державного стандарту початкової освіти відповідно до основних напрямів державної політики у галузі освіти Полтавським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського проведено цикл Круглих столів з проблем підготовки учителів до роботи з новими підручниками для НУШ.

Проблема підвищення якості професійної компетентності працівників освіти зумовлена зростанням вимог до рівня їх професійної майстерності. Для

становлення професіоналізму в сучасних умовах учителів, як ніколи, потрібно не лише по-новому вчити, а й по-новому вчитися, бути в постійному творчому пошуку.

28 квітня 2021 року Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського у дистанційному форматі об'єднав учасників всеукраїнського освітнього форсайту «Зміст освіти та освітні практики Нової української школи». Проведення форсайту було ініційовано кафедрою методики змісту освіти. Метою всеукраїнського освітнього форсайту «Зміст освіти та освітні практики Нової української школи» стало визначення можливого майбутнього в галузі освіти, створення його бажаного образу та комплексне прогнозування ефективності впровадження освітніх стратегій Нової української школи.

Коло учасників, а це близько 200 осіб, виявилось доволі широким: представники Інституту педагогіки НАПН України, закладів вищої, загальної середньої, дошкільної і позашкільної освіти, громадських організацій України активно обговорювали ефективність практик НУШ та планували освітнє майбутнє у близькій і далекій перспективі.

Центр освітнього маркетингу та розвитку Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського започаткував новий формат презентаційних заходів Інституту під назвою «День ПОППО в громаді».

Співпраця ПОППО ім. М. В. Остроградського та територіальних громад має наповнену позитивними прикладами історію успіху – це освітні проєкти, спільні заходи, ініціативи. Інститут та громади є учасниками Швейцарсько-українського проєкту DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти», який спрямований на підтримку реформ в освіті та процесів децентралізації для розвитку в Україні ефективної системи управління освітою в громадах.

День ПОІППО в Решетилівській громаді отримав яскраву назву «Освіта в фокусі громади». Це був комплексний освітній марафон, що включав у себе презентації закладів освіти територіальної громади, стратегічні сесії, секційні заняття, рефлексії.

Директор ПОІППО ім. М.В. Остроградського Віталій Зелюк провів з учасниками заходу стратегічну сесію на тему: «Чому освіта важлива», обговоривши на прикладі розвитку освіти Решетилівської громади, шляхи професійного розвитку сучасного учителя, в контексті викликів та можливостей.

Команда освітніх тренерів ПОІППО ім. М.В. Остроградського (Олена Буйдіна, Сергій Дудко, Марина Єщенко, Марина Крилевець, Віта Маслова, Каріна Петрушко, Володимир Снігур, Тетяна Устименко) представили досвід інституту в галузях впровадження реформи НУШ, медіаграмотності, взаємозв'язку школи та територіальної громади в рамках децентралізації, організації освітнього процесу з використанням дистанційних технологій навчання, командотворення.

Для забезпечення подальшого впровадження реформи в інституті відбулися тренінги з підготовки регіональних тренерів-педагогів щодо впровадження Концепції «Нова українська школа» в закладах освіти області за програмою тренінгів «Нова українська школа: відповідаємо на виклики». Підготовлено 40 тренерів-педагогів.

Організовано навчання учителів НУШ відповідно до Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 15.01.2018 №36), затвердженої Вченою радою Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського. Підготовлено 211 учителів першого циклу початкової школи.

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 28.04.2020 р. №567 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 23 жовтня 2019 року № 1330 та затвердження деяких типових програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників», Постанови Кабінету Міністрів України від 17 травня 2021 року №476 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» розроблено Робочу програму навчальних тренінгів відповідно до Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Нова українська школа: відповідаємо на виклики».

На сьогодні 885 учителів початкових класів ЗЗСО Полтавщини завершили навчання і одержали сертифікати.

На виконання наказів Міністерства освіти і науки України №1313 від 18.10.2019р «Деякі питання організації та проведення супервізії», №346 від 04.03.2020 «Про внесення змін до Програми проведення супервізії» Полтавським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського підготовлено групу супервізорів-наставників, 30 осіб, які забезпечують здійснення психолого-педагогічного та методичного супроводу учителів початкових класів, спрямованого на професійний та особистісний розвиток учителя, подолання професійних труднощів та формування професійних компетентностей відповідно до завдань НУШ.

Розбудова Нової української школи – це довготермінова реформа, яка успішно стартувала. План її впровадження передбачає наступність дій і відповідне ресурсне забезпечення на кожному етапі, а також враховує загальний контекст суспільних змін. Тому головними завданнями на наступний рік вважаємо:

1. Широке роз'яснення педагогічному загалу й громадськості сутності та значення реформ за Концепцією «Нова українська школа», формування позитивного ставлення педагогів до її ідей і завдань.

2. Підвищення якості, ефективності та практичної спрямованості навчальної та науково-методичної роботи з педагогічними кадрами області щодо неперервного професійного розвитку у контексті сучасних вимог Нової української школи шляхом використання у системі післядипломної освіти активних та інтерактивних технологій навчання, електронного та змішаного навчання, використання різних форм здобуття формальної і неформальної освіти, створення умов для інформальної освіти педагогів.

3. Участь в апробації нової навчальної літератури в середній школі, розробці методичних рекомендацій щодо викладання навчальних дисциплін за новими Державними стандартами, інтегрованих курсів, використанні електронних посібників.

4. Сприяння проведенню сертифікації вчителів початкової школи, експертизи їх педагогічної діяльності, підготовки регіональної команди регіональних експертів та супервізорів до здійснення цієї діяльності;

5. Створення сучасного освітнього середовища закладів загальної середньої освіти відповідно до нових стандартів НУШ;

6. Забезпечення рівного доступу дітей з особливими освітніми потребами до освітніх послуг у закладах загальної середньої освіти всіх форм власності, створення інклюзивного освітнього середовища з мотивуючим дизайном, розумним пристосуванням;

7. Проведення супервізії закладів освіти щодо впровадження нового стандарту початкової школи.

Отже, 2021-22 навчальний рік теж пройде під гаслом Нової української школи. Тому навчання вчителів новим методикам викладання, розуміння і підтримка вчителями ідей нової української школи залишається для нашої інституції найголовнішим викликом.

Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Упродовж останніх трьох років діяльність Рівненського ОІППО здійснювалася відповідно до стратегії розвитку та завдань державної політики в галузі освіти і науки, завдань Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», нових освітніх і професійних стандартів та інших документів і була спрямована на наукове і методичне забезпечення системи післядипломної педагогічної освіти регіону, підвищення кваліфікації керівних кадрів і педагогічних працівників закладів та установ освіти, впровадження у практику роботи інноваційних видів, форм і моделей безперервного професійного розвитку.

Серед стратегічних векторів діяльності інституту:

- створення сучасної та ефективної система освіти дорослих, яка відповідає потребам і запитам громадян, економіки та суспільства;
- задоволення різноманітних освітніх потреб педагогічних і науково-педагогічних працівників щодо особистого та професійного розвитку в системі освіти дорослих;
- формування механізмів оцінки якості в системі освіти дорослих;
- підвищення попиту на навчання впродовж життя серед дорослого населення Рівненщини;
- підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників;

- наукове, навчальне, методичне, організаційне забезпечення професійного розвитку педагогічних працівників на території Рівненської області;
- забезпечення науково-методичного супроводу діяльності закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти і установ освіти регіону;
- здійснення теоретичних і прикладних досліджень у галузі освіти, їх упровадження в практику діяльності закладів і установ освіти тощо.

Реалізацію Концепції «Нова українська школа» та підготовку педагогічних працівників до впровадження Державного стандарту початкової освіти було розпочато у 2018 році на базі 4 пілотних закладів освіти Рівненської області:

- загальноосвітньої школи I–III ступенів № 18 м. Рівного Рівненської міської ради Рівненського району,
- Великоомелянського ліцею Великоомелянської сільської ради Рівненського району,
- Дубенського ліцею № 1 Дубенської міської ради Дубенського району,
- опорного закладу «Рокитнівський ліцей № 3» Рокитнівської селищної ради Сарненського району.

У 2018 році в інституті було започатковано роботу Тренерської школи технологічної майстерності, в межах якої підготовлено понад 50 тренерів-педагогів для навчання вчителів початкових класів. В області було створено 23 локальних центри, на базі яких проходили навчальні тренінги.

Для реалізації Державного стандарту початкової освіти на базі інституту та регіональних локальних центрів підвищено кваліфікацію таких категорій педагогічних працівників:

- 4008 учителів початкових класів, а також усіх учителів початкових класів, які навчають учнів за проектом «Інтелект України»;
- 1450 учителів іноземних мов, які навчають учнів початкової школи;
- 2099 учителів початкових класів для застосування ігрових методів навчання за методикою LEGO Foundation;
- 1094 заступники директорів та директорів закладів ЗСО.

Окрім того, на базі інституту підготовлено шляхом участі у навчальних одноденних тренінгах відповідальних за підвищення кваліфікації вчителів мистецької (1859 осіб), фізкультурної (1933 особи) та інформатичної (1282 особи) освітніх галузей у районах, містах, територіальних громадах, які провели локальні семінари-тренінги для вчителів закладів ЗСО області.

Згідно з Меморандумом про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та The LEGO Foundation проведено тренінги для тренерів Нової української школи. Пілотні заклади ЗСО взяли участь у Play Fest 2021 із теми «Книга, що оживає», проведено координаційну зустріч із питань упровадження ігрових та діяльнісних методів навчання в освітній процес закладів ЗСО, вебінари із теми «Пілотування Державного стандарту початкової освіти: обмін досвідом учителів пілотних закладів освіти» (у рамках ініціативи «Play mate») та низку інших заходів. Усі першокласники отримали набори LEGO «6 цеглинок» та набори LEGO Play Box.

Учителями початкових класів пілотних закладів освіти спільно з працівниками інституту розроблено навчально-методичні матеріали до

модельних програм, що систематично обговорювалися під час засідань обласних професійних спільнот за участю керівників закладів освіти та працівників органів управління освітою територіальних громад.

Протягом 2018–2021 років проведено низку науково-методичних практико орієнтованих заходів із питань інноваційних підходів до професійного розвитку педагогічних працівників щодо реалізації завдань Концепції «Нова українська школа» та підготовки до впровадження нових державних освітніх стандартів; реалізації інтегрованого, компетентнісного, особистісно зорієнтованого та діяльнісного підходів під час уроків у початкових класах; застосування нових освітніх технологій і методик компетентнісного навчання, методів і прийомів формування ключових компетентностей; здійснення дослідницької, проєктної, пошукової та творчої діяльності учнів; оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти тощо.

Для керівників методичних об'єднань у територіальних громадах проведено онлайн-наради «Забезпечення і підтримка навчання, виховання і розвитку учнів в освітньому середовищі та родині»; тренінги «Особливості надання методичної допомоги колегам із питань навчання, розвитку, виховання й соціалізації учнів початкових класів закладу ЗСО» та «Новий освітній стандарт: шляхи реалізації в умовах Нової української школи»; засідання «круглого столу» із теми «Оцінювання результатів роботи вчителів початкових класів закладу загальної середньої освіти»; воркшоп «Узагальнення власного педагогічного досвіду та його презентація педагогічній спільноті: практична частина»; навчальні семінари «Реалізація освітнього та професійного стандартів – вимога часу» та «Початкова освіта Нової української школи: практика змін» тощо.

Для педагогічних працівників області проведено семінари із тем: «Розвиток компетентностей молодших школярів засобами змісту навчальних

підручників Нової української школи», «Формування ключових компетентностей засобами гри», «Розвиток природничо-математичної освіти в початковій школі», «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової освіти», «Інтерактивні технології та методи навчання молодших школярів», «Оцінювання в умовах Нової української школи», «Інтеграція у контексті вимог Нової української школи» та низку інших форм засідань професійних спільнот.

Щомісячно відбувалися засідання обласної тренерської школи технологічної майстерності з теми «Упровадження інноваційних технологій навчання в освітній процес початкової школи» для тренерів-педагогів локальних центрів, учителів пілотних закладів освіти. Проведено низку нарад, круглих столи, вебінарів для відповідальних за початкову освіту в органах управління освітою територіальних громад із теми «Нова українська школа: виклики, досягнення та проблеми».

Серед актуальних форм науково-методичного супроводу вчителів в умовах реалізації завдань Нової української школи:

- щорічні Серпневі педагогічні студії за участю працівників органів управління у сфері освіти територіальних громад, центрів професійного розвитку педагогічних працівників, інклюзивно-ресурсних центрів, керівників і педагогічних працівників закладів освіти, під час яких акцентується увага на стратегічних пріоритетах розвитку освіти регіону, шляхах реалізації завдань Нової української школи, ціннісних пріоритетах особистості та суспільства на засадах європейських вимірів якості освіти;

- вебконференції з актуальних питань організації освітнього процесу в закладі освіти в поточному навчальному році;

- фестиваль інноваційного досвіду педагогічних працівників закладів освіти;

- обласний форум молодих педагогів «Сучасний урок в умовах реалізації компетентнісної парадигми освіти»;

- обласні авторські творчі майстерні педагогічних працівників закладів освіти з різних напрямів;

- щорічний обласний конкурс-ярмарок педагогічної творчості, який проходить у 30 номінаціях і дає можливість презентувати актуальні освітні ідеї, новий педагогічний досвід як педагогам і керівникам закладів освіти, так і закладам освіти;

- форум інноваційної освіти Рівненщини для учасників експериментів і проєктів всеукраїнського та регіонального рівнів;
- фестивалі сучасного уроку, панорами творчих уроків «Формуємо ключові компетентності», засідання партнер-клубів, засідання шкіл педагогічного досвіду, шкіл технологічної майстерності, освітні стартапи як конкурси ідей та рішень для регіональної освіти, фахові конкурси, презентації кращого педагогічного досвіду;
- партнерські зустрічі «Реалізуємо завдання Нової української школи»;
- майстер-класи вчителів-новаторів із питань реалізації інтегрованого, компетентнісного, особистісно орієнтованого та діяльнісного підходів, застосування нових освітніх технологій і методик, методів і прийомів формування ключових компетентностей, оцінювання в умовах нового Державного стандарту початкової освіти тощо.

За результатами засідань професійних спільнот сформовано медіатеку, матеріали якої сприяють професійному розвитку педагогів закладів освіти.

Із метою обміну досвідом із колегами вчителями пілотних закладів освіти продемонстровано показові уроки для вчителів початкових класів закладів освіти області, створено кейси впровадження НУШ у закладах освіти, куди ввійшли кращі напрацювання з питань організації освітнього середовища початкової школи, використання інноваційних технологій навчання, оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти та методичні рекомендації щодо підтримки вчителя в умовах впровадження Концепції «Нова українська школа».

Інститутом для популяризації досвіду пілотних закладів Рівненщини проведено партнерські зустрічі шкіл-учасників пілотування «Нова українська школа: досягнення та проблеми очима учасників освітнього процесу» (2020, 2021), панораму інноваційного досвіду пілотних закладів освіти Рівненщини

із упровадження Державного стандарту початкової освіти (2021), форуми з обміну досвідом.

На виконання наказів Міністерства освіти і науки України № 1313 від 18.10.2019 «Деякі питання організації та проведення супервізії», № 346 від 04.03.2020 «Про внесення змін до Програми проведення супервізії» та на запити територіальних громад і закладів ЗСО Рівненської області для підтримки і психолого-педагогічного та методичного супроводу вчителів початкових класів, спрямованого на професійний та особистісний розвиток учителя, подолання професійних труднощів та формування професійних компетентностей відповідно до завдань НУШ, підготовлено 204 супервізори.

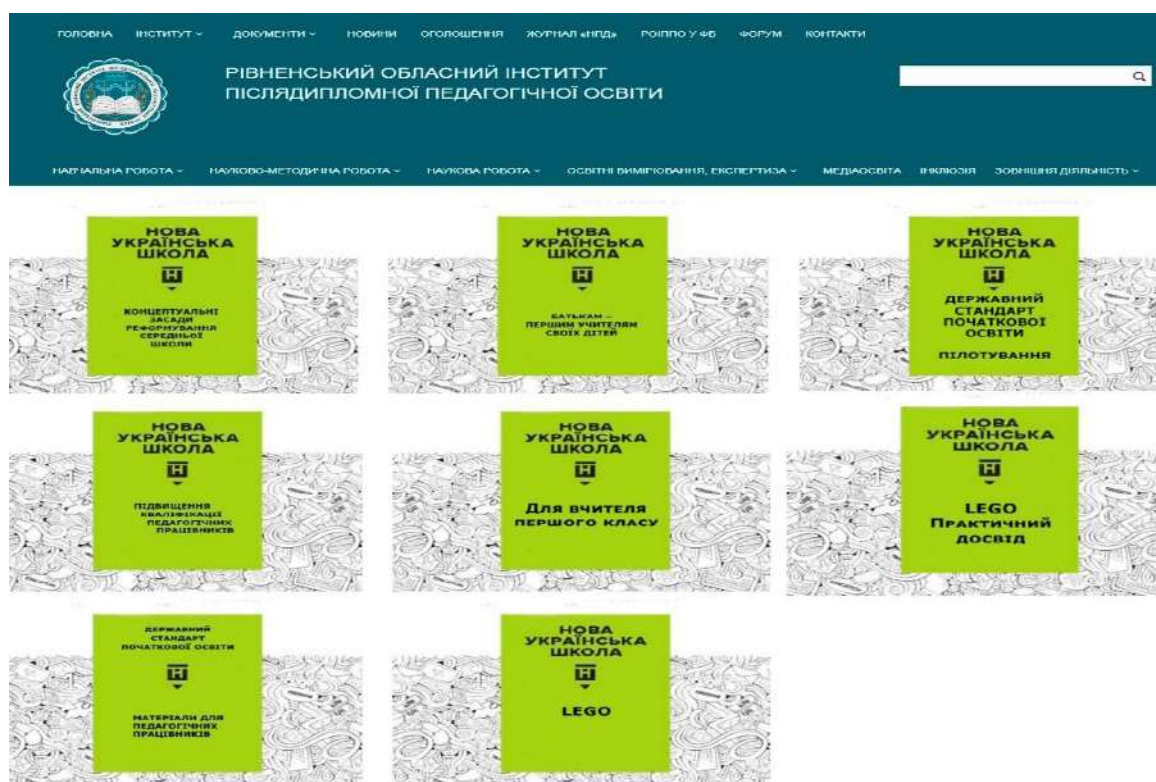
Упродовж чотирьох років пілотування освітнього стандарту здійснювався постійний моніторинг запитів і потреб педагогічних працівників, за результатами якого оновлювалися освітні програми курсів підвищення кваліфікації, тематика та зміст засідань професійних спільнот, організовувалися виїзні тренінги з метою ознайомлення з особливостями змісту та методикою викладання предметів за новим Державним стандартом початкової освіти. Найбільш актуальними стали питання, пов'язані з ключовими напрями реформи – оновлення змісту освіти, професійний розвиток педагогічних працівників для ефективного здійснення освітнього процесу, створення нового освітнього середовища.

Інформаційно-комунікаційна підтримка освітян у регіоні забезпечувалася засобами інформаційно-освітнього середовища післядипломної педагогічної освіти області, складовими якого є вебпортал «Освіта Рівненщини», сайт Рівненського ОППО, сайт дистанційного навчання Рівненського ОППО, хмарного інформаційно-освітнього середовища інституту Google Workspase, інформаційно-освітнього середовища сайту бібліотеки Рівненського ОППО та каналу YouTube «РОППО», за допомогою якого проводяться та зберігаються всі відеоматеріали онлайн-нарад, вебінарів, конференцій (станом

на грудень 2021 року відеоканал має більше 2500 підписників, близько 800 розміщених відеоматеріалів та більше 230 тис. переглядів).

Для інформування громадськості та педагогічної спільноти про особливості освітнього процесу в класах НУШ на сайті інституту:

- створено розділ «Нова українська школа», де систематизовано матеріали на допомогу всім учасникам освітнього процесу;
- створено консультаційну кімнату за різними напрямками діяльності;
- розміщено відеотеку з презентаційними навчальними матеріалами;
- сформовано цифровий репозитарій для використання в освітньому процесі закладів ЗСО та інформаційний ресурс кращих практик із розвитку педагогічної майстерності.

У друкованому фаховому виданні інституту «Нова педагогічна думка» (категорія «Б») започатковано рубрики «Зустрічі з педагогами-новаторами» та

«Дошкільна та початкова освіта», в яких розміщуються актуальні навчально-методичні матеріали з досвіду роботи вчителів початкової школи.

Для відпрацювання ефективних технологій і методик навчання педагогічних працівників та керівників закладів освіти в умовах реалізації завдань Нової української школи створено два обласні модельні центри. Центри забезпечені інноваційними дидактичними матеріалами та технічним обладнанням, що дає можливість проводити практичні заняття та майстер-класи.

В інституті розпочато укладання реєстру педагогів-наставників Нової української школи, створення регіонального інституту наставництва, проєктного офісу для посилення інноваційного потенціалу освітян Рівненщини, формування інноваційної компетентності керівників та педагогів закладів освіти, впровадження авторських педагогічних систем і освітніх моделей у закладах освіти.

На регіональному рівні здійснюється дослідно-експериментальна робота щодо реалізації нового Державного стандарту початкової освіти із теми «Розробка і апробація навчально-методичного забезпечення впровадження Державного стандарту початкової освіти» на базі 25 закладів освіти області. Створено рубрикатор «Регіональний експеримент із розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової освіти» з можливістю доступу кожного вчителя, який працює в режимі експерименту, до методичних та дидактичних розробок, навчальних матеріалів; проведено низку онлайн-нарад, навчальних тренінгів, зустрічей із науковцями та авторами-розробниками навчально-методичних комплектів.

Працівниками інституту щорічно проводяться форуми для батьків майбутніх першокласників, тренінги «Навчасмо і виховуємо разом», засідання батьківського клубу «Партнер», вебінари «Педагогіка партнерства – шлях до конструктивної взаємодії учасників освітнього процесу», нетворкінги та інші заходи, які сприяють ознайомленню з особливостями роботи Нової української школи. тощо.

На допомогу педагогам в інституті функціонує Рівненський дистанційний центр методичної підтримки педагогів, діяльність якого сприяє реалізації індивідуальних освітніх траєкторій професійного розвитку в умовах

компетентнісної освіти. Упродовж року центром проводиться понад 50 науково-методичних заходів.

Для науково-методичного супроводу керівників закладів ЗСО в умовах реформування функціонує ВУКОР (відкритий університет керівників освіти Рівненщини).

Реалізується регіональний інноваційний дослідницький проєкт «Методична система В. Сухомлинського в Новій українській школі».

На допомогу вчителям початкових класів закладів ЗСО в умовах реалізації нових освітніх стандартів підготовлено матеріали: «Нова українська школа: теоретико-методичні основи вивчення інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початкових класах», «Компоненти соціальної компетентності вчителя початкових класів. Психологічні засади розвитку соціальної компетентності педагогічних працівників в умовах Нової української школи», «Інтеграція змісту освіти як виклик часу»; «Математична освітня галузь у початковій школі: змістове та навчально-методичне забезпечення у 1-2 класах», «Формування ціннісних орієнтирів особистості в умовах реалізації Державного стандарту початкової освіти», «Освітнє середовище як чинник розвитку соціальної компетентності молодших школярів в умовах Нової української школи», «Групова робота як засіб формування ключових компетентностей учнів початкової школи»; «Організація продуктивної взаємодії в освітньо-ігровому просторі НУШ», «Навчання грамоти у грі» тощо.

На сайті інституту розміщено матеріали з актуальних питань організації різних видів діяльності в початковій школі, зокрема: методичні рекомендації для вчителів щодо: організації освітнього процесу в умовах Нової української школи; організації фізичного просторово-предметного оточення НУШ; застосування нових технологій та методик під час уроку; типів сприйняття інформації дитиною; умов формування навичок письма, дистанційної реальності, здійснення формульованого оцінювання в початковій школі, а також рекомендації для директорів закладів ЗСО щодо укомплектування класів Нової української школи; організації контролю навчальних досягнень учнів та записів у класний журнал.

Для реалізації Концепції «Нова українська школа» у рамках експерименту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної освіти» на базі закладів ЗСО Рівненської області спільно з Британською Радою в Україні, видавництвом Кембриджського університету, Гете-Інститутом в Україні, посольством Франції продовжено проєкт для вчителів англійської, німецької, французької мов та методистів інститутів післядипломної педагогічної освіти з метою надання методичної підтримки вчителям та організації пілотування матеріалів для вивчення іноземних мов у закладах освіти. На базі інституту та закладів ЗСО області організовані та проведені тренінги для вчителів англійської, німецької та французької мов. Із жовтня 2020 по березень 2021 років у рамках

освітнього проєкту «Навчання англійської мови у новому контексті» було проведено пілотування курсу із залученням 120 вчителів англійської мови.

Розпочато підготовку педагогічних працівників до реалізації Державного стандарту базової середньої освіти. На базі інституту підготовлено 223 тренери-педагоги для здійснення комплексу заходів із підвищення кваліфікації вчителів закладів ЗСО, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти.

Інститут розпочав забезпечення науково-методичного супроводу педагогічних працівників шести пілотних закладів Рівненщини (Рівненська загальноосвітня школа I–III ступенів № 11 Рівненської міської ради, Рівненська загальноосвітня школа I–III ступенів № 1 імені Володимира Короленка Рівненської міської ради, загальноосвітня школа I–III ступенів № 18 Рівненської міської ради, Великоомелянський ліцей Великоомелянської сільської ради, Дубенський ліцей № 1 Дубенської міської ради, опорний заклад «Рокитнівський ліцей № 3» Рокитнівської селищної ради) в умовах інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти». У 2021 році проведено понад 50 науково-методичних заходів з актуальних тем реалізації нових освітніх і професійних стандартів для освітянської спільноти Рівненщини.

Працівниками інституту забезпечується науково-методичний супровід інклюзивного навчання. Діяльність Ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти спрямовано на професійний розвиток педагогічних працівників щодо особливостей роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Проводиться обласний конкурс «Інклюзивно-ресурсний центр – територія доброти», метою якого є пошук та реалізація стратегій у створенні дружнього, безпечного та толерантного середовища в інклюзивно-ресурсних центрах»; форум соціального партнерства «Інклюзія в дії», у межах якого проводиться

свято «Світ щасливого дитинства» за участі дітей з особливими освітніми потребами та позбавлених батьківського піклування, а також літній розважально-адаптивний табір соціального партнерства «Фенікс».

Ресурсним центром підтримки інклюзивної освіти тільки у 2021 році проведено низку онлайн-заходів для керівників інклюзивно-ресурсних центрів із теми «Вдосконалення діяльності інклюзивно-ресурсних центрів та закладів освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням регіону в умовах Нової української школи»; для практичних психологів закладів освіти – «Арттерапія в закладах освіти», «Соціально-психологічний супровід педагогів та батьків дітей з особливими освітніми потребами закладів освіти», «Психологічний супровід обдарованих дітей в умовах закладу освіти», «Виховання дитини з особливими освітніми потребами», «Вундеркінди в закладі освіти»; для асистентів учителів та асистентів вихователів закладів освіти – «Індивідуалізація освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами»; для учасників інтервізійної групи – з питань роботи з комплектом діагностичних методик CFSD, PEP-3, Leiter-3, WISC-IV та Conners-3. Проведено цикл тренінгів у рамках онлайн-майстерні для фахівців у сфері інклюзії з тем: «Діагностичний підхід у розумінні потреб дитини із затримкою психічного розвитку», «Формування і розвиток самооцінки у дітей з особливими освітніми потребами», «Особливості організації ігрової

діяльності для швидкого й ефективного розвитку мовлення у дітей з особливими освітніми потребами», «Психологічні чинники та механізми формування невротичних розладів у дітей», «Корекція та розвиток регуляторних функцій у дітей із РДУГ», «Вплив моторики на інтелектуальний розвиток дитини з ООП» тощо. На підтримку зменшення супротиву суспільства до дітей з особливими освітніми потребами проведено круглий стіл «Напрями та

способи взаємодії інклюзивно-ресурсних центрів, закладів спеціальної та інклюзивної освіти: об'єднуючі фактори». На вебпорталі «Освіта Рівненщини» та сайті Рівненського ОІППО функціонує рубрика «Ресурсний центр», де розміщено матеріали з питань організації інклюзивного навчання.

Для спільного визначення векторів стратегічного розвитку освіти Рівненщини реалізується модель партнерської взаємодії департаменту освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації, Рівненського ОІППО, органів управління освітою районних державних адміністрації та територіальних громад, центрів професійного розвитку педагогічних працівників, інклюзивно-ресурсних центрів, усіх закладів і установ освіти області, яка забезпечує надання якісних освітніх послуг в регіоні та успішну реалізацію завдань Концепції «Нова українська школа».

**Комунальний заклад «Сумський
обласний інститут
післядипломної
педагогічної освіти»**

Нова українська школа (далі - НУШ) – це ключова реформа Міністерства освіти і науки, яка зупинить негативні тенденції та перетворить українську школу на важіль соціальної рівності та згуртованості, економічного розвитку і конкурентоспроможності України.

Головна мета – створити школу, у якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, як це відбувається зараз, а й вміння застосовувати їх у житті. НУШ – це школа, до якої приємно ходити учням. Тут прислухаються до їхньої думки, вчать критично мислити, не бояться висловлювати власну думку та бути відповідальними громадянами. Ключова зміна для учнів стосується підходів до навчання та змісту освіти, адже головне завдання НУШ – виховати інноватора та громадянина, який вміє ухвалювати відповідальні рішення та дотримується прав людини.

У 2016 році Колегія Міністерства освіти і науки затвердила концепцію реформи «Нова українська школа» із засадничими принципами, основними напрямками і графіком упровадження до 2030 року. У вересні 2017 року Верховна Рада ухвалила новий рамковий закон «Про освіту», який заклав нормативне підґрунтя реформи. Тоді ж понад 140 шкіл почали пілотне впровадження нового Державного стандарту початкової освіти. Серед них 4 заклади Сумщини:

1. Недригайлівська спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів Недригайлівської селищної ради Сумської області (опорний заклад);

2. Комунальний заклад Сумська загальноосвітня школа I-III ступенів № 27 м. Суми Сумської області;

3. Краснопільська загальноосвітня школа I-III ступенів Краснопільської селищної ради;

4. Комунальна організація (установа, заклад) «Шосткинська гімназія Шосткинської міської ради Сумської області».

Враховуючи ключові напрями реформи (оновлення змісту освіти і стандартів, підтримка й навчання вчителів та створення нового освітнього простору), місією КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти (далі – Інститут, КЗ

СОІППО) є забезпечення готовності працівників галузі освіти Сумської області до професійної самореалізації в умовах модернізації системи освіти. Головним своїм завданням Інститут вбачає забезпечення високої якості післядипломної освіти, сприяння професійному розвитку освітян регіону та створення умов для неперервної освіти педагогічних кадрів у Сумській області.

Освітня діяльність КЗ СОІППО є одним із основних напрямів діяльності інституту, що передбачає забезпечення післядипломної освіти, здобуття вищої освіти і задоволення інших освітніх потреб працівників галузі освіти

Протягом запровадження реформи НУШ в КЗ СОІППО тривала системна робота із підготовки педагогічних працівників та керівників закладів загальної середньої освіти до роботи в умовах НУШ. У ході дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня (4 пілотних школи Сумської області, 206 учнів початкових класів та 8 учителів початкових класів) за темою

«Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової загальної освіти» здійснені такі основні кроки:

- забезпечено реалізацію плану заходів щодо запровадження Концепції НУШ в закладах загальної середньої освіти Сумської області на 2017-2022 р.р.;

- забезпечено підвищення кваліфікації та підготовку вчителів до впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти;

- розміщено на сайті Інституту нормативно-правове забезпечення викладання предметів у початковій школі; інформація про проведення науково-методичних заходів; корисні ресурси для вчителів початкових класів пілотних шкіл;

- започатковано роботу обласної творчої групи «Нова українська школа: реалії та перспективи»;

- укладено тести з української мови для визначення рівня сформованості мовних компетенцій учнів експериментальних освітніх закладів області; тести з математики для визначення рівня сформованості математичних компетенцій учнів експериментальних освітніх закладів області;

- створено банки даних про вчителів, які будуть викладати у перших класах закладів загальної середньої освіти Сумської області;

- оновлено освітньо-професійні програми та навчально-тематичні плани курсів підвищення кваліфікації вчителів початкових класів;

- розроблено нові спецкурси, програми педагогічної практики, семінари, тренінги, майстер-класи, круглі столи тощо.;

- запроваджено ефективні форм підготовки вчителів: дистанційні курси, каскадні тренінги, міжрайонні семінари, практикуми по розробці конструктивних занять, майстер-класи тощо.

- проведено психологічний моніторинг сформованості у першокласників шкільної мотивації навчання за анкетною Н.Г. Лусканової (опитано 206 учнів 1-х класів – учасників Всеукраїнського експерименту); спостереження за рівнем сформованості ключових та предметних компетентностей учнів

вчителями початкових класів експериментальних освітніх закладів протягом навчального року; спостереження за рівнем сформованості компетентності учнів з інтегрованого курсу «Я досліджую світ»; регіональні навчально-методичні семінари для вчителів початкових класів області; регіональний семінар-практикум «Особливості організації ефективного освітнього середовища початкової школи для всебічного розвитку учнів» для методистів методичних кабінетів управлінь (відділів) освіти (освіти і науки; освіти, молоді та спорту) міських рад, міськвиконкомів, районних державних адміністрацій, об'єднаних територіальних громад, які опікуються початковою освітою; Школу молодого вчителя на базі Білопільського району; круглі столи для вчителів початкових класів та заступників директорів пілотних шкіл м. Шостки та Недригайлівського району; секцію «Освітнє середовище - відкритий простір: педагогічне проєктування в умовах Нової української школи: пошуки оптимальних рішень» у рамках науково-практичної конференції «Інноваційне педагогічне проєктування в умовах реформування освіти» та ін.;

- проведено селекторні наради, тренінги для вчителів початкових класів та заступників директорів пілотних шкіл; поглиблені тренінги для вчителів початкової школи (1-4 класи) пілотних закладів; супроводжуючий тренінг щодо впровадження діяльнісних методів навчання для вчителів третіх класів та заступників директорів пілотних закладів загальної середньої освіти; супроводжуючі візити та наставницькі зустрічі із закладами загальної середньої освіти в цілому та, зокрема, пілотними школами;

- здійснено постійне консультування вчителів початкових класів та заступників директорів пілотних шкіл;

- застосовано інтегроване навчання, яке сприяє більш глибокому засвоєнню учнями тем навчальної програми;

- впроваджено інтегрований курс «Я досліджую світ» у робочий навчальний план для експериментальних класів;

- опубліковано розробки інтегрованих занять учителів експериментальних освітніх закладів у фахових виданнях «Учитель початкових класів», «Початкова школа», «Розкажіть онуку», «Початкова освіта», «Початкове навчання та виховання», на Інтернет сайті «На урок»;

- видано спецвипуск фахового журналу «Учитель початкових класів» (2019 р., № 9) з досвіду роботи науковців та учителів початкових класів Сумської області (2019), методичний посібники та методичні рекомендації.

Список педагогів, для навчання яких протягом запровадження реформи НУШ в КЗ СОІППО були передбачені кошти субвенції з державного бюджету, включає:

- директорів, заступників директорів з навчально-виховної (навчальної, виховної) роботи у початковій школі (або структурному підрозділі іншого закладу освіти, що забезпечує початкову освіту);

- директорів, заступників директорів з навчально-виховної (навчальної, виховної) роботи, вчителів закладів загальної середньої освіти, які є учасниками експерименту із запровадження проєкту Державного стандарту початкової освіти, інтегрованого курсу природничих дисциплін, електронних підручників;

- учителів початкової школи, які навчатимуть учнів перших класів у 2018/2019 н. р.; 2019/2020 н. р.; 2020/2021 н. р.; 2021/2022 н. р.;

- учителів класів (груп), в яких діти навчаються мовами національних меншин;

- асистентів вчителів закладів загальної середньої освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням;

- фахівців інклюзивно-ресурсних центрів;

- учителів іноземних мов, які навчатимуть учнів початкової школи;

- учителів, які забезпечують здобуття учнями 5-11 (12) класів загальної середньої освіти (викладання предмету «Мистецтво»).

Усього протягом запровадження Державного стандарту початкової освіти у контексті реформи НУШ на курсах підвищення кваліфікації підготовкою педагогів Сумщини до роботи в умовах НУШ на початковому рівні освіти, до роботи за оновленими державними стандартами та навчальними програмами охоплено:

- у 2018 році - 733 вчителів, які працювали у перших класах у 2018/2019 році, а також 601 вчителів, які працювали у перших класах у 2019/2020 н. р.;

- у 2019 році - 597 вчителів, які працювали у перших класах у 2020/2021 н. р. та додатково 46 осіб,

які працювали у перших класах у 2019/2020 н. р. Також, у 2019 році підготували 146 учителів іноземних мов, які навчатимуть учнів початкової школи; 257 асистента учителів закладів загальної середньої освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням; 87 фахівців інклюзивно-ресурсних центрів, 228 вчителів, які забезпечують викладання предмету «Мистецтво», 527 вчителів, які працювали у перших класах у 2021/2022 н. р. , та 55 осіб, які вчасно не пройшли навчання;

- у 2020 році додатково підготували 72 вчителів, які працювали в умовах НУШ, але з різних причин вчасно не пройшли навчання;

- у 2021 році додатково підготували 104 вчителів, які розпочали працювати в умовах НУШ у 2021/2022 н. р.

Усі педагоги отримали сертифікати учителя НУШ. Під час курсів підвищення кваліфікації вчителі Сумської області знаходили відповіді на запитання: як підвищити рівень якості освітнього простору і процесу, як сприяти розвитку емоційного інтелекту та критичного мислення учнів, як впроваджувати практику партнерського спілкування, як стати новим учителем

нової школи. Навчання стало фундаментом підвищення мотивації постійного самовдосконалення педагогів у професійному полі, рівня самоосвітньої та творчої активності вчителя, формування вмінь упроваджувати технології, що рекомендовані для використання в НУШ в освітню практику.

Інтерактивні форми навчання дозволили учителям початкової школи швидше адаптуватися до організації навчання за новим Державним стандартом початкової освіти, отримати практичні

навички управління класом, навчитися методикам компетентнісного та інтегрованого навчання.

Значна увага приділялась підвищенню фахової кваліфікації педагогів у напряму роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивної та інтегративної форми навчання. ознайомленню з новітніми досягненнями методики навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами; формування у педагогів здатності здійснювати професійні функції у процесі інклюзивного навчання.

Важливою складовою ефективності впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти стала управлінська компетентність керівників шкіл щодо створення сучасного освітнього середовища. З огляду на зазначене, до навчально-тематичного плану курсів підвищення кваліфікації директорів, заступників директорів з навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти було введено теми з питань управлінських аспектів впровадження Державного стандарту початкової освіти. Особливу увагу підвищенню кваліфікації директорів, заступників директорів з навчально-виховної (навчальної, виховної) роботи у початковій школі приділено у 2019

році (22 групи, 799 чоловік), які у ході тренінгових занять були ознайомлені із темами, які розкривали світоглядні засади Концепції «Нова українська школа»; сучасного керівника закладу як агента змін; Державного стандарту початкової школи та оцінювання результатів навчання учнів, управління освітньою діяльністю. Окремим модулем тренінгу були висвітлені питання ліцензування та організації діяльності закладу освіти, документообігу, соціальних гарантій для працівників в умовах децентралізації влади.

Серед учасників освітнього процесу КЗ СОІППО важливу роль відіграють регіональні тренери, які були спеціально підготовані МОН України, тренери-педагоги, які залучались

КЗ СОІППО до освітнього процесу на курсах-тренінгах. Створено реєстр та наказами ДОН Сумської ОДА затверджені списки регіональних тренерів Сумської області, тренерів-педагогів, супервізорів, які після відповідної підготовки на курсах підвищення кваліфікації у КЗ СОІППО навчали педагогів впроваджувати Державний стандарт початкової загальної освіти згідно затвердженого графіку в районах, містах та громадах:

- учителів початкової школи (22 тренера);
- асистентів вчителів закладів загальної середньої освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням (3 тренера);
- учителів іноземних мов, які навчатимуть учнів початкової школи (5 тренерів);
- фахівців інклюзивно-ресурсних центрів (4 тренера);
- директорів закладів загальної середньої освіти та їх заступників (29 тренерів).

Досвідчені тренери та тренери-педагоги у ході реалізації освітніх програм підвищення кваліфікації звертали увагу на новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації дитини в суспільстві; орієнтували педагогів будувати освітній процес, спираючись на потреби учня, принципи дитино центризму; створювати умови для наскрізного процесу виховання, який формує загальнолюдські цінності. Упродовж спільної роботи вчителі підвищили свою фахову майстерність, набули нових знань та вмінь, представили власні напрацювання та ідеї щодо роботи по-новому.

Для якісної організації освітнього процесу була забезпечена участь тренерів у Всеукраїнських методичних заходах з напрямку реалізації концептуальних засад реформування початкової загальної освіти та запровадженню Концепції Нової української школи. Зокрема, 19 тренерів-педагогів набули додаткової майстерності у проведенні тренінгів для вчителів початкової школи з теми «Гра по-новому, навчання по-іншому».

На кафедрах (у відділах) Інституту були організовані вивчення та обговорення регіональними тренерами нормативно-правових документів за напрямком запровадження Нової української школи: Державного стандарту початкової освіти; Типових освітніх програм початкової освіти; навчальних матеріалів до нових навчальних програм Державного стандарту початкової освіти; методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу.

У КЗ СОІППО приділяється належна увага оновленню змісту освітніх програм для вчителів початкової школи відповідно Державного стандарту початкової освіти, шляхом підвищення кваліфікації вчителів початкової школи, заступників директорів та директорів експериментальних шкіл, які апробують проєкт нового Державного стандарту початкової освіти та навчальні матеріали для початкової школи. У програмах виокремлено основні індивідуально-особистісні та професійно-діяльнісні якості вчителя, яких він має набути для успішного виконання стратегічної мети й завдань реформування початкової освіти.

На початковому етапі впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти із врахуванням онлайн-опитування вчителів початкових класів закладів загальної середньої освіти області та з метою формування готовності вчителів до роботи за новим стандартом проводилась також просвітницька робота серед педагогів та батьків, представників органів управління освітою, керівників закладів освіти. Протягом чотирьох років пілотування всеукраїнського експерименту на рівні початкової школи зроблені висновки стосовно важливості партнерської взаємодії усіх учасників освітнього процесу, конструктивної взаємодії учителів-експериментаторів між собою та з координаторами проєкту на усіх рівнях.

Актуальним завданням було запровадження ефективних форм підготовки вчителів: дистанційні курси, каскадні тренінги, міжрайонні семінари, практикуми по розробці конструктивних занять, майстер-класи тощо. Викладачі кафедр продовжують оновлення арсеналу педагогічних технологій, як процесуальної умови реалізації компетентнісного підходу до навчання, оскільки традиційними педагогічними технологіями, розробленими для знаннєвого підходу, неможливо продуктивно формувати компетентності учнів.

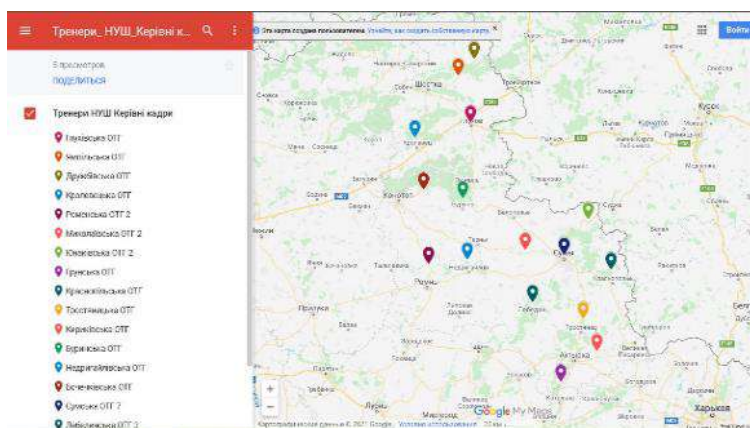
На виконання наказів Міністерства освіти і науки України №1313 від 18.10.2019р «Деякі питання організації та проведення супервізії», № 346 від 04.03.2020 «Про внесення змін до Програми проведення супервізії» супервізори-наставники забезпечують здійснення психолого-

педагогічного та методичного супроводу учителів початкових класів, спрямованого на їх професійний та особистісний розвиток, подолання професійних труднощів та формування професійних компетентностей відповідно до завдань НУШ. Список регіональних супервізорів в Сумській області нараховує 27 чоловік.

2021/2022 н. р. у КЗ СОШПО проходить під гаслом «Нова українська школа: перехід на наступний рівень освіти». Тому навчання вчителів у ході підвищення кваліфікації новим методикам викладання, розуміння і підтримка вчителями ідей НУШ залишається найголовнішим завданням. Підготовка педагогів Сумщини до роботи в умовах НУШ на курсах протягом 2021-2022 н. р. почалася у КЗ СОШПО, з серпня 2021 року навчанням вчителів початкових класів (63 чол.) та вчителів англійської мови, що викладають у початкових класах (66 чол.).

Протягом вересня - грудня 2021 року за результатами проходження спеціально організованого навчання МОН України навчання та з метою підготовки керівних та педагогічних працівників Сумської області до запровадження Державного стандарту базової середньої освіти, Концепції реалізації державної політики у сфері реформування базової середньої освіти «Нова українська школа» тренери НУШ КЗ СОІППО розпочали підвищення кваліфікації тренерів –

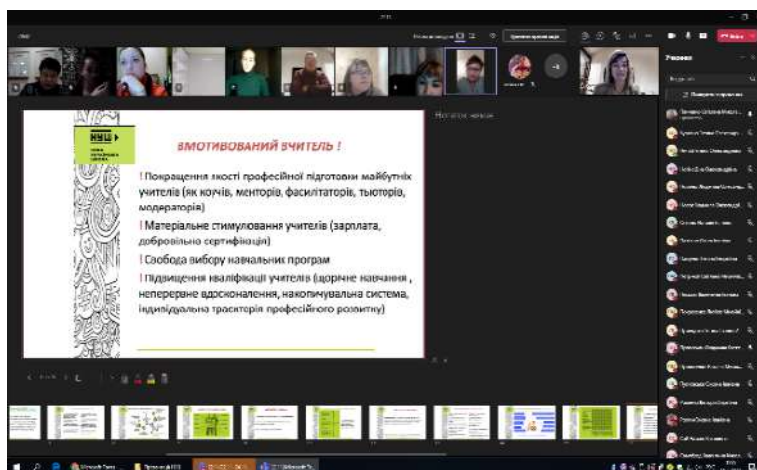

педагогів, учителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти у 2022-2023 н. р.

Обласні координатори, регіональні тренери НУШ КЗ СОІППО протягом жовтня здійснили підготовку **246 тренерів-педагогів** з метою їх подальшого залучення до якісної підготовки керівних та педагогічних працівників до запровадження Державного стандарту базової середньої освіти відповідно до Концепції НУШ.

Усього протягом 2021 року курси підвищення кваліфікації щодо реалізації Концепції «Нова Українська школа» пройшли і отримали сертифікати учителя НУШ **6018** педагогів:

- керівні кадри – **471** чол.;
- учителі 5 класів – **4844** чол.;
- учителі початкових класів – **533** чол.;
- систенти вчителів – **170** чол.

Курси підвищення кваліфікації відбувались за дистанційною формою навчання. До освітнього процесу у жовтні-листопаді 2021 року були залучені 17 тренерів та 27 тренерів-педагогів.

Одним із пріоритетних напрямів діяльності КЗ СОІШПО протягом впровадження Концепції Нової української школи було також надання органам управління освітою, відділам освіти об'єднаних територіальних громад, методичним кабінетам, центрам, освітнім установам, керівникам закладів освіти методичної, консультативної та практичної допомоги с питань змісту та якості освіти, нормативно-правового супроводу освітнього процесу в закладах освіти, управління закладами освіти в умовах децентралізації. Постійно здійснювався науково-методичний супровід організації управлінської діяльності в закладах освіти, проводилась консультативно-методична робота з новопризначеними директорами закладів загальної середньої освіти (у т.ч. опорних закладів) щодо підвищення їхньої фахової компетентності. Зокрема, у 2020-2021 роках проведено обласні науково-практичні семінари «Особистісно-професійне зростання педагога як індикатор готовності до інноваційної діяльності» (16.01.2020), «Особливості формування нових професійних ролей педагога у умовах Нової української школи» (27.05.2020), «Сучасні підходи налагодження партнерської взаємодії в освітньому середовищі» (17.03.2021), «Як підготувати успішну особистість: інноваційні технології в освітньому процесі» (27.04.2021).

Для директорів, заступників директорів з навчально-виховної роботи запроваджено курси за вибором: «Позитивний імідж закладу освіти в умовах

Нової української школи як інструмент моделювання інноваційного освітнього середовища»; розроблено спецкурси з освітнього менеджменту: «Нова українська школа: формування професійної компетентності керівника», «Нормативно-правове забезпечення навчальних закладів та соціальний захист педагогічних працівників», «Педагогічна рада – вищий колегіальний орган управління школою», «Внутрішньо шкільний контроль і керівництво в діяльності керівника навчального закладу»; «Готовність керівника до інноваційної діяльності», «Інформаційний провайдинг як технологія ефективного управління керівника XXI століття», «Інноваційна культура навчального закладу в умовах Нової української школи». Протягом 2018-2021р.р. надано групові та індивідуальні консультації з питань діяльності закладу освіти: планування роботи; методичної та контрольної-аналітичної діяльності; організації роботи з батьківським і учнівським колективами, громадськістю; підвищення ефективності роботи закладів освіти в умовах децентралізації; проведено навчально-методичну сесію, обласні семінари-практикуми для керівників органів управління освітою в об'єднаних територіальних громадах, керівників структурних підрозділів з питань освіти місцевих рад (ОТГ) та директорів опорних закладів освіти.

Завершено роботу по переоснащенню аудиторій Інституту для занять слухачів курсів відповідно до орієнтованого переліку засобів навчання в початковій школі та рекомендацій щодо створення освітнього середовища «Новий освітній простір».

З метою підвищення ефективності експериментальної роботи між місцевими органами управління освітою та КЗ СОШПО у районах, сільських радах, об'єднаних територіальних громадах та містах області визначено координаторів з питань організації експериментальної роботи та інноваційної діяльності в закладах освіти. Щорічними є обласні науково-методичні семінари «Інноваційна та проєктна діяльність як чинник підвищення якості освіти у закладах освіти у рамках реалізації концепції «Нова українська

школа», у роботі яких беруть участь координатори інноваційної та експериментальної діяльності методкабінетів місцевих органів управління освітою, керівники лабораторій, експериментів та проєктів, науково-педагогічні працівники КЗ СОІППО.

Основні ціннісні орієнтири та засади Концепції «Нова українська школа» були враховані під час реалізації науково-педагогічним колективом Інституту науково-дослідної теми «Теоретико-методичні засади розвитку особистісно-професійної

компетентності педагога в системі післядипломної педагогічної освіти» (2017-2021 роки). Науково-дослідні теми кафедр Інституту відображають наскрізні змістові лінії НУШ, зокрема «Науково-методичний супровід розвитку соціально-громадянських компетентностей педагогів НУШ» (кафедра соціально-гуманітарної освіти).

Інститут щорічно приймає участь у міжнародних та всеукраїнських виставках, зокрема за підсумками X Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2019» та VIII Міжнародної виставки освіти за кордоном «WorldEdu» науково-педагогічний колектив Інституту уперше, за 82-річну наполегливу працю, відзначено міжнародною нагородою рейтингового виставкового конкурсу Гран-Прі «Лідер післядипломної освіти».

Щорічно проводиться Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Формування громадянської культури в Новій українській школі: традиційні та інноваційні практики», в якій беруть участь більше 100 учасників.

Актуальним є проведення низки науково-практичних заходів міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівнів, зокрема: щорічна Міжнародна науково-практична конференція «Освітні інновації: філософія, психологія, педагогіка», Міжнародна науково-практична інтернет-конференція молодих дослідників «Інновації в науці: сучасний вимір» (22.04.2021), щорічна Всеукраїнська науково-методична конференція «Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика», щорічна Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти»,

щорічний Всеукраїнський науково-практичний форум «Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін», Всеукраїнський науково-

практичний семінар «STEM-освіта: інноваційні проєкти для НУШ» (23-24.04.2019), IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Здоров'я як особистий, освітній і суспільних феномен» (26.11.2020), Всеукраїнська науково-практична конференція «Особистісно-професійна компетентність педагога: досвід, проблеми, перспективи» (25.11.2021), круглі столи «Інноваційна та проєктна діяльність як чинник підвищення якості освіти у рамках реалізації концепції «Нова українська школа» (20.04.2018), «Особистісно-професійна компетентність педагога – запорука підвищення якості освіти» (11.01.2018), регіональна (не)конференція mini-Edcamp «Нова освіта – співпраця чи відчуження?» (23.03.2019), регіональний науково-практичний семінар «Психологічний супровід суб'єктів освітнього процесу в закладах освіти в умовах реалізації Нової української школи» (06.11.2019),

обласний науково-практичний семінар «Педагогіка партнерства в освітньому окрузі» (21.01.2020), науково-практичний обласний круглий стіл «Наскрізне впровадження медіаосвіти в освітній процес закладів освіти» (03.12.2020), весняна сесія регіональної «STEM-школи – 2021» (березень-червень 2021) тощо.

08 грудня 2021 року Інститут взяв участь у V Освітньому форумі «Освіта Сумщини: синергія та трансформація», який об'єднав представників Сумської обласної державної адміністрації, Сумської обласної ради, народних депутатів України, голів сільських, селищних та міських рад, районних державних адміністрацій, керівників місцевих органів управління освітою області для обговорення перспектив розвитку освітньої галузі Сумщини. Інститутом було презентовано надбання в навчальній, методичній та науковій сферах у експозиціях «STEM-освіта як освітній пазл Нової української школи» та «Здоров'яспрямовуюча діяльність – компетентнісна складова Нової української школи», а також представлено науково-методичні й наукові видання, зокрема: монографії, навчально-методичні, навчальні посібники, підручники (з грифом МОН), словники, каталоги, довідники, інформаційні збірники та інші наукові видання, стендовий матеріал.

Одним із напрямів роботи КЗ СОІППО є науково-методична діяльність, тому з 2017 року відбувається постійний інформаційно-методичний супровід педагогів Сумської області за напрямом реалізації Концепції «Нова українська школа» засобами науково-методичних заходів: обласний семінар «Роль методичної служби в забезпеченні готовності закладів загальної середньої освіти до роботи в Новій українській школі» (21.03.2018); методичні поради: «Індивідуальна освітня траєкторія учня: принципи побудови, методи і форми реалізації» (23.04.2020), «Оцінювання результатів навчання учнів третіх і четвертих класів Нової української школи» (11.06.2020), «Особливості реалізації 4-х змістових ліній НУШ в освітньому процесі з фізичної культури в закладах загальної середньої освіти» (29.04.2021).

Систематично проводяться *обласні семінари*: для працівників ЦПР ПР – «Формування сучасного учителя в умовах НУШ» (15-16.02.2018), «Методичний супровід навчальних досліджень здобувачів освітніх послуг у Новій українській школі» (24-25.09.2019); заступників директорів з навчально-виховної роботи – «Національно-патріотичне виховання учнівської молоді як невід’ємний чинник розвитку національної свідомості, громадянської активності підрастаючого покоління в контексті НУШ» (10.10.2018), «Сучасний навчальний кабінет – необхідна складова забезпечення якісного освітнього процесу в умовах Нової української школи» (23.04.2019), «Позитивний імідж закладу загальної середньої освіти в умовах Нової української школи» (15.05. 2019); обласний методичний етер «Ядро знань НУШ: освітня програма» (15.10.2020).

Під час проведення *обласних семінарів* розглядаються актуальні питання щодо реалізації Концепції «Нова українська школа» вчителями-предметниками: географії – «Інтегрований підхід у навчанні учнів географії в контексті вимог нової української школи» (10.04.2019); історії – «Інтеграція змісту соціогуманітарних та природничих навчальних предметів у Новій українській школі» (12.10.2020); інформатики – Вивчення інформатики в початковій школі за новим Державним стандартом (04.03.2021); зарубіжної літератури – «Сучасний урок зарубіжної літератури в умовах НУШ» (03.05.2018); біології – Соціалізація особистості в умовах Нової української школи (17.01.2018);

хімії – «Пріоритетні напрями викладання хімії в основній і старшій школі в контексті Концепції «Нова українська школа» (10.09.2019); музичного мистецтва – «Формування художньо-естетичних здібностей школярів на уроках музичного мистецтва в контексті Нової української школи» (28.02.2018) «Викладання музичного мистецтва в умовах Нової української школи» (18.04.2019); фізичної культури – «Організація та планування навчально-виховної роботи з учнями засобами предмета «Фізична культура» в умовах нової української школи» (28.09.2018).

На початку 2021-2022 н.р. для вчителів області проведено 8-ми годинний обласний *методичний хакатон* «Компетентнісно орієнтоване середовище НУШ» з питань організованого початку 2021-2022 н.р.» (28.08.2021).

У КЗ СОШПО організовано роботу *обласних творчих груп*: учителів фізичної культури «Організація навчально-виховної та фізкультурно-оздоровчої роботи у 1-4 класах в умовах Нової української школи» (15.04.2020; 25.03.2021); учителів української мови та літератури «Формування медіаграмотної особистості на уроках української мови та літератури в умовах Нової української школи» (10.06.2020).

Окрім цього, для вчителів області організовано та проведено *авторські творчі майстерні*: «Навчально-методичні засади реалізації змісту загальної мистецької освіти в контексті вимог НУШ» (10.01.2019), «Біологічна освіта в сучасній українській школі» (21.02.2019), «Інноваційні технології викладання «Мистецтва» у контексті вимог Нової української школи» (28.02.2019), «Реалізація принципів громадянської освіти в умовах Нової української школи: виклики та перспективи» (14.03.2019).

З метою оперативного ознайомлення педагогів області з новими розробками, проведено обласний методичний воркшоп: «К-взаємодія в людиноцентричній моделі», під час якого презентовано авторські напрацювання

методичного спрямування. У 2020, 2021 роках воркшоп проведено за напрямками: «Компетентність – невід’ємна вимога НУШ», «Змістові лінії – наскрізні вектори навчання в НУШ». Під час заходів презентовано 3 колективні монографії зарубіжних видавництв; 1 статтю в науковому журналі міжнародного рівня; 3 статті в збірниках міжнародних науково-практичних конференцій; 1 статтю в збірнику наукових праць, ДАК; 1 статтю в науково-методичному журналі, ДАК; 1 статтю у фаховому журналі всеукраїнського рівня; 2 статті в збірнику всеукраїнської конференції; 5 статей в інформаційних науково-методичних журналах обласного рівня; 1 статтю в обласній газеті; 1 збірник тестів для поточного контролю з хімії.

Матеріали розміщено на сайті КЗ СОППО в розділі «Науково-методична робота» (рубрика «К-взаємодія в людиноцентричній моделі») для використання в роботі педагогічними працівниками (режим доступу: <http://soippo.edu.ua/index.php?start=195>).

В умовах освітньої реформи «Нова українська школа», що проводиться Міністерством освіти і науки України, важливим завданням є **здійснення системної трансформації сфери освіти для забезпечення нової якості на всіх її рівнях. З метою** виявлення стану реалізації Концепції «Нова українська школа» у закладах освіти та впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти вчителями початкових класів, визначення рівня

сформованості компетентностей вчителів до реалізації інтегрованого навчання у контексті вимог «Нової української школи», аналізу сформованості та розвитку екологічної грамотності, здоров'язбережувальної компетентності учнів, стану готовності вчителів основної та старшої школи до реалізації змісту навчання за компетентнісно-інтегрованим підходом, протягом 2019-2021 років КЗ СОППО провів три моніторингових дослідження, до реалізації яких було залучено різні категорії респондентів загальною кількістю понад 1 700 осіб: Моніторингове дослідження стану реалізації Концепції «Нова українська школа» та впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти (лютий 2019 року); Моніторингове дослідження стану сформованості екологічної грамотності та здоров'язбережувальної компетентності учнів закладів загальної середньої освіти у контексті вимог «Нової української школи» (лютий 2019 року); Моніторингове дослідження стану готовності вчителів основної та старшої школи до реалізації змісту навчання в контексті вимог НУШ: компетентнісно-інтегрований підхід (березень 2021 року).

Досліджувалося ставлення до реформи Нової української школи не тільки педагогічних працівників (адміністрація, учителі), а й учнів та їхніх батьків. Тестували питання Нової української школи представники 33 закладів загальної середньої освіти із 8 територіальних громад Сумської області. Робота за даним напрямом продовжується. У березні 2022 року буде досліджено стан готовності вчителів до реалізації змісту навчання в контексті вимог Нової української школи за компетентнісно-орієнтованим підходом.

В умовах змін, пов'язаних з впровадженням Концепції Нової української школи, карантинних обмежень, викликаних пандемією COVID-19., особливої актуальності набула проблема розвитку інформаційно-цифрової компетентності педагогів та дистанційної освіти учнів. Нові Державні стандарти передбачають організацію освітнього процесу з урахуванням вимог інформаційного суспільства і сучасних тенденцій розвитку інформаційно-

комунікаційних технологій. Специфіка впровадження інформатизації освіти висвітлена у освітньому процесі у низці тематичних курсів, зокрема, курсів за вибором «Медіаграмотність учасників освітнього процесу», на яких учителі різних навчальних предметів мають змогу зануритися в цікаву атмосферу використання медіа-технологій у освітньому процесі. На експрес-курсах «Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів початкових класів» слухачі мають можливість удосконалити власний рівень володіння ІКТ за допомогою практичних занять, створення різноманітних освітніх ресурсів, використання онлайн-ресурсів мережі Інтернет. Слухачами були отримані навички роботи в хмарах Google, практичні навички основ роботи в on-line, розглянуто використання різних програмних засобів у педагогічній діяльності вчителя, створенні різних проєктів.

Протягом грудня 2020 року реалізовано онлайн-курс «Виклики дистанційної освіти», як майданчика для навчання, онлайн-дискусії та обміну досвідом щодо впровадження у закладах освіти Сумської області дистанційного навчання в умовах карантинних обмежень, пов'язаних із пандемією COVID-19. У рамках реалізації Концепції НУШ на сайті КЗ СОППО облаштований онлайн-консультаційний пункт і ведеться дистанційне консультування педагогів Сумської області. Режим доступу: <http://www.soippo.edu.ua/index.php/46-uncategorised/4036-onlajn-konsultatsiji-z-pitan-distantsijnoji-osviti>.

Основні задачі, досягнення та події щодо реалізації Концепції НУШ

висвітлюються на сайті КЗ СОППО (режим доступу: <http://www.soippo.edu.ua/index.php/45-2010-11-24-15-06-39/2247-pochatkova-shkola>), а також відображені телевізійних сюжетах (режим доступу:

<https://www.youtube.com/watch?v=McpY70jS9RU&t=2s>), у змісті монографій

підручників, навчально-методичних, навчальних посібників, методичних рекомендацій, публікацій та статей у збірках наукових конференцій, науково-методичних виданнях педагогічних та науково-педагогічних працівників КЗ СОІППО.

**Література КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, представлена на виставці
«Освітні інновації Нової української школи 2020-2021 р.р.»
(30.11.2020 р., м. Київ)**

Удовиченко І.В. Компетентнісні завдання. Географія / І.В. Удовиченко. Київ : «Видавничий дім «Перше вересня», 2018. 184 с.

Організація дослідницької діяльності учнів 1-х класів на заняттях інтегрованого курсу "Я досліджую світ": методичний посібник для вчителів 1-х класів. / укладачі З.В. Декунова, А.М. Лавська., І. Д. Ягупа. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2018. 80с.

Разом творимо нову українську школу : методичний посібник / укладачі З.В. Декунова, А.М. Лавська. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2018. 53 с.

Організація освітнього процесу в закладах позашкільної освіти в контексті завдань Нової української школи : методичний посібник / за заг. ред. Л.В.Тихенко; КЗ сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти; КЗ СОР – обласний центр позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю. Суми : ФОП Корощенко О.М., 2018. 249 с.

Удовиченко І.В. Концептуальні засади змісту навчання географії учнів старшої школи на профільному рівні : монографія / І.В. Удовиченко. Київ : Педагогічна думка, 2018. 360 с.

Бойко О.В. Нова українська школа : діємо разом – досягаємо успіху (Технологія використання групової роботи в початковій школі). Методичний посібник. Навчально-методичне видання : методичний посібник (доп. та переробл.). Суми: КЗ СОПШО, 2018. 64 с.

Професійний брендинг – тренд успішності сучасного педагога Нової української школи : навчально-методичний посібник / упоряд. Д.М. Пінчук. Суми : НВВ КЗ СОППО, 2019. 96 с.

Психологічний супровід упровадження Нової української школи : методичні рекомендації / за заг. ред. І.В. Марухиної, Л.О. Кондратенко. Суми : НВВ КЗ СОППО, 2019. 88 с.

Мистецтво. Ілюстрований довідник / упоряд.: Л.В. Серих, В.Г. Чуркіна, С.А. Мельник. Харків : Ранок, 2020. 128 с.

Вознюк А. В. Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи : навчально-методичний посібник / Т. М. Бабко, О. В. Банах, А. В. Вознюк, Г. А. Коломоець, Л. Г. Кудрик, О. М. Мельник. К. : Видавничий світ «Освіта», 2020. 208 с.

Розвиток інформаційно-цифрової компетенції педагогічних працівників в умовах післядипломної освіти : кол. монографія. За заг. редакцією Л.Г. Петрової. Суми. ВВП «Мрія». 2020. 331 с.

Сидоренко Н. В., Клочко О. М. «4 К» Нової української школи: критичне мислення, креативність, комунікація, командна робота та співпраця: навчально-методичний посібник. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2020. 138 с.

Здоров'я як особистий, освітній і суспільний феномен: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, м. Суми, 26 листопада 2020 р. / за заг. ред. В. М. Успенської. Суми : ФОП Цьома С.П., 2020. 220 с.

Компетентнісний підхід до навчання учнів на уроках біології та екології відповідно до вимог Нової української школи : методичні рекомендації / уклад. М.В. Кісільова ; за ред. І.В. Удовиченко. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2021. 62 с.

Серих Л.В., Чуркіна В.Г., Мельник С.А.
Математичні цікавинки + оригамі в Новій
українській школі : навчально-методичний
посібник / Л.В. Серих, В.Г. Чуркіна, С.А.
Мельник. Харків : Гімназія, 2021. 176 с.

Інноваційні технології в сучасному
освітньому просторі: колективна монографія /За
заг. редакцією Г.Л. Єфремової. Суми : Вид-во
СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2021. 444 с.

НУШ: забезпечення внутрішньої
системи якості освіти у закладі загальної середньої
освіти : методичні рекомендації / упоряд.
В.В. Перлик; за ред. І.В. Удовиченко. Суми : НВВ
КЗ СОІППО, 2021. 40 с.

Освітні проекти та технології : довідник /
упор. : С. М. Грицай, Т. О. Пономаренко,
О. В. Борисова. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2021.
132 с. URL:
[http://ir.soippo.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/
243](http://ir.soippo.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/243)

STEM-освіта: теорія і практика : анотований каталог / укладачі : С. М. Грицай, С. В. Кода. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2021. 52 с.

Анотований каталог публікацій із інноваційної освітньої діяльності та експериментальної роботи педагогічних працівників Сумської області за 2020 рік / уклад.: Т. О. Пономаренко, О. В. Борисова, І. М. Абрамітова. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2021. 244 с.
URL: <http://ir.soippo.edu.ua/handle/123456789/230>

Збірник навчальних та навчально-тематичних планів для підготовки тренерів-педагогів, учителів різних освітніх галузей, директорів, заступників директорів ЗЗСО, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» / За заг. ред. І.В. Дранник. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2021. 78 с.

Збірник навчальних та навчально-тематичних планів підвищення кваліфікації вчителів різних освітніх галузей, асистентів учителів, директорів, заступників директорів ЗЗСО, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти; вчителів початкової школи, які навчають учнів перших класів за Державним стандартом початкової освіти

в умовах реалізації концепції «Нова українська школа» / За заг. ред. І.В. Дранник. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2021. 96 с.

Реалізація засад НУШ у КЗ СОІППО відображені також у численних публікаціях:

Василега О. Ю. Особливості підвищення кваліфікації вчителів початкових класів щодо специфіки реалізації їх професійної діяльності в умовах Нової української школи. *Особистісно-професійна компетентність педагога: від теорії до практики*: Інноваційні технології в роботі практичного психолога (матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 5 червня 2019 року, м. Суми) – [у 3-х ч.]. Ч. 2. Суми: НВВ КЗ СОІППО., 2019. С. 19–22.

Вознюк А. В. Інноваційні підходи до розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в системі післядипломної педагогічної освіти. *Психологічні координати розвитку особистості: реалії та перспективи*: зб. наук. матеріалів IV Міжнарод. наук.-практ. конф. до 105-річчя Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка і 100-річчя фізико-математичного факультету (22 травня 2019 р., м. Полтава). Полтава: Шевченко Р. В., 2019. С. 39–44.

Вознюк А. В. Особливості розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в системі післядипломної педагогічної освіти. *Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців в умовах трансформації освіти* (матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції, 21 травня 2021 року, м. Київ). Київ: ДЗВО «УМО», 2021. С. 26–29.

Вознюк А. В., Коломоєць Г. А. Педагогіка партнерства в умовах Нової української школи: особливості використання інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій. *Створення інформаційно-освітнього середовища сучасного закладу освіти України*: матеріали Всеукраїнської науково-

практичної конференції / За заг. ред. Г. А. Коломоєць, О. М. Мельник, С. М. Грицай, А. В. Вознюк (м. Київ, 15 березня 2019 року). Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. С.44–47.

Вознюк А. В. Особливості професійної мотивації педагога в умовах інноваційних змін. *Стратегічні пріоритети та актуальні питання практичної психології*: матеріали Всеукраїнського науково-практичного форуму «Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін» (04–10 листопада 2019 року, м. Суми) [у 4-х ч.] Ч. 1. / за заг. ред. А.В. Вознюк. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 12–15.

Вознюк А. В. Особистісно-професійна компетентність педагога: зміст, структура, технологія розвитку. *Психологічні умови розвитку особистісно-професійної компетентності педагога*: матеріали III Всеукраїнського науково-практичного форуму «Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін» (22–26 листопада 2021 року, м. Суми) [у 2-х ч.] Ч. 1. / за заг. ред. А. В. Вознюк, О. Ю. Василега. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2021. С. 20–23.

Гузенко О. В. Особливості оцінювальної діяльності вчителя початкових класів Нової української школи. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал* / голов. ред. А. А. Сбруєва. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. № 3 (107). С. 380–390.

Драновська С.В. Інтегроване навчання в закладах загальної середньої освіти в контексті предметів соціально-гуманітарного напрямку. *International scientific journal «Project approach in the didactic process of universities international dimension»*. Lodz, Poland №.1 (3). 2021. P.27-34.

Івашина Л. П. Вплив педагогіки співробітництва на розвиток особистісно-професійної компетентності педагога в умовах НУШ. *Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах*

післядипломної освіти : збірник наукових статей у 3-х частинах / За заг. ред. О.В. Зосименко, Г. Л. Єфремова. Суми , 2020. Ч. 3. С. 129–133

Іващенко І. І. Від ефективних управлінських рішень – до якості освітнього процесу в умовах нової української школи. Priority directions of science and technology development : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (22–24 листопада 2020 року). Київ, 2020. С.471–479.

Кожем'якіна І. В. Інноваційні технології як інструмент підготовки вчителя до здійснення сучасної освітньої діяльності. *Нова українська школа й підготовка вчителя до забезпечення базової середньої освіти*: електронний збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції (24 грудня 2021 року, м. Глухів). Глухів : Глухівський НПУ ім. О. Довженка. URL : <http://new.gnpu.edu.ua/uk/nauka.html>.

Коренева І.В. НУШ: базова школа. *Реалізація наскрізної змістової лінії «Громадянська відповідальність» на уроках трудового навчання* : матеріали X міжнародної науково-практичної конференції (13-15 червня 2021 року). Київ, Україна. 2021. С. 445–447.

Коренева І.В. НУШ: профільна школа в контексті освітньої галузі «Технології». *Формування громадянської культури в Новій українській школі: традиційні та інноваційні практики*: збірник наукових статей / за заг. ред. С.М. Луценко. Суми, 2021. URL: <https://cutt.ly/En2UyFO>

Крамаренко Л. Д. *Формування громадянської культури в Новій українській школі: традиційні та інноваційні практики*. *Формування громадянської культури в Новій українській школі: традиційні та інноваційні практики* : збірник матеріалів конференції / За заг. ред. Г. Л. Єфремової, С. М. Луценко, Л. П. Івашини. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2020. С. 138–142

Луценко С. М., Єфремова Г. Л. Демократизація та гуманітаризація освіти в контексті Нової української школи. *Формування громадянської культури в Новій українській школі: традиційні та інноваційні практики* : збірник

матеріалів конференції / за заг. ред. Г. Л. Єфремової, С. М. Луценко, Л. П. Івашини. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2021. С. 209–213.

Панченко С. М. Психологічні бар'єри інклюзивного навчання в умовах Нової української школи // Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (09 жовтня 2018 року, м. Суми). – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – С. 88-92.

Панченко С.М. Індивідуальна освітня траєкторія педагога у вимірі персоналізації післядипломної освіти. Психологічні вектори розвитку гуманітарної освіти в умовах євроінтеграції освітнього простору: результати і перспективи дослідження: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Дрогобич, 04-05 жовтня 2019 року). / за заг. ред. проф. І.М. Галяна. Дрогобич. Редакційно-видавничий відділ ДДПУ імені І. Франка, 2019. С. 90–93.

Перлик В. В. Організація методичної підтримки педагогів в контексті реалізації концепції Нової української школи. Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти : збірник наукових статей у 3-х частинах / За заг. ред. О.В. Зосименко, Г. Л. Єфремова. Суми, 2020. Ч. 3. С. 160–168.

Петрова Л. Г., Подліняєва О. О. Soft skills як ціннісний компонент післядипломної освіти. Scientific Collection «InterConf», (60): with the Proceedings of the 1 st International Scientific and Practical Conference «Scientific Trends and Trends in The Context of Globalization» (June 7-8, 2021). Umeå, Sweden : Mondial, 2021. P. 169–177.

Петрова Л. Г., Подліняєва О. О. Важливі навички сучасного педагога. Scientific Collection «InterConf», (63): with the Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference «International Scientific Discussion: Problems, Tasks and Prospects» (June 21-22, 2021). Brighton, Great Britain : A.C.M. Webb Publishing Co Ltd., 2021. P. 57–69.

Пінчук Д. М. Формування громадянської компетентності на уроках освітньої галузі «Мистецтво». *Формування громадянської культури в новій українській школі: традиційні та інноваційні практики* : матеріали IV Усеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції . URL: <https://sites.google.com/view/professional-education-kaf/>

Пінчук Д. М., Луценко С. М. Менторство як інструмент реалізації компетентнісного підходу в освітньому менеджменті. *Особистісно-професійна компетентність педагога: досвід, проблеми, перспективи* : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Суми, 25 лист. 2021 р.) / за заг. ред. С. М. Грицяя. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2021. С. 206–209.

Прядко Л. О. Специфіка використання ігрових методів у подоланні труднощів навчання у початковій школі. *Формування громадянської культури в Новій українській школі: традиційні та інноваційні практики* : збірник наукових статей / за заг. ред. С. М. Луценко. Суми, 2021. URL: <https://drive.google.com/file/d/1nat0uRSTOgNWvzfmBBeBO9v6O0BHbKYU/view>

Прядко Л. О. Труднощі у навчанні дітей закладу загальної середньої освіти як проблема сучасного освітнього середовища *Особистісно-професійна компетентність педагога: досвід, проблеми, перспективи* : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Суми, 25 лист. 2021 р.). Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2021. 414 с. С. 306–308.

Серих Л. В. Формування компетентностей педагогів ЗПО у контексті реалізації концепції «Нова українська школа». Підготовка педагогів ЗПО до реалізації концепції «Нова українська школа» : зб. матер. регіон. семінару (м. Суми, 04 листопада 2020 року). Суми : ПДЮ. С. 66–69.

Серих Л. В. Особливості нової стратегії післядипломної педагогічної освіти. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика* : матер. V Всеукр. наук.-метод. практ. конференції (м. Суми, 04 березня 2021 року) / за ред. Л. В. Серих. Суми : НІКО, 2021. С. 316–320.

Сударева Г. Ф. Упровадження STEM-освіти в умовах Нової української школи: методичний аспект. *Краща STEM-публікація* : зб. матеріалів Всеукраїнського заходу. К. : ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», 2021. С. 102–109.

Третьякова О. В. Формування громадянської та соціальної компетентностей на уроках суспільних дисциплін в умовах Нової української школи. Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти : III Всеукраїнська наук.-практ. інт. конф. (28.05.2020 р.) : збірник наукових статей у 3-х частинах / За заг.ред О. В. Зосименко, Г. Л. Єфремова. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2020. Ч. 1. С. 152–156

Удовиченко І. В. Географічна освіта в контексті вимог НУШ. Topical issue of the development of modern science : abstracts of the 8th International scientific and practical conference. Bulgaria : Sofia Publishing House ACCENT, 2020. P. 480–485.

Удовиченко І. В. Підвищення якості географічної освіти в контексті вимог до нової української школи. Perspectives of world science and education : abstracts of the 8th International scientific and practical conference. Japan : Osaka CPN Publishing Group, 2020. P. 923–928.

Удовиченко І. В. Формування компетентного випускника нової української школи у процесі навчання географії. Концептуальні засади компетентнісного навчання географії та економіки : збірка матеріалів круглого столу «Історія – діалог – траєкторія розвитку» (08 жовтня 2019 року). Київ : Педагогічна думка, 2019. С. 25–28.

Удовиченко І.В. Значення елективного курсу у формуванні компетентного випускника нової української школи. *Особистісно-професійна компетентність педагога: теорія і практика* : матеріали III Всеукраїнської науково-методичної конференції (20 лютого 2019 року) / за заг. ред. Л.В. Серих. – Суми : НІКО, 2019. – С. 333-335

Удовиченко І.В. Формування компетентного випускника нової української школи у процесі навчання географії. *Концептуальні засади компетентнісного навчання географії та економіки* : збірка матеріалів круглого столу «Історія – діалог – траєкторія розвитку» (08 жовтня 2019 року). – Київ: Педагогічна думка, 2019. – С. 25-28.

Формування громадянської культури в Новій українській школі: традиційні та інноваційні практики : збірник матеріалів конференції / за заг. ред. Г. Л. Єфремової, С. М. Луценко, Л. П. Іващини. Суми : НВВ КЗ СОІППО, 2021. 469 с.

Panchenko S.N., Korostyl L.A. New Ukraineian school as a selflearning organization // Proceedings of XXXXV International scientific conference – World achievements. Morrisville, Lulu Press., 2019. Pp.110-117.

Panchenko, S. N. SUCCESSFUL EDUCATION OF PEDAGOGES IN UKRAINE: NON-FORMAL MEASUREMENT // Proceedings of XXXI International scientific conference – Science of the future. Morrisville, Lulu Press., 2018. Pp. 153-157.

Статті, присвячені реформуванню освітньої галузі у журналі «Освіта Сумщини», газеті «Педагогічна трибуна» :

Борисенко О. Стан готовності вчителів основної та старшої школи до реалізації змісту навчання у контексті вимог концепції Нової української школи: компетентнісно-інтегрований підхід. *Освіта Сумщини*. №3 (51), 2021.

Борисенко О.Ф. Реалізація Концепції «Нова українська школа» та впровадження державного стандарту початкової загальної освіти. *Освіта Сумщини*. 2020. № 2. С. 12 – 16.

Грובהва В. Нова українська школа – проміжні результати реформи в дії. *Освіта Сумщини*. №1 (37), 2018.

Діхнич К. Актуальні питання Нової української школи. *Освіта Сумщини*. №2 (50), 2021.

Панченко С. Нові можливості та механізми післядипломної освіти педагога: контекст Закону України «Про освіту». *Освіта Сумщини*. №1 (37), 2018.

Панченко С.М. Булінгу не місце в Новій українській школі. *Педагогічна трибуна*. 2019. № 5-6 (150-151). С. 13–19.

Панченко С. М. Психологічні бар'єри інклюзивного навчання в умовах Нової української школи. *Освіта Сумщини*. 2018. № 4 (40). С. 2–5.

Перлик В. Методичний супровід формування критичного мислення педагогічних працівників як передумова реалізації концепції НУШ. *Освіта Сумщини*. №1 (49), 2021

Перлик В. Нова Українська школа: практичні аспекти реалізації компетентнісного підходу в управлінській діяльності директора школи. *Освіта Сумщини*. №3 (39), 2018.

Перлик В.В. Організація методичної підтримки педагогів в контексті реалізації концепції Нової української школи/ В.В. Перлик. *Освіта Сумщини*. № 1 (березень). 2020. С. 13–19.

**Тернопільський обласний
комунальний інститут
післядипломної педагогічної
освіти**

Н а сайті Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти створено блог «Нова українська школа», де функціонує сторінка учителів-пілотників, на Google + створено онлайн-спільноту «Нова українська школа: агенти змін Тернопілля», на допомогу вчителю Нової української школи в читальній залі науковопедагогічної бібліотеки ТОКІППО організовано виставку: «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА», де частиною експозицій є матеріали про використання сучасних технологій, форм та методів у початковій освіті. Виставку постійно оновлюють, поповнюють сучасними матеріалами.

До звіту Міністерства освіти і науки України та на засідання колегії управління освіти і науки облдержадміністрації підготовлено 4 довідки щодо результатів роботи у рамках всеукраїнського експерименту на тему «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти» та впровадження в закладах загальної середньої освіти Тернопільської області нового Державного стандарту початкової загальної освіти в рамках Концепції «Нова українська школа». Вони опубліковані на сайті ТОКІППО на сторінках блогу «Нова українська школа» та інформаційному збірнику ТОКІППО «Нова українська школа:

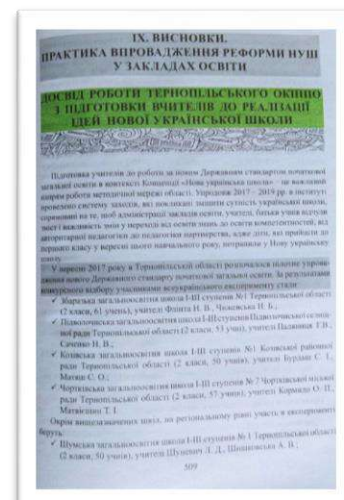

нормативно-правові документи»: йдеться про передовий досвід працівників Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти щодо упровадження позитивних зрушень у підготовці вчителів області до становлення Нової української школи.

Протягом 2020-2021 н.р. науково-педагогічні і педагогічні працівники ТОКІППО провели низку онлайн-заходів для педагогів пілотних шкіл:

- 10.08.2020 – онлайн-консультації для учителів-пілотників (Флінта Н. В., Саченко Н. В., Матяш С. О., Матвієшин Т. І., Шуневич Л. Д.) щодо навчально-методичного та дидактичного забезпечення на 4 пілотний клас;
- 30.09.2020 – Інтерактивна школа вчителя пілотного класу «Особливості організації освітнього процесу, ведення Класних журналів та особливості оцінювання в 4-ому пілотному класі»;
- 01.10.2020 – онлайн-заняття інтерактивної Школи майстерності учителя пілотного класу на тему «Особливості підсумкового оцінювання в 4-ому пілотному класі»;
- 25.10 - 11.11.2020 – координація дослідження стану організації експерименту зі впровадження Нової української школи зі участі у дослідженні заступників директорів пілотних закладів загальної середньої освіти області;
- 05.11.2020 – онлайн тренінг «Кава з кардамоном, або як прокачати м'яз креативності (другий цикл навчання)» за участі регіонального тренера Lego Foundation Фігурської Н. В.;
- 19.11.2020 – семінар з допомогою онлайн-сервісу ZOOM «Організація якісного освітнього процесу в початковій школі з використанням інноваційних електронних освітніх ресурсів» (участь учителів пілотних класів);

- 20.11.2020 – круглий стіл «Соціально-комунікативний розвиток особистості сучасного учня початкової школи» (участь учителів пілотних класів);

- 28.12.2020 – тренінг з

теоретичних та практичних основ використання ЕОІР Мультимедійного видавництва РОЗУМНИКИ» (участь учителів пілотних класів);

- 29.12.2020 – онлайн-заняття інтерактивної Школи майстерності учителя пілотного класу на тему «Четвертий клас – переходимо екватор»;

- 28.01.2021 – онлайн-консультація для учителів пілотних шкіл щодо дистанційного та змішаного навчання за допомогою інтернет-ресурсу Google Meet;

- 26.02.2021 – заняття Школи майстерності учителя пілотного класу «Інформаційно-комунікаційна компетентність учителя пілотного класу в умовах дистанційного навчання»;

- 06.04.2021 – міжрегіональний нетворкінг «Чотири роки – чотири кроки реформи НУШ» за допомогою інтернет-ресурсу Google Meet (відділ дошкільної та початкової освіти Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти та кафедра методики змісту освіти Полтавського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського);

- 07.05.21 – онлайн-зустріч учителів пілотних класів Тернопільської та Закарпатської областей щодо співпраці і обміну досвідом;

- 16.06.2021 – круглий стіл офлайн для учителів пілотних шкіл щодо підсумків пілотування (складено чек-лист про здійснення наступності у впровадженні НУШ для учителів пілотних 5 класів).

Організовано творчі зустрічі:

- 30.09.2020 – онлайн-зустріч з Волощенко О., Козак Л. – авторами підручника «Я досліджую світ» для 4 пілотного класу;

- 15.01.2021 – зустріч за допомогою інтернет-ресурсу Google Meet з авторами підручників для 4 –х класів НУШ: Большаковою І. О. (Українська мова. 4 клас); Сквороцовою С. О. (Математика. 4 клас);

- 04.02.2021 - зустріч за допомогою інтернет-ресурсу Google Meet з авторами підручників для 4 –х класів НУШ: Іваницею Г. А. (Українська мова. 4 клас); Гісь О. М. (Математика. 4 клас);

- 04.03.2021 – онлайн-комунікація платформи на Zoom регіонального тренера the LEGO Foundation Надії Фігурської з заступниками директорів пілотних шкіл Тернопільської, Львівської областей;

- 18.03.2021 – онлайн-зустрічі «Відомі люди краю» для вчителів ПК»;

- 12.05.2021 – серія зустрічей учителів пілотних класів Тернопільської та Закарпатської областей щодо співпраці і обміну досвідом.

Способи інформування громадськості та педагогічної спільноти про особливості освітнього процесу в експериментальних класах:

- сайт ТОКІППО: блоги «Нова українська школа» (<https://lbkonenko.blogspot.com>) та «Початкова освіта» (<https://vpo-tokippo.blogspot.com>);

- популяризація досвіду роботи учителів початкових класів на телебаченні (студія «Файне місто» телеканалу TV-4);

- засідання МО учителів початкових класів;

- індивідуальні бесіди;

- круглі столи з колегами;
- групові бесіди з учителями початкових класів;
- тренінги (шкільні, районні, обласні);
- майстер-класи;
- воркшопи;
- участь у семінарах;
- публікації у засобах масової інформації (обласного та районного рівнів);
- участь у педагогічних спільнотах (сайт, блог);
- батьківський всеобуч.

Активними є учителі пілотних шкіл і в соціальних мережах. У Google, Facebook продовжують діяти групи для учителів початкових класів, де розміщуються нормативні, дидактичні матеріали, відеорозробки уроків, заходів. Педагоги обговорюють цікаві для них теми, діляться досвідом тощо.

Учителі-пілотники Тернопільщини є учасниками й інших спільнот: «НУШ 2 – перезавантаження», «Гра по-новому, навчання – по-іншому» та інших.

Для організації та ефективного здійснення освітнього процесу вчителі початкових класів на сайті інституту опублікували низку методичних рекомендацій:

- Методичні рекомендації щодо особливостей навчання учнів початкових класів в умовах дистанційного навчання.

- Методичні рекомендації щодо організації роботи груп продовженого дня.

- Методичні рекомендації щодо наступності дошкільної та початкової освіти.

- Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в початковій школі на 2020-2021н. р.

- Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у початкових класах ЗЗСО Тернопільської області в 2020-2021 н. р.

- Методичні рекомендації щодо організації особистісно орієнтованого навчання в початковій школі.

- Методичні рекомендації щодо формування дослідницьких навичок в молодших школярів.

- Методичні рекомендації щодо створення ситуації успіху на уроках в початкових класах.

- Методичні рекомендації щодо актуальних питань оцінювання та ведення Класних журналів в 4-х класах НУШ.

- Методичні рекомендації щодо важливості зворотного зв'язку в освітньому процесі початкової школи.

- Методичні рекомендації «Дослідно-експериментальна робота та інноваційна діяльність в початковій школі».

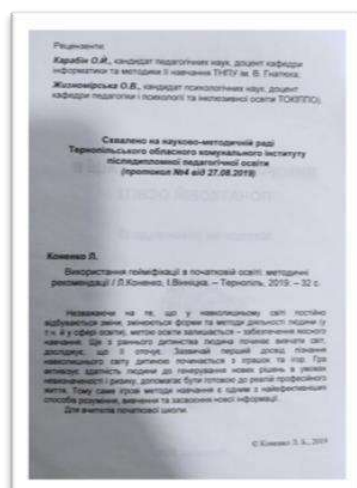
Відбувається постійний моніторинг запитів і потреб учителя. Як результат – у рамках курсів підвищення кваліфікації оновлюються лекції та тренінги з тих питань, які є сьогодні актуальними, а саме: дослідження нових підходів до навчання, опанування новими сучасними методиками, інтеграція освітнього процесу, як створити безпечне середовище, як стати сучасним учителем, як говорити з батьками, як візуалізувати інформацію, як здійснювати оцінювання, як зробити урок цікавим, як працювати з інтернет-ресурсами тощо. Для зворотного зв'язку з педагогами активно

застосовуються дошка Padlet та онлайн-опитування на платформі MentiMeter.

Проводяться семінари, тренінги, школи майстерності, круглі столи, творчі групи для вчителів початкових класів, адміністрацій загальноосвітніх навчальних закладів.

В ТОКІППО розроблено і підготовлено посібники та написано статі, тези з практики упровадження, проблемних питань упровадження НУШ, зокрема: науково-методичний посібник «Психолого-педагогічний супровід професійного зростання вчителя в контексті реалізації Концепції «Нова українська школа» / укладачі: В. Є. Кавецький, А. В. Вихрущ, О. Я. Жизномірська, Р. Я. Яковишин, В. І. Сіткар, О. І. Пуйо, С. Б. Гах - Тернопіль: СМП «Тайп», 2018 – 179 с.; посібник-методичні рекомендації для вчителів початкової школи «Використання гейміфікації в початковій освіті» // Л. Коненко, І. Віннічка – Тернопіль, 2019 – 32 с. (диплом III ступеня на XI конкурсі наукових, навчальних і методичних праць з проблем післядипломної освіти); опубліковано у навчально-методичному посібнику ТОКІППО («Інноваційні аспекти розвитку освіти». Інноваційні аспекти розвитку освіти: навчально-методичний посібник. Частина 2 / Редколегія О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. О. Сергуніна – Тернопіль, ТОКІППО. 2021) методичні рекомендації «Використання теорії множинного інтелекту для реалізації компетентнісного підходу в освітньому процесі початкової школи», «Організація методичних заходів в асинхронному режимі в умовах дистанційного навчання (з досвіду роботи відділу дошкільної та початкової освіти ТОКІППО)».

Написано статті та тези в збірниках міжнародних та регіональних науково-практичних конференцій:

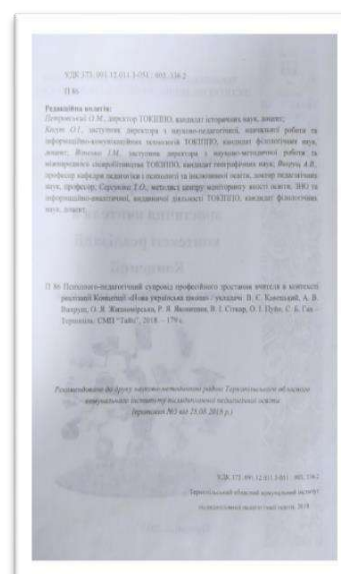
- збірник «Використання технологій менеджменту якості в управлінні закладами освіти: збірник матеріалів III регіональної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна; 14.11.)». Редколегія: Р. С. Брик, Н. Р. Бабовал, Т. Г. Дідух. Тернопіль, 2019. 156 с. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів у Новій українській школі / Коненко Л. Б., Іваночко О. В.

- Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності: збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції: у 2 ч. Ч. 1 (м. Тернопіль, Україна, 11-12 квітня 2019 року) / укладачі: В. Є. Кавецький, А. В. Вихрущ, О. Я. Жизномірська, Т. О. Сергуніна, І. І. Кузьма, С. Б. Гах, - Тернопіль: СМП «Тайп», 2019. 328 с. Коненко Л. Б., Іваночко О. В. Мейнстрим науково-методичного супроводу реалізації концепції нової української школи в початкових класах закладів загальної середньої освіти.

- Здоров'язбережувальні технології закладу освіти в умовах сучасних освітніх змін: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 06-07 червня, 2019 року). Редколегія: В. Черняк (відп. ред.) та інші). Тернопільський ОКІППО. – Тернопіль: Крок, 2019 - 240 с. Коненко Л. Б., Іваночко О. В. Підготовка вчителя початкових класів у системі

післядипломної освіти до формування здоров'язбережувальної компетентності учнів.

- Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 09-10 квітня 2020 року) / Редколегія: О. М. Петровський, І. М. Вітенко, О. І. Когут, В. С. Мисик, Ю. Ч. Шайнюк, В. Є. Кавецький, А. В. Вихрущ, О. Я. Жизномірська, С. Б. Гах, Г. І. Герасимчук, М. П. Мамус – Тернопіль: СМП «Тайп», 2020. 450 с.

- Коненко Л. Б., Іваночко О. В. Використання інтерактивних методів навчання в процесі підвищення кваліфікації вчителів початкових класів.

- Четверті Геретівські читання: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 29 квітня 2020 року). Науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, А. Janowski, Ф. І. Полянський, Т. В. Магера, М. А. Мартинів, Т. О. Сергуніна. Тернопіль: ТОКІППО, 2020. 283 с. Коненко Л. Б., Іваночко О. В. Патріотичне виховання учнів початкових класів у контексті освітніх інновацій.

- Біорізноманіття України в контексті сучасних природних умов середовища: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 04-05 червня 2020 року). (Редколегія: В. Черняк (відп. ред.) та інші). Тернопільський ОКІППО. – Тернопіль: Крок, 2020 - 282 с.

- Коненко Л. Б., Іваночко О. В. Формування екологічної компетентності молодшого школяра засобами інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

- Освіта ХХІ століття: реалії та перспективи розвитку: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 06 листопада 2020 року). Науковий, методичний, інформаційний збірник

Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, А. Janowski, Ф. І. Полянський, Г. І. Герасимчук, Т. В. Магера, М. П. Мамус, М. А. Мартинів, Т. О. Сергуніна. Тернопіль: ТОКІППО, 2020. 328 с.

- Коненко Л. Б., Іваночко О. В. Ігрові та діяльнісні методи навчання в початковій школі.

- Неперервна освіта: здобутки, проблеми, перспективи: наукові статті, тези доповідей та інші матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, приуроченої 80-річчю від дня заснування Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти (м. Тернопіль, Україна, 23 грудня 2020 року). Науковий, методичний, інформаційний збірник / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. О. Сергуніна, А. Janowski, Ф. І. Полянський, Г. І. Герасимчук, Т. В. Магера, М. П. Мамус, М. А. Мартинів, Т. О. Сергуніна. Тернопіль: ТОКІППО, 2020. 279 с. Коненко Л. Б., Іваночко О. В. Сучасні тенденції початкової школи: теорія та практика.

- П'яті Геретівські читання: наукові статті, тези доповідей та інші матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Тернопіль, Україна, 7 червня 2021 року). Науковий, методичний, інформаційний збірник Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти / Редколегія: О. М. Петровський, В. С. Мисик, І. М. Вітенко, О. І. Когут, Ю. Ч. Шайнюк, Т. О. Сергуніна, А. Janowski, Ф. І. Полянський, Г. І. Герасимчук, Т. В. Магера, М. П. Мамус, Н. Б. Стрийвус. Тернопіль: ТОКІППО, 2021. 336 с. Коненко Л. Б., Іваночко О. В. Діяльнісний підхід до навчання – запорука успіху НУШ.

**Комунальний вищий
навчальний заклад
«Харківська академія
неперервної освіти»**

Завдання з реформування загальної середньої освіти вимагають відповідних змін у системі неперервного професійного навчання педагогів. Відповідно до нового Закону України «Про освіту» педагоги отримали реальну свободу щодо вибору змісту, часу, організаційних форм і суб'єкта підвищення кваліфікації. Індикаторами якості професійного розвитку педагогів відтепер стало особистісно зорієнтоване спрямування навчання в процесі підвищення кваліфікації, урахування запитів і професійних потреб педагогів, можливість моделювати власний розвиток як суб'єкта професійної діяльності.

Мета діяльності Академії у 2021 році: забезпечення ефективного функціонування та сталого розвитку внутрішньої системи забезпечення якості освіти шляхом упровадження інновацій в освітню діяльність, що передбачало розв'язання таких завдань:

- **створення умов** щодо особистісного розвитку педагогічних працівників, удосконалення їх професійної майстерності, що передбачає широке застосування сучасних форм і методів роботи з урахуванням принципів індивідуалізації та диференціації навчання;
- **запровадження нових підходів** у роботі з педагогічними працівниками, спрямованих на задоволення їх потреб щодо особистісного розвитку та професійного самовдосконалення;

▪ **надання науково-методичної підтримки** педагогічним працівникам щодо здійснення освітньої діяльності в умовах реалізації завдань із реформування вітчизняної освітньої галузі, зокрема впровадження Концептуальних засад реформування середньої школи «Нова українська школа».

В умовах модернізації змісту освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» визначено актуальним завданням підготовку педагогічного загалу регіону до реалізації провідних положень Концепції «Нова українська школа», впровадження нових Державних стандартів початкової та базової середньої освіти та інновацій, спрямованих на вдосконалення системи забезпечення якості освіти. Підвищення кваліфікації та науково-методичну роботу розглядаємо як особистісно зорієнтовану, адаптивну, мобільну та гнучку, таку, що своєчасно реагує на запити педагогічних працівників і задовольняє їх фахові інтереси.

З метою підготовки вчителів базової школи до роботи за Державним стандартом базової середньої освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» долучилася до інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» (2021 –2027 рр.).

У квітні 2021 року розпочато роботу щодо підготовки педагогічних працівників до пілотування у 2021/2022 н. р. нового Державного стандарту базової загальної середньої освіти, та його впровадження у 2022/2023 н. р. Здійснено організаційний і науково-методичний супровід реалізації завдань проєкту в регіоні, зокрема, у закладах загальної середньої освіти, які розпочали його пілотування.

За 2021 рік на базі Академії пройшли навчання на курсах підвищення кваліфікації, фахових та спецкурсах **13210** педагогічних працівників + за рахунок субвенції **17374** осіб, усього **30584** особи отримали свідоцтво або

сертифікат про підвищення кваліфікації у ХАНО. Також у різних формах методичної роботи взяли участь і отримали сертифікати **1279** педагогів.

Для навчання на курсах підвищення кваліфікації педагогічним працівникам у 2021 році **уперше** було запропоновано на вибір тематичні освітні програми на актуальні теми. Така практика буде продовжена і в 2022 році.

Освітні програми курсів підвищення кваліфікації щорічно оновлюються, а в 2021 році їх було **182**. Також на основі вивчення попиту педагогів, та, враховуючи нові тенденції, зокрема, нові Держстандарти, СТЕМ-освіту, інтегровані курси, модельні програми тощо, заплановано створення нових освітніх програм тематичних спецкурсів, а також розробку нових тем для впровадження на курсах підвищення кваліфікації.

Підвищення кваліфікації та науково-методичну роботу розглядаємо як особистісно зорієнтовану, адаптивну, мобільну та гнучку, таку, що дає можливість своєчасно і оперативно реагувати на запити педагогічних працівників і задовольняти їх фахові інтереси і потребу в **неперервному** професійному вдосконаленні та розвитку. Тому в 2021 році навчальна та науково-методична діяльність із педагогічними працівниками регіону в Академії здійснювалась за комплексними освітніми програмами, які включають курси підвищення кваліфікації на 60 і 30 годин, також фахові й тематичні спецкурси на 30, 15 годин, і різні методичні заходи, які теж є сертифікованими, що дає можливість кожному педагогові протягом 5-ти років реалізувати своє право отримати 150 годин підвищення кваліфікації в різних формах у регіональному закладі післядипломної педагогічної освіти за рахунок державного та місцевого бюджетів.

Найдієвішим напрямом забезпечення якості освіти в Академії визначено **здійснення інноваційної діяльності**. Упровадження інновацій у діяльність Академії дозволяє підвищити ефективність функціонування внутрішньої

системи забезпечення якості освіти, сприяє її постійному розвитку та вдосконаленню.

Інноваційна діяльність у Харківській академії неперервної освіти передбачає:

- оновлення змісту і форм навчальної та науково-методичної роботи відповідно до сучасних тенденцій розвитку освіти в Україні;
- урізноманітнення послуг для професійного розвитку; упровадження нових форм і методів роботи з педпрацівниками на курсах підвищення кваліфікації та під час науково-методичних заходів;
  - розбудова цифрового, інформаційно-освітнього середовища для професійного розвитку вчителя; широке застосування цифрових технологій у роботі з педпрацівниками; вдосконалення дистанційних форм навчання, впровадження STEM-освіти, медіа освіти
- забезпечення диференційованого та особистісно орієнтованого підходів у роботі з різними категоріями педагогічних працівників; побудова особистісно орієнтованої адаптивної організаційної структури навчальної та науково-методичної роботи, спрямованої на задоволення запитів кожного педагогічного працівника;
- науково-методична підтримка в розробленні вчителями цільової програми професійного розвитку, індивідуального плану професійного вдосконалення;
- розробка та реалізація регіональних освітніх проєктів щодо забезпечення якості освіти, підвищення результатів ЗНО;
- постійне відстеження якості освітньої діяльності Академії з використанням процедур оцінювання та моніторингу; у 2021 році для оцінювання якості освітньої діяльності в закладах дошкільної освіти Харківської області була *вперше* застосована міжнародна методика ECERS-3.

КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» є провайдером (організатором) реалізації завдань, що визначає МОНУ у своїх програмах і проєктах, **головне з яких – підвищення якості освіти.**

З метою формування єдиного простору розуміння та розв'язання проблем із підготовки вчителів до роботи в умовах модернізації української школи за Концепцією «Нова українська школа» проводяться різні заходи: науково-методичні семінари, тренінги, коучинги, науково-методичні колоквиуми, конференції в режимах онлайн і офлайн для педагогічних працівників різних категорій (консультантів Центрів професійного розвитку педагогічних працівників, керівників територіальних методичних об'єднань (далі ТМО); шкільних методичних об'єднань (ШМО) вчителів, вихователів груп подовженого дня, заступників директорів із навчально-виховної роботи).

Значна увага приділяється дослідно-експериментальній діяльності, яка є одним із факторів забезпечення якості освіти. Дослідно-експериментальна діяльність поєднує в собі пошук найбільш ефективної педагогічної системи через дослідну роботу та процес удосконалення масової педагогічної практики на основі отриманих результатів.

В умовах децентралізації все більшого значення в освіті набуває вдосконалення процесів взаємодії стейкхолдерів – незалежних суб'єктів освітнього процесу, кожен із яких зацікавлений і цілеспрямовано залучається до спільних дій щодо встановлення, розвитку та успішної підтримки взаємозв'язків у діяльності щодо професійного розвитку педагогічних працівників.

У Харківському регіоні така взаємодія реалізується через налагоджену співпрацю стейкхолдерів: Харківської академії неперервної освіти, Центрів професійного розвитку педагогічних працівників (ЦПРПП) у містах, районах, територіальних громадах, професійних територіальних методичних об'єднань педагогів і закладів освіти (загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти).

Результатом упровадження інновацій у функціонування та вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності Харківської академії неперервної освіти є **довіра педагогічних працівників, керівників закладів освіти до змісту і форм навчальної та науково-методичної роботи, що обумовлюється такими факторами:**

- *якість освітньої діяльності* щодо підготовки педагогічних працівників до роботи в умовах сучасних викликів: упровадження концепції «Нова українська школа», нових Державних стандартів початкової і базової середньої освіти, модельних навчальних програм, нових підручників, організація освітньої діяльності на засадах ціннісного й компетентнісного підходів;
- *активне оновлення змісту і форм* навчальної та науково-методичної діяльності на інноваційних засадах;
- *актуальні за змістом і затребувані* педагогами освітні програми курсів підвищення кваліфікації, спецкурсів, науково-методичних заходів;
- *сучасні, активні, інтерактивні та зручні форми* навчальної та науково-методичної роботи: очні, дистанційні змішані;
- *можливість активного обміну* кращими педагогічними практиками;
- *неперервна науково-методична підтримка* педагогів у практичній діяльності;
- *сучасна навчальна база Академії* з широким використанням інформаційних технологій.

Орієнтуючись на те, що процес підвищення кваліфікації з позицій сучасних вимог до професійної компетентності педагога має спрямовуватися на неперервний саморозвиток педагога, фахівці Академії запропонували інноваційні форми підвищення кваліфікації педагогічних працівників під час неперервного професійного розвитку на основі партнерства та продуктивної взаємодії ЦПРПП міст, районів, ОТГ, які здійснюють методичний супровід і

надають методичну підтримку закладам освіти в регіоні, а саме **кластерний підхід** до професійного розвитку педагогів, що **передбачає**:

- *неперервність процесу* підвищення кваліфікації педагогів, диверсифікацію форм навчання, підвищення мотивації педагогічних працівників до саморозвитку та самоосвіти;
- *інтеграцію зусиль* ЦПРПО Харківської академії неперервної освіти, методичних служб Академії з ЦПРПП міст, районів, ОТГ, закладів освіти, з іншими соціальними партнерами (ЗВО, громадськими організаціями, різними суб'єктами економічної діяльності) для посилення практико-орієнтованої спрямованості освітнього процесу;
- *визначення пріоритетних форм* розвитку освітнього кластера, обґрунтування перспектив співпраці в інтегрованому освітньому секторі;
- *модернізацію освітніх програм* професійного розвитку педагогів, реалізацію принципу адаптованості та індивідуалізації процесу навчання з використанням нових освітніх технологій.

Процес підвищення кваліфікації педагогів закладів освіти в Академії організовано як єдину систему структурних складових у їх взаємозв'язку й постійному розвитку, з можливістю корекції цілей та завдань відповідно до професійних потреб і очікувань слухачів кожної групи. Діяльність спрямовано на розв'язання **таких завдань**:

- розробку та впровадження в практику проведення курсів підвищення кваліфікації *індивідуалізованих і тематичних освітніх програм* професійного розвитку, що дозволяє задовольнити інтереси та потреби кожного педагога;
- організацію *різних форм навчання* (дистанційного, онлайн, змішаного), що надає ширші можливості для прояву самостійності та самоврядування, орієнтує навчальний процес не на знання взагалі, а на розв'язання значущої для слухачів проблеми, будується на партнерських стосунках суб'єктів навчання;

- добір *активних методів і прийомів взаємодії* між слухачем і викладачем, що сприяють підвищенню якості навчання та ефективній роботі викладача в досягненні цілей навчання;
- установа рівноправних міжособистісних стосунків суб'єктів освітнього процесу (*суб'єкт-суб'єктної взаємодії*), усвідомлене самоврядування процесом навчання, рефлексивну діяльність слухачів, підтримку їх освітньої ініціативи;
- *налагодження зворотного зв'язку* зі здобувачами освіти на курсах підвищення кваліфікації, відстеження результативності навчання.

Неперервність професійного розвитку педагогів забезпечується участю їх у науково-методичній і науково-дослідній діяльності, що здійснюється в освітніх округах методистами й досвідченими педагогами, які мають власні методичні розробки, володіють інноваційними освітніми методиками й технологіями, активно їх самі впроваджують і поширюють у професійному середовищі, діляться кращими практиками використання новітніх технологій навчання, уміло продукують оригінальні, інноваційні ідеї. Багаторічною та ефективною формою підвищення кваліфікації педагогічних працівників і, водночас, умовою та засобом розвитку інноваційної діяльності на місцях залишаються районні, міські, а відтепер **територіальні професійні методичні об'єднання педагогічних працівників**, над удосконаленням діяльності яких постійно працюють методичні структурні підрозділи Академії.

Дієвою формою взаємодії в межах освітнього кластера в умовах карантинних обмежень став **методичний Інтернет-марафон**, який проводився протягом 2020 року з метою надання методичної підтримки вчителям в організації дистанційного навчання. Підсумком проведення методичного Інтернет-марафону є видання науково-методичного журналу Академії: «Джерело педагогічних інновацій. Дистанційна освіта» та «Джерело педагогічних інновацій. Дистанційне оцінювання», у яких узагальнено

методичні рекомендації щодо організації дистанційного навчання з урахуванням досвіду учителів-практиків шкіл Харківського регіону.

Ефективними формами взаємодії методичних підрозділів (центрів) Академії, ЦПРПП і методичних служб міст, районів, ОТГ і закладів освіти Харкова й Харківської області стали в позакурсний період **школи цільового навчання**: Школа молодого вчителя географії, Школа педагога-новатора, Школа керівника опорного закладу загальної середньої освіти, Школа новопризначеного директора закладу загальної середньої освіти. Програми їх мають тематичну спрямованість і пролонговані в часі. Ефективними формами співпраці є **мобільні творчі колективи (МТК), майстер-класи, тренінги**, що організовуються та проводяться для вчителів-предметників із метою вирішення актуальних завдань, у контексті Нової української школи. Останнім часом значна увага приділяється впровадженню та розвитку **STEM-освіти**, що активно розвиває творчу складову особистості та критичне мислення. Широке впровадження мають метод проєктів, мейкерство (наставництво), дослідницькі методики навчання, **СМАРТ-освіта** – нова парадигма сучасної системи освіти, яка передбачає комплексну модернізацію всіх освітніх процесів, а також методів і технологій, що використовуються в цих процесах.

Фахівці Академії здійснюють **організаційно-методичне супроводження загальнодержавних і міжнародних досліджень**, зокрема PISA, разом із фахівцями-освітянами в територіальних громадах організовують та проводять регіональні дослідження, узагальнюють матеріали за підсумками їх проведення, пропонують способи вдосконалення регіональної моделі моніторингу якості освіти. Узагальнені результати роботи методичних структур Академії, рекомендації пропонуються ЦПРПП міст, районів, ОТГ, методичним структурам закладів освіти в електронному та друкованому вигляді.

З метою науково-методичного супроводу та підготовки вчителів до впровадження Державних стандартів початкової та загальної середньої освіти

КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» здійснює підготовку методичних та навчально-методичних посібників для різних категорій педагогічних працівників. Так, для опанування педагогами Концепції «Нова українська школа» та забезпечення реалізації її ідей в освітньому процесі фахівцями Академії підготовлено цілу серію видань «Нова українська школа» 47 (з них 37 були представлені на виставці в межах Національного освітнього форуму «Нова українська школа 2020/2021: синергія, інтеграція, менеджмент» 30.11.2021 (додаток 1).

Додаток 1

Перелік науково-методичних видань КВНЗ «Харківська Академія неперервної освіти за темою «Нова українська школа»

1. Батькам про Нову українську школу: [брошура]. – [Харків, 2018]. – 11 с.
2. Джерело педагогічних інновацій. Оновлена початкова школа: науково-методичний журнал Вип. № 2 (22) / упорядн.: Коченгіна М. В., Л. Д. Покроєва; гол. ред. Покроєва Л. Д. — Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2018. – 168 с.
3. Педагогічний довідник учителя початкової школи / укладачі: І. В. Волкова, Н. В. Ганіна, О. М. Гезей, К. О. Косенко, М. В. Коченгіна, Л. О. Лузан, Д. В. Ротфорт, Н. П. Сосницька; за заг. ред. Покроєвої Л. Д. – Харків: Золоті сторінки, 2018. – 160 с.
4. Педагогічний довідник учителя Нової української школи / укладачі: О. О. Берзіня, С. М. Будна, І. В. Волкова, С. Є. Вольянська, Є. В. Євтушенко, О. А. Зайцева, С. О. Китиченко, В. Г. Лелеко, К. О. Косенко, М. В. Коченгіна, Л. О. Лузан, Н. Д. Носик, А. С. Остапенко, Д. В. Ротфорт, О. М. Саввич, В. П. Сидорчук, Н. П. Сосницька, Л. М. Старченко, С. Г. Федченко; за заг. ред. Покроєвої Л. Д. – Харків: Золоті сторінки, 2018. – 260 с.

5. Про здобутки системи освіти Харківської області на шляху реалізації Концепції нової української школи: інформаційно-аналітичні матеріали. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2018. – 138 с.

6. Сучасний урок у Новій початковій школі: [навчально-методичний посібник] / автори-укладачі: Гезей О. М., Мельник С. А., Л. Д. Покроєва ; за заг. ред. Покроєвої Л. Д. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2018. – 112 с.

7. Ярещенко А. Обрії української фразеології: науково-методичний посібник / Артур Ярещенко. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2018. – 260 с.

8. Батькам першокласників : [буклет]. – [Харків, 2019]. – 5 с.

9. Використання гри а освітньому процесі першого циклу початкової школи: науково-методичний посібник / М. В. Коченгіна, О. А. Коваль; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 88 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

10. Вимірювання рівня сформованості ключових компетентностей учнів початкової школи : методичний посібник / І. В. Капустін, А. З. Вербенко, Т. М. Голтяй, О. С. Рудакова; за заг. ред. С. Є. Вольянської. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 252 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

11. Виховний простір Нової української школи: методичний посібник для пед. працівників закладів загальної середньої та позашкільної освіти / автори-укладачі Вороніна Г. Л., Сіваченко І. Г.; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 116 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

12. Готуємо до навчання в Новій українській школі: методичний посібник / автори-уклад.: Н. О. Капустіна, М. В. Коченгіна, А. С. Остапенко, творча група педагогів закладів дошкільної освіти Харківської області; за заг. ред. Л.

Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 252 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

13. Джерело педагогічних інновацій. Економічна освіта учнівської молоді: науково-методичний журнал. Вип. 3 (27) / упорядники Китиченко С. О., Кротова І. В., Носик Н. Д., Смирнова М. Є.; гол. ред. Покроєва Л.Д. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 184 с. – (Нова українська школа)

14. Дорожня карта педагога в умовах інклюзивної освіти Нової української школи: методичний посібник / укладачі: Байназарова О. О., Казачинер О. С., Лиско О. О.; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 48 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

15. Дослідницька пошукова діяльність учнів на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ»: методичний посібник / укладач Ротфорт Д. В. ; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 48 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

16. Компетентнісний підхід у математичній освіті учнів Нової української школи: [методичний посібник] / укладачі: Кравченко З. І, Гезей О. М. ; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 148 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

17. Методологічні аспекти формування ключової компетентності «вільне володіння державною мовою» в учнів, які навчаються мовами національних меншин : методичний посібник / Коченгіна М. В., Сосницька Н. П., Писаренко Т. І.; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 88 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

18. Мовно-літературна освітня галузь: актуальні аспекти формування читацької компетентності учнів за новим Державним стандартом: методичний

посібник для вчителів початкової школи / Коченгіна М. В., Писаренко Т. І.; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 132 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

19. Навчання учнів спілкування державною мовою: практичний poradник / автори-укладачі: Водолажченко Н. А., Дегтярьова Г. А., Лузан Л. О.; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 48 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа».)

20. Нова українська школа: психолого-педагогічний супровід побудови освітньо-професійної траєкторії дитини [Електронне видання]: каталог п'ятдесят четвертої обласної тематичної виставки ефективного педагогічного досвіду «Освіта Харківщини XXI століття». – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1vtv16Z-HR27sW4nLUW4WyU7KoxoqrW86/view>

21. Нова українська школа: формування національної свідомості учнівської молоді на уроках історії [Електронне видання]: каталог другої обласної тематичної відкритої онлайн-виставки ефективного педагогічного досвіду «Освіта Харківщини XXI століття». – Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1Q_dLJ7GAoJ4jMwE0bPf68Hwif9DU2Z22/view

22. Нова українська школа: неперервний розвиток фахової компетентності педагога – агента змін – у системі методичної роботи [Електронне видання]: каталог третьої обласної тематичної відкритої онлайн-виставки ефективного педагогічного досвіду. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1lw9gKXrHrpiViFX1KugC58yiW1gw2zAa/view>

23. Освіта Харківщини на шляху реформ : інформаційно-аналітичні матеріали / Департамент науки і освіти ХОДА, Харківська академія неперервної освіти. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 130 с.

24. Педагогіка партнерства як основа формування соціальної компетентності учнів, запобігання/протидії булінгу: методичний посібник /

укладачі: Байназарова О. О., Волкова І. В., Гніда Т. Б., Лиско О. О.; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 48 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

25. Робота шкільної бібліотеки у формуванні читацької компетентності школярів: методичний посібник / упор.: З. Г. Жеребкіна, М. С. Астахова, Л. В. Ворфлік, Т. В. Латишева; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої, С. Є. Вольянської. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 100 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

26. Розвиток інформаційної компетентності та медіаграмотності керівника Нової української школи в умовах післядипломної педагогічної освіти [Електронне видання]: електронний збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (25.04.2019). – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 217 с. – <https://conf-hano.at.ua/load/zbirniki/4>

27. Розвиток ключових компетентностей керівника, учителя та учня Нової української школи : методичний посібник для керівників і педагогів закладів загальної середньої освіти / укладачі: Астахова М. С., Дух Л. І., Китиченко С. Ю., Смирнова М. Є.; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 104 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

28. Світ українського Слова: синонімія, словник найуживаніших синонімічних рядів: науково-методичний посібник-довідник / авт.- укладачі: А. П. Ярещенко, Л. І. Нечволод, В. І. Бездітко; за заг. ред. Л. А. Лисиченка ; Харківська академія неперервної освіти. – Харків: Золоті сторінки, 2019. – 592 с. – (На допомогу українському лінгвістові). – ISBN 978-966-400-518-7

29. Створення безпечного середовища в Новій українській школі на засадах педагогіки партнерства: науково-методичний посібник / укладачі: Байназарова О. О., Гніда Т. Б. ; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків:

Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 184 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

30. Створення цифрових дидактичних матеріалів : практичний poradnik / укладачі: Василенко Ю. М., Хворостенко І. І.; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 40 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

31. Формування ключових компетентностей учнів: методичний посібник для керівників і педагогів закладів загальної середньої освіти / укладачі: Астахова М. С., Дух Л. І., Китиченко С. Ю., Смирнова М. Є.; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 48 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

32. Формування математичної компетентності молодших школярів: методичні рекомендації / Гезей О. М.; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 104 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

33. Формування математичної компетентності учнів: методичний посібник / укладачі: Кравченко З. І, Попова Т. В.; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 36 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

34. Формування медіаграмотності учнів: методичний посібник / укладач Дегтярьова Г. А.; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 48 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

35. Формування основних компетентностей учнів у природничих науках: методичний посібник / укладачі: Каплун С. В., Харченко О. В., Дронова В. М. ; за заг. ред. Л. Д. Покроєвої. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2019. – 44 с. – (Актуальні питання реалізації Концепції «Нова українська школа»)

36. Джерело педагогічних інновацій. Вип. № 1 (29). STEM-освіта – нова стратегія в навчанні: науково-методичний журнал / упорядн.: Будна С. М., Кротова І. В., Посмітна Ю. А., Старченко Л. М. ; гол. ред. Покроєва Л. Д. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2020. – 190 с.

37. Джерело педагогічних інновацій. Вип. № 4 (32). Розвивальне навчання ДРiМ – лiдер Нової української школи: науково-методичний журнал / гол. ред. Покроєва Л. Д. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2020. – 144 с.

38. Нова українська школа: створення інклюзивного освітнього простору [Електронне видання]: каталог сьомої обласної тематичної відкритої онлайн-виставки. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/19qrKlrW-t8FwzYil7BugdJNg6ayJRNnl/view>

39. Нова українська школа: формування виховного середовища [Електронне видання]: каталог п'ятої обласної тематичної відкритої онлайн-виставки ефективного педагогічного досвіду. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1A5ONihpkqmPU-5nScRQpdmzOI3CdVsvm/view>

40. Нова українська школа: перспективні підходи до інтегративного викладання мистецьких дисциплін [Електронне видання]: каталог восьмої обласної тематичної відкритої онлайн-виставки ефективного педагогічного досвіду. – Режим доступу: <https://sites.google.com/view/osvita-kharkiv-2019/znayti-online-vstavku/viii-online-vstavka>

41. Освіта Харківщини: розвиток, модернізація: інформаційно-аналітичні матеріали 2019/2020 навч. року / Волік І. М., Покроєва Л. Д., [та ін.]. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2020. – 140 с.

42. Джерело педагогічних інновацій. Вип. № 2 (34). Педагогіка партнерства в практичній діяльності закладів освіти : науково-методичний журнал / упорядник Смирнова М. Є.; гол. ред. Покроєва Л. Д. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2021. – 144 с.

43. Джерело педагогічних інновацій. Вип. № 3 (35). Бібліотека закладу загальної середньої освіти – стратегічний партнер Нової української школи: науково-методичний журнал / укладачі: Л. Ворфлік, З. Жеребкіна ; гол. ред. Л. Д. Покроєва. — Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2021. – 204 с.

44. Нова українська школа: використання інноваційних ІК-технологій на уроках математики та інформатики [Електронне видання]: каталог дев'ятої обласної тематичної онлайн-виставки ефективного педагогічного досвіду. –

Режим доступу:
<https://drive.google.com/file/d/1nWTWQPMmYhLcSMJUuoXqw4olY0HXjMlu/view?usp=sharing>

45. Нова українська школа: здоров'я дітей – пріоритетна стратегія розвитку освіти в Україні [Електронне видання]: каталог десятої обласної тематичної онлайн-виставки ефективного педагогічного досвіду. – Режим доступу:

https://drive.google.com/file/d/1JF3I8CRkM0cwdbpwFSy_wuUtQJ4CBMJO/view

46. Нова українська школа: формування і розвиток комунікативної та мовної компетентностей здобувачів освіти [Електронне видання]: каталог шостої обласної тематичної відкритої онлайн-виставки. – Режим доступу:

https://drive.google.com/file/d/1G5sgQGk-jQwbsBf_v-lyGnZbQZYV4-3g/view

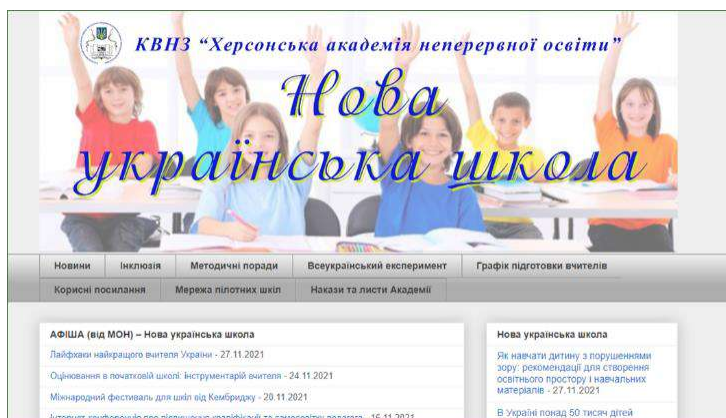
47. Освіта Харківщини: плануємо, експериментуємо, упроваджуємо: інформаційно-аналітичні матеріали 2020/2021 навчальний рік. – Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2021. – 134 с.

**Комунальний вищий
навчальний заклад
«Херсонська академія
неперервної освіти»
Херсонської обласної ради**

Реформа загальної середньої освіти, яка розпочалася у 2016 році, докорінно змінює усталену освітню парадигму. Уже п'ятий рік поспіль трансформується зміст, система управління, структура, фінансування, нормативно-правове забезпечення загальної середньої освіти. Рушійною силою будь-якої реформи є не концепції і закони, а фахівці, які втілюють її в життя. Упродовж чотирьох років Концепцію Нової української школи реалізують учителі початкових класів, а пліч-о-пліч з ними науковці, освітні менеджери, і, звичайно ж, учні та батьки.

У 2021-2022 навчальному році естафету пілотування нового Державного стандарту базової середньої освіти перейняли вчителі 5 класів зі 136 шкіл України, а невдовзі нова українська школа завітає до кожного закладу загальної середньої освіти.

Важливими суб'єктами реформи є заклади післядипломної педагогічної освіти, які мають потужний потенціал і можливості для реалізації нововведень. Місія

таких закладів, на нашу думку, полягає у створенні інноваційного практико

зорієнтованого освітнього і наукового простору для професійного зростання та неперервного розвитку фахівців освітньої галузі.

Тому комунальний вищий навчальний заклад «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради (далі – Академія) орієнтується на запити суспільства й гнучко реагує, змінюючи як змістове наповнення, так і процес розвитку в слухачів курсів підвищення кваліфікації відповідних компетентностей.

Багато було здійснено впродовж 2017-2021 років, ще багато роботи попереду.

Про позитивні результати впровадження концепції Нової української школи свідчить той факт, що всі чотири пілотні заклади в Херсонській області, а саме: Херсонська спеціалізована школа I-III ступенів № 27 з поглибленим вивченням інформатики та іноземних мов Херсонської міської ради, опорний заклад «Академічний ліцей» Скадовської міської ради, загальноосвітня школа I-III ступенів №3 Новокаховської міської ради, Чорнобаївський ліцей Чорнобаївської сільської ради, продовжили участь у всеукраїнському експерименті. Науково-методичний супровід професійної діяльності вчителів початкових класів-учасників пілотування набув нових обертів відповідно до сучасних освітніх трендів, запровадження дистанційного навчання, вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів.

У 2020-2021 році проведено навчально-методичні заходи з учителями початкових класів, а саме: 17 обласних (1360 учасників), 7 авторських (600 учасників), 8 онлайн-заходів (700 учасників), 5 консультацій (450 учасників), 11 всеукраїнських заходів (670 учасників). Це дало можливість учителям підтримувати належний рівень сформованості професійних компетентностей, бути обізнаними з основними нововведеннями та готовими до їх реалізації.

Для учасників всеукраїнського проекту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної освіти» було організовано

роботу Педагогічного мосту, учасниками якого стали науковці та педагоги з різних областей України: Херсонської, Миколаївської, Полтавської, Закарпатської, Харківської, Вінницької, Житомирської. Проведено 13 засідань. Участь взяли 570 науковців, авторів підручників, педагогів.

У 2021 році з метою підвищення професійних компетентностей педагогічної спільноти Херсонщини проведено п'яту Всеукраїнську Літню школу «Освітні ініціативи-2021» (очний формат), яка охопила 13 областей України. Учасниками заходу стали понад 200 осіб, серед яких провідні науково-педагогічні працівники, автори програм, методик, підручників, педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти та дошкілля. Така кількість учасників є свідченням прагнення освітянської спільноти до професійного розвитку, опанування новими технологіями, обміну досвідом, згуртування, не зважаючи на пандемію. Учасники Літньої школи мали змогу ознайомитися з особливостями розбудови внутрішньої системи з якості контролю закладу освіти, упровадженням STEM-технологій — «STEM-кабінет (лабораторії) у закладі освіти, можливостями використання онлайн-ресурсів тощо.

Важливим напрямом діяльності КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» у 2021 року, як і в інших закладах післядипломної педагогічної освіти України, є підвищення кваліфікації вчителів за кошти освітньої субвенції.

Усе розпочалося зі створення, а потім схвалення на вченій раді низки програм для підготовки педагогічних працівників.

- Програма підвищення кваліфікації вчителів початкових класів «Нова українська школа: набираємо обертів» (30 годин / 1 кредит ECTS) (Протокол вченої ради КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» від 31.08.2021, наказ ректора 31.08.2021 № 132а).

- Програма підвищення кваліфікації асистентів учителів «Професійна діяльність асистентів учителів в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» (30 годин / 1 кредит ECTS) (Протокол вченої ради КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» від 31.08.2021 № 5, наказ ректора від 31.08.2021 №132 «А». Із змінами і доповненнями, схваленими вченою радою Протокол від 29.09.2021 №6 наказ ректора від 29.09.2021 №150 «А»).

- Програма підвищення кваліфікації вчителів ЗЗСО, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти, «Нова українська школа: крок у майбутнє» (30 годин / 1 кредит ECTS) (Протокол вченої ради КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» від 31.08.2021, наказ ректора 31.08.2021 № 132А).

- Програма підготовки тренерів-педагогів для навчання педагогічних працівників, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти (30 годин / 1 кредит ECTS) (Протокол вченої ради КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» від 31.08.2021, наказ ректора 31.08.2021 № 132А).

- Програма підвищення кваліфікації вчителів ЗЗСО, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти мовно-літературної освітньої галузі (іноземні мови), «Нова українська школа: крок у майбутнє» (30 годин / 1 кредит ECTS) (Протокол вченої ради КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» від 26.10.2021, наказ ректора 26.10.2021 № 169).

Так, упродовж вересня-грудня 2021 було підготовлено 394 вчителів початкової школи, зокрема тих, які викладають у 1 класах у 2021/22 н.р., та 418 асистентів учителя.

З метою оптимізації та ефективності підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти, було вирішено здійснювати

таке навчання за мережевою моделлю. Для цього у вересні 2021 року було підготовлено 244 тренера-педагога для навчання педагогічних працівників, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти.

Мовно-літературна – 45

Математична – 26

Мистецька – 23

Природнича – 36

Інформатична – 22

Соціальна і здоров'язбережувальна – 14

Технологічна – 26

Громадянська та історична – 26

Фізична культура – 26

Тренерами-педагогами для іноземних мов стали сертифіковані тренери Британської Ради, Гете-інституту, Французького Інституту в Україні.

Звичайно, що карантинні обмеження внесли свої корективи в організацію навчання, тому підготовка вчителів 5-х класів відбувалася заочною формою навчання з використанням дистанційних технологій. Загалом підготовлено 3679 учителів закладів загальної середньої освіти, які викладатимуть у 5-х класах у 2022/2023 н.р.

Важливим аспектом підвищення кваліфікації педагогічних працівників є імплементація ключових положень Концепції Нової української школи та нових Державних стандартів у програми курсів підвищення кваліфікації. Наведемо окремі з них.

Міжкатестаційний період (семінари, тренінги та ін.)	Курсова підготовка
Організація інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах закладу освіти.	Тематичні курси «Як учителю стати чарівником? Таємниці сучасного уроку» (30 год.).
Гра як засіб реалізації діяльнісного підходу в закладі дошкільної освіти.	Фахові курси «Формування професійних компетентностей вчителів природничої освітньої галузі» (30 год.).
Нова українська школа: модельні програми з англійської мови та методичне забезпечення до них (підручник Stories для 5 класу ЗЗСО).	Фахові курси «Професійна компетентність учителя географії в системі навчання STEM» (30 год.).
Реалізація компетентнісного підходу на уроках музичного мистецтва.	Фахові курси «Професійне зростання вчителя інформатики в умовах Нової української школи» (30 год.).
Технологічні особливості організації дистанційного мовно-літературного навчання.	Тематичні курси «Здоров'язберезувальні технології в контексті НУШ» (30 год.).

Упродовж 2021 року організовано роботу з пілотними закладами освіти. Спершу вчителі 5 пілотних класів та адміністрація пройшла підвищення кваліфікації за програмою курсу «Нова українська школа: перехід на

наступний рівень», організоване МОН України, ІМЗО, УІРО, НАПН України, проєктом «Навчаємось разом» та ін.

Під час вибору модельних програм та нового навчально-методичного забезпечення учителям допомогли зустрічі з укладачами модельних програм, розробниками навчальних посібників, організовані на всеукраїнському на регіональному рівнях.

Відповідно до результатів вивчення потреб та запитів учителів та керівників закладів загальної середньої освіти-учасників інноваційного освітнього інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» Херсонської області 28 серпня 2021 року на базі КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» проведено навчально-методичний семінар з теми «Нова українська школа в основній школі». Програмою семінару передбачено опрацювання таких методичних аспектів, як особливості методики викладання в початковій та базовій школі; адаптація учнів 5 класу; здійснення формульованого оцінювання навчальних досягнень учнів 5 класу тощо. Також учителі мали змогу опрацювати особливості викладання навчальних предметів, інтегрованих курсів в межах освітніх галузей.

Усі вчителі пілотних 5 класів підвищили кваліфікацію за освітніми галузями, в межах яких викладають навчальні предмети, за освітньою субвенцією.

Наразі на базі пілотних закладів проходять методичні сесії, під час яких учителі проводять показові уроки, відбувається обговорення занять, обмін досвідом між учителями пілотних шкіл споріднених галузей, проводяться очні консультації координаторами (методистами) від академії.

Цьогоріч нових обертів набрала супервізія на Херсонщині. Для забезпечення впровадження концепції «Нової української школи»

- 10 збірників теоретичних та практичних матеріалів, що створені обласними творчими групами вчителів початкової ланки;

- брошури з вивчення досвіду роботи вчителів початкових класів Нової української школи.

1. Батьківські збори – партнерство школи і родини в руслі вимог Нової української школи : методичний посібник / авт.-уклад. Т. І. Туркот, І. А. Коча та ін. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2020. – 187 с.

2. Використання ігрової технології на уроках математики : збірник практичних матеріалів / уклад. К. В. Бистрякова, Н. О. Кулакова, О. М. Борисова, Ю. О. Єршова ; за заг. ред. О. В. Стребної. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2020. – 92 с.

3. Вправи для читання з пропущеними голосними літерами : методичні рекомендації / уклад. Н. І. Мітяєва ; за заг. ред. О. В. Стребна. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2020. – 55 с.

4. 10 кроків з майбутніми першокласниками : збірник практичних матеріалів / уклад. : Малига І. Г., Косенко Н. О., Іванцова А. В., Йоєнко Т. М., Бурдюг О. Г. ; за заг. ред. О. В. Стребної. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2021. – 70 с.

5. Дидактико-методичні матеріали до інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (1 клас) / укладачі : Богомазова В. П. та ін. ; за заг. ред. Ключової Т. М. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2018. – 92 с.

6. Дидактико-методичні матеріали до інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (2 клас) / уклад. : В. П. Богомазова, Т. М. Бурятинська, М. О. Гончарук та ін. ; за заг. ред. Т. М. Ключової. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2019. – 119 с.

7. Дидактико-методичні матеріали до інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (3 клас) / уклад. : В. П. Богомазова, Т. М. Бурятинська, М. О.

Гончарук та ін. ; за заг. ред. Т. М. Ключової. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2020. – 111 с.

8. Дидактико-методичні матеріали до інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (4 клас) / уклад. : В. П. Богомазова, Т. М. Бурятинська, М. О. Гончарук та ін. ; за заг. ред. Т. М. Ключової. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2021. – 155 с.

9. Застосування принципів педагогіки партнерства в освітньому процесі початкової школи (з досвіду роботи О. В. Черній, вчителя початкових класів КЗ «Великопетиський опорний заклад ЗСО І–ІІ ст.» Великопетиської районної ради Херсонської області). – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2020. – 102 с.

10. Збагачення мовлення першокласників засобами дитячої народної поетичної творчості в Новій українській школі (з досвіду роботи Козіної Наталі Олександрівни, учителя початкових класів Генічеського ліцею Генічеської міської ради Херсонської області). – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2021. – 56 с.

11. Ігрова діяльність як засіб формування ключових компетентностей здобувачів початкової освіти : методичні рекомендації / уклад. О. В. Стребна, М. В. Скрипець, І. П. Стрижак, О. А. Чорномурко, Т. І. Шелудько ; за заг. ред. О. В. Стребної. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2020. – 72 с.

12. Інтерактивні освітні ресурси як сучасні засоби навчання молодших школярів : збірник теоретичних та практичних матеріалів / уклад. О. П. Лисенко, Т. О. Лебідь, С. М. Мальченко та ін. ; за ред. О. В. Стребної. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2020. – 64 с.

13. Наступність як концепт гуманізації освіти в руслі вимог Нової української школи : методичний посібник / авт.-уклад. А. М. Зубко, Т. І. Туркот, І. А. Коча та ін. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2020. – 239 с.

14. Особливості формувального оцінювання в інклюзивних класах Нової української школи: від теорії до практики : методичні рекомендації / уклад. В. М. Крикуненко, Н. В. Колосовська, В. Л. Сажнева, Т. П. Щетина. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2021. – 32 с.

15. Особливості формувального оцінювання в початковій школі : методичні рекомендації / уклад. О. В. Стребна, І. В. Тресницька, Т. М. Бурятинська ; за заг. ред. О. В. Стребної. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2020. – 52 с.

16. Порадник для батьків (навчання під час самоізоляції) / уклад. : Балакіна С. А., Кривенко Т. О., Кучерук Т. Г., Неклеса В. П., Порубльова С. М., Савченко А. П., Ястреб В. Г. ; за заг. ред. Ключової Т. М., Стребної О. В. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2021. – 152 с.

17. Проектна діяльність як засіб формування ключових компетентностей молодших школярів (з досвіду роботи Гладченко Ольги Анатоліївни, учителя початкових класів Херсонської спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів № 30 з поглибленим вивченням предметів природничо-математичного циклу та англійської мови Херсонської міської ради). – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2020. – 145 с.

18. «Рік математичної освіти» в дошкільлі – крок до успішного навчання в Новій українській школі : методичні рекомендації / авт.-уклад. : Туркот Т. І., Кисла Л. Г., Москаленко С. Я., Бабич Т. К. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2021. – 103 с.

19. Розвиток критичного мислення учнів початкової школи / уклад. М. В. Скрипець, Т. І. Шелудько ; за заг. ред. О. В. Стребної. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2020. – 51 с.

20. Тренінг: формуємо компетентності тренерів : навчальний посібник / уклад. Стребна О. В. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2021. – 140 с.

21. Туркот Т. І. Превентивне виховання дітей та учнівської молоді в руслі вимог Нової української школи : навч.-метод. посіб. / Т. І. Туркот. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2019. – 150 с.

22. Туркот Т. І. Соціальна та екологічна безпека життєдіяльності : навч.-метод. посіб. / Т. І. Туркот, З. В. Філончук. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2019. – 171 с.

23. Філончук З. В. Географія навколо нас (комплексні завдання) : навч.-метод. посіб. / З. В. Філончук. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2021. – 128 с.

24. Формування життєвої компетентності учнів початкової школи (з досвіду Зеленської Марії Яцківни, учителя початкових класів Генічеської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів Генічеської районної ради Херсонської області). – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2021. – 72 с.

25. Шпаргалка для батьків: як підготувати дитину до навчання в Новій українській школі : методичні рекомендації / уклад. Т. М. Ключова, О. В. Стребна. – Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2020. – 80 с.

Забезпечено висвітлення кращого досвіду роботи вчителів із різноманітних аспектів початкової, базової освіти в науково-методичному журналі «Таврійський вісник освіти», фахових виданнях.

Як і в попередні роки у 2022 році заплановано роботу щодо підготовки педагогів до впровадження Концепції «Нова українська школа», а саме:

- організація зустрічей з авторами програм, підручників для 5 класу;
- видання друкованих матеріалів з досвіду роботи пілотних шкіл 2021-2022 н.р.;
- оновлення тематики лекційних, практичних занять актуальними для вчителів базової школи темами;
- організація тематичних курсів підвищення кваліфікації, навчально-методичних семінарів, консультацій;
- створення творчих груп серед вчителів пілотних класів щодо розроблення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу Нової української школи.

Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Переосмислення соціальної і професійної місії вчителя Нової української школи актуалізує необхідність підготовки фахівців, адаптованих до сучасних соціокультурних умов, здатних творчо працювати, приймаючи нестандартні рішення, уникаючи стереотипізації і шаблонів.

В інституті створено умови для реалізації різноманітних освітніх моделей, форм та засобів отримання освіти: запроваджено і широко використовується модульна технологія організації навчального процесу, спрямована на забезпечення навчання слухачів за індивідуальним навчальним планом із урахуванням варіативної частини освітньо-професійної програми, що формується на основі вимог замовників та побажань слухачів; організовано навчання педагогічних працівників для роботи в умовах Нової української школи відповідно до порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам.

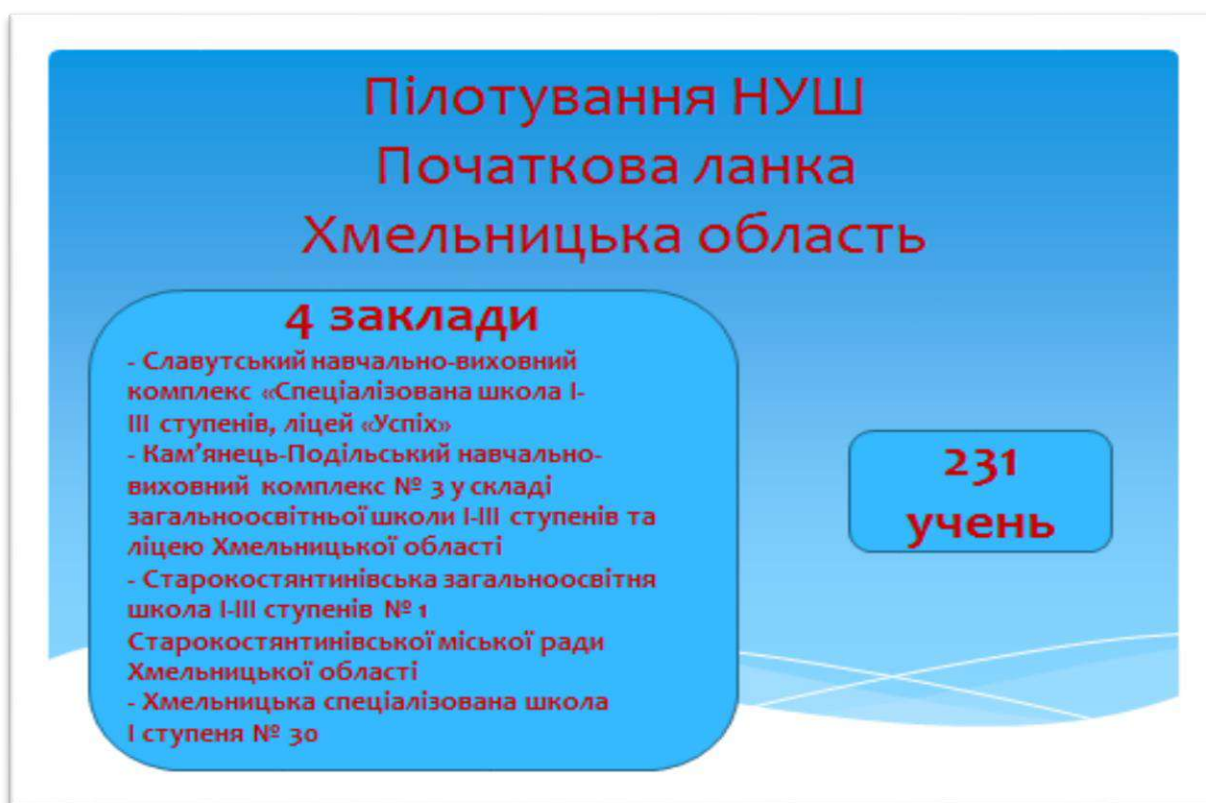
У зв'язку із запровадженням Концепції реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та відповідно постанови Кабінету міністрів України від 04.04.2018 №237 зі змінами упродовж 2018-2021 років Хмельницьким обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти було підготовлено 7467 керівників, педагогів, зокрема вчителів початкової школи та вчителів англійської, німецької мови, асистентів вчителів, а також 557 тренерів-педагогів, 28 супервізорів, 89 практичних психологів інклюзивно-ресурсних центрів. Підвищення кваліфікації здійснювалось за програмами, укладеними на основі Типових освітніх програм організації і проведення

підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти, затверджених та рекомендованих МОН, за програмами Британської ради та Гете-інституту.

У 2021 році вперше було здійснено підготовку 480 тренерів-педагогів з підготовки вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти у 2022/2023 н.р. Зміст програм підвищення кваліфікації спрямовувався на розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій), а також ключових компетентностей, умінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України «Про освіту». Зокрема: психолого-фізіологічні особливості здобувачів освіти певного віку, створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання, забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами; використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку, тощо.

Практикувалось навчання педагогічних працівників на семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо (2–12 годин), що проводились за інноваційними освітніми програмами. В цілому навчальний процес проводився за понад 80 напрямками освітньої діяльності. (https://hoippo.km.ua/?page_id=1705ю).

У 2017 році чотири заклади ЗСО Хмельниччини стали учасниками всеукраїнського експерименту за темою: «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти»

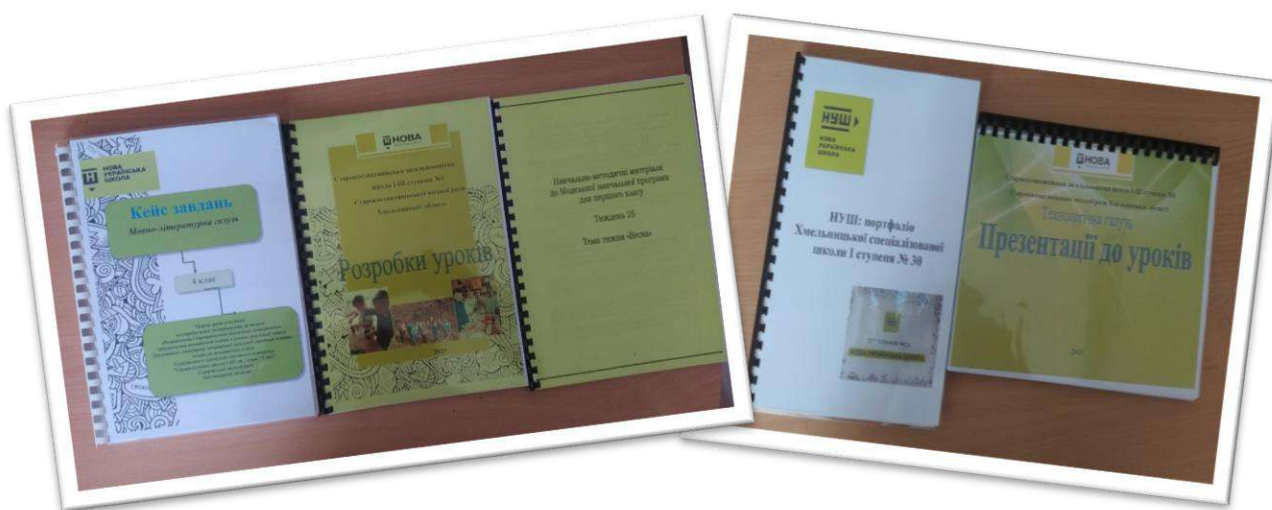
Сьогодні майже 45 тисяч учнів початкових класів Хмельницької області навчаються в Новій українській школі.

Хмельницьким обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти здійснювалася **науково-методична підтримка** учасників експерименту як то - предметно-методична, наставницька, експертна, консалтингова.

Регіональними тренерами було організовано навчання «пілотних команд» щодо ознайомлення з проєктом нового Державного стандарту початкової загальної освіти, модельною навчальною програмою, інтегрованим та діяльнісним підходами до навчання, особливостями організації освітнього середовища, орієнтованого на дитину, планування в умовах інтегрованого підходу та оцінювання освітніх досягнень учнів.

Переосмислення соціальної і професійної місії вчителя Нової української школи зумовило створення шкільних проєктних команд за участю практичних психологів, вчителів класоводів, вчителів іноземної мови, вихователів ГПД, вчителів, які викладають українську мову (поділ на групи), які розробляли та впроваджували навчально-методичне забезпечення: методичні кейси з освітніх галузей та формувального оцінювання.

За час пілотування систематично проводились спільні зустрічі 4 пілотних команд області, під час яких обговорювались нові підходи до навчання першокласників за стандартами Нової української школи, проведення ранкових зустрічей та уроків з інтегрованого курсу «Я досліджую світ», підводились підсумки упровадження проміжних етапів експериментальної роботи.

Упродовж чотирьох років в рамках навчально-методичної підтримки використовувались різні форми методичної роботи: семінари-практикуми та педагогічні мости за участю запрошених авторів підручників, тренінги, майстер-класи, панельні дискусії, онлайн тренінги та онлайн наради, онлайн марафони, челенджи, віртуальні методичні гостини, засідання синектичної групи в Львівській ЗОШ І ст. «Школі вільних та небайдужих», практичні заняття за участю тренерів LEGO.

У рамках ініціативи «Play mate» проводились онлайн зустрічі щодо обміну досвідом між експериментальними закладами.

Для безперервної методичної підтримки учасників пілотного проекту активно використовувався віртуальний контент:

- «Початкова освіта Хмельниччини»

<https://invite.viber.com/?g=GPuwi7vEu0ow56fAP-6DTgsQ9C BXwPBs>

- «Супервізори ХОІППО»

https://invite.viber.com/?g=KATz_4ZEhEtS4yZBGD8yQPJt s8ZuxSK-

- Керівники МО Хмельницької області»

https://invite.viber.com/?g=6wCyMQ_WuEh6zCwaqSz_MIOXAG7kEf0Q

- Блог «Довідник фахівців з початкової освіти» <http://pochshool.blogspot.com/>
- Блог «Домінанти методичної служби та диверсифікація форм системної підготовки педагогів початкової освіти» <https://metodchna.blogspot.com/2019/09/blog-post.html>
- Блог «Початкова освіта Хмельниччини» <http://hmpochshcola.blogspot.com/>
- Сайт «Методична підтримка (педагогічних працівників початкової освіти, консультантів з питань початкової освіти центрів професійного розвитку педагогічних працівників, спеціалістів початкової освіти структурних підрозділів з питань освіти територіальних громад) закладів загальної середньої освіти з питань використання цифрових технологій у професійній діяльності» <https://sites.google.com/view/treningnush/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0>
- Сайт «Неперервність і наступність як передумова забезпечення якості початкової та базової середньої освіти. Навчання в Новій українській школі» <https://sites.google.com/hoippo.km.ua/nastypnyst-4-5klas/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0>
- група «НУШ Хмельниччини» <https://www.facebook.com/profile.php?id=100010984021408>
- канал «Початкова освіта ХОІППО» <https://www.youtube.com/channel/UCwhS7E0ip52GILBa5YwzWlg;>
https://www.youtube.com/channel/UC6kOb2I736kId_0iZTLhaXA?view_as=subscriber

Реалізація концепції Нової української школи у початковій, а з 2021 року – і у проєктних закладах освіти базової школи, зумовила продовження в інституті системної діяльності з підвищення кваліфікації фахівців, насамперед, щодо реалізації завдань нового Державного стандарту **початкової освіти**. Система професійного розвитку вчителів початкових класів спрямовувалась на формування нового змісту освіти: різнобічне використання досягнень дошкільного періоду; впровадження методик особистісно і компетентнісно зорієнтованого навчання, виховання і розвитку молодших учнів; технологічність методик навчання; педагогічне партнерство.

З метою надання науково-методичної допомоги учителям початкових класів у продовж 2021 року інститутом було проведено ряд заходів як за власними планами та програмами, так і за ініціативи та за участю авторів підручників та програм (через карантинні обмеження практично всі заходи відбувалися у режимі он-лайн):

- вебінар за участю авторів підручників «Математика» Гісь О.М., «Інформатика» Корнієнко М.М;

- вебінари за участю Пушкарьової Т.О., автора розвивальної освітньої технології «Росток» («Реалізація концепції НУШ з використанням розвивальної освітньої технології «Росток») та Цимбалару А.Д., автора освітньої системи «Світ чекає крилатих»;
- вебінар з класоводами 3 класів «Оцінювання навчальних досягнень учнів. Свідоцтво досягнень. Рекомендації щодо ведення класного журналу»
- онлайн коворкінг «Наступність у впровадженні особистісно-орієнтованої моделі в дошкільній та початковій освіті».

Для голів методичних об'єднань учителів початкових класів міст, районів, територіальних громад було проведено ряд семінарів та вебінарів з тем:

- значення навчальних інструментів для формування складових неадаптивної активності учнів: участь у дослідницькій діяльності, у дидактичних іграх, дискусіях і спілкуваннях з вчителем, виявленні власної ініціативи;
- формування у вчителів НУШ навичок надання зворотного зв'язку учням та батькам щодо результатів навчання;
- про організацію освітнього процесу та безпечного освітнього середовища в закладах освіти у новому навчальному році тощо.

Технологічність методик навчання відпрацьовувалась під час занять Школи вищої педагогічної майстерності керівників методичних об'єднань, творчих груп учителів початкових класів «Сучасний урок в початковій школі» та Творчої майстерні вчителів-методистів початкових класів за темою: «Інноватика початкової освіти».

Для учасників пілотного проєкту «Створюй з усього» було організовано тренінг у форматі офлайн та два дистанційних тренінги.

Відповідно до розробленого та затвердженого науково-методичною радою інституту Положення про обласний інтернет-конкурс на кращу методичну розробку «Ефективне застосування онлайн інструментів на уроках в початкових класах» було

проведено конкурс серед учителів області та узагальнено його результати.

Концепція Нової української школи формує запит на модернізацію управлінської діяльності та освітнього процесу. Нової актуальності ці питання набувають у зв'язку з переходом НУШ на другий етап навчання: з 2021/2022 н.р – на рівні пілотного інноваційного проєкту, з 2022/2023 н.р. – масове впровадження нового Держстандарту повної загальної середньої освіти у п'ятих класах закладів загальної середньої освіти.

З 2021/2022 н.р. учасниками інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» стали п'ять закладів освіти області. Пілотування здійснюється у восьми класах за участю 224 учнів.

Обласними координаторами є методисти інституту, координатор від регіону – перший проректор Гіджеліцький І.К.

Обласними координаторами-методистами та науково-педагогічними працівниками інституту забезпечувалась організаційна та науково-методична підтримка вчителів, що викладають у пілотних закладах:

- для вчителів освітніх галузей «Інформатична», «Математична», «Технологічна», «Фізична культура», «Природничка» проведено 5 вебінарів;
- для вчителів освітньої галузі «Мистецтво» щосереди проводяться вебінари «Методичні питання впровадження «Мистецтва» в пілотних класах»;
- для вчителів пілотних закладів освітньої галузі «Громадянська та історична» щосуботи проводяться оперативні наради;
- для вчителів освітньої галузі «Іншомовна» проведено підготовчі курси за підтримки Британської ради;
- для вчителів освітньої галузі «Громадянська та історична» проведено 3 різнотематичних вебінари.

З метою оперативного консультування та спілкування з учасниками пілотного проекту створені предметні Viber-групи та Google Classroom.

Проблеми неперервності освіти та наступності між початковою і базовою загальною середньою освітою було обговорено на всеукраїнському круглому столі, який проведено за ініціативи кафедри теорії та методик природничо-математичних дисциплін та технологій разом з Інститутом педагогіки НАПНУ та ІМЗО «Неперервність та наступність між початковою і базовою загальною середньою освітою як передумови успіху реформ Нової української школи» (в онлайн-форматі, 18.11.2021 р.) Його матеріали узагальнено в збірнику, який видрукувано та поширено через сайт інституту (<https://hoippo.km.ua/>).

Для забезпечення наступності між початковою та основною школою, різнобічного використання досягнень початкової школи на етапі переходу Хмельницьким ОППО організовано круглий стіл для керівників закладів освіти – учасників інноваційного проекту, обласних координаторів, керівників структурних підрозділів з питань освіти для обговорення позитивних практик і проблемних аспектів, за підсумками першого семестру пілотування (22.12.2021).

Аналізуючи перші кроки реалізації другого етапу реформи, керівники закладів освіти, обласні координатори обмінялись думками з питань:

- особливості формування і реалізації освітньої програми закладу;
- освітнє середовище, навчально-методичне забезпечення, моделювання навчального заняття;
- робота шкільної команди переходу;

- формування середовища для комунікації і методичної підтримки діяльності педагогічних працівників – спільна робота координаторів проєкту та вчителів закладів освіти.

Питанням удосконалення науково-методичного супроводу та забезпечення освітнього процесу, управління професійним розвитком педагогічних, керівних і методичних кадрів освіти було присвячено ряд **науково-теоретичних та науково-практичних заходів, конференцій, форумів, круглих столів** всеукраїнського, обласного та регіонального рівнів, зокрема:

IV інтернет-форум «Науково-методичний супровід педагогічних працівників у світлі Концепції Нової української школи» (1-17 жовтня 2019);

Всеукраїнська науково-практична конференція «Професійна компетентність керівника сучасного закладу освіти: код епохи» (в очному режимі, 25.02.2020);

Всеукраїнська науково-практична конференція «Оцінювання досягнень здобувачів загальної середньої освіти: сучасні виклики та перспективи» (на G

V інтернет-форум «Науково-методичний супровід педагогічних працівників у світлі Концепції нової української школи» (жовтень, 2020);

V обласна науково-практична конференція «Шкільна освіта Хмельниччини: психолого-педагогічний супровід модернізаційних процесів» (у режимі веб-конференції, 09.12.2020);

Всеукраїнський вебінар «Традиції та інновації у формуванні інформатичної компетентності на уроках курсу «Я досліджую світ»

Регіональна науково-практична конференція «Здобувач освіти в НУШ: домінанти розвитку та шляхи мобілізації ресурсів» (15.04.2021, в онлайн режимі);

Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція «Розвиток професійних компетентностей учителів предметів суспільно-гуманітарного циклу в контексті впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти» (08.06.2021);

VI інтернет-форум «Науково-методичний супровід педагогічних працівників у світлі Концепції нової української школи» (жовтень,

Всеукраїнський круглий стіл «Неперервність та наступність між

початковою і базовою загальною середньою освітою як передумови успіху реформ Нової української школи» (в онлайн-форматі на G Suite (meet), 18.11.2021 р.);

VI науково-практична конференція «Шкільна освіта Хмельниччини: психолого-педагогічний супровід модернізаційних процесів» (у режимі веб-конференції, 08.12.2021);

Підсумковий круглий стіл для керівників закладів освіти-учасників інноваційного проєкту «Нова українська школа», обласних координаторів, керівників структурних підрозділів з питань освіти тих громад, у яких знаходяться пілотні школи (офлайн, 22.12.2021).

За підсумками роботи цих зібрань підготовлено збірники наукових та науково-методичних праць, а також надруковано статі і тези з практики

впровадження та проблемних питань реалізації НУШ у збірниках матеріалів інших закладів освіти, зокрема:

1. Реалізація гуманістичних ідей В. Сухомлинського в умовах Нової української школи / Зб. наук. пр. [ред. кол. : В. Є. Берека (гол.) та ін.]. – Хмельницький : ПП Символ, 2018. – 210 с.

2. Шкільна освіта Хмельниччини: психолого-педагогічний супровід модернізаційних процесів / Зб. наук. пр. [ред. кол.: В.І. Очеретянко (гол.) та ін.]. – Хмельницький : ХОІППО, 2019. – 304 с.

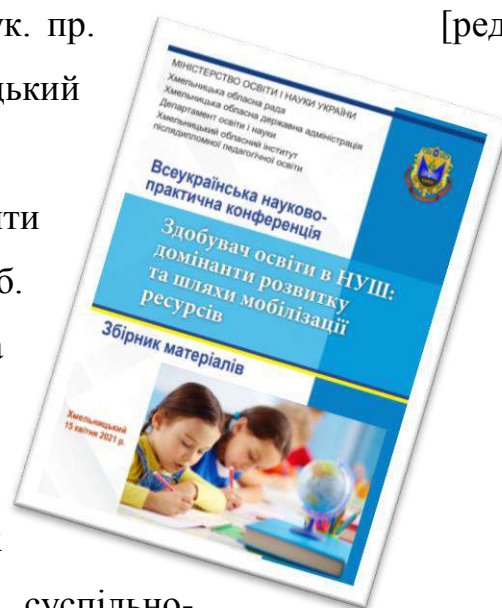
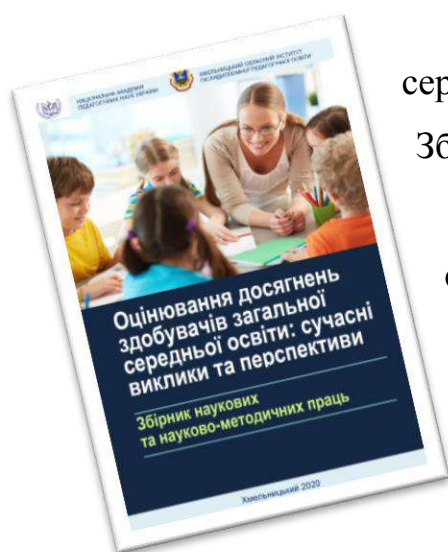
3. Оцінювання досягнень здобувачів загальної середньої освіти: сучасні виклики та перспективи / Збірник наукових та науково-методичних праць. 2020.

4. Професійна компетентність керівника сучасного закладу освіти: код епохи / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції : за заг. ред. В.В. Гуменюк. – Хмельницький : ОІППО, 2020. – 366 с.

5. Освіта Хмельниччини: психолого-педагогічний супровід модернізаційних процесів / Зб. наук. пр. кол.: В.І. Очеретянко (гол.) та ін.]. – Хмельницький : ХОІППО, 2021. – 246 с

6. Здобувач освіти в НУШ: доміанти розвитку та шляхи мобілізації ресурсів / Зб. наук. пр. [ред. кол.: В.І.Очеретянко (гол.) та ін.] – Хмельницький: ХОІППО, 2021. –580 с.

7. Розвиток професійних компетентностей учителів предметів суспільно-гуманітарного циклу в контексті впровадження нового Державного стандарту

базової середньої освіти / Зб. наук. та науково-метод. пр. [ред. кол.: В.І. Очеретяню (гол.) та ін.]. – Хмельницький : вид. ХОІППО, 2021. – 318 с.

8. Науково-методичний супровід педагогічних працівників у світлі Концепції нової української школи /Зб. матеріалів інтернет форуму [ред. кол.: В. Очеретяню (гол) та ін.] – Хмельницький: ХОІППО. – 2016. – 232 с.

9. Науково-методичний супровід педагогічних працівників у світлі Концепції нової української школи / Зб. матеріалів II інтернет форуму [ред. кол.: В. Очеретяню (гол) та ін.] – Хмельницький: ХОІППО. – 2017. – 170 с.

10. Науково-методичний супровід педагогічних працівників у світлі Концепції нової української школи / Зб. матеріалів III інтернет форуму [ред. кол.: В. Очеретяню (гол) та ін.] – Хмельницький : ХОІППО. – 2018. – 176 с.

11. Науково-методичний супровід педагогічних працівників у світлі Концепції нової української школи / Зб. матеріалів IV інтернет форуму [ред. кол.: В. Очеретяню (гол) та ін.] – Хмельницький : ХОІППО. – 2019. – 232 с.

12. Науково-методичний супровід педагогічних працівників у світлі Концепції нової української школи / Зб. матеріалів V інтернет форуму [ред. кол.: О. Кошка (гол) та ін.] – Хмельницький : ХОІППО. – 2020. – 208 с.

13. Науково-методичний супровід педагогічних працівників у світлі Концепції нової української школи /Зб. матеріалів VI інтернет форуму [ред. кол.: О. Кошка (гол) та ін.] – Хмельницький : ХОІППО. – 2021. – 344 с.

Актуальні питання методики та практики, а також проблемні питання та роздуми досвіду впровадження нової української школи систематично висвітлювалися на сторінках обласних освітянських видань, що друкуються інститутом та оприлюднюються на сайті, – газеті «Майбуття» (щорічно виходить 24 номери газети, <http://visnyk.hoippo.km.ua/maibutia/>) та щоквартальному журналі «Педагогічний вісник Поділля» (<http://visnyk.hoippo.km.ua/pedvisnyk/>). Окремі його тематичні номери було присвячено питанням НУШ:

2019, №1 – актуальні питання управління освітою у контексті реалізації завдань Концепції «Нової української школи»;

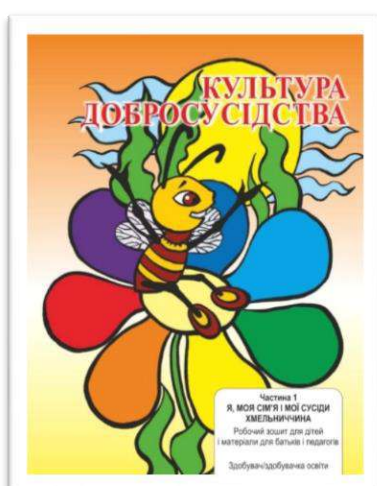
2020, № 2 – освітньо-методичні новації викладання української мови і літератури в умовах нової української школи;

2020, № 3 – актуальні психологічні проблеми нової української школи та досвід фахівців психологічної служби з питань попередження агресії та булінгу в освітньому середовищі;

2021, № 5 – передові педагогічні напрацювання у початковій школі.

Навчальна література Нової української школи, авторами якої є працівники ХОІППО

1. Бирко Н.М. Школа партнерства: 3D-формула партнерської взаємодії : навч.-метод. посіб. / Н.М.Бирко. – Хмельницький : ХОІППО, 2020. – 137с.
2. Шевчишина О.В. Психологічна готовність педагога до розвитку життєстійкості дітей у закладах загальної середньої освіти: навч.-метод. посіб. / О.В.Шевчишина. – Хмельницький: ОІППО, 2020. – 69 с.

3. Культура добросусідства. Частина 1 : Я, моя сім'я і мої сусіди. Хмельниччина : Робочий зошит для дітей і матеріали для батьків і педагогів закладів загальної середньої освіти Хмельницької області / [автори-укладачі: М. А. Араджионі, А. В. Галас, Т. Г. Гільберг]. – К. : ТОВ «Прометей», 2021. – 84 + IV с. : іл. – Англ., білорус., кримськотат., нім., новогрецьк., польськ., рос., румунськ., турецьк., укр.

Традиційно працівниками інституту реалізовувалась практика підготовки підручників, робочих зошитів, зошитів-посібників, практикумів, діагностичних карток, альбомів та атласів з природничо-математичних дисциплін та технологій для нової української школи. Серед них – 15 підручників:

Експериментальний навчальний посібник для 1 кл. загальноосвітніх навчальних закладів – учасників всеукр. експерименту у 8 ч. – Київ: Генеза, 2018. – 64 с. – (4 частини) (Гільберг Т. Г., Павич Н.М.);

Природничі науки. – К. : УОВЦ «Оріон», 2018. – 240 с. : іл. (Гільберг Т. Г.)

Підручник з інтегрованого курсу «Я досліджую світ». 1 кл. у 2-х ч. Ч. 1. Київ: Генеза, 2018. – 112 с. (Гільберг Т. Г., Павич Н.М.);

Підручник з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» 1 кл. у 2-х ч. Ч. 2. Київ: Генеза, 2018. – 112 с. (Гільберг Т. Г., Павич Н.М.);

Гільберг Т.Г. Я досліджую світ: підруч. для 2-го кл. закл. заг. серед. освіти (у 2-х ч.): ч. 1. / Тетяна Гільберг, Світлана Тарнавська, Ніна Павич. – Київ: Генеза, 2019. – 144 с.: іл.

Гільберг Т.Г. Я досліджую світ: підруч. для 2-го кл. закл. заг. серед. освіти (у

2-х ч.): ч. 2. / Тетяна Гільберг, Світлана Тарнавська, **Ніна Павич**. – Київ: Генеза, 2019. – 144 с.: іл.

Павич Н. М. Підручник «Трудове навчання (5-6 кл) для дівчат загальноосвіт. навч. закл. / Ходзицька І. Ю., Павич Н. М., Горобець О. В., Крімер В. В. – Харків: Ранок, 2019.

8. Я досліджую світ: зошит: навч. посіб. для 3 кл. закл. заг. серед. освіти. у 2 ч. Ч. 1./**Тетяна Гільберг**, Світлана Тарнавська, Лариса Грубіян, **Ніна Павич**. – Київ: Генеза, 2020. – 64с. + вкладка (16 с).

9. Я досліджую світ: зошит: навч. посіб. для 3 кл. закл. заг. серед. освіти. у 2 ч. Ч. 2./**Тетяна Гільберг**, Світлана Тарнавська, Лариса Грубіян, **Ніна Павич**. – Київ: Генеза, 2020. – 64с. + вкладка (16 с).

10. Формування предметних і ключових компетентностей. Картки з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» 1 клас: навч. посібник /**Т.Г. Гільберг**, С.С. Тарнавська. – Київ : УОВЦ «Оріон», 2020. – 80 с.

11. «Я досліджую світ»: діагностичні тест-картки. 3 клас (II цикл навчання) / **Тетяна Гільберг**, Світлана Тарнавська. – Київ : Генеза, 2020. – 96 с.

Я досліджую світ: альбом посібник для 3 кл. закл. заг. серед. освіти./**Тетяна Гільберг**, Світлана Тарнавська, Лариса Грубіян, **Ніна Павич**. – Київ: Генеза, 2020. – 80с.. Гриф МОН (від 18.05.2020 №22.1/12-Г-267)

Я досліджую світ: для 3-го кл.. закл. заг. серед. освіти (у 2-х ч.) : ч. 1 / **Тетяна Гільберг**, Світлана Тарнавська, Лариса Грубіян, **Ніна Павич**. – Київ : Генеза, 2020. – 160 с.: іл.

Я досліджую світ: для 3-го кл.. закл. Заг.серед. освіти (у 2-х ч.) : ч. 2 / **Тетяна Гільберг**, Світлана Тарнавська, Лариса Грубіян, **Ніна Павич**. – Київ : Генеза, 2020. – 160 с.: іл.

Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах

компетентнісного підходу / **Тетяна Гільберг**, Світлана Тарнавська, **Ніна Павич**. – К : Генеза, 2020. – 256 с.

Я досліджую світ: для 4–го кл. закл. заг. серед. освіти (у 2-х ч.) : ч. 1 / **Тетяна Гільберг**, Світлана Тарнавська, **Ніна Павич**. – Київ : Генеза, 2021. – 160 с.: іл.

Я досліджую світ: для 4–го кл. закл. заг. серед. освіти (у 2-х ч.) : ч. 2 / **Тетяна Гільберг**, Світлана Тарнавська, **Ніна Павич**. – Київ : Генеза, 2021. – 160 с.: іл.

Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу / **Тетяна Гільберг**, Світлана Тарнавська, **Ніна Павич**. – К : Генеза, 2021. – 240 с.

Інформатика: підруч. для 4-го кл. закл. заг. серед. освіти / **Тетяна Гільберг** [та ін.]. – Київ : Генеза, 2021. – 128 с.

Гільберг Т. Нова українська школа: технологічна освіта у початковій школі / **Тетяна Гільберг**, **Ніна Павич**, Галина Бучківська, Валентина Греськова – Київ: Генеза, 2021. – 156 с.

Зошит «Я досліджую світ»: для 4 кл. закл. заг. серед. освіти. У 2 ч. Ч. 1 / **Тетяна Гільберг**, Світлана Тарнавська. - Київ : генеза, 2021. - 80 с.

22. Зошит «Я досліджую світ»: для 4 кл. закл. заг. серед. освіти. У 2 ч. Ч. 2 / **Тетяна Гільберг**, Світлана Тарнавська. - Київ : генеза, 2021. - 80 с.

23. Зошит з інформатики «Інформатика»: навч. посіб. для 4-го кл. закл. заг. серед. освіти./ **Тетяна Гільберг**, Олег Суховірський, Лариса Грубіян. - Київ : Генеза, 2021. - 64.

24. Діагностичні картки «Я досліджую світ»: 1 клас (I цикл навчання) / **Тетяна Гільберг**, Світлана Тарнавська. 2-ге вид., доповн. - Київ : Генеза, 2021. - 64 с.

25. Діагностичні картки «Я досліджую світ»: 1 клас (II цикл навчання) / **Тетяна Гільберг**, Світлана Тарнавська. - Київ : Генеза, 2021. - 64 с.

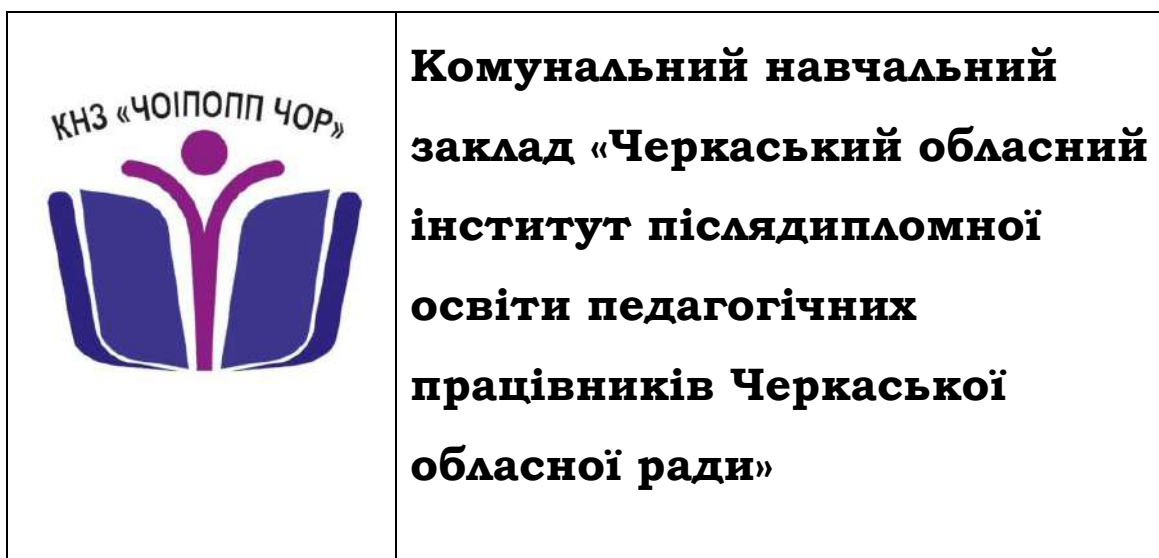
26. Діагностичні картки «Я досліджую світ»: 2 клас (I цикл навчання) / **Т.Г Гільберг**, С. С. Тарнавська. 2-ге вид., доповн. – Київ : Генеза, 2021. – 128 с.

27. Посібник. Жива математика. 5 кл./ Ю.О. Захарійченко, **Л.В.Гринчук**, Н.В. Шевчук. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2021.- 88 с. (5,12 арк.)

28. Альбом «Я досліджую світ». Технологічна освітня галузь. 4 клас.**Гільберг Тетяна**, Тернавська Світлана, **Павич Ніна**/ - Київ: Генеза, 2021. – 96 с.

29. Пізнаємо природу: навч. посібн. для 5-го кл. у 4 ч. Ч.1. / Дарія Біда, **Тетяна Гільберг**, Ярина Колісник. – Київ : Генеза, 2021. – 64 с.

30. Пізнаємо природу: навч. посібн. для 5-го кл. у 4 ч. Ч.2. / Дарія Біда, **Тетяна Гільберг**, Ярина Колісник. – Київ : Генеза, 2021. – 64 с.

Відповідно до Концепції «Нова українська школа» ключовими аспектами реформування загальної середньої освіти є компетентнісний, особистісно-орієнтований та діяльнісний підходи до навчання, перехід до педагогіки партнерства, що потребує ґрунтовної підготовки педагогів до прийняття нової для них професійної ролі (фасилітатора, тьютора, модератора, коуча, проєктувальника навчальної діяльності учнів та власного професійного розвитку), до застосування новітніх методів навчання та використання розвивальних ресурсів сучасного освітнього середовища.

З метою всебічного розвитку дітей та учнівської молоді, формування в них умінь та навичок, що забезпечують у майбутньому здатність успішно навчатися протягом життя, стати відповідальними громадянами, патріотами, інноваторами, готовими вирішувати проблемні ситуації та бути конкурентоспроможними у ХХІ столітті, науково-педагогічним колективом КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» були внесені відповідні зміни у програми професійного розвитку педагогів області.

Для підвищення готовності педагогічних працівників до роботи в умовах Нової української школи запропоновано оновлені 30-, 90- та 120-годинні

курси підвищення кваліфікації вчителів за очною, очно-дистанційною та дистанційною формами навчання. Під час курсової підготовки педагоги області опрацьовують нові навчальні модулі «Соціальні та

соціально-педагогічні технології в освітній діяльності», «Сучасні педагогічні технології», «Психологічні засади сучасного освітнього процесу», «Дистанційні технології та STEM-освіта у ЗЗСО», «Фахова підготовка до роботи в умовах реформування освіти України». Педагогічні працівники знайомляться із сучасними інноваційними освітніми технологіями, зокрема: технологією педагогічної діяльності щодо розвитку освітньої мотивації школярів, технологією ефективної взаємодії в освітньому просторі, технологією формування комунікативної культури суб'єктів педагогічної діяльності засобами самопізнання, технологією особистісно зорієнтованого навчання на засадах гуманної педагогіки, технологією змішаного навчання як моделлю використання інформаційно-освітніх ресурсів, кейс-технологією, технологією ефективного запам'ятовування інформації «Мнемотехніка» та ін.

Упродовж 2017-2021 років здійснювався науково-методичний супровід всеукраїнського експерименту за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної освіти», у якому брали участь чотири заклади загальної середньої освіти області. Працівниками інституту надавалася постійна наставницька підтримка вчителів шкіл-учасників експерименту: спостереження за практикою педагогів і надання зворотного зв'язку; надання консультацій (очно, телефоном, Viber) з питань апробації та внесення коректив до навчально-методичного забезпечення

освітнього процесу в початковій школі, розглядалися питання формувального оцінювання, використання ігрових та діяльнісних методів навчання.

Постійно проводилися робочі наради, тренінги круглі столи, педагогічні студії, на яких розглядалися актуальні питання впровадження Державного стандарту початкової освіти, зокрема: «Ранкова зустріч як модель ефективного початку робочого дня», «Нова українська школа в дії», «Конструктор навчальних програм для початкової школи», «НУШ: II цикл навчання», «Початкова освіта: діяльність в умовах сучасних викликів» тощо.

Працівниками відділу початкової освіти спільно з педагогами області підготовлено ряд навчально-методичних посібників – збірників дидактичних матеріалів для учнів початкових класів Нової української школи.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2018 року № 237 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» (зі змінами згідно з постановою КМУ від 17 травня 2021 року № 476) з 02 серпня по грудень 2021 року було організовано підготовку педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти області з питань реалізації компетентнісного потенціалу

освітніх галузей в умовах Нової української школи, впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти.

Загалом, станом на 01 грудня 2021 року до роботи в умовах Нової української школи за кошти субвенції **підготовлено 7393 педагогічних працівника закладів освіти області:**

- **4156 учителів 5-11 класів** різних освітніх галузей, які навчались за **32-годинною програмою** (16 годин – *концептуально-методологічні засади базової середньої освіти Нової української школи*; 16 годин – фахові методики та технології реалізації освітніх галузей за новим Державним стандартом базової середньої освіти);
- **611 учителів 5-11 класів, які одночасно є керівниками** та які навчались за дещо іншою 32-годинною програмою (16 годин – *концептуально-методологічні засади керівництва закладом освіти в сучасних умовах, забезпечення якості базової середньої освіти Нової української школи*; 16 годин – фахові методики та технології реалізації освітніх галузей за новим Державним стандартом базової середньої освіти);
- **506 вчителів іноземної мови**, які навчались за 40-годинною програмою, розробленою у співпраці з Британською радою та Гете-інститутом.

Крім цього, за кошти субвенції підготовлено:

- **1878 вчителів початкових класів**, які навчались за 32-годинною програмою за напрямками: здійснення формульованого оцінювання учнів, впровадження діяльнісних, зокрема ігрових, методів навчання, організація інклюзивного навчання, використання цифрових технологій та технологій дистанційного навчання;
- **242 асистенти вчителя** за 24-годинною програмою підвищення кваліфікації з питань реалізації інклюзивної освіти.

У реалізації програм підвищення кваліфікації, крім науково-педагогічних та педагогічних працівників інституту, брали участь 144 педагога області, які на початку серпня 2021 року були підготовлені як тренери-педагоги.

З метою якісної підготовки **вчителів початкових класів** на базі інституту створено тренінговий центр початкової освіти Нової української школи. У кабінеті здійснюється навчання вчителів початкових класів, заступників директорів з навчально-виховної роботи та директорів закладів загальної середньої освіти.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України №283 від 23.03.2018 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи» у тренінговому центрі створені осередки.

Осередок навчально-пізнавальної діяльності представлений мобільними столами, які легко трансформувати для проведення парної, групової та командної діяльності. На корковій дошці зручно розміщувати роздруковану на папері інформацію, таблиці, ілюстрації тощо. Магнітна біла дошка призначена для письма маркерами. Фліпчарт зручний тим, що можна змінювати його розташування від потреб здійснення освітнього процесу, а також вести записи маркером для білих дошок чи прикріпляти роздруковану інформацію за допомогою магнітів.

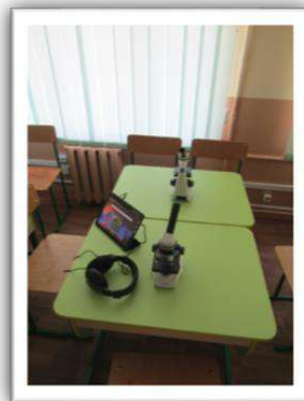
Тематичні змінні осередки розміщені як на корковій дошці (наприклад «Мій настрій»), так і на стендах (наприклад, «Щоденні новини», які містять календар спостережень та заповнюються під час ранкових зустрічей, «Стіна слів», «Правила класу», «Щоденні 5», «Щоденні 3»). Для позначення настрою пропонуються різні варіанти прищепок: зі світлинами учнів, сердечками різних кольорів, надписами, малюнками, власноруч виготовленими і прикріпленими маленькими прикрасами тощо. Стіна слів представлена візуальним словником, у якому розміщені слова до теми, що вивчається.

Інтерактивна дошка допомагає навчити вчителів початкових класів застосовувати на уроках мультимедійні програми, проєктувати уроки в певному порядку, використовувати різні види завдань в освітньому процесі.

Для реалізації змістової лінії «Театралізуємо» мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти в центрі представлено різні персонажі театральних вистав, виготовлені учителями початкових класів – учасниками тренінгів з підготовки до роботи в умовах Нової української школи – із підручних матеріалів: уживаних коробок, упаковок, пляшок, мочалок, дротів, пластикових і картонних стаканчиків, пластикових тарілок, ложок, виделок, дерев'яних паличок, обрізків тканини, ниток, шкарпеток тощо.

Осередок навчально-пізнавальної діяльності представлений цікавими дидактичними іграми, наочними посібниками, електронними мікроскопами, планшетами та матеріалами відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 07.02.2020 № 143, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.03.2020 за № 258/34541 «Про затвердження Типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів початкової школи».

В тренінговому кабінеті інституту в математичному осередку представлені моделі циферблату годинника, пісочні годинники, каса цифр, набори карток на зіставлення цифри і кількості, набори кубиків із цифрами і числовими фігурами, різні розвивальні ігри математичної спрямованості, палички Кюїзенера, моделі геометричних тіл, посібники для усної лічби, логічні таблиці, ігри для розвитку логічного мислення, танграми, головоломки, лото. Природні матеріали: мушлі, каштани, жолуді, горіхи, шишки, квасоля тощо використовуються і для лічби, і для вивчення відповідних тем на уроках «Я досліджую світ».

Осередок відпочинку та ігор у тренінговому кабінеті початкової освіти облаштований різнокольоровими кріслами-грушами, пуфами та килимом, який складається з окремих пазлів, що може трансформуватися за розміром, кольоровою гамою. Пазли легко відділяються і можуть слугувати

окремим місцем для сидіння. Усі об'єкти зазначеного осередку миються, дезинфікуються, протираються вологою ганчіркою.

Осередок художньо-творчої діяльності представлений різноманітними матеріалами та інструментами, які використовує вчитель початкових класів в освітньому процесі: папір (білий та кольоровий), картон, ножиці, клейові олівці, фломастери, прості та кольорові (звичайні та воскові) олівці, акварельні фарби, гуаш, палітри, пензлики різних розмірів. Для роботи з пластиліном та полімерною глиною – дощечки та стеки. На стіні – змінна виставка робіт.

У тренінговому центрі є бібліотечка, яка містить добірку книг для дітей з різною навичкою читання, зокрема для дітей, які не вміють читати, – малюнкові книжечки з мінімальним текстом. Така бібліотечка дуже потрібна для реалізації методики «Щоденні 5», яка розвиває в учнів навичку читання з розумінням, самостійність, креативність, уміння мислити нестандартно.

Куточок живої природи представлений кімнатними рослинами, які прикрашають простір кабінету, створюють позитивну атмосферу, навчають учнів доглядати за рослинами. Для проведення досліджень – лупи та мікроскопи. Учителі навчаються використовувати мікроскоп в освітньому процесі початкової школи.

Осередок учителя – це особистий острів педагога, де все можна влаштувати так, щоб було зручно для роботи. Це і зручний стіл із полицями, ящиками та стілець, шафи для зберігання особистих речей та дидактичних матеріалів. В осередку вчителя розміщено все, що необхідно для продуктивної діяльності в організації освітнього процесу, а саме: ноутбук, ламінатор, ксерокс, сканер, принтер, фотоапарат, веб-камера, мікрофон, диктофон тощо.

Тренінговий кабінет дозволяє проводити навчання педагогів практично, якісно, цікаво та надихає їх на створення розвивального освітнього середовища для учнів початкових класів. Підготовка до роботи в умовах Нової української школи **вчителів, які реалізують компетентнісний потенціал освітніх галузей загальної середньої освіти** відбувається на базі створеного в інституті навчально-тренінгового **Центру STEM-освіти**, у складі якого функціонують 2 кабінети робототехніки, центр Lego-education та тренінговий центр, а також ресурсний центр та навчально-тренінгова аудиторія.

Навчально-тренінговий центр STEM-освіти оснащений широким спектром інноваційних засобів навчання, а саме: наборами конструктора Lego Mindstorms EV3 для 5-11 класів, додатковими наборами EV3, «Відновлювальні джерела енергії», «Пневматика», «Космічні проекти» для 5-11 класів, наборами WeDo 2.0 для початкової школи, платами для програмування з вбудованими сенсорами «Brainpad для 5-8 класів», платами для творчості та програмування «Microbit» для 3-6 класів, наборами наборами «Gravity IoT» (Інтернет речей) Starter Kit для micro: bit від DFRobot (7-11 класи), «Gravity: Starter Kit» для Arduino (8-11 класи) та конструкторськими

наборами «Наука та технології» (3-8 класи), окулярами віртуальної реальності, планшетами, ноутбуками та 3D-принтером.

Навчально-тренінговий центр STEM-освіти інституту оснащений сімома цифровими вимірювальними комплексами Einstein™ Фізика, Хімія, Біологія, Математика, Географія, Екологія, Астрономія, використання яких дає змогу учителеві проявляти свої знання у створенні авторських програм з природничо-математичних наук та організовувати науково-дослідну й винахідницьку роботу з учнями.

З метою сталого розвитку інфомедійної грамотності педагогів, розвитку критичного мислення задля уникнення маніпуляцій свідомістю з боку масмедіа у 2021 році розпочав діяльність **Центр медіаосвіти**, оснащений сучасним обладнанням та методичними матеріалами, які інститут отримав завдяки участі у масштабному проєкті «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», реалізованому Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) у партнерстві з Міністерством освіти і науки України та Академією української преси.

Основна мета діяльності медіацентру – розвиток інфомедійної грамотності в освітньому процесі Черкаського регіону, формування та підтримка груп лідерів-медіапедагогів для дошкільної,

загальноосвітньої, позашкільної та професійно-технічної освіти, підготовка навчальних медіавидань для різних аудиторій, залучення світового досвіду з упровадження медіаосвіти і медіаграмотності.

Працівники центру медіаосвіти активно здійснюють навчально-методичну та консультаційну діяльність для педагогів області організовуючи спецкурси, навчальні тренінги, вебінари, проєкти, навчальні студії, розробляючи програми та методичні посібники: «Сучасні технології масмедіа в освіті», «Інформаційно-цифрова компетентність. Практичні орієнтири для медіапедагога», «Як протидіяти фейкам», «Інфомедійна грамотність – невід’ємна складова освітнього процесу», «Онлайн-безпека як один із напрямів роботи педпрацівника в умовах цифрового суспільства», «Особливості формування медіакомпетентності учнів в умоваї глобального медіапростору», «Шкільна медіа студія – вимога часу» та ін.

Важливе завдання діяльності Центру медіаосвіти – надання педагогам дієвих інструментів та технологій для навчання дитячо-юнацької аудиторії основам медіаграмотності, що дозволить ефективно навчати учнів критичному сприйняттю інформації, протидії маніпуляціям та сприяти усвідомленню цінності високоякісної інформації в контексті освітнього процесу.

Якісне програмно-методичне забезпечення, висококваліфікований науково-педагогічний колектив та потужна матеріально-технічна база КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» дає змогу забезпечувати ефективну підготовку освітян Черкащини до роботи в умовах Нової української школи.

Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. К.Д. Ушинського

Пріоритетом у діяльності Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського (далі – Інституту) як центру інноваційних освітніх послуг, є підготовка компетентних, успішних, умотивованих педагогів, здатних творчо працювати, засвоювати нові професійні ролі і функції, бути лідерами освітніх змін в Новій українській школі.

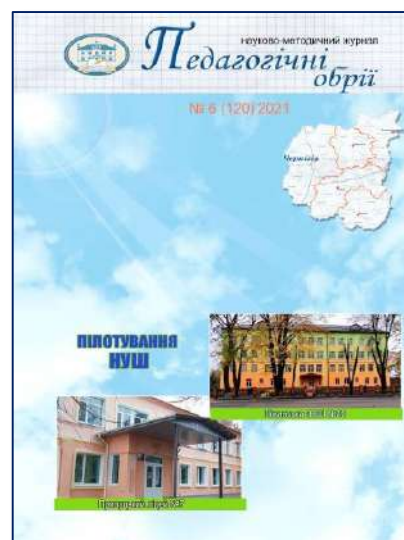
Розроблено Дорожню карту реформи початкової освіти Чернігівщини в контексті професійного розвитку вчителя (2017-2022 рр.) та план спільних дій Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації, Інституту та місцевих органів управління освітою щодо впровадження Державного стандарту початкової освіти Нової української школи. У Чернігівській області чотири заклади освіти стали провідниками змін Нової

української школи та долучилися до всеукраїнського експерименту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової освіти Нової української школи»:

- Чернігівська загальноосвітня школа I ступеня № 25 Чернігівської міської ради;
- Прилуцька загальноосвітня школа I-III ступенів № 7 Прилуцької міської ради;
- Ріпкинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 Ріпкинського району;
- Ніжинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 10 Ніжинської міської ради.

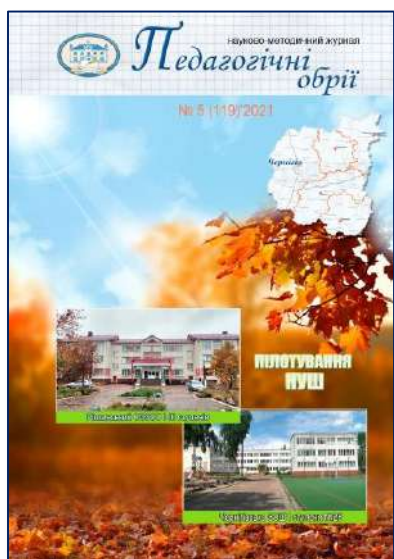
Важливою складовою успіху проєкту є методична підтримка педагогів в ході його реалізації. З цією метою чотири педагогічні працівники Інституту пройшли навчання, організоване Міністерством освіти і науки України за підтримки Всеукраїнського фонду «Крок за кроком» і громадської спілки «Освіторія», отримали сертифікати тренерів та підготували 25 регіональних тренерів-педагогів для вчителів початкових класів які забезпечують реалізацію нового Державного стандарту початкової освіти.

Загалом, у 2018 р. та 2019 р. підготовлено 2791 учитель початкових класів нової української школи, 25 тренерів-педагогів, які проводять супервізію (наставництво) для вчителів початкових класів. Обласним координатором пілотного проєкту та впровадження реформи початкової освіти є Бурнос В.В, завідувач відділу дошкільної та початкової освіти Інституту, науково-методичний супровід забезпечують науково-педагогічні працівники інституту – тренери, тренери-педагогів.

Для педагогів пілотних закладів були організовані різні методичні заходи, в тому числі і онлайн-спілкування: вебінари, консультування, допомога в підготовці відео уроків; публікування в соціальних мережах навчальних і методичних матеріалів для дистанційного навчання молодших школярів. Традиційно в кінці серпня проведено веб-конференцію, на якій учителі, методисти, управлінці області обговорили

проблеми організації освітнього процесу в початковій школі й отримали професійну допомогу. Усі вчителі початкових класів, які працюють з 1 вересня 2020-2021 навчального року у 1 класі, отримали методичні рекомендації «Перші кроки в НУШ», які містять теоретичні та практичні матеріали з досвіду роботи експериментальних (пілотних) закладів області.

Підсумки впровадження реформи «Нова українська школа» в області, кращі практики експериментальної роботи пілотних закладів області щодо впровадження нового Державного стандарту початкової освіти висвітлено в науково-методичному журналі «Педагогічні обрії» № 5, № 6 2021 рік. У спецвипусках надруковано методичні статті, та розробки уроків з досвіду роботи педагогічних колективів всіх експериментальних закладів регіону.

Електронні варіанти журналу надсилаються до Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського.

На сайті інституту науково-методичний журнал «Педагогічні обрії» розміщено на платформі ISSUU із можливим посторінковим переглядом.

В 2021/2022 н.р. реалізація нового змісту навчання відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» розпочалася на рівні базової середньої освіти, в 5 класах пілотних закладів-учасників всеукраїнського інноваційного освітнього проєкту за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти». В області учасниками Проєкту є 4 пілотні школи:

Ніжинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 10 Ніжинської міської ради Чернігівської області;

Прилуцький заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 7 (Ліцей № 7) Прилуцької міської ради Чернігівської області;

Ріпкинський опорний заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Ріпкинської селищної ради;

гімназія № 31 гуманітарно-естетичного профілю Чернігівської міської ради, як наступниця загальноосвітньої школи I ступеня № 25 Чернігівської міської ради.

Розроблено план заходів Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації, Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського та місцевих органів управління освітою щодо реалізації інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» (далі - Проєкт) на базі закладів загальної середньої освіти області на 2021-2027 роки (наказ Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації від 22.10.2021 р. № 242).

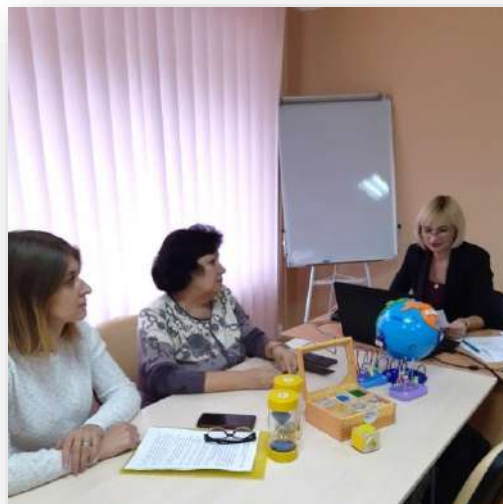
Відповідно до наказу МОН України від 02.04.2021 № 406 «Про реалізацію інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою

«Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» (далі Проєкту) відбулось онлайн навчання науково-педагогічних і педагогічних працівників Інституту – 14 регіональних координаторів-тренерів із освітніх галузей та шкільних команд пілотних шкіл-учасниць Проєкту за програмою «Нова українська школа: перехід на наступний рівень». Регіональні координатори-тренери підготували 97 тренерів-педагогів (перелік затверджено наказом Управління освіти і науки Чернігівської обласної державної адміністрації від 10.11.2021 р № 309) за регіональною програмою підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних працівників в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженою Вченою радою Інституту (протокол від 23 вересня 2021 року № 3).

Олександр Мокрогуз, завідувач кафедри суспільних дисциплін та методики їх викладання, кандидат педагогічних наук, доцент, є співавтором модельної навчальної програми для 5 класу Нової української школи «Вступ до історії України та громадянської освіти», презентація якої відбулась 25 червня 2021 року.

Від 15 листопада до 19 грудня 2021 року тренерами та тренерами-педагогів було проведено навчання за дистанційною формою 4 008 вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти в 5-х класах від 01 вересня 2022 навчального року. За результатами навчання учителі отримали сертифікати про підвищення кваліфікації на 30 годин із описом досягнутих результатів – переліком компетентностей відповідно до професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)».

У вересні - грудні 2021 року з метою забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» 6 сертифікованих тренерів – методистів відділу інклюзивного навчання та закладів освіти інтернатного типу та ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти Інституту підготували 291 асистента вчителя інклюзивних класів.

Із метою підготовки учителів 1-х класів, які забезпечують здобуття початкової освіти в 2021/2022 навчальному році, відповідно до Концепції «Нова українська школа», проведено навчання 22 тренерів та 600 учителів 1-х класів закладів загальної середньої освіти за регіональною програмою підвищення кваліфікації вчителів початкової школи (1 клас) «Нова українська школа: відповідаємо на виклики» затвердженою Вченою радою Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського (протокол від 23 вересня 2021 року № 3). Під час навчання

було акцентовано увагу на питаннях формування оцінювання навчальних досягнень учнів; організацією освітнього процесу в умовах інклюзивного навчання; використання цифрових технологій та технологій дистанційного навчання.

З метою надання допомоги в подоланні професійних труднощів для вчителів початкових класів 310 шкіл регіону проведено супервізії, до яких

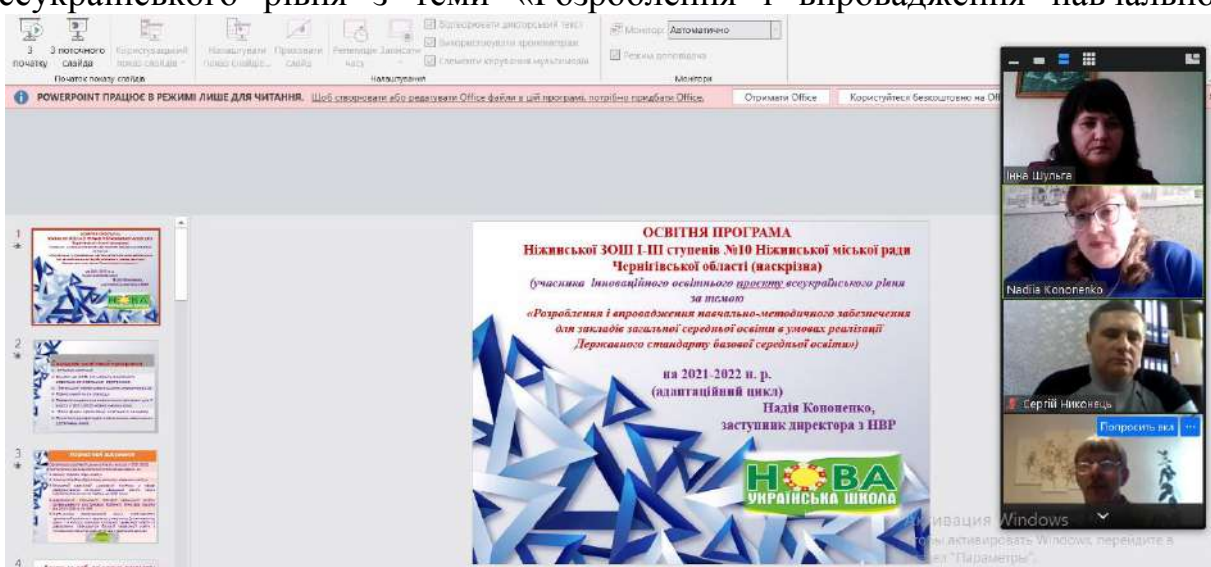

залучено 24 тренери-супервізори. Була надана методична допомога щодо реалізації освітніх програм і навчальних планів, створення освітнього середовища, впровадження сучасних методик і технологій навчання, використання інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій.

Упродовж вересня – грудня 2021 року відповідно до спільного проєкту Міністерства освіти і науки України та Британської Ради в Україні «Професійний розвиток учителя іноземної мови» підготовлено 238 учителів, які забезпечуватимуть викладання англійської мови за новим Державним стандартом базової середньої освіти від 01 вересня 2022 року.

Для забезпечення успішного старту та подальшого впровадження реформи базової середньої освіти, надання допомоги вчителям області щодо впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти, під керівництвом регіональних координаторів започатковано роботу 12 обласних творчих груп «*Нова українська школа: перехід на наступний рівень*» з освітніх галузей. До їх складу ввійшли вчителі та керівники шкіл-учасниць Проєкту всеукраїнського рівня з теми «Розроблення і впровадження навчально-

методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти». За результатами роботи будуть укладені методичні листи «Нова українська школа: перехід на наступний рівень. Особливості організації освітнього процесу» для керівників та вчителів шкіл області, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти від 01 вересня 2022 року.

Здійснюється організаційно-методична підтримка «Віртуального простору для розвитку професійної компетентності педагогів» (<https://sites.google.com/view/virt-sered>). До його складу входять 11 сайтів, 11 блогів, 2 сторінки та 37 спільнот у соціальній мережі Facebook.

Для успішного здійснення освітнього процесу, у рамках Нової української школи для проведення занять зі слухачами у системі підвищення кваліфікації, в Інституті впродовж 2018-2021 рр. створено сучасне освітнє середовище: 22 аудиторії для

проведення лекційних та семінарських занять, які оснащені мультимедійними комплексами, 3 комп'ютерні класи та тренінгова аудиторія з інтерактивною панеллю, багатофункціональними пристроями.

Упродовж року аудиторії поповнено сучасним обладнанням. Зокрема, в аудиторію методики викладання інтегрованого курсу «Природничі науки» придбано оптичний телескоп, цифрові камери до мікроскопів, цифрова метеостанція з Wi-Fi, стіл Варіньона, лабораторне обладнання з фізики, хімії, біології, конструктори LEGO для міжгалузевого інтегрованого курсу «Робототехніка» тощо; було оновлено обладнання кабінету інклюзивного навчання, зокрема придбано корекційно-дидактичне, розвиткове обладнання,

а саме: інтерактивний глобус, сенсорна колба з блисківками, сенсорний тактильний тренажер для рук і ніг, балансувальний лабіринт, бізіборди Fun Board та «Математика» тощо, відповідно до вимог сьогодення поновлено обладнання аудиторії іноземних мов.

Крім того, в усі предметні аудиторії встановлено вебкамери, які дозволяють проводити онлайн інтерактивні лекції та демонструвати практичні роботи.

У 2022 році діяльність педагогічних та науково-педагогічних працівників Інституту буде спрямована на реалізацію науково-дослідної проблеми «Науково-методичний

супровід розвитку інноваційного освітнього середовища в регіоні, створення умов для безперервної освіти педагогічних працівників в умовах реалізації завдань Нової української школи».

Ураховуючи підсумки роботи за 2021 рік, визначено пріоритетні напрями діяльності Інституту відповідно до Концепції «Нова українська школа», в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти:

- модернізація системи

підвищення кваліфікації педагогічних працівників, матеріально-технічного,

навчально-методичного забезпечення освітнього процесу відповідно до державної політики в галузі освіти;

- проведення супервізії педагогічних працівників в умовах реалізації завдань Нової української школи;

- продовження підготовки педагогічних працівників до реалізації Державного стандарту базової середньої освіти;

- забезпечення науково-методичного супроводу упровадження STEM-освіти у викладанні природничо-математичних дисциплін;

- здійснення науково-методичного супроводу експериментальної роботи, реалізації інноваційних освітніх проєктів;

- розвиток інклюзивного освітнього середовища в регіоні;

- оновлення науково-методичного супроводу наскрізного процесу виховання в закладах освіти як одного із компонентів Нової українській школі;

- забезпечення науково-методичного супроводу діяльності інклюзивно-ресурсних центрів;

- здійснення психологічного супроводу учасників освітнього процесу, упровадження в шкільну практику сучасних психолого-педагогічних технологій;

- упровадження ефективних форм роботи щодо стимулювання розвитку творчого потенціалу обдарованої учнівської молоді;

- налагодження ефективної партнерської взаємодії з місцевими органами управління освітою, Центрами професійного розвитку педагогічних працівників задля забезпечення якісної безперервної освіти педагогічних працівників у регіоні тощо.

Комунальний заклад «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області»

Реформа освітньої галузі активно реалізується в закладах освіти Чернівецької області під координацією Департаменту освіти і науки та Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області.

Більше ста закладів загальної середньої освіти України впродовж 2017-2021 років забезпечували пілотування Нової української школи в початкових класах, серед яких чотири заклади Чернівецьчини:

- ✓ Коровійська загальноосвітня школа I-III ст. Чернівецької міської ради;
- ✓ Опорний заклад «Мигівський заклад загальної середньої освіти I-III ст. – заклад дошкільної освіти» Берегометської селищної ради;
- ✓ Чернівецька загальноосвітня школа I-III ст. №27 Чернівецької міської ради;

- ✓ Чернівецька загальноосвітня школа І-ІІІ ст. №28 Чернівецької міської ради.

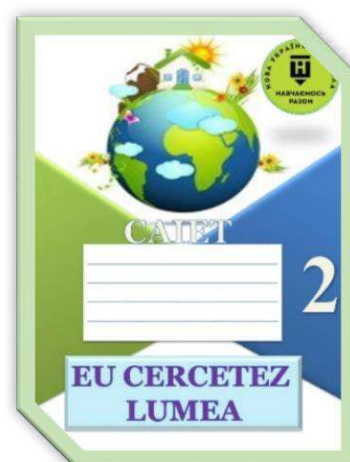
Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області забезпечує в регіоні організаційний, науковий, методичний супровід реалізації Концепції Нової української школи за трьома визначеними головними напрямками реформування освіти:

1. Забезпечення нового змісту освіти (навчальні програми, дидактичні матеріали, сучасні підручники, мультимедійний контент тощо);
2. Створення нового освітнього середовища (упорядкування приміщень та матеріально-технічне забезпечення навчальних кабінетів; зміна ставлення до дитини: повага, увага до неї та прагнення знайти оптимальний спосіб для її ефективного навчання);
3. Підвищення кваліфікації та мотивації вчителя (підготовка тренерів-педагогів, супервізорів, підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які будуть працювати в Новій українській школі).

Забезпечення нового змісту освіти

Науково-педагогічні працівники Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області активно долучилися до оновлення змісту початкової ланки освіти в умовах сучасних процесів реформування, що полягає в укладанні та підготовці навчально-методичних посібників для учнів та вчителів початкових класів НУШ, а саме:

- зошит із курсу «Я досліджую світ» для 2 класу ЗЗСО з румунською мовою навчання складено відповідно до типової освітньої програми, розробленої під

керівництвом О. Я. Савченко, та підручника «Я досліджую світ» (автори Т. Гільберт, С. Тарновська, Н. Павич).

Укладачі: Безушка А. І., Медведь О. М., Пілігач О. Г. – схвалено для використання в освітньому процесі Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» Гриф №2.0219-2021, протокол № 5 від 12 липня 2021 року.

➤ зошит із курсу «Я досліджую світ» для 3 класу ЗЗСО з румунського мовою навчання складено відповідно до типової освітньої програми, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко, та підручника «Я досліджую світ» (автори Т. Гільберт, С. Тарновська, Н. Павич).

Укладачі: Безушка А. І., Медведь О. М., Пілігач О. Г. – схвалено для використання в освітньому процесі Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» Гриф №2.0220-2021, протокол № 5 від 12 липня 2021 року.

➤ Англійська мова в новій українській школі: особливості організації освітньої діяльності учнів початкових класів: навчально-методичний посібник / Унгурян І.К. [та інші]. – Харків : Соняшник, 2021. – 152 с. (Схвалено для використання в освітньому процесі (протокол №4 експертної комісії з іноземних мов від 08.07.2021, лист ІМЗО від 13.07.2021 № 22.1/12-Г-250; № 2.0215-2021 у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам).

Окрім того, доцент кафедри педагогіки, психології та теорії управління освітою ІППОЧО Унгурян І.К. є співупорядником

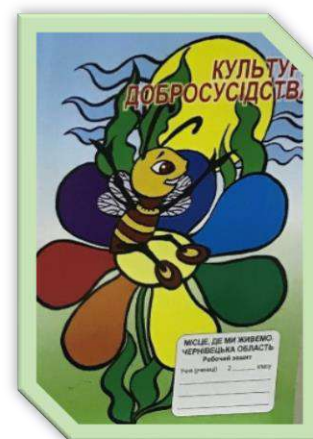

посібника «Українська мови для всіх: як навчити тих, для кого українська не є рідною» та співавтором:

- модельної навчальної програми «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795);
- робочого зошита для дітей і матеріалів для батьків і педагогів до програми «Цінуємо край – пишаємося Україною!» спеціального курсу «Культура добросусідства»;
- модельної навчальної програми «Культура добросусідства. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (Рекомендовано Міністерством освіти і науки України; наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795);
- програм навчального курсу «Культура добросусідства» для 1-12 класів закладів загальної середньої освіти;
- програми виховних годин / годин спілкування «Я. Ми. Країна» для 5-12 класів, коледжів і професійно-технічних училищ.

Також Унгурян І.К. та завідувач НМЦ дошкільної та початкової освіти Одинак М.М. є співавторами робочих зошитів для дітей і матеріалів для батьків і педагогів до програм:

- «Я, моя сім'я і мої сусіди. Чернівецька область» спеціального курсу «Культура добросусідства»;
- «Місце, де ми живемо. Чернівецька область» спеціального курсу «Культура добросусідства»;

- «Учимося, відпочиваємо та працюємо разом. Чернівецька область» спеціального курсу «Культура добросусідства».

Упродовж 2020-2021 року на запити органів управління освітою, центрів професійного розвитку педагогічних працівників, керівників закладів освіти проведено:

- 23 виїзні методичні студії-тренінги з проблем «Реалізація Державних стандартів в умовах Нової української школи» та «Формувальне оцінювання в початковій школі»;

- 16 квітня 2021 року обласний семінар-практикум з проблеми «Реалізація завдань другого циклу початкової освіти в навчально-методичному комплекті з

української мови»;

- 20 серпня 2021р обласний методичний дайджест для вчителів початкового навчання з проблеми

«Організація освітнього процесу в початковій школі на 2021/2022н.р.;

- 17 вересня майстер-клас «Використання електронно-освітніх ігрових ресурсів у початковій школі»;

- 5 жовтня 2021р. спільно із компанією LEGO Foundation в Україні проведено тренінг «Create With Anything» («Створюй з будь-чого»);

- 27 вересня 2021 року регіональний методичний нетворкінг з проблеми «SMART- кейс учителя початкових класів НУШ: нагальне, актуальне,

сучасне».

Інститутом післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області узагальнено регіональний досвід наукової підтримки реалізації процесу реформування освітньої галузі упродовж 2015-2020 рр. та видано збірник наукових статей «Удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників в умовах реформування змісту освіти». Збірник містить 27 наукових статей, що підсумовують дослідження та напрацювання 39 наукових та науково-педагогічних працівників ІППОЧО за чотирма розділами, які охоплюють всі важливі організаційно-педагогічні та науково-методичні засади діяльності сучасного педагога:

1) роль сучасної системи післядипломної педагогічної освіти у формуванні компетентного педагога Нової української школи;

2) розвиток професійної компетентності педагогічних працівників у процесі неперервної освіти;

3) організаційно-педагогічні та науково-методичні засади вдосконалення професійної діяльності вчителів в умовах оновлення змісту природничо-математичної освіти;

4) забезпечення професійної компетентності вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін у системі післядипломної освіти.

Збірник наукових статей вдало систематизує теоретичний матеріал та напрацювання науково-педагогічних працівників Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області за результатами дослідно-експериментальної роботи та практичного досвіду у сфері післядипломної освіти.

Створення нового освітнього середовища

Нова українська школа передбачає зміни не лише у змісті освітніх

програм, а в першу чергу – у ключових підходах до освітнього процесу, що вимагають оновлення освітнього середовища, яке повинно бути гнучке, різнобарвне, створювати різноманітні можливості для різних видів діяльності, викликати радість, стимулювати фантазію, мотивувати до навчання.

Держава та органи місцевого самоврядування активно підтримують заклади освіти щодо оновлення сучасного освітнього середовища та створення комфортних умов для перебування в установах всіх

учасників освітнього процесу. Прикладом підтримки держави є створення сучасного простору у Рідківській ЗОШ I-III ст., будівництво якої відбувалося за програмою «Спроможна школа для кращих результатів» та завершено у 2020 році.

Потужний масштабний проєкт Президента та Уряду України «Велике будівництво» сприяв створенню нового освітнього середовища у 2021 році у наступних закладах загальної середньої освіти:

- Веренчанської ЗОШ I-III ступеня;
- Їжівської ЗОШ I-II ступенів;
- Михалківського ліцею;
- Товтрівської ЗОШ I-III ступенів;

- Старокрасношорської ЗОШ I-II ступенів.

Наразі лише впродовж 2020/2021 н.р. у закладах загальної середньої освіти Чернівецької області закуплено обладнання та відкрито 5 STEM-лабораторій, що стали новим дослідницьким майданчиком для

організації практичних робіт школярів, а також придбано обладнання для 38 кабінетів природничо-математичного профілю.

У рамках реалізації національного проєкту «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність», що виконується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки посольств США та Великої Британії, у партнерстві з Міністерством освіти і науки України та Академією

Української преси на базі Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області обладнано та відкрито лабораторію медіа-STEM освіти, яка стала майданчиком для організації підвищення

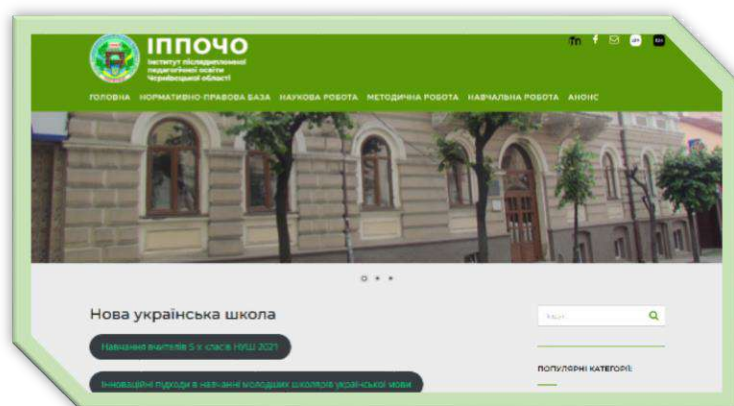
професійного зростання педагогів та формування інфомедійної компетентності, навичок розвитку критичного мислення, вмінь орієнтуватися в сучасній інформаційній екосистемі та інтегрувати STEM-складову в шкільні програми, безпосередньо в навчальні матеріали викладання базових дисциплін.

Для забезпечення успішного навчання та підготовки вчителів початкової ланки освіти до роботи в умовах Нової української школи на базі ІППОЧО відкрито сучасну лабораторію НУШ початкової школи. Лабораторія забезпечена інноваційними дидактичними матеріалами та технічним обладнанням, що дає можливість проводити практичні заняття та майстер-класи.

Для забезпечення ефективного дистанційного навчання учнів початкової школи та з метою обміну напрацьованим педагогічним досвідом педагогами-пілотних закладів освіти створений гугл-сайт (<https://sites.google.com/view/detikor/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0>), на якому регулярно розміщуються навчальні матеріали, цікавинки та ігри, що дає можливість здійснювати індивідуальний підхід до кожного учня.

З метою постійного інформування щодо реалізації та впровадження Концепції Нової української школи, нових Державних стандартів початкової

та базової середньої освіти постійно поновлюються матеріали на інформаційному сайті ІППОЧО в рубриці «Нова українська школа», де створено закладки для

учасників освітнього процесу: «НУШ – вчителям», «НУШ – батькам», «НУШ – керівникам закладів освіти», «Супервізія в Новій українській школі»,

«Навчання вчителів 5-х класів НУШ-2021». Також цінним ресурсом є інтерактивно-інформаційна карта підготовки педагогів Чернівецької області, яка розміщена на сайті Інституту за покликанням <https://www.google.com.ua/maps/@48.6085418,24.8343043,8z/data=!4m2!6m1!1s1KeffEMDqsf0AIw7Bz7RwdYA0jbHoSpnw?hl=uk&authuser=1>.

Підвищення кваліфікації та мотивації вчителя

Відповідно до вимог та викликів, які спричинені пандемією COVID-19, Інститутом оновлено та модернізовано Регіональну модель підвищення кваліфікації педагогічних працівників у 2021 році на базі ІППОЧО. У моделі передбачено можливість професійного зростання педагогів у рамках формальної, неформальної та інформальної освіти.

Формальна освіта Інститутом реалізується за навчальними програмами підвищення кваліфікації розробленими із врахуванням Постанови КМУ №800 від 21.08.2019 (із змінами) та Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель із початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» затвердженого 23.12.2020 року.

У 2021 році освітній процес на базі Інституту відбувався за такими формами:

– очна форма навчання для педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійно-технічної та передвищої фахової освіти: термін - 4

дні на базі ІППОЧО, кількість аудиторних годин – 30;

– очна форма підвищення кваліфікації для педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів загальної середньої, професійно-технічної та передвищої фахової освіти, відповідно до колективних поданих заявок: термін - 3 дні на базі закладів освіти області, кількість аудиторних годин – 30;

– очна форма

навчання для педагогічних працівників закладів дошкільної, позашкільної освіти: термін – 8 днів, кількість аудиторних годин – 60;

– очна форма навчання з використанням дистанційних технологій: термін – 10 днів, кількість аудиторних годин -30.

З вересня 2020 р. ця модель доповнена проведенням в очній формі з

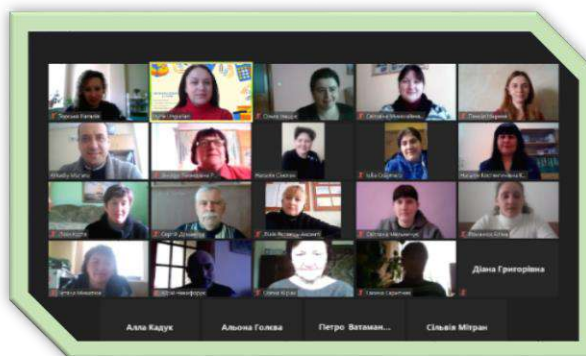

використанням дистанційних технологій курсів за вибором.

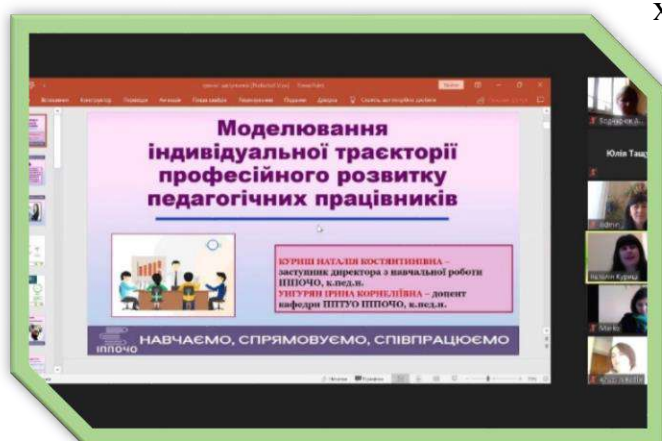
Так, упродовж лютого-квітня та жовтня-грудня 2021 року проведено два освітянські онлайн-марафони курсів за вибором, у рамках

яких 14 курсів за вибором пройшли 624 слухачі та отримали сертифікати на 8, 10, 15 год.

У рамках Регіональної моделі підвищення кваліфікації педагогічних працівників ІППОЧО проведено ряд заходів неформальної освіти: вебінари, тренінги, семінари, форуми. За їх результатами 1288 педагогічних працівників отримали сертифікати про підвищення кваліфікації за такими формами:

- 745 учасників вебінарів: «Реалізація парціальної програми «Духовно-моральне виховання дітей дошкільного віку на засадах християнських цінностей» та

«Духовно-моральне виховання дітей а молоді закладів загальної середньої освіти на засадах християнських цінностей»;

- 184 учасники онлайн-тренінгів для заступників директорів з навчально-виховної

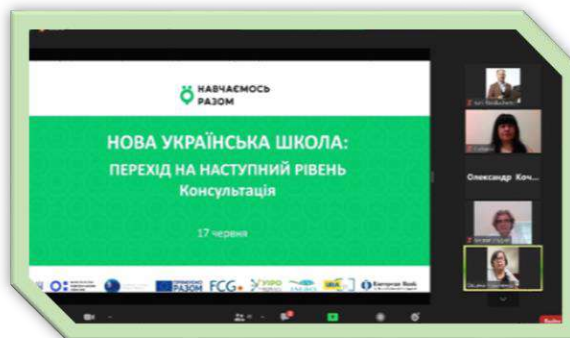
роботи ЗЗСО «Модельовання індивідуальної траєкторії професійного зростання педагогічних працівників»;

- 224 учасники онлайн-семінару «Гармонізація психологічного здоров'я учасників освітнього процесу в умовах дистанційного навчання»;
- 17 слухачів курсів підвищення кваліфікації учителів початкових класів за програмою «Інтелект України»;
- 118 учасників конференції.

У 2021 році стартувало впровадження Нової української школи в базовій середній освіті, що регламентується Державним стандартом базової середньої освіти та наказом Міністерства освіти і науки

України від 02.04.2021 № 406 «Про реалізацію інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти».

У рамках проєкту Інститут розробив логіко-структурну модель підготовки педагогічних працівників до переходу Нової української школи на базовий рівень освіти, що реалізується за трьома рівнями: наставницький (підвищення кваліфікації у закладі післядипломної педагогічної освіти); діяльнісний (професійне зростання у

закладі загальної середньої освіти); внутрішньоособистісний (формування власних якостей та потреб).

Наставницький рівень реалізується Інститутом післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області відповідно:

- створено координаційну раду з питань впровадження Державного стандарту базової середньої освіти та супроводу Проєкту в Чернівецькій області;

- підготовлено 14 регіональних тренерів за освітніми галузями;

- сформовано та підготовлено 10 локальних тренерських команд (322 локальні тренери) для організації підготовки педагогічних працівників до роботи за новим Державним стандартом із 1

вересня 2022 року у 5-х класах;

- здійснено підготовку 155 груп вчителів 5-х класів за освітніми галузями та однієї групи асистентів учителів.

Злагоджена партнерська взаємодія та співпраця органів державної влади, місцевого самоврядування, управлінь/ відділів освіти, центрів професійного розвитку педагогічних працівників, усіх закладів і установ освіти та громадськості забезпечує надання якісних освітніх послуг в регіоні та успішну реалізацію Концепції Нової української школи.

Інститут післядипломної освіти Київського університету ім. Б. Грінченка

У 2021 році Інститут післядипломної освіти відповідно до частини І статті 51 Закону України «Про повну загальну середню освіту» надавав змогу кожному із близько 40 тисяч педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти м. Києва безкоштовно підвищити свою кваліфікацію.

Інноваційна динамічна модель професійного розвитку педагогічних працівників протягом 2020-2021 року забезпечила реалізацію індивідуальних планів професійного розвитку **31200** педагогів закладів освіти через **дистанційну (17300 осіб), очну (5100 осіб) та змішану (8800 осіб)** форми навчання.

Для виконання основного завдання Інституту – надання освітніх послуг педагогічним працівникам закладів освіти на їхньому робочому місці у вільний від основної діяльності час - у 2021 році було прийнято низку управлінських рішень, які забезпечили позитивну динаміку розвитку Інституту, як одного з лідерів післядипломної педагогічної освіти в Україні.

Успішна реалізація цих рішень стала можливою завдяки готовності кожного члена колективу до проактивної діяльності в нових умовах. Колектив Інституту виконав такі кроки:

1. Реконструкція електронної платформи дистанційного навчання.

Задля оптимізації ресурсів та унормування дистанційного навчання відкрити електронну платформу дистанційного навчання перетворено в закриту, доступ до якої став можливий лише за отриманими логінами та паролями. Понад **1100**

закладів освіти м. Києва отримали близько **31000** індивідуальних логінів та паролів для кожного педагога.

Розроблено новий покращений дизайн платформи, що значно полегшило її використання з мобільних пристроїв (значна кількість педагогів використовують смартфони для опрацювання навчальних матеріалів).

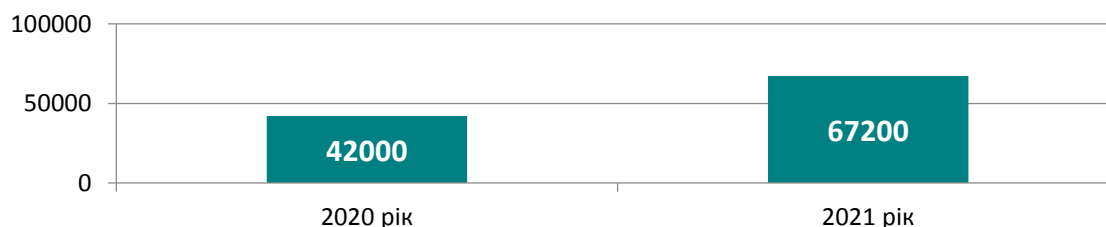
Перенесено зі старої платформи на нову понад 200 навчальних модулів із оновленим змістом й наповненням мультимедіа та інфографікою.

Розроблено та розміщено понад **180** нових модулів.

Розроблено нову більш зручну форму видачі електронного сертифіката педагогу, із додатковою можливістю перевірки відповідності в Системі дистанційного навчання за допомогою QR-коду. Протягом року на платформі згенеровано понад **127 тисяч електронних сертифікатів** оновленого зразка.

Створено «Контакт-центр», який надає консультації за допомогою мобільного зв'язку популярних в Україні операторів та здійснює підтримку освітнього процесу в режимі реального часу.

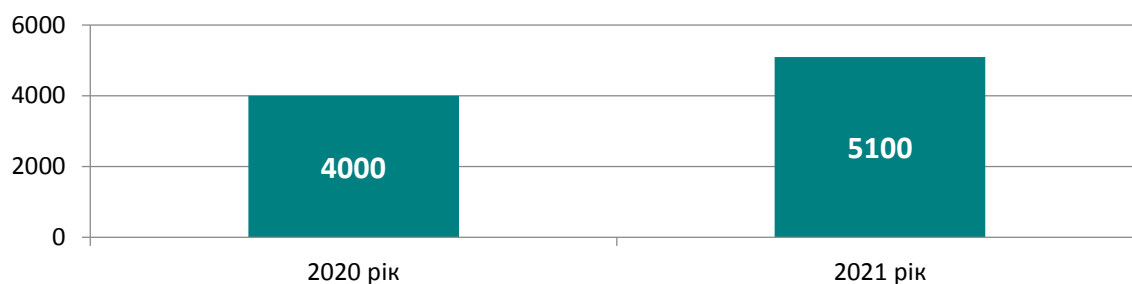
2. Реконструкція YouTube-каналу «Інститут післядипломної освіти Університету Грінченка». У 2021 році завершено розроблення нового дизайну YouTube-каналу «Інститут післядипломної освіти Університету Грінченка». Вебінари, семінари, майстер-класи, презентації переглянуло близько **67200** осіб (у 2020 році – 42000 переглядів). Загальний час перегляду YouTube-каналу його користувачами склав понад **4000** годин.

Діаграма I. Кількість переглядів навчального контенту (2020, 2021).

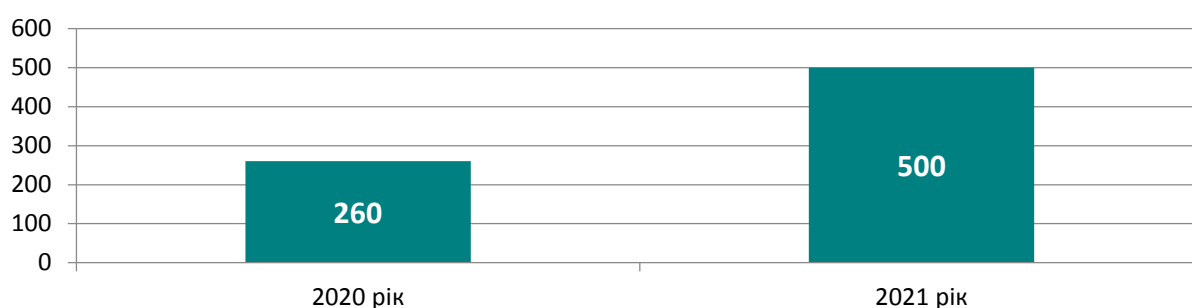
3. Розбудова Програми розвитку професійної компетентності педагогічного персоналу закладу освіти. Протягом року значно зросла кількість заявок від закладів освіти на участь у цій програмі. У 2021 році **42**

викладачі Інституту провели понад **200 очних тренінгів**, майстер-класів, семінарів для **5 100 педагогів** (у 2020 році – близько для **4000 педагогів**) безпосередньо на їхньому робочому місці в закладах освіти. Ця Програма враховує не тільки освітні потреби і запити педагогів, а й запити керівників щодо реалізації стратегії розвитку закладу освіти.

Діаграма II. Кількість учасників очної Програми розвитку професійної компетентності

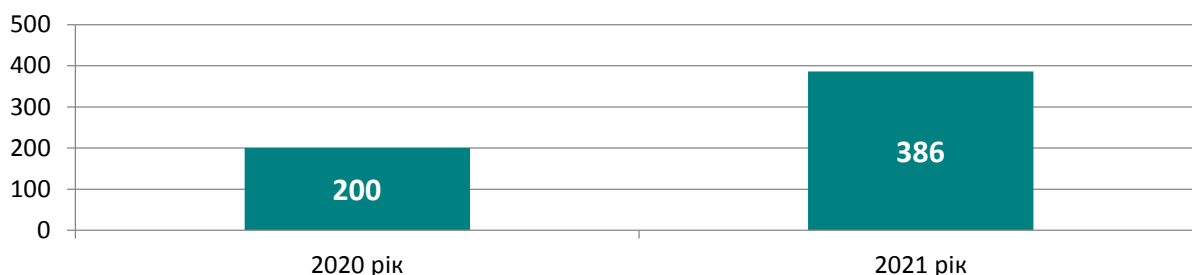
4. Підвищення ефективності дистанційної Програми розвитку фахових компетентностей педагогів. У 2021 році збільшено кількість онлайн-занять для педагогів. Протягом року організовано та проведено **понад 500 вебінарів**. Започатковано систему постійно діючих вебінарів (щовівторка, щосереда, щочетверга).

Діаграма III. Кількість постійно діючих вебінарів Інституту

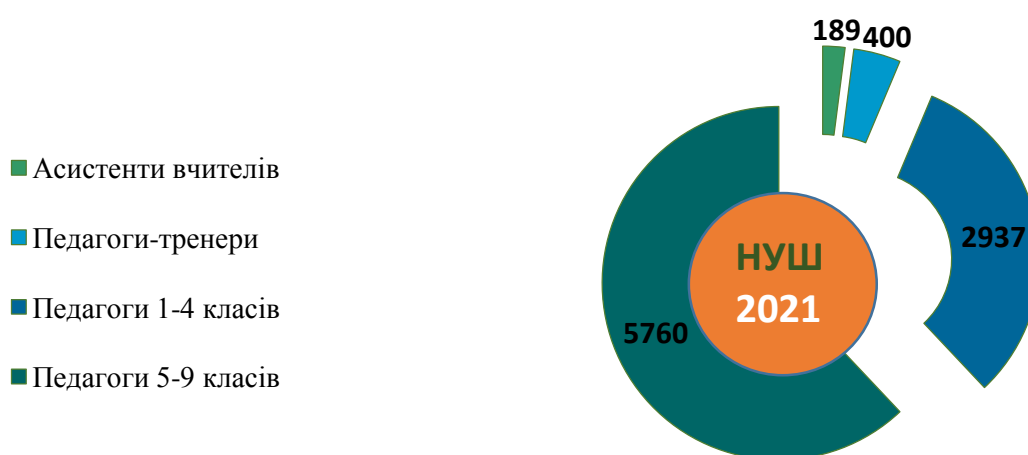
5. Оновлення структури і змісту дистанційних навчальних модулів та збільшення їх кількості. Дистанційна Програма розвитку фахових компетентностей збільшена із **200 до 386** навчальних модулів. У структуру модулів додано відео- та аудіосупровід авторів модуля. Близько 50 відсотків

модулів оновлено відповідно до вимог нового Державного стандарту базової середньої освіти та професійного стандарту вчителя.

Діаграма IV. Кількість навчальних модулів, розміщених на платформі

6. Розширення та удосконалення Програми підготовки педагогів до роботи в Новій українській школі завдяки долученню до тренерської діяльності педагогів-новаторів. У зв'язку із суттєвим збільшенням кількості педагогів, які потребують підготовки до роботи в Новій українській школі, протягом вересня в Інституті проведено навчання понад **400 педагогів-тренерів** із кожного району міста за 11 освітніми галузями. За їх участю в листопаді – грудні здійснено підготовку **2937** педагогів початкових класів, **5760** педагогів, які будуть працювати з 1 вересня 2022 року в 5 класах, **189** асистентів учителів інклюзивних класів. **Всього підготовлено – 8886 осіб.**

Діаграма V. Підготовка педагогів до роботи в Новій українській школі

7. Організація роботи Школи педагогів-супервізорів. З метою організації супервізії в початкових класах у 2021 році тренерами Інституту

підготовлено **46 супервізорів**. А протягом листопада – грудня організовано супервізію в початкових класах понад 100 закладів освіти міста.

8. **Організація та проведення науково-методичної конференції «Нова Українська школа: столичний вимір».** У серпневій онлайн-конференції до нового навчального року взяло участь близько 2500 освітян столиці. Відеофільм «Освіта Києва: 30 років Незалежності», створений в Інституті, переглянуло понад 1470 осіб.

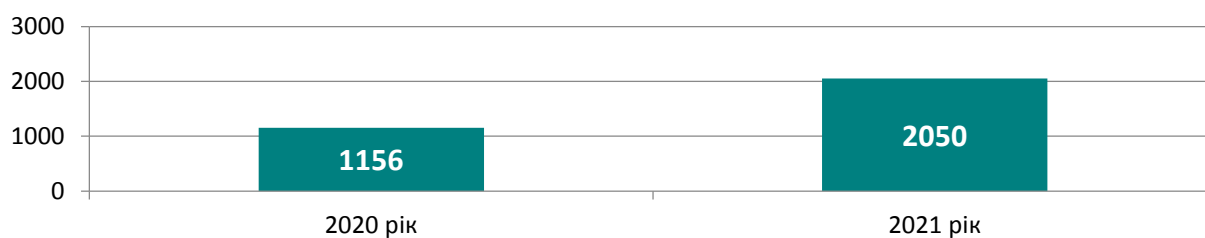
9. **Створення посібника «Дистанційне навчання: Виклики, результати та перспективи. Порадник II. З досвіду роботи освітян міста Києва. Педагогам, учням, батькам, керівникам закладів освіти».** Інститутом зібрано, узагальнено, описано, видано та доставлено до закладів освіти міста методичний посібник із **59** прикладами інноваційних управлінських та освітянських практик дистанційного навчання у м. Києві.

Визначено пріоритетні напрями розвитку дистанційної освіти на 2021-2022 навчальний рік.

10. **Реалізація спільних освітніх програм із Державною службою якості освіти.** Враховуючи актуальність заходів, які здійснює Державна служба якості освіти, та необхідність підготовки педагогів до внутрішнього аудиту, протягом року реалізовано **3 спільні освітні програми**, за якими підготовлено **15 освітніх тренерів-працівників** Інституту.

11. **Розширення географії освітніх послуг Інституту.** Протягом року в Інституті навчалось близько 1156 педагогів України. У 2020 році – 2050 педагогів.

Діаграма VI. Кількість учасників Програм професійного розвитку з інших регіонів України

12. **Організація та проведення першого учнівського інтернет-конкурсу «Ерудит 2021».** У зв'язку із скасуванням у 2021 році учнівських олімпіад Інститутом розроблено Умови та проведено I Київський учнівський турнір «Ерудит 2021». Забезпечено безкоштовний технічний та методичний супровід понад **6000 учасників** учнівських інтелектуальних змагань. Це перші та найбільш масові учнівські інтелектуальні дистанційні змагання в м. Києві. До організації роботи та оцінювання учнів було залучено близько **300 педагогів**.

13. **Організація та проведення районних етапів учнівських конкурсів імені Петра Яцика, імені Тараса Шевченка та Всеукраїнських учнівських олімпіад 2021-2022 рр.** У зв'язку з ліквідацією Науково-методичних центрів (районних методичних кабінетів) в Україні виникла гостра проблема щодо проведення районних етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад та конкурсів. Інститут організував та провів районний етап Всеукраїнських учнівських олімпіад з усіх предметів та конкурсів імені Петра Яцика та імені Тараса Шевченка. Методичну та безкоштовну технічну підтримку отримали понад **25000 учнів**. Про унікальність такого масштабного проєкту свідчить статистика: у районному етапі конкурсу з української мови імені Петра Яцика 2021 року в м. Києві взяли участь **6300** учнів, а понад **2500** учнів стали учасниками олімпіади з фізики. До організації та проведення цих змагань залучено понад **500 педагогів та партнерів** Інституту «Платформа Eddy».

14. **Реалізація телепроєкту «Відкритий урок».** Завершено унікальний телепроєкт «Відкритий урок» спільно із ТРК «Київ». Створено **411 телеуроків** для учнів 7-11 класів за участі 165 педагогів-новаторів та працівників Інституту. Аналогів такого ресурсу в Україні немає. Усі телеуроки безкоштовні та розміщені на YouTube-каналі Інституту.

Цей стислий перелік виконаних завдань у 2021 році свідчить про те, що Інститут успішно реалізував стратегічні завдання щодо професійного розвитку педагогічних працівників м. Києва відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та Постанови Кабінету Міністрів України №800 від 21.08.2019 року.

Успішність діяльності Інституту післядипломної освіти забезпечує професійний колектив, об'єднаний спільними цінностями та корпоративною культурою. Особливого значення розвиток корпоративної культури та професійних компетентностей персоналу Інституту набуває в умовах непередбачуваних трансформацій, викликаних пандемією COVID-19. Освітня та методична діяльність у дистанційному форматі зменшує ефективність комунікації суб'єктів діяльності та може спричинити соціальні, професійні та психологічні деформації. Тому робота зі співробітниками Інституту протягом року була спрямована на попередження та подолання таких можливих негативних наслідків. Під час послаблення карантинних обмежень усі заходи з персоналом Інституту здійснювались в очному форматі. Це відкриті засідання кафедр, науково-методичних рад, директорати, збори трудового колективу, індивідуальні очні бесіди. Три зібрання трудового колективу (на початку року, на початку навчального року, у кінці року) дали змогу спільно підбити підсумки та окреслити пріоритетні напрями діяльності команди Інституту.

Результати дослідження «Корпоративна культура співробітників Київського університету імені Бориса Грінченка (опитування викладачів та персоналу)», проведеного в Університеті у 2020-2021 н.р. свідчать, що 90%

співробітників ПО оцінюють роль корпоративної культури «повністю позитивно», а лише 7% – «загалом позитивно, але не варто приділяти їй стільки уваги». **98%** співробітників Інституту вважають, що провідним проявом корпоративної культури є спільні цінності. Цей показник – найголовніша оцінка розвитку корпоративної культури в Інституті.

У 2021 році співробітники Інституту працювали над підвищенням рівня професійної компетентності за трьома провідними напрямками: **підвищення наукового рівня, розвиток методичної компетентності та розвиток практичних навичок учительської діяльності.**

Розвиток методичної компетентності співробітників Інституту забезпечується через участь у проєкті всеукраїнського рівня «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» – **13 співробітників** Інституту пройшли відповідне навчання в проєкті, отримали статус регіонального тренера проєкту та забезпечують методичний супровід пілотних ЗЗСО та педагогів-тренерів; **15 співробітників** Інституту після завершення відповідного навчання отримали статус педагога-тренера та здійснюють безпосередню підготовку вчителів міста Києва до впровадження нового Державного стандарту базової середньої освіти.

Розвиток навичок учительської діяльності:

- **15** працівників Інституту поєднують роботу в Інституті з роботою в школі;
- **7** працівників Інституту стали авторами телеуроків проєкту «Відкритий урок»;
- **5** співробітників Інституту провели вебінари для учнів.

Працівники Інституту підвищували рівень професійної компетентності завдяки навчанню в партнерських освітніх, наукових, науково-педагогічних закладах і установах (12 осіб) та участі в міжнародних стажуваннях (5 осіб).

Співробітники Інституту взяли участь у навчанні за темами: «Мовний імідж учителя закладу загальної середньої освіти в умовах Нової української

школи» (25 осіб); «Мовленнєва культура — основа професійної діяльності педагога» (17 осіб); «Культура мовлення сучасного педагога: мовленнєві моделі взаємодії» (29 осіб); «Ділове мовлення як складник професійної компетентності педагога» (31 особа), які розроблені викладачами кафедри мовно-літературної освіти.

Наукові дослідження в Інституті здійснюються в межах теми Інституту «Забезпечення якості професійної діяльності педагогічних працівників міста Києва в системі неперервної педагогічної освіти». Підготовлено до друку 2 колективні та 1 індивідуальну монографії. Протягом 2021 року результати науково-методичної діяльності співробітників Інституту оприлюднено у 80 публікаціях. У 2021 році було опубліковано 7 колективних статей у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз Scopus/WoS, а кількість НПП, які мають щонайменше одну таку статтю, збільшилась на 7 осіб (у 2018 – 3 автори, у 2019 – 5 авторів, у 2020 – 10 авторів, у 2021 – 17 авторів). До друку готується колективна монографія «Забезпечення якості професійної діяльності педагогічних працівників міста Києва в системі неперервної педагогічної освіти» на етапі завершення.

Протягом року продовжено роботу щодо створення цілісної системи співпраці Інституту із зарубіжними партнерами. Обмеження, пов'язані з пандемією, унеможливили очні заходи та відвідування потенціальних партнерів, тому міжнародні стажування проходили винятково в онлайн-форматі. Такою можливістю скористались 5 співробітників Інституту, 8 співробітників брали участь у реалізації міжнародних проєктів в Україні. Професорсько-викладацьким складом Інституту провели 3 міжнародні вебінари за участі University of Twente, Universidad de Deusto, Світового Конгресу українців та Голландського Єврейського фонду.

У 2021 році було подано 5 грантових заявок на участь у міжнародних проєктах. Сьогодні Інститут працює над реалізацією одного з грантових проєктів - «STEM-лабораторія вчителя: он-лайн навчання».

Інститут післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка здійснює організаційно-методичний супровід регіональних та всеукраїнських педагогічних досліджень, узагальнює матеріали дослідно-експериментальної роботи, надає рекомендації закладам освіти щодо організації досліджень, формування наукового інструментарію, підготовки матеріалів до публікації.

Публікації співробітників Інституту використовуються в освітньому процесі та доступні на сайті Інституційного репозиторію Київського університету імені Бориса Грінченка <https://elibrary.kubg.edu.ua/> . Актуальна інформація про Інститут післядипломної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка розміщується на сайті <https://ippo.kubg.edu.ua/> .

Фото з виставки в рамках *Національного освітнього форуму «Нова українська школа 2021: синергія, інтеграція, менеджмент»*
(30 листопада 2021 року)

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК

<i>Регіон</i>	<i>Сторінки</i>
В Вінницька Волинська	– 7-18 – 19-27
Д Дніпровська Донецька	– 28-37 – 38-51
Ж Житомирська	– 52-59
З Закарпатська Запоріжська	– 60-74 – 75-86
І Івано-Франківська	– 87-94
К Київ Київська Кіровоградська	– 323-332 – 95-102 – 103-114
Л Луганська Львівська	– 115-126 – 127-139
М Миколаївська	– 140-147
О Одеська	– 148-162
П Полтавська	– 163-171
Р Рівненська	– 172-187
С Сумська	– 188-223
Т Тернопільська	– 224-235
Х Харківська Херсонська Хмельницька	– 236-252 – 253-265 – 266-285
Ч Черкаська Чернігівська Чернівецька	– 286-298 – 299-308 – 300-322

№	ЗМІСТ	Стор.
1.	Комунальний заклад вищої освіти «Вінницька академія неперервної освіти»	7-18
2.	Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти	19-27
3.	Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти»	28-37
4.	Донецький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти	38-51
5.	Комунальний заклад «Житомирський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Житомирської обласної ради	52-59
6.	Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти	60-74
7.	Комунальний заклад «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради	75-86
8.	Івано-Франківський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти	87-94
9.	Комунальний навчальний заклад Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»	95-102
10.	Комунальний заклад «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. В. Сухомлинського»	103-114
11.	Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти	115-126
12.	Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»	127-139
13.	Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти	140-147
14.	Комунальний заклад вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»	148-162
15.	Полтавська академія неперервної освіти ім. М.В. Остроградського (Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. М.В.Остроградського)	163-171
16.	Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти	172-187
17.	Комунальний заклад «Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»	188-223
18.	Тернопільський обласний комунальний інститут післядипломної педагогічної освіти	224-235
19.	Комунальний вищий навчальний заклад «Харківська академія неперервної освіти»	236-252
20.	Комунальний вищий навчальний заклад «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради	253-265
21.	Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти	266-285
22.	Комунальний навчальний заклад «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»	286-298
23.	Чернігівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти ім. К.Д. Ушинського	299-308
24.	Комунальний заклад «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області»	309-322
25.	Інститут післядипломної освіти Київського університету ім. Б. Грінченка	323-332

РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА» У РЕГІОНАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ЗА 2020 – 2021 РОКИ: інф.методичний збірник. / За заг.ред. Клясен Н. Л. // Т. 1. Київ: ДНУ «ІМЗО». 2022. 347 с.

За заг.ред.: Клясен Н. Л.

Комп'ютерна верстка: Громська О. І.

Матеріали збірника публікуються
в авторському варіанті
без редагування

Підп. до видання у 10.05.22. Умов. друк. арк. 15.8.	Формат 60×84/8 Тираж 125 прим.
Видання підготовлено відділом проєктної діяльності ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України	
03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 36, тел. (044) 248-91-13, E-mail: info@imzo.gov.ua	